

TEACH YOURSELF

Romanian

M. Murrell & V. Ștefănescu-Drăgănești

ROMANIAN

Romanian is a language which, because of its Latin origin and its direct and indirect loans from other Romance languages, is readily assimilated by an English speaker, especially if he knows French or Italian.

The student the authors have in mind is the non-specialist amateur and traveller. To this end, the material does not go far beyond the most elementary and the style varies between 'conversational' and 'near-formal'. Much of the vocabulary will be familiar to the student who knows other Romance languages; the major difficulties lie with the grammar, and this the authors have tried to grade as carefully as possible within the limits of a single volume.

The dialect covered in the book is Daco-Romanian, the national language of Romania, spoken by nearly ninety per cent of its inhabitants.

ROMANIAN

Virgiliu Ștefănescu-Drăgănești

Martin Murrell

TEACH YOURSELF BOOKS
Hodder and Stoughton

*First printed 1970
Seventh impression 1987*

*Copyright © 1970
Hodder and Stoughton Ltd.*

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopy, recording, or any information storage and retrieval system, without permission in writing from the publisher.

ISBN 0 340 26384 9

*Printed and bound in Great Britain for
Hodder and Stoughton Educational
a division of Hodder and Stoughton Ltd.,
Mill Road, Dunton Green, Sevenoaks, Kent
by Richard Clay Ltd, Bungay, Suffolk*

This volume is available in the U.S.A. from
Random House, Inc.,
201 East 50th Street, New York, NY 10022

CONTENTS

	<i>Page</i>
Introduction	1
Glossary of Grammatical Terms	8
Abbreviations	18
Lesson 1: Text	19
Lesson 2: Text	29
Lesson 3: Text	40
Lesson 4: Într-o cofetărie	49
Lesson 5: Conversație	61
Lesson 6: Conversație	70
Lesson 7: Conversație	78
Lesson 8: Familia Roberts	87
Lesson 9: O lecție de gramatică	93
Lesson 10: Patricia și William pleacă în România	102
Lesson 11 (revision): Dialog	110
Lesson 12: Un dialog între un englez și un român	116
Lesson 13: Înainte de plecare	122
Lesson 14: Planuri pentru România	128
Lesson 15: Plecarea din Londra	136
Lesson 16: Sosirea la București	149
Lesson 17: După cumpărături	165
Lesson 18: Numeralul	173
Lesson 19: Lucruri folositoare și nefolositoare	180
Lesson 20: Pe litoralul Mării Negre	194
Lesson 21: Timpul	212
Lesson 22: La restaurant	221
Lesson 23: La spectacole	230
Lesson 24: O lecție practică	240
Lesson 25: Prin București	253
Lesson 26: O lecție de geografie	263
Lesson 27: O legendă istorică	273
Lesson 28: Patricia e puțin bolnavă	285
Lesson 29: Alte cuvinte și expresii	295
Lesson 30: O plimbare la munte	303
Supplementary Dialogue	310
Lesson 31: Ultima lecție	311
Supplementary Dialogue	317

	<i>Page</i>
Lesson 32: O scrisoare	319
Supplementary Dialogue	331
Appendix 1: Alphabet and Pronunciation	334
Appendix 2: Verb List	344
Key to the Exercises	364
Romanian Word List	384
English-Romanian Vocabulary	400
Tourist Restaurant Aid	420
For Further Reading	423
Classified Index	425

INTRODUCTION

The Romanian (Rumanian, Roumanian) language developed from the Roman *koine* of the lower Danube region from about the middle of the first millennium of our era. Of the languages spoken around that part of the Danube before this time we know very little. The Dacians, who occupied a large part of this territory, spoke a Thracian tongue. At the beginning of the second century Dacia was made a Roman province, and the *lingua franca* used among the colonists, who were drawn from many different parts of the Roman Empire, was a variety of Latin. Latin thus became, and remained, the official language of communication in the region.

Despite the influences from neighbouring tongues to which Romanian has been open throughout most of its history, the language has preserved its basic Latin character in much the same way as English has preserved its Germanic character. Slavonic (Bulgarian, Serbian, Polish, Ukrainian, Russian) elements are most apparent in the vocabulary, to a smaller extent in the syntax (sentence grammar) and phonology (the sound-system), and hardly at all in the morphology (word grammar). Romanian has also developed certain features that are found in its non-Slavonic Balkan neighbours, e.g. in Albanian and Greek. In addition, items have been adopted at various times from nearby Turkish, Hungarian and German, and these last two languages, especially Hungarian, are still spoken by important minorities ('co-inhabiting nationalities') living on what is politically Romanian soil. Much of the borrowed vocabulary, however, was replaced during the nineteenth century in a conscious attempt to 're-Romanize' the language, with French and Italian supplying, in part, the models. In more recent times even a handful of English loans have been accepted into the lexicon (e.g. *foţbal*, *meci* 'match', *bridge*, *whisky*).

There are four principal dialects of Romanian, the most important being Daco-Romanian, which is the

national language—spoken, with relatively small variations, by nearly ninety per cent of the inhabitants—of the Socialist Republic of Romania, whose total population now exceeds twenty million. This is the type of Romanian we present and describe in this book.¹ Other speakers of this dialect, i.e. inhabitants of the neighbouring countries, and speakers of the other main dialects are far less numerous.

Because of its Latin origin, and its direct and indirect loans from other Romance languages, a large part of the vocabulary of Romanian is readily assimilated by an English speaker, especially if he knows French or Italian. In working through the book you will find many familiar words, especially those conveying more abstract concepts, some identical in spelling with similar words used in English and others differing only slightly. This makes it fairly easy to read Romanian texts of a formal, non-literary nature. In addition, many words from the 'everyday' register and a number of grammatical items have a well-known appearance to a student who knows other Romance tongues (e.g. *pîine* 'bread', *casă* 'house', *da* 'give', *bun* 'good', *tu* 'you', *ce* 'what', *un* 'a', *de* 'of'). The major difficulties lie in the grammar, and this we have tried to grade as carefully as we could within the limits of a single volume. From about the middle of the course, the going is a little 'tough', but provided you have assimilated most of the material in the preceding Lessons, you will not have to slow your pace unduly. Each Reading Text can be worked through without referring to the new grammar, as translations are provided in the Vocabulary. After the reading of the Text, the Grammar and Exercises can be tackled piecemeal.

The variety of Daco-Romanian described in this book is the so-called present-day Standard—*limba română standard* (usually called, rather confusingly, *limbă*

¹ We have made no attempt to keep description (e.g. 'it occurs . . .', 'it may occur . . .') and prescription (e.g. 'you (may) use it . . .') distinct.

literară, because it forms the basis of the modern written language). We have not tried to separate the spoken and written mediums, for most learners require a little of both. The student we have in mind is the interested non-specialist amateur and traveller. The material used includes a few colloquialisms and spoken-medium patterns, especially at the level of discourse (i.e. in terms of utterance combinations), but does not go far beyond the most elementary. By 'elementary' we mean, of course, 'frequently occurring—and therefore useful—patterns'. The style of the Romanian in this work varies between 'conversational' and 'near-formal'.

And now a little advice on a possible method of using this book.

Each **Lesson** is divided into four or five parts. First comes the new **Vocabulary**: the new words and phrases, with the necessary grammatical labelling (you are told, for example, what 'part of speech' each item is, its gender if applicable, its plural form, and so on), and a separate list of **Phrases** which we have selected (from the Text) for translation, as they present various difficulties. The Phrases will help you to read the new Text without consulting the new **Grammar** section. Some of the Phrases are useful collocations, common expressions, which need careful memorizing. But do try to remember the context in which they are used. Ideally, you should learn as many of the Texts as you can by heart. This is far more useful, and even more enjoyable, than learning lists of isolated words.

Read through the Vocabulary and Phrases fairly quickly, noting those words which look familiar and spending a little longer on the rest. Then, after working through the Text with one eye on the Vocabulary, go back to the Vocabulary and study it hard. See if you can guess or remember the genders and plural forms of nouns, the four adjective forms, and so on. Continually test yourself, and before you begin a new Lesson check that you remember

at least seventy per cent of the vocabulary in the preceding Lesson. Read the Text again and try to give the gist of it to yourself (in Romanian, of course), recalling at least what you consider to be the more important Romanian phrases. The next task is to read through the new Grammar, picking out in the Text the points noted, and to work through the Exercises—very carefully. Finally, recite and/or write out as much of the material in the original Text as you can from memory. It will not be necessary to tackle every Lesson in this way, you can and should vary your procedure, but working along lines similar to those suggested here may bring the best results. It is a good idea to keep a notebook for writing down the phrases (phrases, rather than isolated words) which you find the most difficult to memorize and to try out variations on them—substitute some of the lexical items for others, turn statements into questions or commands, combine some items with others, change the tense and person, use a different determiner, and so on.

The first five Lessons and one other each contain a section on **Pronunciation**. These sections should be looked at before the Text is attempted. The description of the various sounds should be studied closely and the sounds practised aloud. The vowels and diphthongs are probably harder to get right than the consonants, and they should, moreover, be kept distinct from each other. A summary of the sounds of Romanian, with their technical labels, is given in **Appendix 1**, which may be useful for sporadic reference. In the Lessons, rules describing formal changes in terms of graphemes (i.e. letters, orthographic symbols) are also to be interpreted in phonemic terms (i.e. in terms of the sound system). Generally, this presents no problem. A rule such as 'drop *-e*, add *-or*' readily yields the corresponding sound-equivalent rule 'drop /-e/, add /-or/' (sound representations are placed between slant-lines, as in this example). Where differences arise, we have noted them.

Each Grammar section presents its own problems.

Remember that this is a *course*, not a grammar book, and so the material is graded. The rules given are at first quite simple, but many are repeated and elaborated as the Lessons progress. This means that it may not always be easy to check up on a particular point at any given stage. However, the **Romanian Word List** and **Classified Index** will help you to locate all the more important uses and descriptions in the Lessons. Although in most cases you will be able to understand each Text without referring to the Grammar section, you should read the latter carefully as it frequently introduces several additional examples of a new structure and in so doing indicates the extent of its use—and thus its usefulness.

To help you to master the main words and patterns, a set of **Exercises** is appended to each Lesson. These should be worked through in conjunction with a re-reading of the Vocabulary and Grammar. Most of them can be done first orally, then in writing. The substitution tables are for giving more practice in the important structures; they produce isolated sentences, of course, and an additional exercise would be for you to contextualize some of the sentences (e.g. fit them into a two- or three-line dialogue of your own composing). Some of the Exercises are provided with specimen answers, which you will find in the **Key**. These answers may not correspond to your own in every case, but this does not mean that your answers are necessarily wrong! The models in the Key can only serve as a guide—to help you keep a check on your own progress. The answers to the translation exercises provide you with further Romanian texts; since the whole object is to learn and practise *correct* usage, it is a good idea to read the model answer carefully *before* you tackle the translation itself. If you find you can understand the Romanian translation answer fully and can memorize most of it, there is little need to do the actual translation exercise!

The Key is printed after the two Appendices. **Appendix 1** comprises a summary of the sound-system and the

orthography. **Appendix 2** consists of a list of all the verbs used in the Lessons plus a few useful additions. At various points during the course you should look up the verbs whose infinitives you have learnt and check their conjugations in this List. The List will also help you when you do the Exercises.

Following the Key comes a list of all the Romanian words used in the Lessons, with references. You may like to add translations yourself, though it is usually more profitable to write up in your own notebook the more difficult words, giving each a full context. The following **English-Romanian Vocabulary** must be used with great care. Most of the translations apply specifically to the contexts in which the words were used, and meanings are not differentiated. It is a good idea to check the meaning of a given Romanian word against its use in one or more Texts. A few words appear in this Vocabulary for the first time; most of these—but only these—are provided with a few grammatical details to help you use them. For those used in the Lessons, the relevant grammatical information has to be sought in the Lessons. This Vocabulary is followed by a **Tourist Restaurant Aid**—a list of restaurant food items that you might find useful as a tourist, and the Classified Index.

One final tip: if you go to Romania knowing some Romanian, don't hesitate to try out what you have learnt! The Romanians are among the most friendly people on earth and will be delighted at your efforts to speak their language and very willing to help you. Those of you who would like to study the language with a native teacher can do so in Romania itself, where courses for foreigners are held every summer at the mountain resort of Sinaia. There are parallel sets of courses for beginners, for intermediate, and for advanced students, lasting one month and beginning in July (details and application forms from: Universitatea București, Direcția Cursurilor de vară, str. Pitar Moș 7-13, România). Information about travelling to and staying in Romania

can be obtained from a Romanian embassy or consulate, or from a branch of the Romanian National Travel Office (O.N.T.) (e.g. at 98-99 Jermyn Street, London, S.W.1).

Acknowledgment The authors are indebted to Mrs Anna-Lisa Murrell and Miss Constance Milcoveano for their invaluable suggestions and their assistance in preparing the difficult typesheet. They also extend their sincere thanks to Mr E. D. Tappe, of the School of Slavonic and East European Studies, University of London, for reading through the manuscript and pointing out a number of errors and infelicities. For any inaccuracies or omissions remaining in the printed text the authors alone are responsible.

GLOSSARY OF GRAMMATICAL TERMS

Technical terms are labels that make it possible to dispense with repeated elaborate explanations. In this book we have used a minimum of technical terminology, but a glance at the Index will show that the number of terms is still quite large. Some of these are known to everyone, but others may be novel. A brief, and *very rough*, description of them, based on traditional grammar, appears below. Even the best known are included, as there are many cross-references, and we thought it better to include too many rather than too few. The items are listed alphabetically.

Adjective A word, phrase or clause that modifies a noun ('a *red* herring'). In English noun phrases, single-word adjectives usually precede the noun head and follow determiners. Many adjectives may function as complements after certain verbs ('it is *red*') and have a comparative and superlative degree ('redder', 'reddest'). An adjective may be modified by certain adverbs ('*very* red'). In Romanian, adjectives agree with their head in gender number and case. Phrases and clauses modifying nouns may be called adjectival ('the girl *you went out with*').

Adverb Any modifier that is not an adjective or determiner ('he writes *well*', 'he's *with the manager*', 'he went *straight* to the manager', '*of course* I did'). There are many different classes in both English and Romanian. The members of some classes may be used as answers to the questions 'why?', 'how?', 'where?', 'when?', etc., and some form small grammatical classes.

Article In English the word *a(n)* is the indefinite article and *the* the definite article as used as determiners with nouns. A noun modified by no article may be said to be modified by *zero* article. The Romanian definite article is a non-separable element which we will call a suffix

(unlike English *the*), the indefinite article a determiner (as in English).

Auxiliary This is a separable grammatical verbal item used with the infinitive or a participle of a lexical verb to indicate tense, mood, or some other special feature of the action or state ('I *will* sing', 'I *might* sing', 'I *have* sung'). In any language the number of auxiliaries is limited, and they can be exhaustively listed.

Case In Romanian, words functioning in noun phrases are subject to changes of form not only according to the nature of the head, with which they are made to 'agree' (see **Gender** and **Number**), but also according to the function of the noun phrase in a given clause. If we take the pronouns as an example, those used as subjects are said to be in the Nominative Case (*eu, el*); those used as direct objects in the Accusative (*mă, îl*); those used as indirect objects in the Dative (*îmi, îi*). In discussing nouns, determiners and adjectives we shall merely speak of a *base-form* (= nominative and accusative) and a *case-form* (= genitive and dative), since (apart from this one contrast) the *exact* case function of such words is generally shown by word order and/or by special markers, not by changes of form or the addition of suffixes (see further 16.3/2 (a)). A Genitive construction is one that can be replaced by a possessive determiner or pronoun ('*that girl's* boyfriend' → '*her* boyfriend'). The referent of a noun in the genitive is 'possessed by' another noun's referent; the referent of a noun in the dative is the 'recipient' of the direct-object referent (of the subject referent if the verb is in the passive).

Clause A Clause comprises a subject and a predicate ('John + can't come today'), and one or more clauses forms or form a sentence. A 'complex' sentence may comprise a 'main' clause—i.e. a clause that may stand on its own as a complete sentence—('I'll cry if you do')

and one or more 'subordinate' clauses ('I'll cry *if you do*'). Subordinate clauses modify, or enter into the structure of, phrases or other clauses. A 'compound' sentence comprises two or more 'co-ordinate' (main) clauses ('*he came in and sat down*'). Sentences may also be 'complex-compound'.

Conjunction This is a grammatical word or phrase that joins words, phrases and clauses ('red *and* white', 'I watched her *as* she went', 'I know *that* that's right'). Those that may join main clauses are called 'co-ordinating' (e.g. *and, but, or, so, zero* conjunction); others are 'subordinating' (*as, that, when, if, provided*).

Determiner This is a non-lexical modifier of nouns that in many noun phrases may replace an article; it is different from an adjective in that, *inter alia*, it has no comparative and superlative degree (cf. *all, every, this, some*). In Romanian, most determiners show gender, number and case to the same extent as adjectives. In this book, the term is sometimes an ellipsis for *non-pronominal determiner* or *determiner pronoun*. Determiners can be listed exhaustively.

Determiner Pronoun This is a determiner that may stand on its own without a noun head (cf. *all, both, this, each*, as in '*both* have left', 'I like *this*').

Finite The infinitive and participles of a verb are non-finite forms. Other verb forms—those that change their form to show person and number—are called finite.

Gender Gender is like 'sex'. We say a noun denoting a male being is 'masculine', one denoting a female 'feminine', while a thing such as a table is of neither sex, and the noun denoting it is 'neuter'. The vast majority of nouns in English are neuter, with few exceptions: we call a thing 'it', not 'he' or 'she'. In Romanian, even

inanimate nouns may be masculine or feminine according to convention. For convenience we shall talk of M-nouns, F-nouns and N-nouns. N-nouns operate either as M-nouns or as F-nouns according to their number form. Romanian has thus a two-term system of gender (M and F), made complicated by the existence of a class of nouns (N-nouns) that alternate between the two terms. It is important to remember the gender of a noun in order to know, for instance, which of the two forms, M or F, a modifying determiner or adjective should take; these 'agree' with their head (the noun to which they are joined) or with the noun to which they refer.

Head The centre of a noun phrase is the Head of that noun phrase, while the remaining elements are its Modifiers. The head of 'the King of England's son' is *son*; that of 'the King of England' is *King*; that of 'the powerful king' is *king*.

Infinitive This is the central non-finite form of the verb we give in the Vocabularies (*a merge*). In both languages it may—or may not—be preceded by a marker (English *to*, Romanian *a*).

Interjection This is a word or phrase used frequently in exclamations or parenthetically in clauses. It does not function structurally within a phrase or clause ('*oh!*', '*really!*', '*really, John!*', '*why, it's you!*').

Interrogative (see **Relative**).

Marker A marker is a separable element that resembles a preposition, but a unit preceded by a marker does not function as an adverb. It is used to 'mark', for example, the passive agent (in Romanian and English), the infinitive (in English and Romanian), certain types of direct object (in Romanian), and so on.

Mood For our purposes in this book, we regard Romanian verbs as having four Mood forms: the *Conditional* (*ar merge* 'he'd go'), which indicates 'unreal' conditions; the *Imperative* (*mergi* 'go!'), which is used in giving commands; the *Subjunctive* (*să meargă*)—in most cases simply the indicative preceded by the conjunction *să*—which suggests the possibility of an action or state; and the *Indicative* (*merge* 'he goes'), which is 'neutral' in relation to the other moods.

Non-determiner Pronoun This is a grammatical item that may replace or be replaced by a noun phrase, but which cannot take noun modifiers such as determiners, or function as a determiner itself (Eng. *I, who, me, myself*, Rom. *cine, unul, îmi*).

Non-pronominal Determiner This is a determiner that can only be used as a modifier, that is, it cannot stand as a pronoun (English *a, the, every, my*, Romanian *un, niște, meu*).

Noun (adj.: *nominal*) A lexical item that, in English, may be modified by a determiner, an article such as *the*, an adjective, a phrase or a clause ('that red *book* over there'). A noun forms the head of a noun phrase. Many nouns in both languages have two number forms, singular (*book*) and plural (*books*). Every Romanian noun has a specific gender and may take a definite article suffix.

Noun Phrase A noun, with or without modifiers, constituting an element in the structure of a phrase or clause. A noun phrase may be replaced by a pronoun. It may function as (part of) the subject or complement of a clause ('*that girl's* pretty'), or as the object of a transitive verb ('I like *that girl*'). In both languages a noun phrase becomes a possessive determiner on taking a genitive marker ('*that girl's* mother').

Number This is a two-term system in both languages. In Romanian, most noun-phrase elements and finite-verb forms have different *singular* and *plural* forms.

Object The direct object of a clause is a noun phrase or pronoun that completes the sense of a transitive verb. Many verbs require 'fulfilling' in this sense ('he took *his hat*', 'he broke *it*'); others may be optionally fulfilled ('he read (*the book*)', 'he painted (*it*)'). The indirect object indicates the 'recipient' or 'beneficiary' of the direct object referent ('he gave it *to John*', 'he painted *me* a picture') or of the subject referent ('it was given *to John*'). The word *complement* is sometimes used to indicate the noun phrase or adjectival or adverbial phrase that follows a copulative verb, that is, a verb of state ('he's *a man*', 'she looks *funny*'), and sometimes it covers both this meaning and that of 'direct object'. In Romanian, a pronoun functioning as direct object is in the Accusative Case and as indirect object in the Dative Case, while the noun complement of a copulative verb is in the Nominative Case.

Participle Present and Past Participles are non-finite forms of verbs. In English only, present participles (*laughing, breaking*) may be used as noun modifiers ('the *laughing* girl'), and in both languages as clause modifiers ('she approached me, *laughing*'). Past participles (*laughed, broken*) are used in both languages in the formation of certain tenses ('he hadn't *broken* it) and as noun modifiers ('a *broken* marriage').

Particle This is a useful label for those words which formally resemble prepositions and markers but whose status as one or the other or as something else has not been established or it is convenient to leave vague because of their multiple class membership.

Phoneme This is not a grammatical but a phonological

term (included here for convenience). A Phoneme is the smallest distinctive unit of significant speech sound in a given dialect. For example, we may talk of the **p**-phoneme of Standard British, writing it /p/, which is an abstraction of all the different **p**-sounds an English speaker uses, no two or more of which he uses repeatedly in a *regular* way with other sounds to produce *different words*. Likewise, there are a number of different, though regularly recurring, **l**-sounds in English (cf. the three different **l**'s in the phrase 'a little plum'), but if we interchange them we do not produce a different or nonsensical phrase, even though it sounds rather un-English. Thus, while we have a number of different **l**-sounds in English, we only have *one l-phoneme*.

Phrase One or more words that may form a complete unit of clause structure: subjects and objects consist of noun phrases, verbs of verb phrases, adverbs of adverb phrases, etc. It is also used loosely in this book to cover one or more words that it is useful to *translate* as a unit.

Possessive This is a determiner ('it's *my* book', '*John's* place') or pronoun ('it's *mine*') that specifies the 'possessor' of a noun. Genitive noun phrases may be replaced by grammatical possessive determiners ('*that girl's* husband' → '*her* husband') or by possessive pronouns ('it's *Jane's*' → 'it's *hers*'). In Romanian, the form of a possessive agrees in gender, number and case with the noun whose referent (whatever the noun denotes) constitutes the 'property' (whatever it is that is possessed).

Predicate The Predicate of a clause is what remains after we have removed the subject. It consists of a verb phrase, with or without objects, complements and/or adverbs ('I *picked up my pen*', 'the girl over there *won't*').

Preposition A Preposition (e.g. *in, on, for*) precedes a noun phrase to form an adverb phrase—a unit which

may be replaced by a single adverb ('he sat *on the bench*' → 'he sat *there*'). Prepositions can be exhaustively listed. Note that, by extension, the term can be applied to certain other, formally similar words such as markers and particles. We have made a distinction only in a few essential cases.

Referent The non-linguistic entity in our experience (person, abstract concept, material thing, etc.) which a lexical item refers to or denotes.

Reflexive A Reflexive Verb is one that, by means of a special set of pronouns, indicates that the action performed is performed *by* the subject *on* or *for* the subject ('he cut *himself*', 'she gave *herself* a treat'). In Romanian, the reflexive pronouns are used in more functions than in English; their presence may fulfil the conditions of transitivity or they may indicate that the subject 'possesses' the object.

Relative and Interrogative Relative and Interrogative words such as *who*, *which*, *where*, *what*, *how*, *that* operate as pronouns ('*which* is right?'), determiners ('*which* word is right?'), or adverbs ('*where* are the answers?'). Most words used in the one function are also used in the other ('the girl *who's* looking at you', '*who's* looking at you?'). Some are used in only one of the two functions (Romanian *cine*: interrogative only, pronoun only; English *that*: relative only, pronoun only); others are used in other functions besides (Romanian *cît*); and some introduce exclamations ('*how* lovely!'). English has a *zero* relative pronoun ('the girl *zero* you met'), which is always replaceable by *that*. Relative clauses modify nouns ('the boy *you met*') and are used as nominalizations ('give it to *whoever you like*', 'I don't like *what you wrote*').

Sentence A sentence may be thought of as a minimal utterance comprising one clause, or two or more clauses

having a definable relationship to one another. In writing, a distinction is traditionally made between 'complex', 'compound', and 'complex-compound' sentences (see also **Clause**).

Subject The subject of a clause is a noun phrase whose referent—if the predicate contains an active-voice verb—performs the action or exists in the particular state asserted by the predicate ('*I* picked up my pen', '*the girl over there* won't'). In Standard British English a singular human-noun subject may be replaced by *he* or *she* but not by *him* or *her*. In Romanian the subject and predicate are frequently conflated (*venim* 'we come').

Tense Verb forms change to indicate temporal features of the action in question in relation to other actions—for example, the present, the past, the future, simultaneity, continuity, sequence, etc. This *kind* of feature of the verb is called Tense (but not necessarily all those features listed: some of these may not occur or may go under other labels, depending on the language under discussion).

Transitive The verb in a clause containing a direct object is said to be Transitive. Many verbs may be used either intransitively ('he *grew*', 'the door *opened*') or transitively ('he *grew it*', 'he *opened it*'). There are more restrictions on the occurrence of the former in Romanian than in English, Romanian uses of reflexive verbs often corresponding to intransitive uses in English. There is a relationship in both languages between transitivity and voice.

Verb This is a word or phrase that may form a minimal predicate, describing an action or state. It varies its forms to indicate (for instance) tense ('it *was* red', 'it's *been* red', 'it *will be* red') and mood ('it *would be* red', *were* it red', '*be* a man'). In Romanian most finite verb

forms vary for person, that is, the choice of form is in part conditioned by the subject of the clause (cf. Eng. 'I *sing*', 'he *sings*', 'I *am*', 'you *are*', Rom. *dăm* 'we give', *dai* 'you give').

Verb Phrase This consists of a verb (a main verb with or without auxiliaries) and any verb modifiers, especially adverbs of manner ('he *died*', 'he *might die*', 'he *has died*', 'he *died quickly*'). It is used by some linguists also in the sense of 'predicate'.

Voice In English when the verb phrase of a clause comprises a form of the auxiliary verb *to be* plus the past participle of a main (lexical) verb, we say that the verb is in the Passive Voice ('the teacher *was shot* at', 'he *will be granted* leave'), which contrasts with the Active Voice ('he *shot* at the teacher', 'the officer *will grant* him leave'). The passive indicates that the action expressed by the verb is performed not *by* the subject (= active voice) but *on* or *for* the subject—by an *agent* stated or unknown ('the teacher was shot at (*by one of his students*)', 'she was shocked (*by his behaviour*)').

ABBREVIATIONS

In the Lesson Vocabularies each item is given an abbreviated label. For fuller details of an item's uses it is necessary to consult the Grammar sections.

<i>acc.</i>	accusative case
<i>adj.</i>	adjective, adjectival
<i>adv.</i>	adverb, adverbial (phrase)
<i>art.</i>	article (definite or indefinite)
<i>B-form</i>	base-form (nominative-accusative)
<i>C-form</i>	case-form (genitive-dative)
<i>conj.</i>	conjunction
<i>dat.</i>	dative case
<i>det.</i>	determiner, non-pronominal determiner
<i>det. pron.</i>	determiner pronoun (i.e. a form that may be used either as a det. or as a pron.)
<i>Eng.</i>	English
<i>F</i>	F-gender (noun), F-form
<i>fut.</i>	future (tense)
<i>imp.</i>	imperative mood
<i>int.</i>	interjection
<i>inv.</i>	invariable (form) (i.e. a form that does not change for gender, number and case, or for person and number, etc.)
<i>lit.</i>	literally, more literally
<i>M</i>	M-gender (noun), M-form
<i>mark.</i>	marker
<i>N</i>	N-gender (noun), N-form
<i>num.</i>	numeral
<i>part.</i>	participle
<i>past</i>	past (tense)
<i>pl.</i>	plural (form)
<i>poss.</i>	possessive
<i>prep.</i>	preposition, preposition-like phrase, particle
<i>pres.</i>	present (tense)
<i>pron.</i>	pronoun, non-determiner pronoun
<i>Rom.</i>	Romanian
<i>sing., sg.</i>	singular (form)
<i>vb.</i>	verb (form)

Lesson 1

1.1 Vocabulary

am *vb.* I have, I've got

apă *F* water

cană *F* jug

carte *F* book

casă *F* house

clasă *F* classroom, class

cu *prep.* with, of

de *prep.* of, made of

fată *F* girl

ladă *F* box, chest

lamă *F* blade, razor-blade

lampă *F* lamp

lapte *M* milk

lemn *N* wood

masă *F* table

măr *N* apple

o *det.* *F* a, an

om *M* man

pahar *N* glass

pe *prep.* on

pom *M* tree

pun *vb.* I put, I am putting

ras *N* shave

sală *F* hall

sub *prep.* under

text *N* text

toc *N* pen

tren *N* train

un *det.* *M/N* a, an

văd *vb.* I see

Phrases

o cană cu apă

o lamă de ras

o sală de clasă

de lemn

a jug of water

a razor-blade

a classroom

made of wood, wooden

1.2 Text

Note: stressed vowels are italicized.

O cană cu apă. O cană cu lapte. Un pahar cu apă.

Un pahar cu lapte. O masă de lemn. O ladă de lemn.

O lamă de ras. O carte pe masă. Un toc pe masă. O ladă

sub masă. Un om sub un pom. Văd o casă. Văd o clasă.

Văd o sală. Văd o sală de clasă. Văd o cană cu lapte pe

masă. Văd un pahar cu apă pe masă. Văd o fată sub un

pom. Văd un măr sub masă. Văd un toc. Văd o carte.

Am o casă. Am o carte. Am un toc. Am un pahar cu apă.

Am o lampă. Am un măr. Pun un măr pe masă. Pun o

ladă sub masă. Pun o cană cu lapte pe masă. Pun un

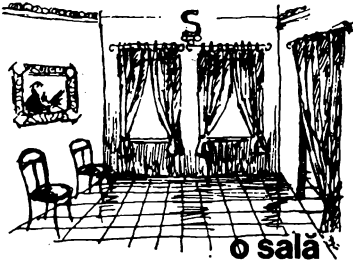
toc pe masă. Pun o carte pe masă.

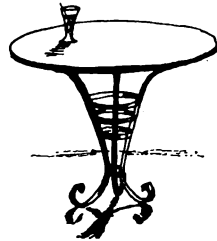
o casă

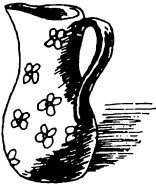
o clasă

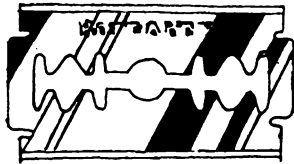
o sală

o masă

o cană

o lamă

o lampă

o fată

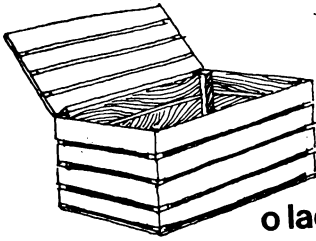
o carte

un om

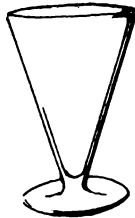
un pom

o ladă

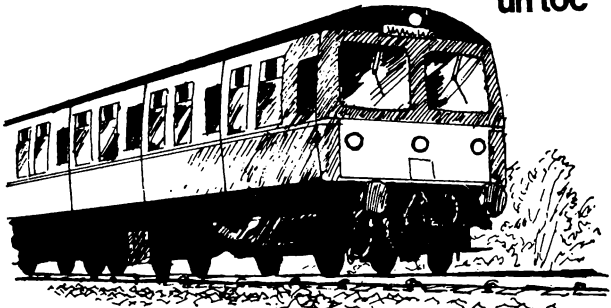
un măr

un pahar

un toc

un tren

1.3 Pronunciation

Romanian uses the same alphabetic letters as English, plus a few additions; many of the letters have a similar range of phonetic value to those in many other modern European languages that use the Latin alphabet.

The spelling of Romanian is largely phonemic, that is, with very few exceptions, the same letter represents the same sound-type in all positions and in all words of the same (standard) dialect. For this reason, it is not necessary to provide phonetic transcriptions throughout. In this and the next four Lessons the letters and sounds will be explained. Sound symbols are printed between slant-lines and stressed vowels are italicized; hyphens are occasionally used to show syllable-boundaries, thus /lam-pă/ (two syllables).

1.3/1 Vowels

a /a/ resembles the Standard British English vowel-sound in words like *come, some, cut*. The Romanian sound is a little longer but not as long or as far back as in the English words *palm, card*. Practise:

am, pahar, ras

Romanian *cam* 'about' is pronounced like English
come

cad 'I fall' is pronounced like English *cut*

cat 'storey' is pronounced like English *cut*

lampă 'lamp' is pronounced like English
lumper

ă /ă/ represents a sound similar to the English vowel-sound in words like *hurt, jerk*; it is shorter than the vowel in *fur, sir*. The mark *˘* placed above the letter *a* is thus not used in Romanian to show a difference in length; *ă* stands for a vowel-sound different in quality from *a*, the centre of the tongue being raised higher for *ă* than for the more open *a*.

Practise:

văd, casă, clasă, masă, cană, lamă, lampă, fată

e /e/ is almost the same as the English vowel-sound in words like *pen, ten, said*. (See also 3.3/1.)

Practise:

de, lemn, carte, text

o /o/ resembles the English vowel-sound in words like *bought, caught, pork*, but it is a little shorter and closer, i.e. the back of the tongue is raised somewhat higher. Avoid making the Romanian vowel as long as the vowel in the English words *cord, lord*, or as open as the vowel in *cod, John*.

Practise:

pom, toc, o

u /u/ is shorter than the long English *oo* of *boot* and longer than the short English *oo* of *wood*. It is a high rounded back vowel of medium length.

Practise:

un, cu, pun, sub

None of these five vowels should be diphthongized, but initial *o* and *u* are sometimes preceded by a very short *w*-sound.

1.3/2 Consonants

b /b/, *m* /m/, *f* /f/, *v* /v/, *s* /s/ are very similar to English *b, m, f, v, s*, in *bat, mat, fat, vat, sat*.

p /p/, *t* /t/, *c* /k/ are like English *p, t, c* in *spar, star, scar*. Try to avoid aspirating these sounds. (Aspiration generally accompanies the pronunciation of English *p, t, c*, when they are not preceded by *s*, as in *par, tar, car*.) For *c*, see also 2.3/3.

t /t/, *d* /d/, *n* /n/, *l* /l/, *r* /r/, *s* /s/ are dentals, that is, they are pronounced with the tip of the tongue against the upper teeth, and not against the teeth-ridge as in English. (Eng. *t*, for example, is a dental only when followed immediately by a regular dental sound as in *eighth* (= *eight + th*.)

l /l/ is always 'clear' in Romanian, as in the English words *live, like, along*—that is, like English *l* before

a vowel. (It is never like the 'dark' English *l* in *tell*, *all*, *almost*.)

r /r/ is strongly trilled with the tip of the tongue, like Scots *r*, and pronounced in all positions (also before consonants and at the end of words).

h /h/ is pronounced in a similar way to English *h* in *head*, *behave*, but with more audible friction. The sound occurs both before a vowel and after a vowel, and even at the end of words, when it approaches *ch* in Scottish *loch*.

x in the prefix *ex-* is pronounced like English *x* in *extreme* before consonants (= /ks/), and like English *x* in *exact* before vowels (= /gz/).

Romanian has the same two words: *extrem* /ekstrem/, *exact* /egzakt/. In other occurrences *x* is usually /ks/ in all positions: *text* /tekst/, *taxi* /taksi/.

1.3/3 Stress

We mark stress in this book by printing the vowel of the stressed syllable in italics. There is no special mark for it in the Romanian orthography.

One syllable of a word of two or more syllables is more strongly accented or stressed than the other syllable(s). The position of the stressed syllable is largely unpredictable, as in English, and has to be learnt for each new word.

The contrast between stressed and unstressed syllables in Romanian is not so marked as in English. On the other hand, unstressed vowels are not generally reduced or elided; they retain their quality whatever the degree of stress associated with them. Notes on syllable changes appear in other Lessons. As in English, grammatical words (determiners, prepositions, markers, conjunctions, auxiliaries, etc.) are frequently unstressed or more weakly stressed than are lexical words (nouns, verbs, adjectives, adverbs), though, as you will notice, this is not always the case.

1.3/4 Intonation (Speech Melody)

Statements are spoken with a falling intonation or tune, as in English. However, the last accented syllable in a Romanian phrase may not always have as high a fall in pitch as in English. Practise the following phrases (the sign ↓ indicates that the fall in pitch should begin on the stressed syllable of the following word):

o cană cu ↓ apă
 un pahar cu ↓ lapte
 un om sub un ↓ pom
 am un ↓ toc
 văd o ↓ casă
 văd un pahar cu apă pe ↓ masă
 pun o carte pe ↓ masă

Now practise reading the Text of the Lesson. Read it aloud several times.

1.4 Grammar

1.4/1 Nouns: Gender

There are three genders in Romanian, traditionally called Masculine (M), Feminine (F), and either Neuter or Mixed (N). Male beings are generally M, and female beings are generally F, but objects and abstract concepts are variously M, F, or N.

1.4/2 The Indefinite Article (Eng. *a, an*)

M- and N-nouns take the indefinite article *un* and F-nouns *o*:

<i>M</i> un om	a man
<i>N</i> un măr	an apple
<i>F</i> o fată	a girl
<i>F</i> o carte	a book

Note the omission of the *definite* article after a preposition:

o cană pe masă	a jug on the table
un măr sub masă	an apple under the table

In English, of course, the article *the* is required. On the other hand, the indefinite article is not omitted in such phrases:

un măr sub o masă an apple under a table

1.4/3 Verbs

Verbs take different endings for person, and subject pronouns (like *I, we, you*, etc.) are often omitted:

am I have
pun I put

1.5 Exercises

Note: Exercises for which a key is provided are asterisked.

1. Copy out the Text of the Lesson and read it aloud once again. Note that every letter has a sound-value.

2. Make a dozen or so different sentences with the help of the following table.

Method: Read across from left to right, selecting one word from each column, taking care not to cross any horizontal lines (e.g. if you choose *un*, you cannot choose *cană*, and so on). This substitution table yields 42 sentences in all.

am văd pun	un	măr pahar toc	pe sub	masă
	o	cană carte lampă lamă		

*3. Translate:

I have a glass of milk. I have a jug of water. I see a man under a tree. I see a box under the table. I see a book on the table. I'm putting a wooden box under the table.

4. Having checked your translation of the sentences in Exercise 3, practise reading the Romanian sentences aloud. Note where the stress falls.

Lesson 2

2.1 Vocabulary

Ana <i>F</i> Ann	mic <i>M/N</i> , mică <i>F adj. sg.</i>
are <i>vb.</i> (he, she, it) has (got)	small
bere <i>F</i> beer	micî <i>adj. pl.</i> small
bun <i>M/N</i> , bună <i>F adj.</i> good	mînă <i>F</i> hand
cameră <i>F</i> room	Nicu <i>M</i> Nick
camere <i>F pl.</i> rooms	pahare <i>N pl.</i> glasses
case <i>F pl.</i> houses	Petre <i>M</i> Peter
cîine <i>M</i> dog	pisică <i>F sg.</i> cat
cîini <i>M pl.</i> dogs	pisici / pisiçi / <i>F pl.</i> cats
clase <i>F pl.</i> classes	pîine <i>F</i> (loaf of) bread
copii / kopii / <i>M pl.</i> children	pîini <i>F pl.</i> loaves of bread
copil <i>M</i> child	pomi <i>M pl.</i> trees
curte <i>F</i> (court)yard	sifon <i>N</i> syphon, soda water
dar <i>conj.</i> but	sticlă <i>F sg.</i> bottle
din <i>prep.</i> from	sticle <i>F pl.</i> bottles
doi <i>M</i> , două <i>N/F num.</i> two	stradă <i>F</i> street
Elena <i>F</i> Helen	texte <i>N pl.</i> texts
grădină <i>F</i> garden	tocuri <i>N pl.</i> pens
în <i>prep.</i> in, into	Toma <i>M</i> Tom
lîngă <i>prep.</i> by, near	vin <i>N</i> wine
mare <i>M/N/F sg. adj.</i> big	vine <i>vb.</i> (he, she, it) comes, is coming
marî <i>M/N/F pl. adj.</i> big	

Phrases

am un toc în mînă	I have a pen in my hand (<i>lit.</i> in hand)
vine un tren	A train comes, is coming

2.2 Text

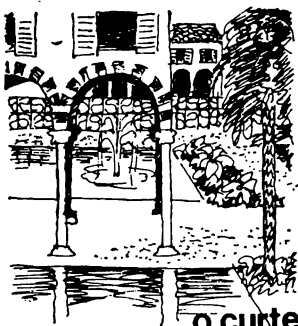
Am un pahar cu bere. Am o sticlă cu bere. Văd un pahar cu bere pe masă. Văd pe masă un pahar cu vin. Văd pe masă un pahar cu sifon. Văd pe masă o sticlă cu vin lîngă o sticlă cu bere. Am o carte în mînă. Am un toc în mînă. Văd un om în curte. Văd doi pomi în grădină. Văd un cîine în stradă. Văd doi cîini în curte. Văd o

o cameră

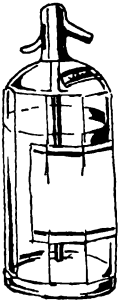
o sticlă

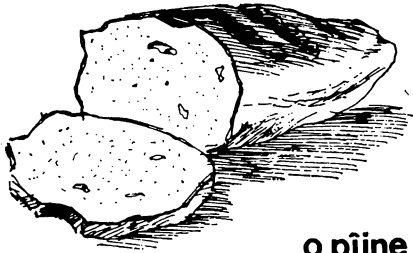
o curte

o stradă

un sifon

o pâine

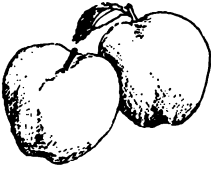
o mână

un câine mic

doi câini mari

două mere

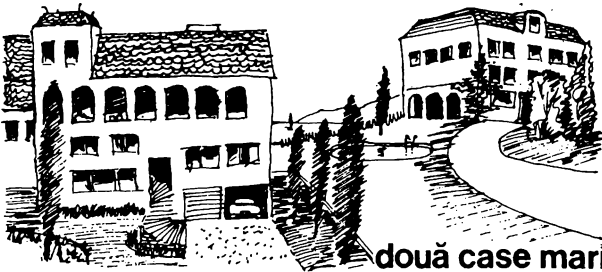
o casă mică

**un copil
sub un pom**

**un câine
sub masă**

două case mari

pîne pe masă. Văd două pîini pe masă lîngă două sticle cu bere. Văd două pahare cu vin. Văd o fată lîngă un copil în grădină. Văd doi copii în clasă. Nicu are un cîine mic. Toma are un cîine mare. Petre are o pisică mică. Elena are două pisici mici. Ana are o casă mică dar are o grădină mare. Elena are două case mari. Am două camere mari. Ana are doi copii. Am doi cîini mari. Nicu are doi cîini mici.

Un om vine din stradă. O fată vine din casă. Un copil vine din curte. O pisică vine din grădină. Vine un tren.

Pun o pîine pe masă. Pun un sifon sub masă. Pun o carte pe masă, lîngă lampă.

2.3 Pronunciation

2.3/1 Vowels

î /i/ has no near-equivalent in Standard English.¹ It lies between the vowel sounds of the English words *reed* and *rude*, and is pronounced with spread lips. Practise it by putting the lips in position for Rom. *i* /i/ (like Eng. *ee* in *reed*), and, keeping them spread, raise the centre (not the front or back!) of the tongue as high as you can and try to say /i/. The resulting sound should be similar to Rom. *î*, as in the word *rid* 'I laugh'. For *i* you raise the front of the tongue, for *î* the centre of the tongue, for *u* the back of the tongue (and round the lips). Now practise all the three central vowels, *a*, *ă*, *î* (centre of tongue low, centre half-raised, centre high), as in *var*, *văr*, *vîr* and *par*, *păr*, *pîr*.

The sound /i/ also used to be represented by the letter *â*, but this symbol is used today only in the name of the country, *România*, and all words containing the root *român-*, such as *român*, *românesc*, *româncă*, etc. Do not confuse this *â* (= *î*) with *ă*.

¹ It does occur as the first part of a diphthong in the local dialects of Birmingham and Liverpool in the pronunciation of *reed* [rijd] (cf. Rom. /ij/).

The letter *i* stands for three sounds:

i /i/ resembles the Standard British English *ee* or *i* sound in words like *feet*, *sleep*, *machine*. The Romanian sound, however, is somewhat shorter and 'purer', that is, there is no tendency to diphthongization as with the similar English sound. Practise:

din, vin, vine, mic, copil, sifon, Nicu

i /ɨ/ is sometimes called a pseudo-vowel. It has no syllabic value, but its presence or absence following a consonant is clearly audible. It is like an extremely short, voiceless /i/-sound, like a brief, whispered /i/, which accompanies or completes the release of a final consonant. In the Lesson Vocabularies and throughout the earlier Lessons it will be printed *ɨ* instead of *i*. Practise using it in the following words:

pomi, mari, tocuri 'pens', București /bukureshti/
'Bucharest'

i /i/ is a semi-vowel very similar to Eng. *y* in *yard*. It occurs only in combination with other vowels, i.e. in diphthongs and triphthongs. In certain cases this sound is conditioned by other sounds and may have no separate orthographic symbol.

Thus, in Romanian texts, the letter *i* represents /i/ or /ɨ/ or /i/. These sounds in turn must be distinguished from /î/ (*i*, *â*).

2.3/2 Diphthongs

Diphthongs and triphthongs are vocalic glides, i.e. the tongue moves from one special position to another or to others within one and the same syllable (as *oi* in Eng. *noise*). Diphthongs may be falling, that is, the first element is accented, or rising, in which case the second element is accented. (In English *rest-cure* the diphthong (in the second syllable) is falling; in *rescuer* it is rising.) The unstressed elements in vowel glides are shown in the phonemic script by means of the sign ˘.

ii /i̯/ (falling), which occurs in the plural form *copii* /ko-pi̯i/, is rather like a lengthened /i/. Try to make a clear distinction between /i/, /i̯/ (both single syllables) and /ii/ (= /i-i/, two syllables).

ii /i̯/ (falling) comprises a glide from the position of the vowel /i/ to that of the vowel /i/. Practise:

pîine, cîine /ki̯i-ne/

oi /oi/ (falling) is very much like the English diphthong *oi* in *noise*, *voice*. It occurs in the word *doi* 'two'.

uă /uă/ (rising) is similar to the diphthong in the English word *influence*. It consists of a glide from a very short /u/ (like Eng. *w*) to an /ă/. It occurs in *două* /do-uă/.

2.3/3 Consonants

c /č/: It was stated in 1.3/2 that Rom. *c* was pronounced as in Eng. *scar*. However, it has a different sound when followed by the letter *i* or *e*, viz. like Eng. *ch* in *cheese*, *much*. Practise:

micî /mičî/ (one syllable), pisicî /pi-sičî/ (two syllables),
ciocolată /čocolată/ 'chocolate', ceai /čaj/ 'tea'

g /g/: Except when followed by *-e* or *-i*, *g* is pronounced as Eng. *g* in *game*. Examples:

lîngă /lîn-gă/, grădină, gară 'station'

ch /k/, *gh* /g/: The diagraphs *ch*, *gh* are used before *-e* and *-i* only. The sounds are similar to the /k, g/ represented by simple *c* or *k* and *g*, though the contact between the tongue and the roof of the mouth is a little more forward. Practise:

chiflă /kiflă/ 'roll', chelner /kelner/ 'waiter', înghețată /în-ge-tsa-tă/ 'ice-cream', ghid 'guide'

2.4 Grammar

2.4/1 Nouns: Plural

Nouns take various ends to mark the plural. Generally speaking, M-nouns take the ending *-i*; F-nouns take the ending *-e* or *-i*; N-nouns either *-e* or *-uri*.

Examples:

<i>Singular</i>	<i>Plural</i>
<i>M</i> pom 'tree'	pomi 'trees'
<i>M</i> cîine	cîini
<i>F</i> casă	case
<i>F</i> cameră	camere
<i>F</i> pîine	pîini
<i>F</i> pisică	pisici
<i>N</i> pahar	pahare
<i>N</i> toc	tocuri

An irregular plural:

M copil 'child' copii /kopi:/ 'children'

2.4/2 Adjectives

Unlike English usage, Romanian adjectives frequently follow the nouns they qualify. At the same time they are made to 'agree' with their head-nouns in gender, number and case.

With nouns in the singular, adjectives can have one form for M/N-nouns and one form for F-nouns. With nouns in the plural, adjectives may have an M-form and an F/N-form. Examples:

Msg. un cîine bun
Mpl. doi cîini buni
Fsg. o casă bună
Fpl. două case bune
Nsg. un toc bun
Npl. două tocuri bune

Most Romanian adjectives therefore have four forms, e.g. *bun*, *bună*, *buni*, *bune*:

	M	N	F
sg.	bun		bună
pl.	buni	bune	

Some adjectives have only three forms, e.g. *mic, mică, micî*:

	M/N	F
sg.	mic	mică
pl.	micî	

Others again have only two forms, e.g. *mare, mari*:

	M/N/F
sg.	mare
pl.	mari

Examples:

M: un pom mare

doi pomi mari

F: o casă mare

două case mari

N: un pahar mare

două pahare mari

So that there is no confusion, every adjective in the Lesson Vocabularies is given four forms, even if two or more of these are identical.

2.4/3 Numerals

The numeral *doi* 'two' is used with M-nouns. The form *două* is used with F- and N-nouns.

A useful way of memorizing the gender of Romanian nouns is to learn them together with the indefinite article in the singular and the numeral *doi, două* in the plural, e.g.:

M: un copil

doi copii

F: o masă

două mese

N: un text

două texte

It will by now be clear why N-nouns are called 'mixed': they take M-forms in the singular and F-forms in the plural.

2.4/4 Verbs

The verbal form *are* /a-re/ means 'he has', 'she has' or 'it has', depending on the context. Similarly, *vine* /vi-ne/ means 'he, she, it comes'; it is the third person singular of the present tense of the verb *a veni* /a ve-ni/ 'to come'.

2.5 Exercises

1. Copy out the Text of this lesson and then read it aloud.
2. Read off and write out at least a dozen sentences from each of the following tables:

(a)

Nicu Ana Petre Elena Toma	are	un	<i>cîine</i> <i>păhar</i> <i>măr</i> <i>toc</i>	<i>mare</i> <i>mic</i>
		o	<i>curte</i> <i>carte</i> <i>masă</i> <i>cameră</i> <i>casă</i> <i>cană</i> <i>grădină</i>	<i>mare</i> <i>mică</i>

(b)

Nicu Elena Ana Toma Petre	are	doi	<i>copii</i> <i>cîini</i>	<i>micî</i>
		două	<i>pîini</i> <i>case</i> <i>camere</i> <i>pisici</i> <i>pahare</i> <i>sticle</i>	<i>marî</i>

(c)

Nicu Elena Ana Toma Petre	vine	din în	casă curte cameră grădină stradă
---------------------------------------	------	-----------	--

*3. Translate into Romanian: I have a book. I've got a pen. I've got a cat. I have a dog. I have a bottle of wine.

I see a man in the street. I see a girl in the yard. I see two trees in the yard. I see a jug of water on the table. I see two cats under the table. I see two children in the garden.

Nick has a glass of milk. Helen has two loaves of bread. Peter's got a big apple. Ann has a little lamp on the table. I'm putting a book on the table. I put a bottle of wine and two bottles of beer under the table. I put two loaves of bread by a jug of water on the table.

4. Having checked your translation of the sentences in Exercise 3, practise reading the Romanian sentences aloud. Notice where the stress falls.

Lesson 3

3.1 Vocabulary

From this Lesson on, both the singular form and the plural form of nouns are given. In the case of adjectives, the four forms given are: M/N sg., F sg., M pl., N/F pl.

aceasta /ačasta/ *det. pron. F* this, that

acesta /ačesta/ *det. pron. M/N* this, that

Anglia /an-gli-ja/ England

București Bucharest

ce /če/ *det. pron.* what

cine /čine/ *pron.* who

de unde *adv.* from where, where . . . from

dictionar — dicționare *N* dictionary

doctor — doctori *M* doctor (male)

doctoriță — doctorițe *F* doctor (female)

doamna (*abbreviated* d-na or dna.) *title* Mrs

doamnă — doamne *F* lady

domnișoara (d-șoara) *title* Miss

domnul (dl.) *title* Mr

dumneaei /dum-nea-iei/ *pron.* she (*polite*)

dumnealor /dum-nea-lor/ (d-lor) *pron.* they (*polite*)

dumnealui /dum-nea-lui/ *pron.* he (*polite*)

dumneavoastră /dum-nea-voa-stră/ (dvs.) *pron.* you (*polite*)

e /je/, este /jeste/ *vb.* (he, she, it, there) is

ea /ja/ *pron. F* she

ei /iei/ *pron. M* they

el /jel/ *pron. M* he

ele /jele/ *pron. F* they

eu /jeu/ *pron.* I

englez, engleză, englezî, engleze *adj.* English

englez — englezî *M* Englishman

a fi *vb.* to be

Londra London

Maria /marija/ Mary

profesoară — profesoare *F* teacher (female)

profesor — profesori *M* teacher (male)

român, română, români, române *adj.* Romanian
 român — români *M* Romanian (male)
 româncă /romînkă/ — românce /romînçe/ *F* Romanian
 (female)
 România /romînija/ Romania
 sau /sau/ *conj.* or
 sînt *vb.* (I) am, (they) are
 sînteți *vb.* (you) are
 student — studenți *M* student (male)
 studentă — studente *F* student (female)
 și *conj.* also, and, too
 unde *adv.* where

Phrases

eu sînt student	I am a student
dvs. ¹ sînteți profesor	you are a teacher
cine e /čine je/ }	who is
cine-i /činei/ }	
ce e /če je/ }	what is
ce-i /čei/ }	
dar eu ce sînt?	but what am I? (i.e. what is my nationality, pro- fession, etc.)
doamna	the lady
doamna Soare }	Mrs Soare
d-na Soare }	

3.2 Text

Cine sînteți dvs.?	Eu sînt Toma Soare.
Ce sînteți dvs.?	Eu sînt profesor.
Cine e doamna?	Doamna e d-na Bratu.
Ce e d-na Bratu?	Și dumneaei e profesoară.
Ce sînt eu?	Și dvs. sînteți profesor.
Cine-i în grădină?	D-șoara Maria Soare.
Ce e d-șoara Soare?	Dumneaei e studentă.

¹ Such abbreviated forms may be used in writing. To show that the -*voa*-syllable is stressed we italicize the -*vs.* (and similarly the *d-* of *d-na*, etc.).

Cine sînt în grădină?	Maria și Radu Soare.
Ce-i Radu Soare?	Radu Soare e student.
Ce sînt Maria și Radu?	Ei sînt studenți.
De unde sînteți dvs.?	Eu sînt din România, din București.
Ce sînteți dvs.?	Sînt român.
Ce este <i>d</i> -na Soare?	Și dumneaei e româncă.
Ce sînt <i>dl.</i> și <i>d</i> -na Soare?	Ei sînt români.
Dar eu ce sînt?	Dvs. sînteți englez.
De unde sînteți?	Sînt din Londra.
De unde e <i>dl.</i> Brown?	<i>Dl.</i> Brown e din Anglia.
Ce este <i>dl.</i> Brown?	Și dumnealui e englez. Dumnealui e doctor.
Cu cine e <i>dl.</i> Brown?	<i>Dl.</i> Brown e cu <i>d</i> -na Brown.
Și ce e <i>d</i> -na Brown?	Și dumneaei e doctoriță.
Ce sînt ei?	Ei sînt doctori. Ei sînt englezi.
Ce e acesta?	Acesta e un dicționar.
Ce e aceasta?	Aceasta e o carte.
Ce-i acesta?	Acesta e un pahar.
Ce-i aceasta?	Aceasta e o masă.
Unde sînt Maria și Toma?	Ea e în casă și el e în grădină.
Unde sînt <i>d</i> -na și <i>dl.</i> Soare?	Dumnealor sînt în casă sau în grădină.
Unde sînt Maria și Elena?	Ele sînt în curte.

3.3 Pronunciation

3.3/1 Vowel Glides

au /aʊ/ (falling) is very much like the English diphthong in *out*, *now*. Avoid any tendency to monophthongize the sound: the /ʊ/ should not be completely absorbed by the /a/. (The Romanian word *sau* 'or' is not pronounced 'sah', as modern Standard British *sow* ('pig') tends to be.)

ui /ui/ (falling) resembles the English glide in the first syllable of the word *ruinous*. The /i/-element in the

Romanian diphthong, however, keeps its Romanian-/i/ quality. Example:

dumnealui /dumnealui/.

ei /ej/ (falling) resembles the English diphthong in words like *day*, *beige*. Examples:

ce-i /čei/, *lei* 'lei' (pl. of *leu*, monetary unit), 'lions'.

ei, *iei* /jei/ resembles archaic English *yea*. After a vowel, and in one pronoun, it is spelt simply *ei*:

ei, *dumneaei* /dumneajei/.

ia /ja/ (rising) sounds rather like *you-* in English *young*.

The sequence /ija/ is also written *ia*:

Anglia /an-gli-ja/, *România* /ro-mî-ni-ja/, *Maria* /ma-ri-ja/.

The pronoun *ea* 'she' is also pronounced /ja/.

oa /qa/ (rising) resembles the *wo-* in English *wonder*.

The Romanian semivowel /q/ is a little more open than English *w*. Examples:

Soare /sqare/, *doamna*, *profesoară*.

ea /ɣa/ (rising) is similar to the diphthong /ja/ described above, but the semivowel /ɣ/ is more open than /j/.

Examples:

dumneavoastră /dum-neɣa-vqa-stră/, *dumnealui*, *dumnealor*.

ie /je/ (rising) sounds very much like the English glide *ye-* in *yes*. The sequence /ije/ is also written *ie*:

prieten /pri-je-ten/ 'friend'.

Initially in older words /je/ may appear also simply as *e*:

el /jel/, *e* /je/, *este* /jeste/.

io /jo/ (rising) resembles the English glide *yo-* in *York*.

Example:

dictionar /dic-tsjo-nar/ 'dictionary'.

3.3/2 Consonants

ș /sh/, *z* /z/ are very similar to the initial consonants in English *shed* and *zed* respectively. Romanian *și* sounds very much like the English pronoun *she*. Romanian /z/

(like /t, d, ts, s, n, l, r/) is a dental sound. Practise:
englez, zero 'zero', 'nil', zece /zeče/ 'ten'.

ț /ts/ is similar to the *ts* at the end of English *hats*, but the Romanian sound is a dental, not an alveolar. Romanian *ț* can stand at the beginning of a word as well as in the middle and at the end. Practise:

sînteți /sîn-tetsi/, studenți, doctoriță, țară 'country'.

3.3/3 Intonation

Questions beginning with an interrogative word are generally said with a falling intonation, as in English. Practise the following, allowing the main accent to fall on the stressed syllable of the first stressed word in each:

↓ Cine sînteți dumneavoastră?

↓ Ce e doamna Bratu?

De ↓ unde e domnul Brown?

↓ Unde sînt domnul și doamna Soare?

3.4 Grammar

3.4/1 Nouns

F-nouns denoting occupation or nationality are derived by various means from the corresponding M-nouns, e.g. un român/o româncă, un profesor/o profesoară, un doctor/o doctoriță, un student/o studentă. With nouns denoting occupation or nationality, the indefinite article is generally omitted after the verb *a fi*:

eu sînt student

I am a student

3.4/2 Nouns: Plural

M-nouns ending in a consonant form their plural by adding *-i* to the form of the singular:

englez 'Englishman', englezî 'Englishmen'

român 'Romanian', români 'Romanians'

When forming the plural many nouns undergo various changes in their phonological structure. These are conditioned by the addition of the suffix. Thus M-nouns

ending in *-t* change this *t* into *ț* when the ending *-l* is added:

student 'student', studenți 'students'.

Nouns like *englez* optionally change the final *-z* into *-j* (= /zh/; see 4.3/3):

englez — *englezi* or *engleji*

M-nouns ending in a vowel substitute *-i* for their final vowel. This *-i* may be /i/, /i/ or /i/. After two consonants, the second of which is *l* or *r*, *-i* is pronounced /i/:

metru 'metre', *metri* /me-tri/ 'metres'

After a vowel, it is pronounced /i/:

leu /leu/ 'lion', *lei* /lei/ 'lions'

Otherwise it is pronounced /i/:

frate 'brother', *frați* 'brothers'

perete 'wall', *pereti* 'walls'.

3.4/3 Pronouns

The demonstrative determiner pronoun denoting proximity ('this one') has the forms:

M/N *acesta*, *F* *aceasta*.

Some subject personal pronouns:

eu /jeu/ 'I'

M el /jel/ 'he'

F ea /ja/ 'she'

M ei /jei/ 'they'

F ele /jele/ 'they'.

As a rule, the subject personal pronouns are not used to refer to animals and things; either the noun is not replaced but simply repeated or the subject entirely omitted (unlike Eng. *it*, *they*).

There are several pronouns for the second and third persons in Romanian. *Dumneavoastră* (*dvs.*) is the polite form of address for the second person (Eng. *you*, both sg. and pl.). For the third person we may use:

<i>M</i> dumnealui	he
<i>F</i> dumneaei	she
<i>M/F pl.</i> dumnealor	they

The interrogative pronoun *cine* 'who' generally refers to human beings, while *ce* 'what' refers to non-humans:

<i>cine</i> e în grădină?	who is (that) in the garden?
<i>ce</i> e pe masă?	what is (there) on the table?

Note:

<i>ce</i> e dl. Soare?	what is Mr Soare's occupation?
------------------------	--------------------------------

3.4/4 Verbs

Infinitives are frequently preceded by the marker *a*, like Eng. *to*, e.g. *a fi* 'to be'.

The verb *a fi* has various forms for the different persons. *Sînt* means both 'I am' and 'they are'. *Sînteți* means 'you are' (one person or several). The third person singular has two alternative forms, *e* and *este* '(he, she, it) is'. *E* is more common in speech and may be reduced to /i/ if there is a preceding grammatical word that ends in a vowel. Thus we may say *ce este*, *ce e*, or *ce-i* /*cei*/ for 'what is' (similarly, *cine-i* for 'who is').

3.5 Exercises

1. Copy out the Text of the Lesson and then read it aloud several times.

2. Make sentences with the help of the following tables:

(a)

<i>cine</i>	<i>e</i> <i>este</i> <i>sînt</i>	<i>în</i>	<i>casă?</i> <i>clasă?</i> <i>curte?</i> <i>grădină?</i> <i>stradă?</i>
-------------	--	-----------	---

(b)

de unde unde ce cine	e este	el? ea? dumneaei? dumnealui? domnișoara? dl. Soare?
	sânt	ei? ele? dl. și dna. Soare? Maria și Toma? dumnealor?

(domnișoara 'the young lady')

(c)

ce	e este	acesta? acesta	e este	un	cîine pom măr dicționar sifon pahar toc
		aceasta? aceasta			o

*3. Translate into Romanian:

Mr Smith is English. He comes from England. He is a teacher. Mrs Smith is a teacher too. You are teachers. Mary and Helen are doctors. Tom and Mary are students (*M plural*). You are students too. Mr Soare is Romanian. He (*polite form*) comes from Romania. He (*polite form*) is a teacher. Mrs Soare is Romanian. She (*polite form*) comes from Romania. She (*polite form*) is a teacher too.

4. Having checked your translation of the sentences in Exercise 3, practise reading the Romanian sentences aloud. Pay careful attention to the placing of the stress.

*5. Answer the following questions:

(1) <i>Ce e dl. Soare?</i>	(6) <i>De unde e dumnealui?</i>
(2) <i>Unde e dumnealui?</i>	(7) <i>Ce sînteți dvs.?</i>
(3) <i>Ce e dna. Soare?</i>	(8) <i>De unde sînteți dvs.?</i>
(4) <i>De unde e dumneaei?</i>	(9) <i>Cine sînt în clasă?</i>
(5) <i>De unde vine dl. Smith?</i>	(10) <i>Cu cine e dl. Soare?</i>

6. Do Exercise 5 in reverse, that is, reconstruct the questions on a basis of the specimen answers in the Key.

Lesson 4

4.1 Vocabulary

- cafea /kafɛa/ — cafele *F* coffee
ceai /ɕaj/ — ceaiuri /ɕajuri/ *N* tea
ceva *inv. pron.* something, anything
chiar /kjar/ *adv.* even, indeed
chiflă /kiflă/ — chifle *F* roll
cinci /ɕinɕi/ *num.* five
ciocolată — ciocolate *F* chocolate
cît /kît/ *adv.* how much
cofetărie /kofetărije/ — cofetării /kotetării/ *F* confectioner's, café
costă *vb.* (it) costs
da *yes*
de ajuns *adv.* enough
decî *conj.* so, therefore
dumneata (d-ta) *pron.* you
George /gɔr-ge/ George
ia /ja/ *vb.* (he, she, it) takes, has
iau /jaɥ/ *vb.* (I, they) take, have
iei /jei/ *vb.* (you) take, have
înghețată — înghețate *F* ice-cream
într- *prep.* in, into
la *prep.* at, to
leu /leɥ/ — lei /lei/ *M* lion, leu (monetary unit)
a lua /luɥa/ *vb.* to take, to have
luați *vb.* (you) take, have
mai *adv.* more, else
mulțumesc *vb.* (I, they) thank (you)
nimic *inv. pron.* nothing
nu no, not
numai *adv.* only
prăjitură — prăjituri *F* cake
rog *vb.* (I) ask
stau /staɥ/ *vb.* (I, they) sit, stand, stop
stă *vb.* (he, she, it) sits, stands, stops
trei *num.* three
tu *pron.* you

una num. F one

unu num. M/N one

vă acc. pron. you

vocabular — *vocabulare* N vocabulary

zece num. ten

Phrases

<i>cît costă?</i>	how much does it cost, do they cost?
<i>da, o chiflă iau</i>	yes, a roll I <i>will</i> have
<i>dl. Soare ce ia?</i>	what will you have, Mr Soare? (<i>lit.</i> what will Mr Soare have?)
<i>ia patru</i>	take four
<i>mai (. . .) ceva</i>	something else, anything else
<i>(nu) mai (. . .) nimic</i>	nothing else
<i>mulțumesc</i>	thank you
<i>și eu</i>	I also, me too
<i>vă rog</i>	please (<i>lit.</i> I ask you)

4.2 Într-o cofetărie

D-na și dl. Stănescu și d-na, dl. și d-șoara Soare stau la o masă într-o cofetărie. D-șoara Soare stă lângă d-na Soare.

D-na St. Dvs. ce luați, doamna Soare?

D-na S. Eu iau o înghețată. Dvs. ce luați?

D-na St. Eu iau un ceai cu o chiflă. Dl. Soare ce ia?

Dl. S. Eu iau o cafea.

D-na St. Dar d-șoara Maria ce ia?

D-na S. Maria nu ia nimic.

D-na St. Luați, vă rog, o prăjitură, d-na Soare.

D-na S. Mulțumesc.

D-na St. Luați, vă rog și dvs. o prăjitură, d-șoara Maria. Maria. Nu, mulțumesc. Nu iau.

D-na St. Mai luați ceva, dl. Soare?

Dl. S. Nu, mulțumesc. Nu mai iau nimic.

D-na S. Cît costă două prăjituri?

D-na St. O prăjitură mare de ciocolată costă cinci lei.

Deci două prăjituri costă zece lei.

D-na S. Cît costă două chifle?

D-na St. Două chifle costă un leu.

La cofetărie vine și George Stănescu.

D-na St. Tu, George, ce iei?

G. Eu iau o ciocolată cu lapte.

D-na St. Pîine iei?

G. Nu, pîine nu iau.

D-na St. Chifle iei?

G. Da, o chiflă iau; dar numai una.

D-na St. Iei una sau două prăjituri?

G. Iau chiar trei prăjituri.

D-na St. Ia patru.

G. Nu, mulțumesc. Trei sînt de ajuns!

4.3 Pronunciation

4.3/1 Vowel Glides

ai /aj/ (falling) resembles English *ai* in *Cairo*, *Shanghai*.

Practise:

mai, ceai /čaj/

eu /eɨ/ (falling) is a glide from Rom. /e/ towards /u/, as in *leu* /leɨ/.

ua /ɨa/ (rising), as in *luați*, pronounced /lu-ɨatsɨ/ or /ɨatsɨ/, resembles *wo-* in Eng. *won*. The two diphthongs, /ɔa/ (see 3.3/1) and /ɨa/, are similar, if not identical.

iau /jau/ (triphthong), as in *iau* 'I take', is similar to the *-iaow* in Eng. *miaow*.

4.3/2 Consonants

g /g̃/: When followed by *e* or *i*, *g* is pronounced like the English *g*'s in *George*. The name 'George' also occurs in Romanian, but in Romanian it has two syllables: /g̃or-g̃e/.

j /zh/, as in *de ajuns*, is almost the same as the English consonant sound represented by the letter *s* in *pleasure*, *vision* (cf. French *j* in *jardin*).

The relation between the letters *c*, *g* and the various sounds associated with them may be summarized in five (simplified) rules:

1. *c*, *g* + *e*, *i* + vowel (in the same word) = /č, ĝ/
(+ /e, i/) + vowel.

2. *c*, *g* + *e*, *i* + consonant (in the same word)
= /če, ĝe, či, ĝi/ + consonant.

3. *c*, *g* + final *e*, *i* = /če, ĝe, či, ĝi/.

4. *ch*, *gh* + *e*, *i* = /k, g/ + *e*, *i*.

Otherwise:

5. *c*, *g* = /k, g/.

Note that (1) *j* is always pronounced /zh/, never /ĝ/;
(2) *c*, *g* + *i* = /kî, ĝî/ (in accordance with Rule 5);
(3) *i* represents /i/, /i/, /ĩ/ or *zero*, and *e* represents /e/, /e/ or *zero*.

Examples:

ceas /čas/ 'clock'	} Rule 1
geam /ĝam/ 'window-pane'	
Turcia /tur-či-ja/ 'Turkey'	} Rule 1
Belgia /bel-ĝi-ja/ 'Belgium'	
cer /čer/ 'sky'	} Rule 2
ger /ĝer/ 'frost'	
aduce /aduče/ 'he brings'	} Rule 3
merge /merĝe/ 'he goes'	
aduci /aduči/ 'you bring'	} Rule 3
mergi /merĝi/ 'you go'	
chem /kem/ 'I call'	} Rule 4
ghem /gem/ 'ball'	
unchi /unkî/ 'uncle'	} Rule 4
unghi /ungî/ 'angle'	
caz /kaz/ 'case'	} Rule 5
gaz /gaz/ 'gas'	

cît /kît/ 'how much' } Rule 5
 gît /gît/ 'neck' }
 arunc /arunk/ 'I throw' } Rule 5
 merg /merg/ 'I go' }

4.4 Grammar

4.4/1 Nouns: Plural

(a) N-nouns ending in a consonant form their plural by adding the vowel *-e* to the form of the singular:

vocabular — vocabulare

pahar — pahare

text — texte

Or by adding the ending *-uri*:

tren — trenuri

vin — vinuri

also: ceai — ceaiuri

(b) F-nouns in *-ă* replace this *-ă* by *-e*:

chiflă — chifle

înghețată — înghețate

apă — ape

clasă — clase

lamă — lame

Or by *-i*:

pisică — pisici

grădină — grădini

Those in *-e* take *-i* and those in *-ură* take *-uri*:

bere — beri

carte — cărți

prăjitură — prăjituri

băutură /bă-u-tu-ră/ — băuturi 'drink'

Those in *-ie* take *-ii*:

cofetărie — cofetării

From the point of view of pronunciation, we can say that the final */-e/* is dropped, */-ije/* becoming */-ii/*.

Those in *-ea /ɛa/* take *-ele /ele/*:

cafea — cafele

Other, less common, endings are possible, for nouns of all genders; so note carefully the plural forms of new nouns as they appear in the Vocabularies.

4.4/2 Numerals

The first five cardinal numbers are:

unu, *doi*, *trei*, *patru*, *cinci*

The first two vary according to gender:

unu *M/N*, *una* *F*

doi *M*, *două* *N/F*

o chiflă iau, dar numai *una*

ct costă două chifle?

The forms *unu*, *una* are used only when the noun does not *immediately* follow. Otherwise, use *un*, *o*:

iei una sau două prăjituri? will you have one cake or
two?

But:

o prăjitură costă patru lei a/one cake costs four lei
două chifle costă un leu two rolls cost a/one leu

Un and *o* in the sense of 'one' may be stressed:

iau numai o prăjitură I'll just have a cake
iau numai o prăjitură I'll only have *one* cake

4.4/3 Translation of the Subject Pronoun 'You'

Romanian has a number of different second person pronouns, while modern English has only one — *you*. Which one we use depends on the number of people we are addressing and on our relationship to them. The uses of these pronouns are best exemplified in a table:

No. of addressees	Pronoun	Name used (if any)	Relationship between speaker and addressee(s)	Attitude of speaker	Verb form
one	tu	Christian name(s)	Close family relation(s) or friend(s)	(any)	2nd pers. sg.
more than one	voi				2nd pers. pl.
one	tu	(none in particular)	stranger	insulting	2nd pers. sg.
more than one	voi				2nd pers. pl.
one	d-ta	Christian name or surname	colleague, subordinate, servant	commanding, friendly, semi-polite	2nd pers. sg.
one or more than one	dvs.	title and surname	superior or (more remote) equal	respectful, polite	2nd pers. pl.

Note that a sg. 'you' takes a sg. verb form, a pl. 'you' a pl. verb form, except *dvs.*, which always takes the second person pl. verb form, whether the number of addressees is only one or more than one.

One may also use the third person form of the verb, together with a person's title and name:

dl. Soare *ce ia?* what will *you* have, Mr Soare?

The attitude is not necessarily facetious, condescending or patronizing, as it may be when we say in English to John, 'And what will John have then?'. The 'safest' form of address to use is *dvs.* with the verb in the second person pl.

4.4/4 The Conjugation of Verbs

(a) Verbs take different endings for person, number, tense, etc. The irregular verb *a lua* 'to take' is conjugated as follows:

iau /jaɨ/	I take
iei /iei/	you take
ia /ja/	he, she, it takes
luăm /l(u)ɨăm/	we take
luați /l(u)ɨatsi/	you take
iau /jaɨ/	they take

(b) The Imperative

The imperative is used for commands and requests. It has two forms, one for the second person sg. and one for the second person pl. The form used for the pl. is the same as that of the present tense. But the form for the sg. is often identical with that of the *third* person sg. of the present indicative:

sg. ia! } take!
pl. luați! }

(c) The notion of intention is conveyed in English by the use of certain auxiliaries, e.g. 'I shall/will/am going to . . .', etc., and there are various forms for this purpose in Romanian. On the other hand, imminent intentions and decisions can be expressed by the present tense:

dvs. ce luați?	what will <i>you</i> have?
tu ce iei?	what are <i>you</i> going to have?
eu iau o înghețată	I'll have, am going to have an ice-cream

(d) Tense and Aspect

There is no progressive or continuous form for verbs in Romanian. This means that (*eu*) *iau*, besides meaning 'I take', 'I'll take', 'I'm going to take', may also mean 'I'm taking', 'I'll be taking'.

4.4/5 The Negative

To express the negative the particle *nu* is placed before the verb:

<i>Affirmative</i>	<i>Negative</i>
eu iau	eu nu iau 'I'm not taking', 'I won't have', etc.

Similarly:

ea ia	ea nu ia
el este	el nu este
ei sînt	ei nu sînt

'Nothing' is translated by *nimic*. When *nimic* is used

as the subject or object of a verb, however, the negative particle *nu* is also required:

Maria <i>nu</i> ia nimic	Mary won't have anything
<i>nu</i> mai iau nimic	I won't have anything else
<i>nu</i> e nimic pe masă	there is nothing on the table

Nu is also used as the opposite of *da*:

— iei o cafea?	will you have a coffee?
— <i>nu</i> , mulțumesc, <i>nu</i> iau	no, thank you (, I won't)

4.4/6 Prepositions

(a) The preposition *în* 'in' is replaced by *într-* when followed by an indefinite article:

<i>într-o</i> cofetărie	<i>in(to)</i> a café
<i>într-un</i> tren	<i>in(to)</i> a train

But:

<i>în</i> casă	<i>in(to)</i> the house
----------------	-------------------------

(b) The preposition *la* translates both 'at' and 'to':

ei stau <i>la</i> o masă	they are standing, sitting at a table
el vine <i>la</i> cofetărie	he is coming to the café

4.4/7 Clause Word-Order

In Romanian the direct object need not necessarily follow the verb:

o chiflă iau	I'll have a roll, a roll I <i>will</i> have
--------------	--

The order of elements may be the complete opposite of the order in English:

<i>la</i> cofetărie vine și George Stănescu	G.S. also comes to the café
---	-----------------------------

When the subject is accented it may follow the verb:

iau și eu unu	I'll have one too (<i>lit.</i> take also I one)
---------------	---

But it may also precede all other elements:

dvs. ce luați, dna. Soare? what will *you* have, Mrs
Soare?

Note the position of *mai* in the following:

mai luați ceva? will you have anything,
something else?

Note the distinction between a declarative clause (a statement) and an interrogative clause (a question) does not depend on the order of elements but on accentuation and context.

4.4/8 Noun-Phrase Word-Order

In the following examples the adjective modifies the head noun (here, the first noun), the phrase following:

o *prăjitură mare de* a big chocolate cake
ciocolată

o *masă mică, de lemn* a small wooden table

Compare:

o *cană mare cu lapte* a large jug of milk

4.5 Exercises.

1. Copy out the Text of the Lesson, translate it, and read it aloud several times.

2. Make sentences with the help of the following tables:

(a)	(eu, ei) <i>iau</i> (el, ea) <i>ia</i>	un	<i>ceai</i> <i>măr</i> <i>pahar cu apă</i> <i>pahar cu vin</i>
		o	<i>cafea</i> <i>înghețată</i> <i>chiflă</i> <i>cană cu lapte</i> <i>sticlă cu bere</i>

(b)

eu	nu	iau	nimic	
			un	ceai măr pahar cu vin
o		cafea înghețată prăjitură		
dvs.		luați	nimic	
	un		ceai măr pahar cu vin	
	o		cafea înghețată prăjitură	

(c)

cît costă	două trei patru cinci zece	prăjituri? chifle? pîini? înghețate? pahare? sticle cu bere?
-----------	--	---

(d)

mai	luați (dvs.) iei (tu)	ceva? — nu mai	iau	nimic
	ia (el, ea)		ia	

3. Add to each of the following nouns the numeral *un* or *o*, as the case may be, and then write the noun in its plural form. Examples:

casă — o casă — două case, pom — un pom — doi pomi, pahar — un pahar — două pahare.

Check your genders and pl. forms against those given in the Vocabularies.

cameră, casă, chișlă, câine, clasă, cofetărie, dicționar, doctor, înghețată, pahar, pisică, pâine, pom, prăjitură, profesor, român, sticlă, text.

***4. Translate into Romanian.**

Who comes to the café? George Stănescu comes to the café. Where are Mr and Mrs Soare sitting? They are sitting at a table in a café. What are they going to have? They are going to have tea. What is Miss Soare having? She isn't having anything. What will you have? I'll have a coffee. What will George have? He'll have a chocolate with milk. How much do two cakes cost? Two cakes cost ten lei. And how much are five big rolls? Five big rolls are three lei. How much is a cup of coffee? A cup of coffee is four lei. Where are Mr and Mrs Stănescu sitting? They are sitting at a table in a café.

Lesson 5

5.1 Vocabulary

acolo *adv.* (over) there

acum(a) *adv.* now

ai /aj/ *vb.* (you) have

aici /a-iči/ *adv.* here

a avea /avəa/ *vb.* to have, to get

avem *vb.* (we) have, (we)'ve got

aveți *vb.* (you) have

au /au/ *vb.* (they) have

azi *adv.* today

băiat /bă-iat/ — băieți /bă-jetsi/ *M* boy, son

birou /birou/ — birouri /bi-ro-uri/ *N* study, office, desk

caiet /kajet/ — caiete *N* exercise-book

carte — cărți *F* book

cît *M/N*, cîtă *F det. pron. sg.* how much

cîți *M*, cîte *N/F det. pron. pl.* how many, both, all, each

creion — creioane /kre-iqa-ne/ *N* pencil

conversație /konversatsije/ — conversații /konversatsij/

F conversation

de *prep.* of, from

ești /ieshti/ *vb.* (you) are

fată — fete *F* girl

fotoliu /fotoliu/ — fotolii /fotolij/ *N* armchair

gram — grame *N* gramme

gramatică — gramatică *F* grammar

greu /greu/, grea /grəa/, grei /grei/, grele *adj.* heavy, difficult

lecție /lektsije/ — lecții /lektsij/ *F* lesson

masă — mese *F* table

măr — mere *N* apple

mână — mâini /mîjni/ *F* hand

noi *pron.* we

om — oameni /qa-meni/ *M* man

scaun — scaune *N* chair

sîntem *vb.* (we) are

stilou /stilou/ — stilouri /sti-lo-uri/ *N* fountain-pen

sută — sute *num.* *F* hundred

și . . . și *conj.* both . . . and
 voi *pron.* you

Phrases

ce lecție aveți azi?

what lesson do you have
 today?

este /*îeste*/

there is

sînt

there are

sîntem patru

there are four of us (*lit.* we
 are four)

5.2 Conversație¹

Ce am aici?

Aveți un caiet.

Ce aveți dvs. în mîină?

Am un stilou.

Cîte mîini are un om?

Un om are două mîini.

Cîte mîini au doi oameni?

Doi oameni au patru mîini.

Cîte mere are Nicu?

Nicu are trei mere.

Cîte cărți aveți pe masă?

Am patru cărți.

Ce lecție aveți azi?

Azi avem o lecție grea,
 avem o lecție de grama-
 tică.

Au d-na și dl. Soare copii?

Da, au doi copii: o fată și
 un băiat.

Cîți copii are dl. Smith?

Dumnealui are doi băieți și
 două fete.

Aveți un dicționar?

Da, am.

Aveți un caiet?

Nu, nu am (n-am).

Are Petre un stilou?

Da, are.

Are Elena un creion?

Nu, nu are (n-are); dar are
 un stilou.

Aveți un profesor sau o
 profesoară de română?²

Avem o profesoară.

Ce este acolo?

Acolo este un birou.

¹ Note that the vowel of the stressed syllable of the more prominent words is italicized. The words selected in this connection are naturally not the only possibilities.

² 'Is your Romanian teacher (= person who teaches you Romanian) a man or a woman?'

Ce e lângă birou?

Lîngă birou e un fotoliu,
un fotoliu greu.

Și lângă fotoliu?

Lîngă fotoliu e un scaun.

Cîte scaune sînt aici?

Aici sînt cinci scaune.

Și cîte fotolii?

Și două fotolii.

Cîte caiete și cîte creioane
sînt pe masă?

Pe masă sînt zece caiete și
trei creioane.

Unde sîntem acum?

Sîntem în clasă.

Cîți sîntem aici?

Sîntem patru.

Sînt și Toma și Maria aici?

Nu, ei nu sînt aici, ei sînt
în grădină.

Sîntem în curte acum?

Nu, sîntem în casă.

Ce sînteți voi?

Noi sîntem studenți.

Ești acolo, Toma?

Da, da. Sînt aici.

E și Nicu acolo?

Nu, nu e.

5.3 Pronunciation

5.3/1 Vowel Glides

iu /iʉ/ (falling), as in *fotoliu*, is a glide from Rom. /i/ to Rom. /u/.

ou /ou/ (falling) is a glide from /o/ towards /u/. Avoid any tendency to centralize the first element towards /ă/ (as in Eng. *low*, *bureau*); the first element is a fully rounded back vowel. Practise:

stilou, birou, ou 'egg', ouă 'eggs'.

ioa /iɔa/, as in *creioane*, is a triphthong: diphthong /ɔa/ preceded by the semi-vowel /i/.

5.3/2 Intonation

As already suggested, in 4.4/4, questions requiring the answer *da* 'yes' or *nu* 'no' are said with a rising intonation, as often is the case in English. Practise:

aveți un ↓ dicționar
aveți un ↑ dicționar?
ești ↑ acolo, ↑ Toma?

you have a dictionary-
have you got a dictionary?
are you there, Tom?

In the case of alternative questions, the first part of the question is spoken with a rising tone and the second with a fall, as in English:

aveți un ↑ profesor sau o ↓ profesoară?

5.4 Grammar

5.4/1 Nouns: Plural

(a) On taking a final plural suffix many nouns simultaneously undergo changes in the form of their root. Examples:

<i>Singular</i>	<i>Plural</i>
băiat	băieți
cană	câni
carte	cărți
creion	creioane
curte	curți
fată	fete
ladă	lăzi
masă	mese
măr	mere
mână	mîini
om	oamenî
româncă /-kă/	românce /-če/
student	studenți
lampă	lămpi
sală	săli
sifon	sifoane
stradă	străzi

(b) Neuter nouns ending in *-ou* add *-ri* to form the plural:

stilou — stilouri
birou — birouri

Those in *-iu* /-iū/ take *-ii* /-iî/:

fotoliu — fotolii

5.4/2 Determiner Pronouns: *cît*

The determiner pronoun *cît* agrees in gender and number with the noun it modifies or replaces. Its forms are as follows:

	M	N	F
sg.	<i>cît</i>		<i>cîtă</i>
pl.	<i>cîți</i>	<i>cîte</i>	

Examples:

<i>cîtă</i> cafea?	how much coffee?
<i>cîți</i> sîntem?	how many of us are there?
<i>cîte</i> cărți?	how many books?

Cît remains invariable in a phrase like *cît costă?* 'how much is it?'.
Cît remains invariable in a phrase like *cît costă?* 'how much is it?'.
Cît remains invariable in a phrase like *cît costă?* 'how much is it?'.

5.4/3 Pronouns: *noi*, *voi*

The plural of *eu* is *noi* 'we'; the plural of *tu* is *voi* 'you' (for the use of *voi* see 4.4/3).

5.4/4 Verbs

(a) The Present Tense of the verb *a avea* 'to have' is:

(eu)	am	I have
(tu, d-ta)	ai	you have
(el, ea, dumnealui, dumneaei)	are	he, she, it has
(noi)	avem	we have
(voi, dvs.)	aveți	you have
(ei, ele, dumnealor)	au	they have

In the negative:

<i>nu am</i>	I have not
<i>nu ai</i>	you have not
<i>nu are</i>	he, she, it has not

<i>nu avem</i>	we have not
<i>nu aveți</i>	you have not
<i>nu au</i>	they have not

It will be seen that the pl. of *dumnealui* (M) and *dumneaei* (F) is *dumnealor* (M/F) (see 3.4/3). Instead of using these pronouns one often repeats the person's name; thus we may say either:

dl. Soare e român; dumnealui e profesor

or:

dl. Soare e român; dl. Soare e profesor

In conversational style the following contracted forms of the negative of *a avea* are used:

n-am, n-ai, n-are, n-avem, n-aveți, n-au

In writing a hyphen is preferred to an apostrophe to mark the omission.

5.4/5 Word-Order

Clauses in which the verb precedes the subject are often interrogative (i.e. they require an answer):

<i>are Petre un stilou?</i>	has Peter a pen?
<i>sînt și Toma și Maria aici?</i>	are both Tom and Mary here?

Compare:

<i>are un ↓ stilou</i>	he has a pen
------------------------	--------------

with:

<i>are un ↑ stilou?</i>	has he a pen?
-------------------------	---------------

5.5 Exercises

1. Copy out the Text of the Lesson, translate it orally, read it aloud several times, and learn by heart as many of the questions and answers as you can. When reading the Text out aloud, try to give those questions which elicit the response *da* or *nu* a rising tone.

2. Make sentences with the help of the following tables:

(a)

(eu) <i>am</i>	o	<i>casă</i> <i>cameră</i> <i>curte</i> <i>grădină</i> <i>masă</i> <i>profesoară</i> <i>lecție</i> <i>pisică</i>
(noi) <i>avem</i>		

(b)

<i>el</i> <i>ea</i> <i>dumnealui</i> <i>dumneaei</i> <i>Petre</i> <i>Ana</i>	<i>are</i>	un	<i>profesor</i> <i>dicționar</i> <i>cfine</i> <i>birou</i>
<i>ei</i> <i>ele</i> <i>dumnealor</i> <i>Ana și Petre</i>	<i>au</i>		

(c)

<i>d-ta</i> <i>tu</i>	<i>ai</i>	o	<i>pisică</i> <i>casă</i> <i>grădină</i> <i>profesoară</i>
<i>dvs.</i> <i>voi</i>	<i>aveți</i>		

(d)

<i>n-am</i> <i>n-are</i> <i>n-aveți</i> <i>n-au</i>	<i>nimic</i> <i>dicționare</i> <i>cărți</i> <i>creioane</i>
--	--

(e)

el ea dumnealui dumneaei Ana	este e	în	birou casă clasă curte cameră grădină stradă cofetărie Anglia România
eu ei ele dumnealor Maria și Toma	sînt		

(f)

noi sîntem		studenți studente profesori profesoare doctori doctorițe englezii românii
dvs. voi	sînteți	

*3. Translate:

Have you got an exercise-book? No, I haven't. Have you got a pen? No, I haven't, but I do have a pencil. Is their teacher a man or a woman? She's a woman. What have you got in (your) hand? I've got a dictionary. How many books has he got on (his) desk? He has five books. How many boys and girls are there in the garden? There are ten. What lesson do you have today? Today we have a grammar lesson. What's your occupation (*trans.* what are you), Mr Soare? I am a teacher. Where are you now? I am in the classroom. How many students are there in the classroom? There are five. Is Ann here? No, she isn't; she is over there. How much does this book cost? It costs ten lei.

4. *Supplementary Text.* Read and try to learn by heart the following text:

Sînt student. Sînt în clasă. Clasa ('the class') nu e mare. În clasă sîntem numai zece studenți. Avem cărți, caiete, stilouri și creioane. Avem un profesor, nu o profesoară. Avem un profesor din România, din București.

Stăm ('wē sit') la o masă. Stăm pe scaune. Tom stă lângă Peter. Tom și Peter sînt englezi. Ei sînt din Londra. Ei au două dicționare mari.

Lesson 6

6.1 Vocabulary

Note: From this Lesson on, the sound /i/ will generally only appear as *î* in the Vocabularies. Elsewhere, *i* will be used, in accordance with the orthography.

alt, altă, alți, alte *det.* another, other

bine *adv.* well, good, fine, all right

ca *prep., conj.* than, as

că *conj.* that

decît *prep., conj.* than

englezește *adv.* (in) English

a face *vb.* to do, to make

face *vb.* (he, she, it) does, makes

făcem *vb.* (we) do, make

foarte *adv.* very

frânzuzește *adv.* (in) French

învață *vb.* (he, she, it) learns, (they) learn

învăț *vb.* (I) learn

a învăța *vb.* to learn

învățați *vb.* (you) learn

învățăm *vb.* (we) learn

limbă — limbă *F* language, tongue

mai *adv.* also, more, else

nemțește *adv.* (in) German

niște *inv. det. pl.* some

prieten /pri-je-ten/ — prietenă *M* friend

puțin *adv.* (a) little

puțin, puțină, puțini, puține *det.* little, few

românește *adv.* (in) Romanian

rusește *adv.* (in) Russian

timp — timpuri *N* time

ușor, ușoară, ușori, ușoare *adj.* easy, light

vorbesc *vb.* (I, they) speak

vorbește *vb.* (he, she, it) speaks

a vorbi *vb.* to speak

vorbim *vb.* (we) speak

vorbiți *vb.* (you) speak

Phrases

de mult	for a long time (now)
de puțin timp	for a short time, not very long
din Anglia	from England
din Londra	from London
limba română	Romanian, the Romanian language
mai . . . și nemțește	also . . . German
învățați de mult?	have you been learning for a long time?

6.2 Conversație

Unde sînteți?	Sîntem într-o clasă.
Și ce faceți?	Învățăm românește.
Dvs. învățați de mult românește?	Nu, învăț românește numai de puțin timp.
E grea limba română?	Este și nu este.
E mai ușoară ca alte limbi?	Da și nu.
Văd că sînteți cu niște prieteni?	Da, învață și ei românește. ¹
Unde sînt ei acum?	Sînt în clasă, cu noi.
Dvs. vorbiți românește?	Da, vorbesc puțin.
Dar dl. și d-na Smith?	Da, și ei vorbesc. ²
Cu cine vorbiți dvs. românește?	Cu dl. Soare.
Ann și Jane vorbesc bine românește?	Da, ele vorbesc bine românește.
Ce altă limbă mai învață ele?	Ele mai învață și nemțește.
Ce limbă vorbesc ele mai bine?	Ele vorbesc mai bine românește.
Dl. Smith vorbește franțuzește?	Nu, dumnealui nu vorbește franțuzește, dar vorbește nemțește și rusește.

¹ 'Yes, they're also learning Romanian.'² 'Yes, they do too.'

Dvs. sînteți român?

Nu, sînt englez, dar vorbesc bine românește.

De unde sînteți?

Sînt din Anglia, din Londra.

Mai sînt și alți englezi aici?

Nu, nu sînt.

Ce învață Elena?

Ea învață englezește.

E grea limba engleză?

Nu, nu e grea. Nu e mai grea decît limba română.

Ce face Elena acum?

Ea vorbește.

Și ce facem noi?

Și noi vorbim.

Ce limbă vorbiți dvs. acum?

Acum vorbim românește.

Foarte bine, vorbiți numai românește, vă rog.

6.3 Grammar

6.3/1 The Definite Article

The definite article in Romanian is a suffix. Its form varies according to the gender and number of the noun with which it is used.

(a) The definite article for F-nouns in the singular is *-a*, which is either added to the end of the noun or is used in place of the last vowel:

limbă	language
limba	the language
limba română	the Romanian language

(Note that the *-ă* ending of the adjective does not change.)

(b) The definite article for M-nouns in the plural is *-i*; more accurately, the plural suffix *-i* /-î, -i/ is replaced by *-ii* /-i/:

prieteni /pri-je-tenî/	'friends'
prietenii /pri-je-te-ni/	'the friends'
lei /lej/	'lei', 'lions'
leii /le-i/	'the lei', 'the lions'

Note that in this case *-ii* is pronounced /i/ (and not /iî/).

Note the following:

un copil 'a child', *copilul* 'the child'

copii /ko-pi-i/ 'children', *copiii* /ko-pi-(i)i/ 'the children'.

6.3/2 Adjective-Endings

We saw in 2.4/2 that most Romanian adjectives have four forms: M/N singular, F singular, M plural, N/F plural. In other words, used with N-nouns adjectives take the M-form in the singular and the F-form in the plural. This is also the case with many determiners.

Thus the determiner *alt* 'other' has the following forms:

	M	N	-F
sg.	alt		altă
pl.	alți	alte	

Singular

M un alt om 'another man'

F o altă limbă 'another language'

N un alt stilou 'another pen'

Plural

alți oameni 'other men'

alte limbi 'other languages'

alte stilouri 'other pens'

Note how a final *-t* becomes *-ț* with the addition of *-i*. With other modifiers, the changes may be more drastic, as with *greu*:

greu /greu/, *grea* /grɛa/, *grei*, *grele*

Cf. also: ușor, ușoară, ușori, ușoare

Some adjectives have only three different forms:

mic, mică, mici, mică

Others again have only two:

mare, mare, mari, mari

6.3/3 Adjectives and Adverbs: Comparative Degree

Romanian uses the adverb *mai* in comparative constructions:

Adjectives

mai ușor	easier, more easy
mai greu	harder, more difficult
mai bun	better

Adverbs

mai ușor	more easily
mai greu	with greater difficulty
mai bine	better

Note that the M/N singular form of an adjective can generally be used as an adverb, in which function it remains invariable. *Bun* constitutes an exception: the corresponding adverb is *bine*.

6.3/4 Verbs: The Present Tense

The following present indicative forms of the verb *a învăța* 'to learn' and of *a vorbi* 'to speak' occur in the Text:

(eu) învăț	I learn
(el, ea, ei, ele) învață	he, she learns, they learn
(noi) învățăm	we learn
(voi, dvs.) învățați	you learn
(eu, ei, ele) vorbesc	I, they speak
(el, ea) vorbește	he, she speaks
(noi) vorbim	we speak
(voi, dvs.) vorbiți	you speak

With verbs ending in *-a* in the infinitive, the third person singular and plural have the same ending (e.g. *învață*). With verbs ending in *-i* in the infinitive, the first person singular and the third person plural have the same ending (e.g. *vorbesc*).

The present tense may be translated, for example, 'I learn', 'I am learning' or 'I'll learn'. It is also used in some cases where in English we use the perfect, e.g. 'I have

learnt', 'I have been learning', especially in the presence of certain temporal adverbs such as *de mult* and *de puţin timp*:

învăţaţi de mult româneşte? have you been learning
Romanian (for a) long
(time)?

învăţ româneşte numai de I've only been learning
puţin timp Romanian for a short
time

6.3/5 Adverbs

The forms *româneşte*, *englezeşte*, *franţuzeşte*, *nemţeşte*, *ruseşte* are adverbs of manner. They are invariable and cannot be used as adjectives or nouns (as can the English equivalents):

Patricia vorbeşte româneşte Patricia speaks better
mai bine decât William Romanian than William
(does)

6.4 Exercises

1. Copy out the Text of the Lesson, translate it, read it aloud several times and learn by heart as many of the questions and answers as you can.

2. Make sentences with the help of the following tables:

(a)	el ea ei ele dumnealui dumneaei dumnealor	învăţă	româneşte franţuzeşte nemţeşte ruseşte englezeşte bine
	dvs. învăţaţi		

(b)

eu ei ele dl. și d-na Roberts	vorbesc	bine foarte bine	românește englezește franțuzește nemțește rusește
dvs. vorbiți			

(c)

eu ei ele dl. și d-na [Roberts	vorbesc	mai bine	românește franțuzește nemțește englezește rusește	decît ca	ea el dl. [Smith Ana
dvs. vorbiți					

3. Answer the following questions, first orally, then in writing. Try to do the exercise without consulting the Text.

Unde sîntem?

Ce facem?

E ușoară limba română?

Ce limbă învață dl. și d-na Smith?

Ce limbă vorbesc Ann și Jane?

Cu cine sînteți aici?

Ce limbă vorbește mai bine dl. Smith?

Ce limbă învață acum Jane?

Ce vorbește dl. Brown mai bine, românește sau franțuzește?

4. Do Exercise 3 in reverse, that is, compose the questions on a basis of your answers.

*5. Translate into Romanian and underline the stressed vowels:

I see five students in a café. They are sitting at a table.

They are sitting on chairs. Three (of them) are boys and two are girls. There are (*trans.* they have) five coffees on the table. There is also a bottle of wine and five glasses on the table. They are speaking Romanian. They are English. They are learning Romanian and they are speaking a little Romanian. They also speak a little French and German. They speak four languages.

Lesson 7

7.1 Vocabulary

citesc *vb.* (I, they) read

să citesc *vb.* (to) read

a citi *vb.* to read

citiți *vb.* (you) read

exercițiu — exerciții *N* exercise

fac *vb.* (I, they) do

îmi *pron. dat.* (to) me, for me

-le *art. N/F pl.* the

mai mult *adv.* more, better

meu /meu/, mea /mea/, mei, mele *poss. det.* my

mult *adv.* much, a lot

mult, multă, mulți, multe *det.* much, many, a lot

nuvelă — nuvele *F* short story, novella

îmi place *vb.* I like (it)

vă plac *vb.* you like (them)

vă place *vb.* you like (it)

a plăcea *vb.* to like

roman — romane *N* novel

românesc *N sg.*, românească *F sg.*, românești *N/F pl. adj.*

Romanian

a scrie /skrije/ *vb.* to write

scrieți *vb.* (you) write

să scrieți *vb.* (to) write

scrisoare — scrisori *F* letter

scriu /skriu/ *vb.* (I, they) write

să scriu *vb.* (to) write

a ști *vb.* to know

știți *vb.* (you) know

știu /shtiu/ *vb.* (I, they) know

tot *adv.* also, likewise

-ul *art. M/N sg.* the

vă *pron. acc./dat.* (to) you, for you

volum — volume *N* volume

să vorbesc *vb.* (to) speak

Phrases

ce fel de . . . ?

cel mai bine

mai multe cărți

îmi place mai mult

lîngă ele

nu-mă place

studentii mei

știți să scrieți?

vă plac romanele?

vorbiți românește?

what kind of . . . ?

best (of all)

several books (*lit.* more books)I prefer (*lit.* to me (it) pleases more)

next to them

I don't like (it)

my students (*lit.* my the students)

do you know how to write, can you write?

do you like novels (*lit.* the novels)?

do you speak Romanian?

7.2 Conversație

Ce citiți dvs.?

Ce fel de carte?

Știți românește?

Văd că și vorbiți românește.

Văd că citiți un roman.

Ce scrieți acolo, vă rog?

Știți și să scrieți românește?

Ce știți mai bine: să vorbiți, să citiți, sau să scrieți românește?

Văd că aveți mai multe cărți pe masă. Ce fel de cărți sînt?

Vă plac romanele?

Dar romanul acesta vă place?

Citesc o carte.

O carte românească.

Da, știu puțin.

Da, dar tot puțin.

Nu, nu e un roman. E o carte cu texte ușoare.

Scriu o scrisoare.

Da, dar foarte puțin.

Cel mai bine știu să citesc românește.

Sînt cărți românești și englezești. Trei sînt romane, și lîngă ele sînt două volume de nuvele.

Da, dar mai mult îmi plac nuvelele.

Da, îmi place.

De unde aveți romanul acesta?	De la profesorul meu.
Și cartea aceasta?	Am cartea aceasta de la profesoara mea.
Unde sînt cărțile mele?	Cărțile dvs. sînt acolo pe masă.
Unde sînt studenții mei?	Studenții dvs. sînt în clasă.
Ce fac ei?	Ei scriu și citesc.
Ce limbă știu studenții dvs.?	Studenții mei știu românește.
Vă place să scrieți?	Nu, nu-mi place să scriu, îmi place mai mult să citesc și să vorbesc.

7.3 Grammar

7.3/1 The Definite Article

(a) The definite article for M/N-nouns in the singular whose root ends in a consonant is the suffix *-ul*, which is generally pronounced /ü/.

M-nouns

un profesor 'a teacher'	profesorul 'the teacher'
un om 'a man'	omul 'the man'
un băiat 'a boy'	băiatul 'the boy'
un pom 'a tree'	pomul 'the tree'
un student 'a student'	studentul 'the student'
un român 'a Romanian'	românul 'the Romanian'
un englez 'an Englishman'	englezul 'the Englishman'

N-nouns

un roman 'a novel'	romanul 'the novel'
un volum 'a volume'	volumul 'the novel'
un pahar 'a glass'	paharul 'the glass'
un caiet 'an exercise-book'	caietul 'the exercise-book'
un scaun 'a chair'	scaunul 'the chair'
un tren 'a train'	trenul 'the train'
un măr 'an apple'	mărul 'the apple'

Also:

un ceai 'a tea'	ceaiul 'the tea'
-----------------	------------------

If the noun already ends in *-u*, then only *-l* is added; a final /*u*/ becomes /*u*/:

un leu (<i>M</i>) 'a leu'	leul /le-u(l)/ 'the leu'
un exercițiu (<i>N</i>) 'an exercise'	exercițiul 'the exercise'
un stilou (<i>N</i>) 'a pen'	stiloul 'the pen'
un fotoliu (<i>N</i>) 'an armchair'	fotoliul 'the armchair'

M/N-nouns ending in -e take -le:

un câine 'a dog'	câinele 'the dog'
------------------	-------------------

F-nouns ending in -e take -a; the resulting -ea is pronounced /ɕa/:

o carte 'a book'	cartea 'the book'
o curte 'a courtyard'	curtea 'the courtyard'
o pîine 'a loaf of bread'	pîinea 'the (loaf of) bread'

Note: o cafea /kafɕa/ 'a coffee', cafeaua /kafɕaua/ 'the coffee'.

F-nouns ending in -ie substitute -a for the final -e:

o cofetărie 'a café'	cofetăria 'the café'
----------------------	----------------------

(b) The definite article for *N/F-nouns* in the plural is *-le*. The pronunciation of a final plural *-i* changes from /*ĩ*/ or /*i*/ to a syllabic /*i*/:

<i>F</i> cărți /kărtsi/ 'books'	cărțile /kăr-tsi-le/ 'the books'
<i>N</i> romane 'novels'	romanele 'the novels'
<i>N</i> trenuri /tre-nuri/ 'trains'	trenurile /tre-nu-ri-le/ 'the trains'
<i>N</i> fotolii /fo-to-lij/ 'armchairs'	fotoliile /fo-to-li-i-le/ 'the armchairs'

(c) The article suffixes may be summarized thus:

	M	N	F
sg. noun	-(u)l, -le		-a
pl. noun	-i	-le	

Note that *-le* is used both for some M/N-singular nouns and for all the N/F-plural nouns. While *cîinele* (M) is 'the dog', *romanele* (N) is 'the novels'. The N-noun *nume* is invariable as to number, and means 'name' or 'names'; the form *numele* means 'the name' or 'the names'.

(d) The definite article may be used with plural nouns in a generic sense:

vă plac romanele? do you like the novels? (*specific items*)
or: do you like novels? (*the genre*)

7.3/2 Possessive Determiners

Possessive determiners, like adjectives, have four forms, e.g. *meu* M/N, *mea* F, *mei* M pl., *mele* N/F pl. 'my'. The gender and number agreement is with the noun they modify. The noun takes the definite article in addition. The order of elements is generally: Noun + Article Suffix — Possessive:

<i>M</i> profesorul meu	my teacher
<i>N</i> romanul meu	my novel
<i>F</i> profesoara mea	my teacher
<i>M</i> studenții mei	my students
<i>N</i> romanele mele	my novels
<i>F</i> cărțile mele	my books

	M	N	F
sg. noun	meu		mea
pl. noun	mei	mele	

Dumneavoastră 'you' may be used as a possessive in the sense of 'your'. Its form is invariable:

profesorul	} dumneavoastră 'your teacher, novel, books'
romanul	
cărțile	

7.3/3 Adjectives

Adjectives ending in *-esc*, like *românesc*, *englezesc*, *franzuzesc*, etc., have only three forms:

românesc *N sg.*, românească *F sg.*, românești *N/F pl.*
 'Romanian'

Adjectives of this type are used only with *N/F-nouns* denoting inanimate objects:

o carte românească
 un roman românesc

a Romanian book
 a Romanian novel

	N	F
sg.	-esc	-ească
pl.	-ești	

With *M-nouns* the forms *român*, *englez*, *francez* are used. Examples with human nouns:

un profesor român
 un student român

A phrase may be preferred: *un băiat din România* 'a Romanian boy'.

7.3/4 Verb Forms

(a) In the Text of the Lesson we had the following verbs:

a scrie	to write
a face	to do
a citi	to read
a ști	to know

With these verbs and with all verbs ending in the infinitive in *-e* or *-i*, the first person singular and the third person plural take the same ending:

(eu, ei, ele) scriu	I, they write
(eu, ei, ele) fac	I, they do
(eu, ei, ele) citesc	I, they read
(eu, ei, ele) știu	I, they know

(b) *să*-clauses:

Clauses introduced by *să* are similar to those introduced by *că* 'that'. However, preceded by *să*, the verb (1) has a different form for the third person (the so-called Subjunctive), and (2) often corresponds to an English infinitive construction (rather than to a *that*-clause).

Examples:

știți să citiți?	do you know how to read, can you read?
știți să scrieți?	can you write?
știți să vorbiți?	can you speak?

(c) *A plăcea*.

This verb is used in a special construction with the dative case of the personal pronoun:

îmi place	I like (it) (<i>lit.</i> to me (it) pleases)
vă place	you like (it)
îmi place cartea aceasta	I like this book
vă place cartea aceasta?	do you like this book?
vă plac romanele?	do you like novels?

Note that the form *place* is the third person singular and *plac* the third person plural of the verb. The subject may be a *să*-clause:

îmi place să citesc	I like to read, I like reading
vă place să vorbiți	you like to speak

Preceded by *nu*, *îmi* is reduced to *-mî*, which forms a single syllable with *nu*:

nu-mî place să vorbesc	I don't like speaking
------------------------	-----------------------

7.3/5 Comparison of Adverbs

The superlative degree of adverbs is formed by means of the adverbial phrase *cel mai* 'most':

bine — mai bine — cel mai	well — better — best
bine	

mult — mai mult — cel mai (very) much, a lot, well —
 mult more, better — most,
 best

îmi place mai mult să citesc I like reading better, more,
 I prefer reading

In the Text, however, *ce știți mai bine?* is equivalent to 'what can you do best?'.

7.4 Exercises

1. Copy out the Text of the Lesson and read it aloud several times.

*2. Write out the four basic forms of the following ten nouns:

cafea, câine, cofetărie, copil, ladă, masă, om, pahar, sifon, stradă

Example:

o carte ('a book'), cartea ('the book'), cărți ('books'), cărțile ('the books')

3. Make sentences with the help of the following tables:

(a)	văd că (dvs.)	vorbiți citiți scrieți	bine	românește englezește franțuzește
-----	---------------	------------------------------	------	--

(b)	eu ei ele Nicu și Ana dl. și dna. Smith	citesc	cărți romane nuvele	englezești românești franțuzești nemțești rusești
-----	---	--------	---------------------------	---

(c)	îmi	place să	vorbesc	românește englezește franțuzește
	vă		vorbiți	

(d)	unde e	casa cartea scrisoarea	mea?
		stiloul paharul cîinele	meu?

(e)	unde sînt	studenții prieteni	mei?
		caietele cărțile	mele?

4. Answer the following questions orally:

Ce limbi vorbiți?

Ce citiți?

Ce scrieți?

Ce carte aveți în mînă?

Ce știți mai bine¹: să citiți sau să vorbiți românește?

Unde e caietul meu?

Unde sînt prietenii dvs.?

Unde sînt studenții dvs.?

Ce fac studenții dvs.?

Ce citesc prietenii dvs.?

5. Write down a set of answers to the questions in Exercise 4, then reconstruct the questions.

*6. Translate into Romanian:

I see a Romanian book on the table. It is a novel and I like reading novels. It is my book. It is next to an exercise-book. It is my exercise-book. I like to write and to read a lot. I like writing letters. Do you like writing letters? Do you like to read short stories? Do you like speaking French? Do you know Romanian? Can you write Romanian? Do you read much?

¹ 'What can you do better?' or 'What are you better at?'

Lesson 8

8.1 Vocabulary

- acasă *adv.* (at) home
apartament — apartamente *N* flat
baie — băi *F* bathroom, bath
bloc — blocuri *N* block of flats, apartment house
bucătărie — bucătării *F* kitchen
cămară — cămări *F* pantry, larder
convorbire — convorbiri *F* talk
de asemenea *adv.* also, too
desigur *adv.* certainly
dormitor — dormitoare *N* bedroom
ei /jei/ *inv. poss. det.* her
familie — familii *F* family
geografie /geografije/ — geografii *F* geography
hol — holuri *N* (entrance-)hall
iar /jar/ *conj.* but, and
iată /iată/ *adv.* here is, here are, look!
încearcă /înčarkă/ *vb.* (he, she, it) tries, (they) try
a încerca (să) *vb.* to try (to)
între *prep.* between
a locui *vb.* to live, to dwell, to reside
locuiesc /lokuješk/ *vb.* (I, they) live
locuim *vb.* (we) live
lui /lui/ *inv. poss. det.* his
matematică — matematici *F* mathematics
nevoie /ne-vo-je/ — nevoi *F* need
notă — note *F* mark
nostru, noastră, noștri /noștri/, noastre *poss. det.* our
nouă *num.* nine
opt *num.* eight
pentru *prep.* for
salon — saloane *N* sitting-room, drawing-room
soț — soți *M* husband
soție — soții *F* wife
sufragerie — sufragerii *F* dining-room
șase *num.* six
șapte *num.* seven

să vorbească *vb.* (to) speak
 toaletă /to-a-le-tă/ — toalete *F* toilet, lavatory
 unii /uni/ *M*, unele *N/F det. pron. pl.* some

Phrases

a avea nevoie de	to need, to have need of
într-un bloc	in a block (of flats)
mai avem	we also have
nota zece	ten out of ten (<i>lit.</i> the mark ten)
soții Roberts	the Robertses
și mai multe	even more

8.2 Familia Roberts

William și Patricia Roberts locuiesc la Londra. Ei locuiesc într-un apartament într-un bloc. William e profesor de geografie iar soția lui e profesoară de matematică. Ei învață acum românește. Ei încearcă să vorbească românește acasă.

Iată o convorbire între Patricia și soțul ei.

W: Unde locuim noi, Patricia?

P: Noi locuim într-un apartament.

W: Unde e apartamentul nostru?

P: Apartamentul nostru e într-un bloc.

W: Și câte camere avem?

P: Avem cinci camere.

W: Au alți oameni mai multe camere?

P: Da. Unii au șase, șapte, opt sau nouă camere, sau și mai multe.

W: Desigur. O familie mai mare are nevoie de mai multe camere. O familie mai mică are nevoie de mai puține camere.

P: Ce camere avem noi?

W: Avem un hol, un dormitor, o sufragerie, un salon și un birou. Mai avem și o bucătărie, o cămară, o baie și o toaletă.

P: Cum sînt sufrageria și bucătăria noastră?

W: Sufrageria noastră e mare dar bucătăria noastră e mică.

P: Foarte bine. Nota zece pentru lecția de azi.

8.3 Grammar

8.3/1 Possessive Determiners

The possessives used for third-person singular reference are:

M/N-referent: *lui* 'his', 'its'

F-referent: *ei* 'her'

The forms do not change for gender or number:

apartamentul lui	his flat
soția lui	his wife
prietenii lui	his friends
cărțile lui	his books
casa ei	her house
soțul ei	her husband
copiii ei	her children
lecțiile ei	her lessons

8.3/2 Prepositions

The preposition *în* 'in' is used with place names when both speaker and listener are in the same locality as the one they refer to. When they are not, the preposition *la* is used.

ei locuiesc în Londra (you and I are in London, and so are they)

ei locuiesc la Londra (you and I are not in London, but they are)

There is thus a relation between *în* and *aici*, and between *la* and *acolo*.

The preposition *într-* is used with nouns preceded by the indefinite article *un* or *o*:

ei locuiesc într-un bloc

Do not confuse *într-* 'in' with *între* 'between':

o convorbire între Patricia și William

8.4 Exercises

1. Copy out the Text of the Lesson and read it aloud several times.

2. Make sentences with the help of the following tables:

(a)	(eu) am (noi) avem (dvs.) aveți (ei, ele) au	un	apartament birou salon dormitor hol	mare
		o	casă cameră sufragerie bucătărie	

(b)	(eu) încerc să	citesc învăț vorbesc scriu	românește englezește
-----	----------------	-------------------------------------	-------------------------

(c)	(eu, ei, ele) locuiesc (noi) locuim	în la	Londra București
		într-o	casă cameră
		într-un	apartament bloc

(d)	(eu) am (dvs.) aveți (noi) avem (el, ea) are (ei, ele) au	nevoie de	un	profesor dicționar stilou caiet apartament
			o	carte casă
			niște	cărți dicționare lecții

(e)	care unde	e este	dormitorul salonul biroul apartamentul	nostru?
			camera sufrageria masa	noastră?
		snt	profesorii studenții	noștri?
			camerele cărțile	noastre?

3. Pick out the seven F-nouns in this Lesson ending in *-ie* and write them out with the definite-article suffix (on the model of *o cofetărie* in 7.3/1). Underline the stressed vowel.

4. Practise using the first ten cardinal numbers (*un/o, doi/două, trei, patru, cinci, șase, șapte, opt, nouă, zece*) with different nouns from this Lesson (e.g. *două familii, opt soți*).

5. Translate the following and then substitute five other nouns each for *pen* and *house*:

Do I need anything? Yes, you need a pen.

Does she need anything? Yes, she needs a house.

*6. Translate into Romanian:

We live in London. We have a small flat. It is in a block of flats. It comprises (*trans.* has) four rooms and a hall. The rooms are: a bedroom, a dining-room, a drawing-room and a study. There is (*trans.* it has) also a bathroom, a kitchen, a pantry and a toilet. My friend Tom has a big house. I like his house. He is at home now with his wife and they are trying to speak Romanian. They speak a little Romanian and they need an English-Romanian dictionary.

Lesson 9

9.1 Vocabulary

acest, această /ačastă/, acești, aceste *det.* this, that, these, those

acesta, aceasta, aceștia /ačeshtja/, acestea /ačestęa/ *det. pron.* this, that, these, those

al cui, a cui, ai cui, ale cui /kui/ *det. pron.* whose

arată *vb.* (he, she, it) shows

a arăta *vb.* to show

atunci *adv.* then

banii *M pl.* money

a continua *vb.* to continue

să continuăm *vb.* let's continue

a crede *vb.* to believe, to think

cred *vb.* (I, they) think

credeți *vb.* (you) think

crezi *vb.* (you) think

de loc *adv.* not at all

doamnă — doamne *F* lady

domn — domni *M* gentleman

fetiță — fetițe *F* little girl

fotografie — fotografii *F* photograph

frate — frați *M* brother

îi /îi/ *pron. dat.* (to, for) him, her

a întreba *vb.* to ask

întreabă *vb.* (he, she) asks, (they) ask

întreabă (tu) *vb. imp.* (you) ask

nepoată — nepoate *F* niece, granddaughter

nepot — nepoți *M* nephew, grandson

a răspunde *vb.* to answer

răspunde *vb.* (he, she) answers

soră — surori *F* sister

a zice *vb.* (he, she) says

9.2 O lecție de gramatică

William și Patricia *fac azi o lecție de gramatică.*

W: Ce este acesta?

P: Acesta este un cîine.

W: Ce sînt aceștia?

P: Aceștia sînt niște cîini.

W: Ce este aceasta?

P: Aceasta este o pisică.

W: Ce sînt acestea?

P: Acestea sînt niște pisici.

W: Ce este acesta?

P: Acesta este un stilou.

W: Ce sînt acestea?

P: Acestea sînt niște stilouri.

— *Ce crezi? întrebă William. E greu?*

— *Cred că nu e greu, de loc, răspunde Patricia.*

— *Atunci să continuăm, zice el.*

— *Să continuăm, răspunde ea.*

Patricia îi arată o fotografie.

P: Cine e domnul acesta?

W: Domnul acesta e fratele meu.

P: Și cine e doamna aceasta?

W: Doamna aceasta e sora mea.

P: Cine e acest băiat?

W: Acest băiat e nepotul meu.

P: Cine sînt acești băieți?

W: Acești băieți sînt nepoții mei.

P: Și cine sînt aceste fetițe?

W: Aceste fetițe sînt nepoatele mele.

— *Acum întrebă tu, zice Patricia.*

W: Al cui e apartamentul acesta?

P: Acesta e apartamentul nostru.

W: Ai cui sînt acești cîini?

P: Aceștia sînt cîinii noștri.

W: A cui e această casă?

P: Aceasta e casa noastră.

W: Ale cui sînt aceste pisici?

P: Acestea sînt pisicile noastre.

W: Al cui frate e Nicu?

P: Nicu e fratele meu.

W: A cui soră e Ana?

P: Ana e sora mea.

W: Ai cui sînt acești bani?

P: Aceștia sînt banii mei.

W: Ale cui sînt aceste cărți?

P: Acestea sînt cărțile mele.

W: Foarte bine. Nota zece pentru lecția de azi.

9.3 Grammar

9.3/1 Demonstrative Determiners

The demonstrative determiner has two forms in Romanian.

(1) When placed before the noun, the noun then carrying greater emphasis, the forms used are similar to those of adjectives:

M	N	F	
acest		această	+ sg. noun
acești	aceste		+ pl. noun

M acest băiat

this boy

N acest birou

this desk

F această fetiță

this little girl

M acești băieți

these boys

N aceste birouri

these desks

F aceste fetițe

these little girls

Note that, as in English, the noun is used in its base form, i.e. without the definite article suffix.

(2) When placed after the noun so that the determiner itself carries the emphasis, the four forms end in *-a*:

	M	N	F
sg. noun +	acesta		aceasta
pl. noun +	aceștia	acestea	

<i>M</i> omul acesta	this man
oamenii aceştia	these men
<i>N</i> apartamentul acesta	this flat
apartamentele acestea	these flats
<i>F</i> casa aceasta	this house
casele acestea	these houses

Note that when the demonstrative follows the noun, the noun takes the definite article.

The second set of demonstratives are also used as pronouns. They agree in number and gender with their noun-referents:

acesta e prietenul meu	this is my friend
acesta e un vin bun	this is a good wine
aceasta e o casă nouă	this is a new house
aceştia sînt studenţii mei	these are my students
acestea sînt nepoatele mele	these are my nieces (grand-daughters)
acestea sînt scaune de lemn	these are wooden chairs

In colloquial speech the forms *ăsta*, *asta*, *ăştia*, *astea* are often used in place of the above forms in *-a*:

de unde aveţi <i>asta</i> ?	where did you get this (<i>lit.</i> from where do you have this)?
studenţii <i>ăştia</i> nu ştiu nimic	these students don't know anything
fetiţele <i>astea</i> vorbesc bine româneşte	these little girls speak good Romanian

In cases where the gender is unknown, the F-forms *a(cea)sta*, *a(ce)stea* are used (note such examples in subsequent Lessons). All these forms may be translated 'this', 'these' or 'that', 'those'.

9.3/2 Nouns

(a) Diminutives

There is a large number of diminutives in Romanian, formed by means of various suffixes. For example, from

the word *fată* (pl. *fete*) the diminutive *fetișă* is formed using the suffix *-ișă*. But the same suffix may have other uses: *-ișă* is also used to change masculines into feminines:

un doctor	a (male) doctor
o doctorișă	a (female) doctor

(b) *Bani*

The word *ban* means 'centime', a hundredth part of one *leu*. The plural *banî* is used in the sense of 'money'. Being in the plural, it imposes plural forms in determiners, adjectives and verbs:

aceștia sînt banii mei this is my money

9.3/3 Pronouns

(a) *Al cui*

The genitive form of the interrogative *cine* 'who' is *cui* preceded by the possessive marker¹ *al, a, ai, ale*, which agrees in gender and number with the noun denoting the person or thing possessed (not with the possessor). The whole unit functions as a determiner pronoun.

	M	N	F
sg.	al cui		a cui
pl.	ai cui	ale cui	

Examples:

al *cui* frate e Nicu?

whose brother is Nick?

al *cui* e băiatul?

whose boy, son is he (*lit.*

whose is the boy)?

a *cui* e fetișă?

whose daughter is the girl?

ai *cui* sînt banii?

who does the money belong to?

¹ Usually called 'possessive article'.

ale cui sînt cărțile?

who do the books belong
to?

(b) *Îi*

This pronoun is the dative (indirect-object) form of *el, ea*:

William îi arată o fotografie William shows a photo to
her, shows her a photo

Patricia îi arată o fotografie Patricia shows him a photo-
graph

William îi răspunde William answers, replies to,
responds to him, her

9.3/4 *Să*-Clauses

Verb forms preceded by *să* used as independent clauses function as imperatives. They frequently correspond to English constructions with *let*:

să continuăm	let's continue
să învățăm	let's learn
să vorbim românește	let's speak Romanian
să citească	let him, her, them read
să scrieți	write!, why not write?

9.3/5 Word Order

(a) After a quotation, the verb of saying, replying, etc., comes before the subject:

— Atunci să continuăm, 'Let's continue then,' he
zice el says

— Să continuăm, răspunde 'Let's continue,' she replies
ea

(b) The conjunction *că* 'that' is not generally replaced by zero:

cred că nu e greu I don't think (that) it's hard

Note the position of *nu* in this sentence: it (more logically) negates the phrase *e greu* rather than the verb *cred*.

9.4 Exercises

1. Copy out the Text of the Lesson and read it aloud several times.

2. Make sentences with the help of the following tables:

(a)	acesta	este <i>e</i>	un băiat un student un profesor
	aceasta		o fetiță o studentă o profesoară

(b)	acest	băiat student profesor om	este <i>e</i>	prietenul fratele nepotul	meu nostru
-----	-------	------------------------------------	------------------	---------------------------------	---------------

(c)	cine	<i>e</i> este	băiatul studentul profesorul omul	acesta?
			fetița studenta profesoara	aceasta?

(d)	al cui	<i>e</i> este	biroul stiloul apartamentul dictionarul	acesta?
	a cui		casa cartea camera fetița	aceasta?

(e)	ai cui	sînt	copiii cîinii	aceştia?
	ale cui		fotografiile casele	acestea?

3. Convert the following statements into questions, replacing the subject by the interrogative *cine* or *ce*:

Patricia vorbeşte româneşte.

Fratele meu stă la birou şi scrie.

Nicu ştie englezeşte.

William învaţă româneşte.

Ana scrie o scrisoare.

Dl. Soare e în salon.

D-na Soare e în sufragerie.

Ceaiul e pe masă.

Masa e sub un pom în grădină.

Stiloul e pe birou.

Paharul e lângă sticlă.

*4. Translate into Romanian (use *dvs.* for 'you'):

Patricia shows him a book. Let us read this text. I don't think it is difficult at all. What do you think? I think this text is easy. I like this text. Do you like it too (*vă place şi dvs.*)? Yes, I do. Do you like these books? Yes, I do. Whose are these books? They are my books. Do you have Romanian books too? Yes, I do. What other books do you read (*mai citiţi*)? I also read English and French books. What other languages do you know? I also know German and Russian.

5. Supplementary Reading Text:

Sînt cu soţia mea la o masă într-o cofetărie. Cu noi la masă mai sînt: fratele meu, sora ei şi prietenii noştri, William şi Patricia. Ei sînt acum în Bucureşti, în România.

Patricia și soția mea iau câte ('each', 'both') un ceai și chifle. William ia o cafea. Eu iau tot o cafea. Fratele și sora mea iau prăjituri. Vorbim între noi ('among ourselves', 'together') românește. Prietenii noștri din Anglia știu puțin românește. Noi știm puțin englezește.

Lesson 10

10.1 Vocabulary

bineînțeles (că) *adv.* of course, certainly

bomboană — bomboane *F* sweet

a costa *vb.* to cost

a costat *vb.* (it) (has) cost

a cumpăra *vb.* to buy

ai cumpărat *vb.* (you) (have) bought

am cumpărat *vb.* (I, we) (have) bought

de *mark.* by

deoarece /deqareče/ *conj.* as, because

despre *prep.* about

destul *det. pron.* enough

dialog /di-a-log/ — dialoguri *N* dialogue

drum — drumuri *N* way, road

după *prep.* after

exact *adv.* precisely, correct, that's right, that's it

au făcut *vb.* (they) (have) made

fără *prep.* without

fel — feluri *N* kind, sort, way

folositor, folositoare, folositori, folositoare *adj.* useful

a ghici /giči/ *vb.* to guess

ghici *vb. imp.* guess!

ai ghicit *vb.* (you) (have) guessed

ghid — ghiduri *N* guide

greșeală — greșeli *F* mistake

ieftin /ieftin/, ieftină, ieftini, ieftine *adj.* cheap

a invita *vb.* to invite

a fi invitat *vb.* to be invited

au fost invitați *vb.* (they) have been invited, were invited

invitație — invitații *F* invitation

a începe (să) *vb.* to begin, to start (to)

ai început *vb.* (you) have begun, began

lor *poss. det.* their

oraș — orașe *N* town

plăcere — plăceri *F* pleasure

pleacă *vb.* (he, she) leaves, (they) leave

a pleca (la, în) *vb.* to go (to), to leave (for)

a plecat *vb.* (he, she) has gone, went, (has) left
 a primi *vb.* to receive, to get, to accept
 au primit *vb.* (they) (have) received, accepted
 privitor la *prep.* regarding, concerning
 au scris *vb.* (they) have written, wrote
 a spune *vb.* to say, to tell
 n-am spus *vb.* (I, we) haven't said, didn't say
 totuși *adv.* however, nevertheless, yet
 a veni *vb.* to come
 vezi *vb.* (you) see
 vin *vb.* (I, they) come

Phrases

ai ghicit	you've guessed it
ce-ai /căi/ . . . ?	what have you . . . ?
ce fel de carte?	what kind of book?
cu plăcere	with pleasure
după-masă ¹	(in the) afternoon, evening, after lunch, dinner
ei au fost invitați în România	they have been invited to Romania
ești pe drumul cel bun	you're on the right track, you're getting warm

10.2 Patricia și William pleacă în România

Patricia și William au fost invitați de prietenii lor Sandu și Ana Tomescu în România. Ei au primit cu plăcere invitația și au scris că vin la București. După-masă William a plecat în oraș și a cumpărat un ghid privitor la România. Deoarece învață românește ei au încercat să vorbească puțin în această limbă. Bineînțeles că au făcut și greșeli dar au făcut totuși un exercițiu foarte folositor.

Iată dialogul lor. (Aici fără greșeli!)

¹ This is used to refer to that part of the day following the main meal, which may be taken quite late in the afternoon.

P: Unde ai fost?

W: Am fost în oraș.

P: Și ce-ai făcut?

W: Am cumpărat ceva.

P: Ce-ai cumpărat?

W: Ghici!

P: Bomboane?

W: Nu.

P: O carte?

W: Da. Dar ce fel de carte?

P: Un roman.

W: Nu.

P: Un dicționar.

W: Nu. Dar ești pe drum bun.

P: Ceva despre România.

W: Da. Ai ghicit.

P: Un ghid privitor la România.

W: Exact.

P: A costat mult?

W: Nu. Am cumpărat un ghid ieftin și bun.

P: Ai făcut foarte bine. Vezi, n-am spus 'dumneavoastră ați făcut foarte bine', fiindcă ești soțul meu.

W: Văd că ai început o lecție de gramatică. Mulțumesc, dar pentru azi e destul.

10.3 Grammar

10.3/1 Adjectives

Adjectives ending in *-or* have only three forms. The F-plural is identical with the F-singular:

	M	N	F
sg.	folositor		
pl.	folositori	folositoare	

<i>N</i> un exercițiu folositor	a useful exercise
exerciții folositoare	useful exercises
<i>F</i> o carte folositoare	a useful book
cărți folositoare	useful books

10.3/2 Verbs

(a) *The Present Perfect*

This tense is formed in a similar way to the English present perfect. In Romanian you use reduced forms of the verb *a avea* 'to have' together with the past participle of the selected verb. The verb *a spune* 'to say' goes like this:

(eu) am spus	I (have) said
(tu) ai spus	you (have) said
(el, ea) a spus	he, she (has) said
(noi) am spus	we (have) said
(voi, dvs.) ați spus	you (have) said
(ei, ele) au spus	they (have) said

Note that the full forms *are*, *avem*, *aveți*, are not used in this compound tense. Instead we use the reduced or contracted forms *a*, *am*, *ați*. Do not confuse this *a* (as in *a spus* 'he (has) said') with the infinitive marker *a* (as in *a spune* 'to say'). The other parts of *a avea* are not reduced or contracted.

The use of the perfect tense in Romanian is not so restricted as in English. You may use it as a *past tense*, so that *am spus* often translates 'I said' as well as 'I have said', 'I have been saying'.

To form the past participle you add *-t* to infinitives ending in *-a*, *-i*, and *-t*, while you replace the infinitive ending *-ea* by *-ut*. Some infinitives in *-e* replace this *-e* by *-ut*, others replace the final consonant (if there is one) plus the *-e* by *-s*.

Examples:

a cumpăra: am cumpărat	I, we (have) bought
a încerca: a încercat	he, she (has) tried

a citi: ați citit	you (have) read
a veni: au venit	they have come, came
a avea: a avut	he, she (has) had
a începe: am început	you have begun, began
a scrie: ați scris	you have written, wrote
a răspunde: ai răspuns	you (have) answered

Sometimes there are changes in the root:

a face: am făcut	I, we (have) made
a crede: a crezut	he, she (has) believed, thought

And there are a few irregulars:

a fi: ați fost	you have been, were
a ști: au știut	they have known, knew

Check the past participles of other verbs you know in Appendix 2.

(b) Contracted Forms

We often use contracted forms in English as in 'where's he go, going, gone', where the 's stands for *does, is* or *has*, as the case may be. There are a number of comparable forms in Romanian. Instead of an apostrophe, a hyphen is used to denote the contraction in writing:

ce + ai, pronounced /čai/, is written *ce-ai*.

Similarly we write:

ce-ați /čatsi/, *ce-a* /ča/, *ce-au* /čau/

The vowel of *nu* 'not' regularly drops with the perfect:

n-am spus 'I, we didn't say, haven't said', n-ai spus, n-a spus, n-ați spus, n-au spus.

(c) The Passive Voice

Like English *to be, a fi* is used in passive constructions. These are formed by using *a fi* in an appropriate tense together with the past participle of the verb selected. In

this use the past participle is treated as an adjective, with four forms:

invitat, invitată, invitați, invited
invitate

Which form we use depends on the gender and number of the subject:

el a fost invitat	} was, has been invited
ea a fost invitată	
ei au fost invitați	} they were, have been invited
ele au fost invitate	

The agent of passive constructions is introduced by the marker *de* 'by':

Patricia și William au fost P. and W. have been in-
invitați de prietenii lor vited by their friends

(With a mixed subject, the male has dominance over the female.)

With *dvs.* the past participle of the main verb agrees in number and gender with the referent:

<i>dvs.</i> ați fost invitat în România	you (one male) have been invited to R.
<i>dvs.</i> ați fost invitată în R.	you (one female) . . .
<i>dvs.</i> ați fost invitați în R.	you (more than one male or mixed group) . . .
<i>dvs.</i> ați fost invitate în R.	you (more than one female) . . .

10.4 Exercises

1. Copy out the Text of the Lesson and read it aloud several times.

2. Make sentences with the help of the following tables:

(a)	(<i>dvs.</i>) ați (el, ea) a (ei, ele) au	primiți cumpărați	cartea? romanul? nuvela?
-----	---	----------------------	--------------------------------

(b)

unde	ați a am	fost	invitat? invitată?
	ați am au		invitați? invitate?

(c)

ați am a au	cumpărat	o	carte casă lampă masă	ieftină
		un	dictionar apartament roman birou stilou	ieftin

(d)

cît costă	cartea masa lampa casa fotografia	aceasta?
	dictionarul românul apartamentul stiloul	acesta?

(e)

ce-ați ce-a ce-au	spus? primit? cumpărat? făcut?
-------------------------	---

(f)	ați a au	spus primit cumpărat făcut	ceva?
-----	----------------	-------------------------------------	-------

(g)	n-am n-au n-ați n-a	spus primit cumpărat făcut	nimic
-----	------------------------------	-------------------------------------	-------

*3. Insert the correct form of the perfect tense in the blanks, using the following verbs: *a fi*, *a face*, *a cumpăra*, *a costa*, *a fi invitat*.

Unde ____ soțul dvs.? ____ în oraș. Ce ____ el? ____ o carte. Ce fel de carte ____? ____ un ghid. Cît ____ ghidul? Ghidul ____ zece lei. Unde ____? ____ în România. De cine ____? ____ de prietenii noștri din România.

*4. Translate into Romanian:

Mr and Mrs Tomescu live in Bucharest. They live in a very big house. It is a block (of flats) and they live in a flat with five rooms. They have two children: a boy and a little girl. Their son is learning English and their little girl is learning French. The boy reads English well but he does not speak English so well. The little girl has many French books and she tries to write letters in French (*trans.* in the French language).

Lesson 11

Revision

11.1 Dialog

- Ce aveți acolo pe masă? Aici, pe masă, am un dicționar.
- Și ce e lângă dicționar? Lângă dicționar e o carte.
- Ce aveți în mână? Am un creion.
- Cît a costat creionul? A costat doi lei.
- Asta e mult? Nu, nu e mult de loc.
- Văd că aveți și un stilou. Da, e stiloul meu.
- E stiloul dvs.? A costat o sută de lei (= 100 lei).
- Cît a costat stiloul? Este și nu este.
- E mult o sută de lei? Un creion, desigur.
- Ce e mai ieftin, un stilou sau un creion? Da, știu puțin.
- Văd că știți românește. Mulțumesc, dar nu vorbesc așa ('so') bine. Știu ceva românește dar nu foarte bine.
- Cred că știți mult, deoarece vorbiți foarte bine. Am învățat cu un profesor român și am fost și în România.
- De unde știți românește? Am fost cu soția mea.
- Cu cine ați fost în România? Am fost la niște prieteni.
- La cine ați fost? Ei locuiesc în București.
- Unde locuiesc prietenii dvs.? Da, de mult.
- Locuiesc ei de mult în București? Ei au un apartament într-un bloc.
- Ce fel de casă au ei? Da, au cinci camere.
- Au multe camere? Da, îmi place foarte mult.
- Vă place limba română? Nu, nu de mult.
- Învățați de mult românește? Da, citesc.
- Și citiți acum cărți românești? Romane și nuvele.
- Ce fel de cărți?

Ce este pe biroul meu?

Pe biroul dvs. e o fotografie.

Știți a cui e fotografia?

Da. E fotografia dvs.

Cine sînt în fotografie?

În fotografie sînt: soția dvs., dvs., surorile mele, fratele meu și nepoții și nepoatele mele.

Unde sîntem în fotografie?

Sînteți după-masă în sufragerie.

Vă place fotografia?

Da, îmi place. E o fotografie bună.

Cîți copii are sora dvs.?

Are trei copii: doi băieți și o fetiță.

Și fratele dvs.?

El are doi: o fată și un băiat.

Ce limbă învață fetița?

Ea învață franțuzește.

Și băiatul?

El învață nemțeste.

Vă place lecția asta?

Da, îmi place.

Nu e grea?

Desigur că e grea, dar e bine că e grea.

Are dl. Tomescu un cîine?

Da, are. Are un cîine mare.

Dar dna. Stănescu?

Nu, dna. Stănescu nu are un cîine, dumneaei are o pisică.

Vă plac cîinii și pisicile?

Da, îmi plac, dar mai mult îmi plac cîinii.

11.2 Notes on the Text

1. Note the use of *a ști* and *ceva*:

știu ceva românește

I know some Romanian

Ceva, like *puțin*, contrasts with *mult*. The verb may be modified by *bine*:

știu ceva românește dar nu foarte bine

I know a little Romanian but not much, but I don't know it very well

de unde știți românește?

how and/or where did you learn Romanian?

mici	românești
mulți	rusești
nu-mi	totuși
nemțești	ușori
puțini	

B. Endings incorporating -i-:

(a) *Feminine Singular Nouns* with the ending *-ie /-ije/*:

- o bucatărie /bu-kă-tă-ri-je/
- o cofetărie
- o conversație /kon-ver-sa-tsi-je/
- o fotografie
- o geografie
- o invitație
- o lecție
- o soție
- o sufragerie

(b) *The above nouns with the suffixed article: -ia* pronounced /-ija/.

- bucătăria /bukătărija/
- cofetăria
- conversația /konversatsija/
- fotografia
- geografia
- invitația
- lecția
- soția
- sufrageria

Also: România

Anglia

(c) *The same nouns in the plural: -ii* pronounced /-ii/.

- bucătării /bukătării/
- cofetării
- conversații /konversatsii/
- fotografii
- geografii

invitații
lecții
soții
sufragerii

(d) *M-nouns in the plural with the definite article: -ii pronounced /-i/.*

banii /bani/
băieții
copiii /kopi(i)i/
englezii
leii /le-i/
oamenii
prietenii
românii
soții
studenții

C. Certain words with an initial *e*-:

e /je/, ei /iei/, el /iel/, ele /iele/, este /ieste/, ești /ieshti/, eu /ieų/

D. Other words:

creion /kre-ıon/
creioane /kre-ıoa-ne/
deoarece /de-qa-re-ce/
noștri /no-shtri/

*2. Recite the singular forms, first with, then without, the definite article, of the nouns in 1. A. (a) above.

Example:

M băieți: băiat, băiatul

3. Recite the F-plural nouns in 1. B. (c) above with the definite article. This means adding *two* syllables.

Example:

bucătării /bu-kă-tă-rii/: bucătăriile /bu-kă-tă-ri-i-le/

4. Make sentences with the help of the following tables:

(a)

știu vorbesc citesc scriu	(foarte)	bine puțin	românește englezește francezește nemțește rusește
------------------------------------	----------	---------------	---

(b)

îmi	place să	citesc vorbesc scriu	românește englezește francezește nemțește rusește
vă		citiți vorbiți scrieți	

5. Turn to the Verb List (Appendix 2) and pick out all the verbs we have introduced so far (over two dozen), and try to learn all the forms listed. Note the similarities and differences in the forms of the endings and any vowel and/or consonant changes in the roots. Use some of them in sentences.

Lesson 12

12.1 Vocabulary

aşa, *adv.* so, in this way, that's the way, like this
ca să *conj.* so that, so as to, in order that
am citit *vb.* (I, we) (have) read
corect *adv.* correctly
să fac *vb.* (to) do, (to) make
să faceți *vb.* (to) do, (to) make
începeți *vb.* (you) begin
să începem *vb.* let's begin
întrebare — întrebări *F* question
să învăț *vb.* (to) learn
să învățați *vb.* (to) learn
să învețe *vb.* (to) learn
nici *conj.* nor, neither, not . . . either
prea /prea/ *adv.* too, very, so
a pune *vb.* to put, to put on
răspundeți *vb.* you answer
a repara *vb.* to repair, to mend
repede *adv.* quickly
a ruga *vb.* to ask
să rugați *vb.* (to) ask
am scris *vb.* (I, we) wrote, have written
spuneți *vb.* (you) tell, say
străin /stră-in/, străină, străini, străine *adj.* foreign
a trebui *vb.* to have (to), must
trebuie *vb.* must (*all persons*)
să vorbim *vb.* (to) speak
să vorbiți *vb.* (to) speak
am vorbit *vb.* (I, we) spoke, have spoken
a vrea /vr̥ea/ *vb.* to want, to like
vreau /vr̥eau/ *vb.* (I) want
vreți *vb.* (you) want

Phrases

cît mai multe exerciții	as many exercises as possible
a pune o întrebare	to ask a question

ca să vorbiți	so as to speak, in order to speak
asta și fac	that's just what I do do (<i>lit.</i> 'that I also do' or 'that I already do')
să vedeți dvs.	you see

12.2 Un dialog între un român și un englez¹

- Vreți să vorbiți românește?
- Da, vreau.
- Să începem atunci. Eu vă pun întrebări și dvs. îmi răspundeți.
- Foarte bine. Începeți, vă rog.
- Vreți să învățați mai repede și mai bine românește?
- Desigur că vreau. Ce trebuie să fac pentru asta?
- Trebuie să faceți cât mai multe exerciții ca să vorbiți corect. Trebuie să vorbiți mult românește, să citiți și chiar să scrieți.
- Asta și fac. Dar dvs. cum ați învățat englezește?
- Eu așa am învățat: am vorbit, am citit și am scris foarte mult în această limbă.
- Știu că știți să vorbiți foarte bine limba engleză.
- Da. Dar să vedeți dvs., am avut nevoie de mult timp ca să învăț englezește.
- Vă cred. Nu e ușor pentru un român să învețe englezește.
- Dar pentru dvs. a fost greu să învățați românește?
- Nu, nu a fost prea greu; dar nici ușor.

12.3 Grammar

12.3/1 Pronouns: *îmi* and *vă*

These pronouns (see also Lesson 7) are used with verbs of saying, replying, giving, etc. They come immediately before all parts of the verb:

¹ From this point on, stress will not normally be shown in the Texts.

dvs. îmi răspundeți
eu vă pun întrebări

you reply to me, answer me
I'll ask you some questions

12.3/2 Verbs

(a) *The Subjunctive*

After the conjunction *să* the form of the verb (the subjunctive form) for the third person is different from the verb form used in the absence of *să*. In addition, after *să* the form of the verb for the third person singular and third person plural are always identical:

<i>Indicative</i>		<i>Subjunctive</i>
<i>Sg.</i>	<i>Pl.</i>	<i>Sg./pl.</i>
pleacă	pleacă	să plece
învață	învață	să învețe
citește	citesc	să citească
vorbește	vorbesc	să vorbească
face	fac	să facă

When we want to say 'he is learning Romanian', we say:

învață românește

But for 'he wants to learn Romanian' we say:

vrea să învețe românește

Learn the following:

învăț franțuzește	I'm learning French
trebuie să învăț franțuzește	I must learn French
scrieți o scrisoare	you're writing a letter
vă place să scrieți scrisori	you like writing letters
el citește o carte	he is reading a book
el vrea să citească o carte	he wants to read a book

The third person subjunctive form of the verbs used in this book is given in Appendix 2.

(b) *A vrea*

— Când pleacă?

— When is he leaving?

— Pleacă mâine.

— He leaves tomorrow.

— Când pleacă?	— When is he leaving?
— Vrea să plece acum.	— He wants to leave now.
— Vreți să plecați acum?	— Do you want to leave now?
— Da, vreau.	— Yes, I do.

Note, especially, the last example. The verb in the question is repeated in the answer, without the *să*. There is no equivalent in Romanian to this particular use of *do* in English.

(c) *A trebui*

This verb is invariable in the present indicative:

(eu, tu, el, noi, voi, ei) trebuie /tre-bu-je/.

Examples:

eu trebuie să plec	I must leave
el trebuie să plece	he has got to leave
dvs. trebuie să plecați	you have to leave
ei trebuie să plece	they must leave
a trebuit să vorbesc	I had to speak

This verb is also used impersonally, with a dative pronoun such as *îmi* or *vă*. In this use it indicates need, rather than obligation, and is generally only followed by a noun or pronoun (not a clause):

îmi trebuie ceva	I need something
(Cf. am nevoie de ceva.)	
îmi trebuie un stilou să scriu asta	I need a pen for writing this

Note also:

asta trebuie reparată	this needs mending (<i>lit.</i> this needs (to be) mended)
-----------------------	---

See also 25.3/3.

12.4 Exercises

1. Copy out the Text of the Lesson and read it aloud.

2. Make sentences with the help of the following tables:

(a)

învăţ am învăţat vreau trebuie încerc ştiu încep îmi place	să	citesc vorbesc scriu	repede bine corect	româneşte englezeşte frânzuzeşte nemţeşte ruseşte
---	----	----------------------------	--------------------------	---

(b)

ştiu ştin cred desigur	că	aţi a au ai	scris citit primit	o	carte nuvelă scrisoare
				un	roman

(c)

trebuie încercaţi vă rog	să	vorbiţi citiţi învăţaţi scrieţi	mai	mult bine repede corect	româneşte englezeşte frânzuzeşte
--------------------------------	----	--	-----	----------------------------------	--

(d)

trebuie vrea vor	să	cumpere primească ia citească scrie	o	carte nuvelă
			un	roman

*3. Complete the second clause of each sentence with the verb given in brackets. The subject of both clauses is the same.

Vreţi să . . . acum româneşte? (a vorbi)

Vreau să vă . . . ceva. (a ruga)

Vreau să vă . . . o scrisoare. (a scrie)

(Eu) am început să . . . românește. (a învăța)

(Noi) am început să . . . un roman românesc. (a citi)

A vrut să . . . o nuvelă. (a scrie)

(Eu) am vrut să . . . acasă. (a sta)

*4. Translate into Romanian (English items in brackets may be omitted):

I went to the café and bought eight cakes. I like chocolate very much, so (*așa că*) I bought six chocolate cakes. There I had a (cup of) coffee, as I also like coffee. I was with my friend Tom. He had a (cup of) milk chocolate. It did not cost (very) much. I think it cost nine lei.

In the afternoon I was invited to my friends' home) with my brother. We spoke about Romanian books and dictionaries. My friend Peter has learnt several foreign languages, and he knows enough English, French and German to (*ca să*) read easy short stories in these languages. He likes to read books and write letters in foreign languages.

Do you like to read books in Romanian or other foreign languages? I think you like to buy and read foreign books. If you want to learn a foreign language, you must read a lot in that (*acea/ača/*) language.

Lesson 13

13.1 Vocabulary

aeroport /a-e-ro-port/ — aeroporturi *N* airport

a anunța *vb.* to inform, to tell, to announce

anunțați *vb.* (you) inform, tell

a aștepta *vb.* to wait, to wait for

avion — avioane /a-vi-qa-ne/ *N* aeroplane

bagaj — bagaje *N* luggage

bilet — bilete *N* ticket

a călători *vb.* to travel

călătorie — călătorii *F* journey, trip

cînd *adv.* when

dimineață — dimineți *F* morning

dintre *prep.* between

fiindcă /fi-ind-kă/ *conj.* because, for

înainte /î-na-in-te/ *de prep.* before

încă *adv.* still, yet

înseamnă *vb.* (he, she, it) means

a însemna *vb.* to mean, to signify

lui /lui/ *mark.* to

mîine *adv.* tomorrow

ne *pron. acc./dat.* us, to us, for us

oră — ore *F* hour, time

plecare — plecări *F* departure, leaving

poimîine *adv.* the day after tomorrow

a putea *vb.* to be able, can, may

a sosi *vb.* to arrive

sosiți *vb.* (you) arrive

a sta *vb.* to stay

telegramă — telegrame *F* telegram, cable

a termina *vb.* to finish (doing)

a trimite *vb.* to send

a uita /uĭta/ (de) *vb.* to forget (about)

ai uitat *vb.* (you) forgot, have forgotten

va, veți, voi, vor *vb.* will, shall

zi — zile *F* day

Phrases

bine că nu plecăm cu avionul cu trenul dimineața a face bagajele a face drumul ne veți face mare plăcere	it's good we're not leaving by air, by plane by train in the morning to pack, do the packing to get there, do the journey we shall be very glad (<i>lit.</i> you will do us great pleasure)
în felul acesta	in this way, that way, by these means
în patru ore	in four hours
încă n-am terminat bagajele	I, we haven't finished (the) packing yet
poimîine dimineață	on the morning of the day after tomorrow

13.2 Înainte de plecare

William a cumpărat biletele de avion iar Patricia a început să facă bagajele. Ei vor călători cu avionul și nu cu trenul, fiindcă în felul acesta vor face drumul mai repede și deci vor putea sta mai multe zile în România. Avionul va pleca dimineața din Londra și în patru ore va fi la București.

Iată dialogul dintre ei privitor la călătoria lor:

P: Când plecăm?

W: Poimîine dimineață.

P: Bine că nu plecăm mîine, fiindcă încă n-am terminat bagajele.

W: Mîine voi trimite o telegramă lui Sandu și Ana.

P: Crezi că ne vor aștepta la aeroport?

W: Desigur. Ai uitat ce ne scrie Sandu? 'Ne veți face mare plăcere dacă ne anunțați ora cînd sosiți la București.' Asta înseamnă că vor veni la aeroport.

P: Atunci e bine.

13.3 Grammar

13.3/1 Nouns

(a) There is a special class of F-nouns which are formed from infinitives by the addition of the suffix *-re*:

a pleca 'to leave'	plecare 'departure', 'leaving'
a sosi 'to arrive'	sosire 'arrival'
a scrie 'to write'	scriere 'writing'
a vedea 'to see'	vedere 'sight'
a plăcea 'to please'	plăcere 'pleasure'

(b) The indirect-object marker *lui* 'to', 'for' is used before proper names:

Voi trimite o scrisoare lui Sandu I will send a letter to Sandu
Sandu

Sandu va trimite o scrisoare lui Petre Sandu will send a letter to Peter
Peter

13.3/2 Pronouns: *ne*

The personal pronoun *ne* 'us', 'to us', 'for us', like *îmi* and *vă*, is always placed before the verb:

ne vor aștepta	they'll be waiting for us
dacă ne anunțați	if you tell us
ne veți face mare plăcere	we'll be very pleased
ce ne scrie Sandu	what Sandu writes (to) us

13.3/3 Verbs

(a) Future Tense

As in English, there are various grammatical and lexical ways of indicating future time. Again as in English, one of these ways involves the use of an auxiliary verb with the infinitive without the marker *a*. The parts of the auxiliary verb are: *voi*, *vei*, *va*, *vom*, *veți*, *vor*.

With *a fi* 'to be':

(eu) voi
(tu) vei
(el, ea) va
(noi) vom
(voi) veți
(ei, ele) vor

} fi

I
you
he, she, it
we
you
they

} will be

ei vor călători cu avionul

they're going by air, they're
going to fly

avionul va pleca dimineața

the plane will leave in the
morning

mîine voi trimite o telegramă

tomorrow I'll send off a
telegram

(b) *A putea*

This verb enters into two constructions, equivalent in meaning. It may be followed by (1) an infinitive without *a*:

vor putea sta

they'll be able to stay

or (2) a *să*-clause:

vor putea să stea /stȃa/

they'll be able to stay

13.4 Exercises

1. Copy out the Text of the Lesson.
2. Make sentences with the help of the following tables:

(a)

cînd	veniți sosiți plecați	la	București? Londra? Paris?
		în	România? Anglia? Franța?

(b)	cred	că	voi vei va vom veți vor	putea	veni sosi pleca	mîine poimîine
-----	------	----	--	-------	-----------------------	-------------------

(c)	va vor	încerca învăța putea ști începe	să	citească scrie vorbească	românește englezește franțuzește nemțește rusește
-----	-----------	---	----	--------------------------------	---

(d)	vă rog să	ne ii	scrieți trimiteți	o scrisoare
-----	-----------	----------	----------------------	-------------

(e)	cred știu	că vom	învăța putea	să	citim vorbim scriem	repede bine	românește englezește franțuzește
-----	--------------	--------	-----------------	----	---------------------------	----------------	--

*3. Rewrite the following sentences, using the future auxiliary *voi, vei, va, vom, veți, vor* (only the verb in the *că*-clause in complex sentences needs to be put into the future):

Plecăm mîine.

Sosește poimîine.

Cred că plec.

Credem că primiți scrisoarea mîine dimineață.

Știu că veniți poimîine.

Știm că locuiți la București.

*4. Complete the following sentences, using the correct form of the verbs given in brackets:

Vă rugăm să . . . cu noi. (a veni — dvs.)

Vrea să . . . cu dvs. (a vorbi — el)

Vă rog să . . . lecția. (a învăța — dvs.)

Știm să . . . lecția. (a citi — noi)

Am început să . . . românește. (a vorbi — noi)

Patricia și William știu să . . . românește. (a vorbi — ei)

Am uitat să . . . telegrama. (a trimite — eu)

Nu știu să . . . bagajele. (a face — eu)

Trebuie să . . . un dicționar. (a cumpăra — dvs.)

Nu vreau să . . . scrisoarea. (a scrie — eu)

***5. Translate:**

Patricia and William have been invited by their friends Ana and Sandu to Romania. They were very pleased to get the invitation (*trans.* they received with great pleasure the invitation). They want to fly (*trans.* travel by plane), so William bought two air tickets. Patricia began to pack quickly. They will leave on the morning of the day after tomorrow, and in three or four hours they will arrive in Bucharest. William bought a big dictionary for Sandu, and Patricia bought two or three English novels for Ana. William and Patricia know that Ana and Sandu will be at the airport.

Lesson 14

14.1 Vocabulary

an — anî *M* year

anume *adv.* namely, then

să călătorească *vb.* (to) travel

costum — costume *N* suit, costume

costum de baie — costume de baie *N* swimming costume

cum *adv.* as

excursie — excursii *F* excursion, trip

frumos, frumoasă, frumoși, frumoase *adj.* beautiful, nice

ieri /jeri/ *adv.* yesterday

îi *M pron. acc.* them

loc — locuri *N* place, room

lor *pron. dat.* them, to them, for them

lor *poss. det.* their

lună — luni *F* month, moon

mare — mări *F* sea

munte — munți *M* mountain

să meargă *vb.* (to) go

a merge *vb.* to go, to travel

oare *adv.* I wonder (if)

parcă *adv.* apparently, I think, it seems (that)

peste *prep.* over

a petrece *vb.* to spend (time), to enjoy oneself

plan — planuri *N* plan

săptămână — săptămîni *F* week

sigur, sigură, siguri, sigure *adj.* certain, sure

soare — sorî *M* sun

și . . . și *conj.* both . . . and

știi /shtij/ *vb.* (you) know

țimp *N* weather, time

țimp de *prep.* for (a period of)

tot, toată, toți, toate *det.* all, everything

vai *int.* oh!

vară — veri *F* summer

a vedea *vb.* to see

a vizita *vb.* to visit, to pay a visit

Phrases

am uitat de costum	I forgot about the costume,
îi vom ruga pe Ana și Sandu	I forgot to buy a costume we'll ask Ana and Sandu
în oraș	in (the) town
la mare	to, at the seaside
la munte	to, in the mountains
lor le place	they like (it)
mai mult decât	more than
n-avea grijă	not to worry, don't worry
ne-au /ne-au/ invitat să stăm	they have invited us to stay
peste tot	everywhere
a petrece bine	to have a good time
tot timpul	all the time, the whole time
vom uita engleza	we shall forget English (<i>lit.</i> the English)
vreau să vizităm	I want us to visit
vor vrea oare și Ana și Sandu să meargă?	I wonder if both Ana and Sandu will want to go

14.2 Planuri pentru România

Patricia și William vorbesc despre plecarea lor în România.

P: Știi, William, sînt sigură că vom petrece foarte bine în România. Vom vedea locuri frumoase, și cum e vară vom avea soare și timp frumos. Vom merge la munte și la mare și peste tot.

W: Iar eu voi vorbi tot timpul numai românește. În felul acesta învățăm într-o săptămîină mai mult decât într-un an aici în Anglia.

P: Îi vom ruga pe Ana și Sandu să nu vorbească de loc englește cu noi.

W: Foarte bine. Vom uita engleza timp de două săptămîni.

P: Parcă am spus că stăm trei săptămîni.

W: Ana și Sandu ne-au invitat să stăm o lună, dar e prea mult.

P: N-avea grijă. Nu vom sta tot timpul la București. Vreau să vizităm mai multe locuri. Vor vrea oare și Ana și Sandu să meargă cu noi?

W: Sînt sigur că vor merge, fiindcă și lor le place să călătorească și să facă excursii. Îi luăm deci cu noi.

P: Vai! Am uitat ceva.

W: Ce anume?

P: N-am costum de baie. Am fost ieri în oraș, dar am uitat de costum.

W: Nici eu n-am costum. Să mergem deci repede în oraș și să cumpărăm costumele, fiindcă mîine dimineață plecăm.

14.3 Grammar

14.3/1 Articles

We have already seen (1.4/2) that Romanian economizes with the definite article in some cases, for example, with unmodified nouns after prepositions:

am uitat de costum I forgot about the costume

Romanian sometimes economizes with the indefinite article too:

n-am costum de baie I haven't got a bathing costume

Cf. *Sînt student*, etc. (3.4/1).

14.3/2 Negatives: *nici*

Remember that negative words such as *nici* require *nu* before the verb of the clause in which they occur:

nici eu n-am costum I haven't got a costume, either

14.3/3 Pronouns

(a) *Accusative Pronouns*

Direct-object pronouns such as *îi* 'them' (accusative of *ei* 'they') come immediately before the verb, as we have seen:

(noi) îi vom ruga we shall ask them
 (noi) îi luăm deci cu noi so we'll take them with us

When the direct object is a noun denoting a human being, the corresponding pre-verbal pronoun is generally also present. This means that if we wish to say 'we shall ask Ana and Sandu', we say in Romanian 'we them shall ask Ana and Sandu'. There is a further complication: direct-object nouns denoting human beings are generally preceded by the marker *pe* (to be distinguished from the preposition *pe* 'on'). This is why in our Text we had:

îi vom ruga pe Ana și Sandu we'll ask Ana and Sandu

The accusative form of *voi* is *vă*, and of *dvs.* it is *vă* (+ *pe dvs.*):

vă vom ruga pe dvs. we'll ask *you*

(b) Dative Pronouns

The indirect-object form of both *ei* and *ele* is *le* 'them', 'to them', 'for them':

ce le place să facă? what do they like doing?

The pronoun *le* is unstressed. The corresponding stressed form is *lor*, which is usually an addition to the clause (not a *substitute* for *le*):

ce le place lor să facă? what do *they* like doing?

Stressed dative pronouns are placed after the verb, as in this example, or may precede the unstressed, as in the next:

și lor le place să citească *they* like reading a lot *too*
 mult

Note that *lor* is not preceded by a marker, nor does it normally stand without *le*, although *le* can stand without *lor*. See further 20.3/6 (a).

14.3/4 Să-Clauses

(a) The negative particle *nu* follows *să* and subject

pronouns but precedes direct and indirect object pronouns:

îi vom ruga să nu vorbească englezește	we'll ask them not to speak English
îi vom ruga să nu ne vorbească	we'll ask them not to speak to us

(b) The word *oare* may precede or follow an independent *să*-clause. Such clauses are generally construed as questions, *oare* being roughly equivalent to 'what do you think?'. The presence of *oare* lessens the degree of positive personal involvement:

oare să citim acest roman?	shall we read this novel?
să mai așteptăm oare?	should we wait any longer, I wonder?

Cf. să citim acest roman let's read this novel!
(= shall we read this novel? I think we should)

14.3/5 Agreement: Adjectives and Past Participles

In 10.3/2 (c) we saw that past participles in passive constructions agree in number and in gender with the subject. Similarly, adjectives and past participles used as complements (e.g. following the verb *a fi*) agree with the subject:

sînt sigură (<i>F sg.</i>)	I'm sure (I = Mary)
sîntem siguri (<i>M pl.</i>)	we're sure (we = Tom and Dick or Mary and Tom)
sînt sigure (<i>F pl.</i>)	they're sure (they = Mary and Ann)

14.3/6 *A vrea*

This verb translates both *to want* and *will*:

vreți să veniți mâine?	do you want to come to- morrow? will you come tomorrow?
------------------------	---

14.3/7 Sequence of Tenses

The original tense of an utterance is generally retained when the utterance is reported:

stăm trei săptămîni	we'll stay three weeks
am spus că stăm trei săptămîni	we said we'd stay, we'll stay three weeks

14.4 Exercises

1. Make sentences with the help of the following tables:

(a)

ii	voi vom va vor veți vei	ruga invita	să	vină stea	aici	mîine poimîine
----	--	----------------	----	--------------	------	-------------------

(b)

îmi vă ne le	place	aici acasă acolo	
		în	Anglia România

(c)

aici acolo	învăț învățăm învățati citesc citim	mai mult [într-o	zi săptămîină lună	decît acasă [într-un an
---------------	---	---------------------	--------------------------	----------------------------

(d)

Ana sora mea Nicu fetița băiatul	vorbește citește scrie învăță	mai bine decît	fratele meu frații mei Toma Elena copiii noștri
--	--	----------------	---

2. Add an adjective to each of the noun phrases. The following adjectives are suitable: *folositor* (10.1), *frumos* (14.1), *ieftin* (10.1), *mare* (6.3/2), *mic* (6.3/2), *ușor* (6:1). Make sure the form is correct. Check the gender of the noun if necessary.

O zi . . .

Un dicționar . . .

Niște exerciții . . .

O casă . . .

Niște grădini . . .

O limbă străină . . .

Niște costume . . .

Doi băieți . . .

Trei copii . . .

Două apartamente . . .

Niște excursii . . .

Două orașe . . .

O limbă . . .

Niște lecții . . .

O mare . . .

*3. Complete the following sentences with the correct form of the verb given in brackets (use a *să*-construction where necessary):

Unde vreți . . . mâine? (a merge-noi)

Fratele dvs. . . . ieri? (a veni)

Cînd vreți . . . la munte? (a pleca-dvs.)

Ce . . . acum acolo? (a face-dvs.)

Ce . . . acolo ieri? (a face-dvs.)

Unde . . . costumul acesta? (a cumpăra-dvs.)

Cît . . . cartea aceasta? (a costa — *present tense*)

Cînd ați început . . . românește? (a învăța)

Ce le place lor . . . mai mult? (a citi)

Ce trebuie . . . acum? (a face-eu)

*4. Translate into Romanian:

Patricia and William are speaking about their journey to Bucharest. They will leave by plane in the morning,

and in four hours they will be at the airport near (*de lângă*) Bucharest. They are sure they will have a very good time in Romania. They want to go to the mountains and to the seaside, and visit many beautiful places.

They will send a telegram and will inform (*a anunța*) Ana and Sandu of (*de*) their arrival (*sosire*) at Bucharest. They know (*add* very well) that their friends will be waiting for them at the airport.

William wants to speak only Romanian in Romania and to forget the English language for two or three weeks. In this way he thinks he will learn more in three weeks in Romania than in two years at home in London.

Note: The verb *a anunța* enters into either one of two constructions, rather like Eng. *to tell*:

- (1) 'to tell something to someone', cf. *a anunța* as used in 13.2;
- (2) 'to tell someone of, about something', cf. *a anunța* as used in this translation text.

Don't forget the accusative pronoun and the marker!

Lesson 15

15.1 Vocabulary

a ajuta *vb.* to help

atît(a), atîta, atîția, atîtea *det. pron.* so much, so many,
as much, as many (as that)

braț — brațe *N* arm

buton — butoni *M* button, stud

buzunar — buzunare *N* pocket

chiar /kjar/ *adv.* even, indeed

dacă *conj.* if, whether

destul, destulă, destui, destule *det. pron.* enough, sufficient

devreme *adv.* early

drag, dragă, dragi, dragi *adj.* dear

ea /ja/ *F pron. acc.* her, it

gata *inv. adj.* ready, finished, done

geamantan /gamantan/ — geamantane *N* suitcase

a se grăbi *vb.* to hurry

îl, l- *M/N pron. acc.* him, it

îi, -i /i/ *M pron. acc.* them

a se îmbrăca *vb.* to dress, to get dressed

s-au îmbrăcat *vb.* (they) (have) got dressed

încet *adv.* slowly

închid *vb.* (I, they) close

a închide *vb.* to close, to shut

însă *adv.* however, though

a se întreba *vb.* to wonder, to ask oneself

le /le/, le- /le/ *N/F pron. acc.* them

mașină — mașini *F* car, machine

mă *pron. acc.* me, myself

mănușă — mănuși *F* glove

(-)o *F pron. acc.* her, it

pardesiu /par-de-siŭ/ — pardesiuri /par-de-si-uri/ *N*
overcoat

să plece *vb.* (to) leave

se pregătesc *vb.* (I, they) get ready

a se pregăti *vb.* to get ready, to prepare (oneself)

pui *vb.* (you) put

pus *past part.* put

a se scula *vb.* to get up
 s-au sculat *vb.* (they) (have) got up
 se *pron. acc.* himself, herself, itself, themselves
 te *pron. acc.* you
 târziu *adv.* late
 uit /uît/ *vb.* (I) forget
 umbrelă — umbrele *F* umbrella

Phrases

ajută-mă	help me
așa că	so that
chiar mă întreb	I even wonder, I do wonder
destule	enough things
dragă mea	my dear
îi pui tu în buzunar și gata	you('ll) put them in your pocket and that'll be that, that'll take care of them
în mână	in my (your, his, <i>etc.</i>) hand
lasă acum asta	don't worry about that now (<i>lit.</i> leave that now)
mai bine	rather
nu uita mănușile	don't forget the gloves
pe braț	on your arm
prea mergi încet	you're too slow, so slow
să ne grăbim	let's hurry
soții /so-tsi/ Roberts	the Robertses
te întrebă tu . . . ?	have you asked yourself, do you realize . . . ?
tot ce ne trebuie	all (that) we need
unde-i /un-dej/ pui?	where will you put them?

15.2 Plecarea din Londra

E dimineață. Soții Roberts s-au sculat devreme, s-au îmbrăcat repede și acum se pregătesc să plece la aeroport.

W: Să ne grăbim, Patricia. E târziu.

P: Sînt gata. Nu uita mănușile. Unde le-ai pus?

W: Le-am pus aici, pe masă, așa că nu le uit. Dar tu umbrela mea ai luat-o?

P: N-am luat-o. N-am loc pentru ea, în geamantane.

W: Atunci o iau în mână. Dar pardesiul meu unde l-ai pus?

P: Îl iei pe braț. E încă în hol.

W: Bine. Și acești butoni unde-i pui?

P: Îi pui tu în buzunar și gata.

W: Foarte bine. Dar mă întreb atunci, ce-ai pus în geamantane?

P: Am pus destule. Chiar mă întreb dacă am luat cu noi tot ce ne trebuie?

W: Sînt sigur că ai luat tot, draga mea, dacă plecăm cu atîtea geamantane. Te întrebî tu, însă, cît ne costă avionul cu atîtea bagaje?

P: Lasă acum asta. Mai bine ajută-mă să închid geamantanele. Prea mergi încet!

W: Cu plăcere! Și să mergem repede la mașină.

15.3 Grammar

15.3/1 *soț* and *soție*

un soț /sots/	a husband
soțul /so-tsu(l)/	the husband
soți /sotsi/	husbands
soții /so-tsi/	the husbands, the married couple, Mr and Mrs . . . , the family
o soție /so-tsi-je/	a wife
soția /so-tsi-ja/	the wife
soții /so-tsi/	wives
soțiile /so-tsi-i-le/	the wives

Learn to say correctly the phrases *soțul meu* and *soția mea*.

15.3/2 Accusative Pronouns: Unaccented Forms

(a) The unstressed forms of the personal pronouns in

the accusative case, that is, those that function as direct object, are as follows:

<i>Subject</i>	<i>Direct Object</i>	
eu	mă	'me'
tu, d-ta	te	'you'
el	îl	'him', 'it' (<i>M, N</i>)
ea	o	'her', 'it' (<i>F</i>)
noi	ne	'us'
voi, dvs.	vă	'you'
ei	îi	'them' (<i>M</i>)
ele	le	'them' (<i>N, F</i>)

Examples:

atunci o iau eu	then I'll take it (<i>direct object of F-gender or of unknown gender</i>)
îi pui în buzunar	you put them (<i>M</i>) in your pocket
îl iei pe braț	you carry it (<i>M/N</i>) on your arm
ne vor aștepta	they'll wait for us
nu le uit	I shan't forget them (<i>N/F</i>)

As the examples show, these pronouns are placed immediately before all parts of the verb. One exception: with past participles, *o* follows instead of preceding:

am pus-o aici	I put it here
umbrela mea ai luat-o?	have you packed my umbrella? (<i>lit. my umbrella have you taken it?</i>)

The other pronouns when used in a perfect-tense construction keep their place in front of the verb but undergo certain formal changes:

<i>Full form</i>	<i>Before Perfect Auxiliary</i>
mă, vă	m-, v-
te, ne, le	te- /tɛ/, ne- /nɛ/, le- /lɛ/
îl, îi	l-, i- /i/

Examples:

l-am pus aici	I put it (<i>M/N</i>) here
le-am pus aici	I put them (<i>N/F</i>) here
unde l-ai pus?	where did you put it (<i>M/N</i>)?
unde i-ai pus?	where did you put them (<i>M</i>)?

The reduced forms of *il* and *ii* are used in certain other cases, too:

unde-i vedeți?	where do you see them?
----------------	------------------------

In such cases the letter *i* or *l* is attached to the preceding word by a hyphen in writing; in speech, /i/ forms a diphthong with the preceding vowel, e.g. *unde-i* /undej/. The pronoun *o* may also become part of a diphthong:

unde-o /undəo/ vedeți?	where do you see her, it?
------------------------	---------------------------

Such a reduction only occurs when there is no perfect auxiliary present, and when a grammatical word such as *unde* precedes. In cases where the gender is unknown and a direct object is required, *o* is used as a 'neutral' form (cf. the use of *asta*, 9.3/1).

(b) Members of a small class of adverbs, which includes *mai*, *prea*, *și*, *tot*, may intervene between an accusative pronoun and the verb:

unde vrei să-l mai pun?	where do you want me to put it?
-------------------------	---------------------------------

(The *mai* here implies that the speaker cannot find any space left for the object.)

(c) There is no formal distinction between *-i = îi* 'them' and *-i = e(ste)* 'is':

unde-i vedeți?	where do you see them?
unde-i cartea?	where is the book?

(d) Just as *l-* 'him', 'it', must be distinguished from *le-* 'them', *n-* 'not' must be distinguished from *ne-* 'us':

n-au văzut cartea	they didn't see the book
ne-au /neau/ văzut	they saw us

15.3/3 Reflexive Pronouns

The accusative pronouns may occur with a reflexive meaning. In English we say 'I cut myself', 'look at yourself in the mirror', in which *myself*, *yourself*, etc., are distinct reflexive forms. In Romanian we use the same forms as those in 15.3/2 for the first and second persons: *mă* (*m-*), *te* (*te-*), *ne* (*ne-*), *vă* (*v-*). For the third person, however, there is a special reflexive form, *se* (*s-*), covering all genders, thus meaning 'himself', 'herself', 'itself', 'oneself', 'themselves'. Many reflexive-verb constructions in Romanian are equivalent to non-reflexive constructions in English. Examples:

ne-am sculat devreme	we got up early
s-au îmbrăcat repede	they got dressed, dressed (themselves) quickly
mă întreb ce-ai pus în geamantane	I wonder, ask myself what you've put in the cases
mă voi grăbi	I'll hurry

In the present tense, in colloquial style, reflexive verbs may drop an initial vowel:

mă + îmbrac → mă-mbrac	I get dressed
se + îmbracă → se-mbracă	they get dressed
vă + întrebați → vă-ntrebați	you wonder

Distinguish carefully between the following:

v-ați întrebat ce fac aici?	did you wonder what I was doing here?
m-ați întrebat ce fac aici?	did you ask me what I was doing here?
v-am întrebat ce faceți aici	I asked you what you were doing here

15.3/4 Verbs: The Imperative

(a) The second person plural form of the imperative is identical with that of the indicative:

luați cartea	you take the book (<i>statement</i>) take the book! (<i>order</i>)
--------------	---

nu luați cartea	you don't take the book
	don't take the book!

In imperative positive constructions, an unaccented accusative pronoun follows the verb; in imperative negative constructions it precedes the verb. When it follows the verb, the final /-î/ of the second person plural becomes /-i-/ before all pronouns except *-o*, before which it becomes /-î-/:

luați-l /lʷatsil/	take him, it!
luați-i /lʷatsij/	take them!
luați-o /lʷatsjo/	take her, it!

Negative imperative:

nu-l luați	don't take him, it!
nu-i luați /nuî lʷatsî/	don't take them!
nu o luați	don't take it!

The negative imperative is thus identical in form with the negative indicative.

(b) The second person singular form of the imperative positive may be identical with that of the present indicative, especially if the verb has only intransitive uses:

dormi!	sleep!
rîzi!	laugh!
mergi!	go!

But a number of verbs which have both transitive and intransitive uses also employ this second person form:

vezi!	see!
-------	------

Most verbs which have transitive uses, however, employ the *third* person singular form of the present indicative:

ajută-mă!	help me!
pune-l pe masă!	put in on the table!

This is generally also the case when such verbs are used intransitively, but some verbs that may be used in both ways may have a form for each (e.g. *a crede: crezi!*

but *crede-mă!*). You will find the most usual form of the second person singular imperative positive in Appendix 2. Go through this List and note which verbs use the second person form (about 12 per cent) and which have an irregular form (e.g. *a fi*, *a da*, *a face*, *a veni*).

Before the pronoun *o* a final *-ă* of a verb in the imperative is dropped unless the form is monosyllabic:

las-o pe Ana s-o facă let Ann do it (*să + o* → *s-o*)

But:

fă-o do it

The form of the second person singular imperative negative is in most cases identical in form and stress with that of the plain infinitive:

<i>nu-l citi acum</i>	don't read it now
<i>nu o lua</i>	don't take it
<i>nu te du(ce)</i>	don't go
<i>nu uita mănușile</i>	don't forget the gloves

(c) Examples of the various forms:

Positive

sg. <i>citește-l</i>	} 'read it'
pl. <i>citiți-l /-tsil/</i>	
sg. <i>fă-o</i>	} 'do it'
pl. <i>faceți-o /-tsjo/</i>	
sg. <i>ia-le</i>	} 'take them'
pl. <i>luați-le /-tsile/</i>	

Negative

sg. <i>nu-l citi</i>	} 'don't read it'
pl. <i>nu-l citiți</i>	
sg. <i>nu o face</i>	} 'don't do it'
pl. <i>nu o faceți</i>	
sg. <i>nu le lua</i>	} 'don't take them'
pl. <i>nu le luați</i>	

15.3/5 Word-Order

The 'neutral' order of elements in an indicative clause is: Subject—Verb—Direct Object—Adverb. We have seen that when the direct object is an unstressed pronoun, however, it regularly precedes the verb in such clauses. We have also had examples of 'marked' word-order, whereby the sequence of elements is changed. In the Text of the Lesson there were further examples of such changes in word-order—involving words that 'can be moved into a 'marked' or stressed position, so that they can acquire an accent.

(a) Nouns used as direct objects may occur before the verb. When this happens, the corresponding accusative pronoun usually accompanies the verb:

dar tu umbrela mea ai luat-o?	but have you taken my umbrella?
dar pardesiul meu unde l-ai pus?	but where did you put my overcoat?

(b) A stressed subject may follow the verb:

ii pui tu în buzunar	you'll put them in your pocket
----------------------	-----------------------------------

(c) An adverb of degree such as *prea* 'too' may be separated from the word it modifies:

prea mergi încet	you're so slow (<i>lit.</i> too you go slowly)
------------------	--

For *mai*, see 24.3/4.

15.3/6 Tenses

In English the tense of the verb in certain types of subordinate clause may be conditioned by the tense of the verb in the main clause (e.g. 'he *says* he *will* come' as against 'he *said* he *would* come'). This is not generally the case in Romanian: the tense of the verb in a subordinate clause (one beginning with *să* or *că*, for instance) has greater independence, being conditioned almost solely by the situation.

Examples:

m-ați întrebat ce fac aici	you asked me what I am, was doing here
le-am pus pe masă, așa că nu le uit	I (have) put them on the table so that I shan't, shouldn't forget them, so as not to forget them

In the clause:

dacă am luat cu noi tot ce ne trebuie

we might use the present tense in English if we chose the verb *to take* for *a lua* ('if we are taking with us everything we will need'), but the perfect tense if we chose *to pack* ('if we have packed everything . . .'). The choice of tense may therefore be closely bound up with the choice of verb—in both languages.

15.3/7 Intonation

Remember that certain types of clauses may be statements or questions according to the intonation they are spoken with (cf. 5.3/2). When reading the Texts, give all the 'yes-no' questions a rising tone. Practise the following, putting the main accent (falling tone or rising tone) on the word *aici*:

m-ați întrebat ce fac ↓ aici	you asked me what I was doing here
m-ați întrebat ce fac ↑ aici?	did you ask me what I was doing here?

And the following:

dar tu ↓ umbrela mea ai ↑ luat-o?	but have you packed my umbrella?
--------------------------------------	-------------------------------------

In the context of the dialogue, the English utterance would probably have a falling tone (implying a demand for a satisfactory answer), or possibly a sharp fall-rise tone, on *umbrella*. 'Marked' word-order serves a similar purpose in Romanian. Alternatively, we might say, '(But) what about my umbrella?'

15.4 Exercises

1. Copy out the Text of the Lesson and read it aloud.
2. Make sentences with the help of the following tables:

(a)

el ea ei ele Toma copiii fetițele băieții	se	îmbracă scoală	repede încet
--	----	-------------------	-----------------

(se scoală ' (he) gets up', '(they) get up')

(b)

cînd	îl îi o le ne mă	vedeți? vezi? vede? trimiteți? trimiți? trimite?
------	---------------------------------	---

(c)

unde	-l -i -o mă ne le	vedeți? vezi? vede? trimiteți? trimiți? trimite?
------	----------------------------------	---

(d)

m-am v-ați te-ai s-a ne-am s-au	sculat îmbrăcat pregătit	repede încet
--	--------------------------------	-----------------

(e)	cînd unde cum	i-ați le-ați m-ați l-ați ne-ați	văzut?
-----	---------------------	---	--------

(f)	am a au	pus toate	lucrurile cărțile scrisorile romanele fotografiile	pe masă în geamantan
-----	---------------	-----------	--	-------------------------

(lucru *N* 'thing')

(g)	toți	studenții băieții	citesc învăț vorbesc scriu	acum
	toate	fetele studentele		aici

*3. The verbs in the following sentences are in the present tense. Put the verbs in italics, i.e. those in the main clauses, into the perfect tense. Change the form of the pronoun if necessary.

William și Patricia se *scoală* tîrziu. Ei se *îmbracă* repede. William *pune* mânușile pe masă. Patricia îl *întreabă* unde le pune. El îi *răspunde* că le pune în buzunar. Ea îi *spune* să le pună în geamantan. El o *ajută* să facă bagajele.

Mă *scol* devreme. Mă *pregătesc* să plec la aeroport. Îl *aștept* pe William. El *vine* azi.

De ce vă *grăbiți* să plecați la aeroport? De ce nu *veniți* cu prietenii dvs.?

*4. Put the verbs in the main clauses in the above

sentences in the future tense (*se vor scula*, etc.). Omit the last two sentences.

*5. Insert *nu* in the following clauses:

Am fost în oraş. M-am întâlnit cu ('I met') un prieten. El a cumpărat un dicţionar. Mi-a plăcut dicţionarul. Vom merge acasă. Va veni târziu. Veţi veni devreme. Vor veni în România. Să învăţaţi două limbi străine. Să veniţi mâine. Să ne sculăm mâine târziu. Să se îmbrace.

*6. Translate into Romanian:

'When are Patricia and William arriving?' Ana asks Sandu. 'I don't know exactly,' he replies. 'William hasn't told us yet. But I know they are coming tomorrow. I am waiting for a telegram. It will come today, I'm sure. It *must* come! All (*tot ce*) we know is that they are coming by plane.'

'Then,' says Ana, 'we'll go to the airport tomorrow morning and will wait for them there. The plane takes four hours to get here (*trans.* in four hours the plane is here), and it must leave from England early in the morning. We won't have to wait too long, I'm sure.'

Lesson 16

16.1 Vocabulary

a aduce *vb.* to bring

afectuos *adv.* affectionately

a ajunge (la) *vb.* to arrive (at), to reach

alb, albă, albi, albe *adj.* white

a se apropia /apropiia/ (de) *vb.* to approach, draw near (to)

astea *det. pron. pl.* these (things), such things

ca să *conj.* so that

care *det. pron.* that, which, who

cauză /ka-u-ză/ — cauze *F* reason, cause

chibrit — chibrituri *N* match

a circula *vb.* to circulate, move (about, along)

cîteva *M*, cîteva *N/F det. pl.* some, a few

clădire — clădiri *F* building

a coborî *vb.* to go down, to get out

coborîre — coborîri *F* descent, coming down, getting out

a constata *vb.* to find (out), to notice, to observe, to ascertain

cutie — cutii *F* (small) box

a da *vb.* to give

departe *adv.* far away, in the distance

dimensiune /di-men-sju-ne/ — dimensiuni *F* dimension

a duce *vb.* to take, to carry

față — fețe *F* face, front

furnică — furnici *F* ant

gară — gări *F* railway station

gării /gări/ *C-form* of the station

iute /iute/ *adv.* quick(ly), fast

a se îmbrățișa *vb.* to embrace, to hug (each other)

înalț, înaltă, înalți, înalte *adj.* high, tall

îndată *adv.* soon, immediately

a îndrăzni (să) *vb.* to dare (to)

a se întîlni *vb.* to meet (one another)

a se întîmpla *vb.* to happen, to occur

jos *adv.* down, below

a lăsa *vb.* to leave, to let

- lume — lumă *F* world
 lume *F* *sg.* people
 mărime — mărimă *F* size
 -mă, mi- /mî/ *pron. dat.* (to, for) me
 minut — minute *N* minute
 moment — momente *N* moment
 niciodată /ničodată/ *adv.* never
 număr — numere *N* number, quantity
 odată *adv.* once, one day
 opresc *vb.* (I, they) stop
 a (se) opri *vb.* to stop
 pe care *det. pron. acc.* that, which, who(m)
 peron — peroane *N* platform
 ploaie /plōajē/ — ploi *F* rain
 prietenă — prietene *F* (female) friend
 redus, redusă, reduși, reduce (la) *adj.* reduced (to)
 a săruta *vb.* to kiss
 a se săruta *vb.* to kiss (each other)
 său, sa, săi, sale *poss. det.* his, her, its
 semn — semne *N* sign, token, mark
 sosire — sosiri *F* arrival
 și *adv.* already
 -și, și- /shî/ *pron. dat.* (to, for) himself, herself, itself,
 oneself, themselves
 tine *pron. acc.* you
 trecut, trecută, trecuți, trecute *adj.* past, last
 a ține *vb.* to keep, to hold
 a uita *vb.* to forget, to leave (behind)
 uita /uîte/ (că) *int.* look, see
 unor *det. C-form pl.* of (some)
 vamă — vămi *F* customs
 a se vedea *vb.* to be seen, to appear
 vorbă — vorbe *F* word

Phrases

acasă la ei	(at) home with them, to
their home, at their home
anul trecut	last year

care l-a ținut de vorbă
ce mi s-a întâmplat
dar să lăsăm acum astea

din cauza numărului
din cauza Patriciei
/patričijej/¹
dă-mi te rog mîna, să cobor

a face semn cu mîna
în cîteva minute am ajuns
în fața casei
în momentul coborîrii /-ri/

la ei
pardesiu de ploaie
pe care le-ai luat
pe străzi
să-i /săi/ spun Anei
și-a /shja/ uitat mănușile în
avion

uite că am ajuns

uite-i /uitei/ pe Ana și
Sandu

who kept him talking
what (had) happened to me
but let's not worry about
such things now (*lit.* but
let's leave now these
things).

because of the number
because of Patricia

please help me down (*lit.*
give me please the hand
to get down)

to wave, to beckon
in a few minutes we'll be
there, we'll have arrived
in front of the house
on getting out, while get-
ting out, as we got, were
coming out, off, down
(*lit.* in the moment of
the descending)

at, to their place, home
raincoat

which you took
in the streets
to tell Ann

he (has) left his gloves in
the plane (*lit.* he has
forgotten + to himself
the gloves + in the
plane)

look, we're there, we've
arrived

there are Ann and Sandu
(, look)

¹ This assumes that the name has been fully Romanianized by the speaker, and the B-form pronounced /pa-tri-či-ja/. Otherwise, say /pa-tri-shej/ for the C-form.

vezi să nu uităm ceva în avion	see that we don't leave anything behind in the plane
--------------------------------	--

16.2 Sosirea la București

Avionul care îi aduce pe Patricia și William la București se apropie de aeroport. Orașul se vede jos, departe, cu clădirile sale albe și înalte reduse la mărimea unor cutii de chibrituri iar mașinile care circulă pe străzi reduse la dimensiunile unor furnici.

W: Am început să coborîm. Sîntem îndată jos. În cîteva minute am ajuns.

P: Vezi să nu uităm ceva în avion.

W: Eu nu uit niciodată nimic. Vezi să nu uiți tu ceva.

P: Fiindcă nu uiți niciodată nimic, poți să-mi spui cine a uitat odată un geamantan pe peronul gării la Paris?

W: Asta a fost din cauza numărului mare de geamantane pe care le-ai luat cu tine. Dar să lăsăm acum astea. Uite că am ajuns. Lumea a și început să coboare.

P: Dă-mi te rog mîna, să cobor. Uite-i pe Ana și Sandu! Ne fac semn cu mîna. Să mergem repede la vamă ca să terminăm mai iute. . . .

Prietenii se întîlnesc, se îmbrățișează; prietenele se sărută afectuos. Ana și Sandu au venit la aeroport cu mașina lor și îi duc pe Patricia și William acasă la ei.

Cînd opresc în fața casei, William constată că și-a uitat mînușile în avion. Din cauza Patriciei, spune el, care l-a ținut de vorbă în momentul coborîrii.

— Asta nu-i nimic, îi spune Sandu. — Anul trecut, cînd am fost la Londra, eu mi-am uitat în avion pardesiul de ploaie. Nici n-am îndrăznit să-i spun Anei ce mi s-a întîmplat.

16.3 Grammar

16.3/1 Dative Pronouns: Unaccented Primary Forms

The unstressed indirect-object (dative) forms of the

personal pronouns are as follows (with the subject and direct-object pronouns for comparison):

	<i>Direct</i>	
<i>Subject</i>	<i>Object</i>	<i>Indirect Object</i>
eu	mă	îmi '(to, for) me, myself'
tu, d-ta	te	îți '(to, for) you, yourself'
el	îl	îi '(to, for) him, it'
ea	o	îi '(to, for) her, it'
noi	ne	ne '(to, for) us, ourselves'
voi, dvs.	vă	vă '(to, for) you, yourself, yourselves'
ei	îi	le '(to, for) them'
ele	le	le '(to, for) them.
el, ea, ei, ele	se	își '(to, for) himself, herself, oneself, itself, themselves'

Note the three uses of the forms *îi* and *le*:

îi: accusative of *ei*, dative of *el* and *ea*.

le: accusative of *ele*, dative of *ei* and *ele*.

As in the case of the accusative pronouns, the *î*- in *îmi*, *îți*, *îi* and *își* drops when these are adjacent to imperatives and certain grammatical words, and the final *-i* is replaced by */i/* when linked to a vowel:

dă-mă cartea, te rog	give me the book, please
dă-i /dăi/ cartea, te rog	give him, her the book, please
să-mă spui	tell me
mi-am /mjam/ uitat mănușile	I forgot my gloves

Note the last example. Romanian prefers not to use possessive determiners (Eng. *my*, *your*, etc.) with certain classes of nouns used as direct objects (denoting things the subject 'possesses'). The dative pronouns may be considered reflexive (or 'pseudo-reflexive') in this use, since for the third person *își* is used in place of *îi* and *le*:

își uită mănușile	he forgets his (= his own) gloves, she forgets her gloves, they forget their gloves
(el, ea) și-a /șija/ uitat mănușile	he, she forgot his, her gloves
(ei, ele) și-au /șiaŭ/ uitat mănușile	they forgot their gloves
<i>But:</i> el a uitat mănușile (pe care i le-am dat)	he forgot the gloves (I gave him)

16.3/2 Declensions

(a) Certain words in Romanian are said to 'decline', that is, they change the form of their ending according to their function in the phrase or clause in which they are used. The changes affect pronouns (as we have seen), nouns, and words that modify nouns, viz. determiners and adjectives.¹

Besides the special sets of suffixes to designate gender and number, there is, then, another set of endings used to designate CASE. Altogether, Romanian has five cases, traditionally called Nominative, Accusative, Genitive, Dative and Vocative. However, for nouns and noun-modifiers, it is not necessary to invoke all these five cases, as their forms remain unchanged for most of the roles they play in the phrase or clause. We will stick to the traditional case-names when discussing the pronouns, but when discussing nouns and noun-modifiers we will use the term *B-form* for the 'base form' (nominative and

¹ Strictly speaking, it is only grammatical elements (pronouns, determiners and article suffixes) that decline in Romanian, and not the base forms of adjectives and nouns. It is a rule that every use of a noun involves the occurrence in its phrase of a grammatical element (suffix or determiner: definite, indefinite or zero article, demonstrative determiner, etc.). 'C-form noun' is shorthand for 'noun phrase that may be used in a C-form function, comprising minimally one word, viz. a noun with a C-form article suffix'. The zero article does not have a special C-form (cf. 24.3/1 (a) and (b)).

accusative) and *C-form* for the 'case form' (genitive and dative), as strictly speaking the system in question has only two terms.

(b) *The Indefinite Article*

The indefinite article is declined as follows:

	Singular		Plural
	M/N	F	M/N/F
B-form	un	o	zero
C-form	unui	unei	unor

The non-pronominal determiner *niște* 'some' is sometimes regarded as a 'minimum' determiner with plural nouns and is thus called 'indefinite article'; it may replace *zero*.

The C-forms mean 'of a . . .', 'to a . . .', 'for a . . .', 'of . . . s', 'to . . . s', 'for . . . s':

un prieten	a (male) friend
unui prieten	of, to, for a friend
prieteni	(some) friends
niște prieteni	
unor prieteni	of, to, for (some) friends
o prietenă	a (female) friend
unei prietene	of, to, for a friend
prietene	(some) friends
niște prietene	
unor prietene	of, to, for (some) friends

Note that, while (as one would expect) *unui* precedes a noun (M, N) in the singular, *unei* precedes a noun (F) whose form is identical with that of the plural, although the meaning is singular.

(c) *Noun and Article Declensions Combined*

The arrows show from which B-form the C-form is

derived. The form-changes are expressed in graphemes as far as possible.

M-nouns

	<i>B-forms</i>	<i>C-forms</i>	(<i>Noun form-change</i>)
a friend:	un prieten	→ unui prieten	(none)
the friend:	prietenul	→ prietenului	(add <i>-ui</i>)
friends:	prieteni	→ unor prieteni	(none)
the friends:	prietenii /-ni/	→ prietenilor	(add /-lor/; drop <i>-i</i> , add <i>-lor</i>)
a dog:	un câine	→ unui câine	(none)
the dog:	câinele	→ câinelui	(drop <i>-e</i> , add <i>-ui</i>)
dogs:	câini	→ unor câini	(none)
the dogs:	câinii /-ni/	→ câinilor	(add /-lor/; drop <i>-i</i> , add <i>-lor</i>)

Note that the *-le* of *câinele* is reduced to *-l* before *-ui*.

Note that the *-ii* of *prietenii* and *câinii* is reduced to *-i* before *-lor*. This is only an orthographic change, since both *-ii* and *-i-* are pronounced /i/.

N-nouns

	<i>B-forms</i>	<i>C-forms</i>	(<i>Noun form-change</i>)
a pen:	un toc	→ unui toc	(none)
the pen:	tocul	→ tocului	(add <i>-ui</i>)
pens:	tocuri	→ unor tocuri	(none)
the pens:	tocurile	→ tocurilor	(drop <i>-e</i> , add <i>-or</i>)

F-nouns

	<i>B-forms</i>	<i>C-forms</i>	(<i>Noun form-change</i>)
a café:	o cofetărie	→ unei cofetării	(pl. form, no change)
the café:	cofetăria	→ cofetăriei	(add /-ei/; drop <i>-i</i> , add <i>-ei</i>)
cafés:	cofetării	→ unor cofetării	(no change)
the cafés:	cofetăriile	→ cofetăriilor	(drop <i>-e</i> , add <i>-or</i>)
a station:	o gară	→ unei gări	(pl. form, no change)
the station:	gara	→ gării /-ri/	(add <i>-i</i> ; /-i/ + <i>-i</i> → /-i/)
stations:	gări	→ unor gări	(no change)
the stations:	gările	→ gărilor	(drop <i>-e</i> , add <i>-or</i>)

Note how the changes from the B-forms to the C-forms are effected, and that the pronunciation change and orthographic change are not always comparable. Note that you use the *plural* B-form of F-nouns in both singular and plural C-forms. In the case of F-nouns whose plural suffix is *-e*, the added *-i* = /i/, e.g. *mesei* /mesei/ 'of the table'. We can summarize the C-form endings of F-nouns as follows:

B-form	C-forms		
	Without article	With article	
pl.	sg., pl.	sg.	pl.
/-i/	/-i/	/-i/	/-ilor/
/-ii/	/-ii/	/-iiei/	/-iilor/
/-e/	/-e/	/-ei/	/-elor/

Examples:

gări — gări — gării — gărilor
 cofetării — cofetării — cofetăriei — cofetăriilor
 case — case — casei — caselor
 cafele — cafele — cafelei — cafelelor

Note that the article suffix for *all* C-form plurals is *-lor*. Stress remains constant throughout the declensions. Check that you understand how the C-forms in the Text (e.g. *casei*, *coboririi*, *numărului*) are arrived at.

(d) Proper Names

Proper names in C-form functions are preceded by the marker *lui*:

lui Sandu	of, to, for Sandu
lui Carmen (și Sandu)	of, to, for Carmen (and Sandu)

F-names ending in *-a* may, instead of taking the marker, change this *-a* into *-ei*. Thus, instead of *lui Ana*, we may say *Anei*; similarly, *lui Maria* or *Mariei*. *Lui* is also used as a C-form marker with the names of the months (Lesson 21) and the years (Lesson 18):

la începutul lui august	at the beginning of August
la sfârșitul lui 1960	at the end of 1960

(e) *Uses of the C-forms*

1. Romanian uses C-forms where English uses a possessive phrase with *-s* or *'s* before the head-noun or an *of*-phrase following the head-noun:

dimensiunile unor furnici	the dimensions (size) of ants
în momentul coborîrii	on getting out, coming down
peronul gării	the station platform, the platform of the station
mănușile Patriciei	Patricia's gloves

Note that the C-form noun *follows* its B-form head. C-form nouns in this function may be replaced by possessive determiners:

dimensiunile lor	their dimensions
mănușile ei	her gloves

2. Most prepositions are followed by B-form nouns:

cartea e pe masă	the book is on the table
am venit cu avionul	I came by plane
avionul se apropie de aeroport	the plane is approaching the airport

But C-forms are used after some prepositions and preposition-like phrases:

din cauza Patriciei	because of Patricia
în fața casei	in front of the house

Further examples are given in 32.3/1.

3. The C-forms of animate nouns are used as indirect

objects. When a noun—especially a proper noun—is used as an indirect object, a dative pronoun corresponding in gender and number to the C-form noun may accompany the verb:

am dat cărțile profesorului	I gave the books to the teacher
nici n-am îndrăznit să-i spun Anei	nor did I dare tell Ann (<i>lit.</i> to her to Ann)
dă-i lui Sandu mănușile	give the gloves to Sandu
dă-i Anei mănușile	give Ann the gloves

We may also say: *dă-i mănușile Anei*, which may mean 'give Ann the gloves' too, since with two noun objects either one may precede the other. However, this example could also mean 'give him Ann's gloves' or 'give her Ann's gloves', *Anei* being construed as genitive instead of dative. Some constructions involving C-forms may therefore be ambiguous out of context; in real situations, however, ambiguity is rare. There is naturally no such ambiguity in:

dă-mi mănușile Anei	give me Ann's gloves
---------------------	----------------------

We may sometimes omit the dative pronoun, but not if the indirect-object noun precedes the verb (cf. the use of the accusative pronoun, 15.3/5 (a)):

lui Sandu i-am dat cartea	I gave the book to Sandu
Anei îi place să citească	Ann likes reading

See further 19.3/5 (a).

16.3/3 Negatives

A series of negative words—*nu* 'not'; *nimic* 'nothing'; *nimeni* 'nobody'; *niciodată* 'never'; *nicăieri* 'nowhere'; *nici un* 'no', 'not a', 'not one'; etc.—do not cancel each other out in Romanian. They are therefore often equivalent to English forms in *any-*. This is the case with clauses, in which *nu* is obligatory if any of the others are present:

eu nu uit niciodată nimic	I never forget anything
el n-a uitat niciodată nicăieri nimic	he's never left anything anywhere
Cf. nici eu n-am costum	I haven't got a costume either

16.3/4 Relatives and Interrogatives: *care*

The word *care* is used as a relative in the sense of 'which', 'who', 'that', and as an interrogative in the sense of 'which?', 'which one(s)?', 'who?'. Used as subject:

avionul care îi aduce la București	the plane bringing them (that, which brings them, is bringing them) to Bucharest
mașinile care circulă pe străzi	the cars moving along the streets
care sînt fotografiile dvs.?	which are <i>your</i> photos?

The direct-object form of *care* is *pe care* plus accusative pronoun:

avionul pe care l-ați văzut	the plane you saw (<i>avion</i> N sg., thus <i>l-</i>)
mașinile pe care le-ați văzut	the cars you saw (<i>mașini</i> F pl., thus <i>le-</i>)
geamantanele pe care le-ai luat cu tine	the cases which you took with you

Naturally, *pe care* may also mean 'on which':

pe care masă ați pus tocul meu?	on which table did you put my pen?
------------------------------------	---------------------------------------

Note that in Romanian a preposition can never be separated from its head as in English ('which table did you put my pen on?'). A further example:

îmi trebuie un stilou cu care să scriu	I need a pen to write with (<i>lit.</i> with which to write)
---	--

16.4 Exercises

1. Copy out the Text of the Lesson and read it aloud.
2. Go through the Text carefully and note the order of words in the sentences.
3. Make sentences with the help of the following tables:

(a)

am dat	cărțile caietele creioanele scrisorile	unui	student băiat copil prieten profesor
	dicționarele	unor	studenți băieți copii prieteni profesori

(b)

am dat	cărțile caietele creioanele scrisorile dicționarele	unei	studente fetițe
		unor	profesoare prietene

(c)

am dat	cărțile caietele stilourile scrisorile dicționarele	studentului copilului băiatului profesorului
		studenților copiilor băieților profesorilor

(d)

am dat	cărțile caietele stilourile scrisorile dicționarele	studentei fetei profesoarei
		studentelor feteilor profesoarelor

(e)

eu ei ele Ana și [Sandu]	nu	scriu citesc vorbesc spun văd aduc cred fac	niciodată nimic
--------------------------------------	----	--	--------------------

(f)

sa	coborîm mergem citim cumpărăm	
	nu	coborîm mergem citim cumpărăm

(g)

să	-mi -i ne le	đai đaiți	cartea dicționarul stiloul
		spui spuneți	ceva

(*să-mi dai cartea* 'give me the book, will you?', 'let me have the book')

(h)	dă	-mi	cartea, mănușile, pardesiul, stiloul,	te	rog
	dați			vă	

(*dă-mi cartea, te rog* 'give me the book, please')

*4. Insert the verb given:

- (1) Ieri după-masă — la aeroport. (noi + a fi)
- (2) Mîine — un dicționar român-englez. (eu + a cumpăra, *future*)
- (3) — foarte mult săptămîna aceasta. (ei + a învăța, *perfect*)
- (4) Îl — azi pe fratele dvs. (el + a aștepta, *present*)
- (5) Îmi — să învăț limba română. (eu + a plăcea, *present*)
- (6) Unde — dvs. acum? (a locui, *present*)
- (7) Ce — ea azi acolo? (a face, *present*)
- (8) Ce —? (dvs. + a spune, *perfect*)
- (9) Profesorii noștri — mîine la munte. (a pleca, *future*)
- (10) Ele — ieri la gară. (a se întîlni)

*5. Translate the following sentences:

- (1) Give me the book, please. (*dvs.*)
- (2) Put this jug on the table. (*tu*)
- (3) Now I'll put the pen in my pocket. (*present tense*)
- (4) Take this book and give it (*dă-i-o /dă-ıo/*) to Mary. (*tu*)
- (5) You have forgotten your gloves. (*dvs.*)
- (6) All right, I'll give them (*M*) an answer tomorrow. (*future tense*)
- (7) Last year we went to Romania.
- (8) I stayed at home because of the rain.
- (9) We met in front of the station.
- (10) Don't leave anything (behind) in the house. (*dvs.*)
- (11) They kissed and set off for home.

- (12) He forgot the gloves I gave him. (*pe care i le-am dat*)
 (13) There are (*trans. is*) a lot of people on the platform.
 (14) Quick, wave to him! (*tu*)
 (15) My girl friend is coming to visit me tomorrow.
 (16) Let's get off here.
 (17) Who was (*present tense*) that man (*domn*) you spoke to (*cu*) yesterday?
 (18) Sandu never tells me anything.
 (19) Take (*du* or *adu/adu/*) this box to Peter. (*tu*)
 (20) Give her some more (*trans. more give her some*) sweets. (*dvs.*)

*6. Translate:

The car stopped in front of Ann's and Sandu's house. On getting out of (*din*) the car, William noticed that he didn't have his gloves (with him) any more. 'That's nothing,' Sandu tells him. 'Last summer when I went (*am fost*) to England I left my overcoat in the plane.'

Lesson 17

17.1 Vocabulary

- a se adresa (+ *dat.*) *vb.* to speak to, to address
aliment — alimente *N* food
alimentară — alimentare *F* food-shop, grocer's
apă minerală — ape minerale *F* mineral water
apoi *adv.* then
autoservire — autoserviri *F* self-service
borcan — borcane *N* jar
casă — case *F* cash-desk
cel, cea /*ča*/, cei, cele *det. pron.* the (one)
ci *conj.* but
clar *adv.* clearly
coş — coşuri *N* basket
cumpărătură — cumpărături *F* purchase, (*pl.*) things one
buys, shopping
distrat, distrată, distraţi, distrate *adj.* absent-minded
a dori *vb.* to want, to wish
a se duce *vb.* to go
el /*jel*/ *pron. acc.* him, it
făină — făini *F* flour
griş *N* semolina
grăbit, grăbită, grăbiţi, grăbite *adj.* in a hurry
înapoi *adv.* back
însă *conj., adv.* but, however
a înţelege *vb.* to understand
a se înţelege (cu) *vb.* to understand one another, to make
oneself understood, to get on (with)
kilogram — kilograme *N* kilo(gram), litre
marmeladă — marmelade *F* marmalade, jam
mine *pron. acc.* me
orez *N* rice
oţet *N* vinegar
a plăti *vb.* to pay
practic, practică, practici, practice *adj.* practical
prăvălie — prăvălii *F* shop
prin *prep.* in, through, about
rar *adv.* slowly, rarely

a revedea *vb.* to meet again, to see again
 revedere — revederî *F* seeing again
 tău /tău/, ta, tăi, tale *poss. det.* your
 a se uita (la) *vb.* to look (at)
 unii /uni/ *M pl.*, unele *N/F pl. det. pron.* some
 untdelemn *N* (olive) oil
 unul *M/N*, una *F pron.* one
 ușor *adv.* easily
 vânzătoare — vânzătoare *F* sales-assistant, shopkeeper,
 vendor
 vânzător — vânzătorî *M* sales-assistant, shopkeeper,
 vendor
 zahăr *N* sugar
 zahăr tos *N* castor sugar
 zahăr pudră *N* powder sugar

Phrases

am plecat	I'm on my way (<i>lit.</i> I've left)
bună ziua /ziua/	good morning, good afternoon
cel mai bun	the best
din cel mai bun	of the best
cu plăcere	not at all, that's all right, don't mention it
a se duce după (or la) cumpărături	to go shopping, to do the shopping
în loc de zahăr	instead of sugar
în locul tău	in place of you, instead of you
într-o dimineață	one morning
la noi	here, at our shop
la revedere	goodbye, cheerio
lasă-mă pe mine să mă duc	let me go
mai greu va fi să-i înțelegi	but what will be harder will
însă tu pe ei	be for you to understand them

mă pot înțelege cu vânzătorii	the shop-assistants and I can understand each other
știi ceva	do you know what?, I say!
și-i /shij/ spune	and says to her
vă luați ce doriți	take (for yourself) what you want

17.2 După cumpărături

Într-o dimineață Patricia îi spune Anei: — Știi ceva, Ana? Lasă-mă pe mine să mă duc azi după cumpărături în locul tău. Vreau să văd dacă mă pot înțelege cu vânzătorii prin prăvălii.

A: Foarte bine. Asta e cea mai bună lecție practică de limba română. E mai bună decât o conversație cu mine. Sînt sigură că te vei înțelege foarte bine cu vânzătorii și vânzătoarele. Ei te vor înțelege foarte ușor fiindcă tu vorbești rar și clar românește. Mai greu va fi să-i înțelegi însă tu pe ei.

P: Am plecat. La revedere.

A: La revedere.

Patricia se duce la o alimentară să cumpere alimente. Ea se adresează unei vânzătoare.

P: Bună ziua.

V: Bună ziua. Ce doriți?

P: Vreau să cumpăr niște zahăr, orez, și niște untdelemn din cel mai bun.

V: La noi e cu autoservire. Vă luați ce doriți și plătiți la casă.

P: Mulțumesc.

V: Cu plăcere, doamnă.

Patricia ia un coș și pune în el un kilogram de zahăr tos, unul de zahăr pudră, unul de orez, o sticlă de untdelemn, două borcane de marmeladă, o sticlă de vin și una de apă minerală. Se duce apoi la casă, plătește și pleacă. Cînd ajunge acasă pune cumpărăturile pe masă. Ana se uită la cumpărături și-i spune:

— Ce-ai făcut, Patricia? În loc de zahăr tos ai adus griș; în loc de zahăr pudră ai adus făină; în loc de vin ai adus oțet. Așa știi tu să citești românește?!

P: Citesc foarte bine românește, știi tu asta prea bine! Dar văd că am fost grăbită și distrată. Acum trebuie să mă duc înapoi la prăvălie.

17.3 Grammar

17.3/1 Accusative Pronouns: Accented Forms

The accusative and dative pronouns listed in 15.3/2 and 16.3/1 accompany the verb and are generally unstressed. There are additional sets of *accented* pronouns (cf. dative *lor* in 14.3/3). Most of the accented accusative pronouns are identical with the nominative (subject) pronouns, but they are preceded by the accusative marker *pe* (cf. *pe care* in 16.3/4):

<i>Nominative</i>	<i>Accusative Unaccented</i>	<i>Accusative Accented</i>
eu	mă (m-, -mă)	pe mine 'me'
tu	te (te-, -te)	pe tine 'you'
d-ta	te (te-, -te)	pe d-ta 'you'
el	îl (l-, -l)	pe el 'him'
ea	o (-o)	pe ea 'her'
noi	ne (ne-, -ne)	pe noi 'us'
voi	vă (v-, -vă)	pe voi 'you'
dvs.	vă (v-, -vă)	pe dvs. 'you'
ei	îi (i-, -i)	pe ei 'them'
ele	le (le-, -le)	pe ele 'them'

The accented forms are always *additions*; they never *replace* the unaccented forms in the function of direct object:

lasă-mă pe mine să mă duc let *me* go
 lăsați-i /lăsatsij/ pe ei să se let *them* go
 ducă

l-am văzut pe el ieri I saw *him* yesterday
 pe dvs. v-a văzut it was you he saw

Read off the seven sentences from this table (meaning 'you read now, please', 'I'll ask *him* to read now', etc.):

te	rog pe	tine	să	citești	acum
vă		dvs. voi		citiți	
îl		el		citească	
o		ea			
îi		ei			
le		ele			

The accented forms (without *pe*) are also used after prepositions and after *decît* 'than' and *ca* 'than', 'as'. In such cases, the third person pronouns may have an inanimate referent, *el*, *ea* being equivalent to 'it':

la noi e cu <i>autoservire</i>	we have self-service here
e <i>mai bună decît</i> o conversație cu mine	it's better than a conversa- tion with me
<i>nu</i> a cumpărat-o pentru mine <i>ci</i> pentru <i>ea</i>	he didn't buy it for me but for her

Note: *ci* is used, instead of *dar*, in contradictions of this kind following a negative (clause).

Patricia pune în ea un kilogram de zahăr	Patricia puts a kilo of sugar in it
el este <i>mai mare ca</i> mine	he's bigger than me
el vorbește <i>mai bine ca</i> mine	he speaks better than I do
<i>ea</i> e <i>mai frumoasă decît</i> tine	she's more beautiful than you

The accented form of *se* (*s-*, *-se*)—the third person singular and plural accusative reflexive pronoun—is *pe*

sine 'himself', 'herself', 'itself', 'oneself', 'themselves', but generally (less formally) the non-reflexive forms (*pe el, pe ea, pe ei, pe ele*) are used instead:

nu m-a spălat pe mine ci it wasn't me she washed
s-a spălat pe ea but herself (*a spăla* 'to wash')

17.3/2 Dative Pronouns: Unaccented Primary Forms

The unaccented dative pronouns were listed in 16.3/1. The reduced or contracted forms are used after imperatives, before accusative pronouns and after certain other grammatical words such as *cine, care, ce, să, că, și, unde, nu*:

<i>și-mă /shimă/ spune</i>	and he tells	{	me
<i>și-ți /shitsi/ spune</i>			you
<i>și-i /shii/ spune</i>			him, her

Note that *și ne, și vă, și le* are not hyphenated, as no syllable reductions are involved. Other examples:

<i>lăsați-mă /lăsatsimă/</i>	leave me the dictionary
<i>dicționarul</i>	
<i>lăsați-i /lăsatsii/ dicționarul</i>	leave him, her the dictionary
	ary
<i>ce-ți /četsi/ cumperi?</i>	what are you buying (for)
	yourself?
<i>ce ți-ai /tsjai/ cumpărat?</i>	what did you buy yourself?

Note how the /-i/ becomes /-i/ when the pronoun is joined to a following word (auxiliary) that begins with a vowel. Regarding the order of preference in this linking process, the tense auxiliary takes priority over any other grammatical item.

17.3/3 Adjectives: The Superlative Degree

For the superlative degree of adjectives (Eng. *the most* + adj., adj. + *-(e)st*), the following forms are used (with the adjective *bun* as an example):

	M	N	F
sg.	cel mai bun		cea mai bună
pl.	cei mai buni	cele mai bune	

Examples:

cea mai bună lecție practică	the best practical lesson
niște untdelemn din cel mai bun	some of the best oil, some oil of the best kind
cei mai înalți băieți	the tallest boys
cele mai mari clădiri	the biggest buildings

The noun may precede the adjective, in which case the definite-article suffix is added:

băieții cei mai înalți
clădirile cele mai mari

17.4 Exercises

1. Make sentences with the help of the following tables:

(a)

profesorul	m- te- v- l- ne- i- le-	a ajutat foarte mult
studentul		
elevul		

(b)

m-am te-ai s-a ne-am v-ați s-au	dus	acasă în oraș	
		la	prăvălie aeroport prieteni mei

(c)	dați trimitеți lăsați	-mi -i -ne -le	vă rog	cartea dicționarul	dvs. profesorului lui Sandu Anei
-----	-----------------------------	-------------------------	--------	-----------------------	---

Remember the pronunciations: *dați-mi* /datsimî/,
dați-i /datsij/, *dați-le* /datsile/.

*2. Insert the correct unaccented form of the pronoun given in the brackets:

- (1) Dați- — cartea, vă rog. (dat. of *el*)
- (2) Dă- — dicționarul, te rog. (dat. of *eu*)
- (3) Trimitеți- — o telegramă, vă rog. (dat. of *ele*)
- (4) Duceți- — repede la aeroport. (acc. of *dvs.*)
- (5) Lasă- — dicționarul pe masă, te rog. (dat. of *noi*)
- (6) Cumpără- — și lui Ana un caiet dacă te duci în oraș. (dat. of *ea*)
- (7) Spuneți- — unde ați fost. (dat. of *ele*)
- (8) Pune- — pardesiul mai repede, te rog. (dat. of *tu*)
- (9) Apropii- —, te rog. (acc. of *tu*)
- (10) Ajutați- —, vă rog. (acc. of *noi*)

*3. Translate:

Yesterday we went with some friends to a café. My friend Sandu had a coffee. His wife doesn't like coffee, so she had a (cup of) tea. I had a coffee. We all (*toți*) had some cakes, too. It didn't cost us much.

Ann went shopping this morning. She went to a grocery-shop and bought several (*mai multe*) things: bread, sugar, rice, oil, wine, vinegar, beer, mineral water, sweets, jam, coffee, chocolate, tea. She asked where she should (*trebuie*) pay and paid at the cash-desk.

Lesson 18

18.1 Vocabulary

a *int.* oh!

adesea *adv.* often

adică *adv.* that is (to say), namely

atent, atentă, atenți, atente *adj.* attentive, careful

de aceea /de aceea/ *adv.* that's why, therefore

de la *prep.* from

a se hotărî (să) *vb.* to decide (to)

iarăși *adv.* again

a încurca *vb.* to mix up, to confuse

a se încurca cu *vb.* to get . . . (all) mixed up, to muddle (up)

întîi *adv.* first (of all)

a se întoarce *vb.* to return

învățare — învățări *F* learning

mie /mije/ — mii /mi/ *F* thousand

mijloc — mijloace *N* means, method, middle

milion /milion/ — milioane /milioane/ *N* million

modern, modernă, moderni, moderne *adj.* modern

necăjit, necăjită, necăjiți, necăjite *adj.* upset, worried,
annoyed

a număra *vb.* to count

numeral — numerale *N* numeral, number

piață — piețe *F* market(-place), square

pînă la *prep.* up to

rău /rău/, rea /re/, răi /răi/, rele *adj.* bad

simplu, simplă, simpli /simpli/, simple *adj.* simple

singur, singură, singuri, singure *adj.* alone, single, on
one's own, by oneself

sută — sute *F* hundred

tare *adv.* very, hard

totul *pron.* everything

vorbî, vorbită, vorbiți, vorbite *adj.* spoken

Phrases

așa ceva

such a thing, such things,
things like that, things of
that kind

ce e?

dar nici ușor
de exemplu (de ex.)
din când în când

etc. /et-če-te-ra/
în limba vorbită
în oraș
în schimb

într-o zi
mai departe
mai rău
numeralul
pe dinafară
pe românește
pe urmă
să te ajut
se numără
se spune
stai puțin, să le scriu

și așa mai departe (ș.a.m.d.)
tot mai e nevoie și de așa
ceva

toate astea

what's the matter?
but it's not easy, either
for example
from time to time, now and
then

etc.
colloquially
in(to) (the) town
on the other hand, by
contrast, instead
one day
further on, after that
worse
the numbers, the numeral(s)
by heart
in Romanian
then, next, afterwards
all right, I'll help you
one counts, you count
it is said, one says, you say
hold on, wait, stop a
moment, let me write,
so I can write, while I
write them down

and so on, etc.
there is still a need for such
things (*i.e.* you've still
got to do rote learning,
learn things by heart)
all this, all these things

18.2 Numeralul

Într-o zi Patricia, care s-a dus singură în oraș, după cumpărături, se întoarce acasă tare necăjită.

— Ce e, Patricia? o întreabă Ana.

P: Sînt foarte necăjită, Ana. Am fost la cumpărături și m-am încurcat cu numeralul. Am văzut că nu știu să

număr pe românește și m-am hotărît să învăț să număr. Ajută-mă tu!

A: Să te ajut. Te rog, însă, să numeri tu întâi de la unu pînă la zece, fiindcă asta știi.

P: A, da! Asta știu. Unu sau una, doi sau două, trei, patru, cinci, șase, șapte, opt, nouă, zece.

A: Foarte bine. Mai departe spui: *unsprezece* (11), *doisprezece* (*M*) sau *douăsprezece* (*N/F*) (12), *treisprezece* (13), *paisprezece* (14), *cin(cî)sprezece* /*činsprezece*/ (15), *șaisprezece* (16), *șaptesprezece* (17), *optsprezece* (18), *nouăsprezece* (19), *douăzeci* (20).

P: Stai puțin, să le scriu . . . Mulțumesc . . . Nu e greu dar nici ușor.

A: Trebuie să fii însă atentă fiindcă vînzătorii din prăvălii și din piață spun *-spe* în loc de *-sprezece*, adică *unșpe* (11), *doișpe* (12), *treișpe* (13)—continuă tu!

P: Să încerc. *Paișpe* (14), *cinșpe* (15), *șaișpe* (16). . . .

A: *Șapșpe* (17), *opșpe* (18), *nouășpe* (19). Pe urmă însă e ușor. De exemplu: *douăzeci* (20), *treizeci* (30), *patruzeci* (40), *cinzeci* (50), *șaizeci* (60), *șaptezeci* (70), *optzeci* (80), *nouăzeci* (90), o *sută* (100).

P: Și cum se numără de la douăzeci la treizeci, de ex.?

A: Foarte simplu: *douăzeci și unu* (*M*) sau *douăzeci și una* (*N/F*) (21), *douăzeci și doi* (*M*) sau *douăzeci și două* (*N/F*) (22), *douăzeci și trei* (23), etc. Trebuie să fii însă iarăși atentă fiindcă în limba vorbită se spune adesea: *douăzășunu* (21), *douăzășdoi* (22), *douăzăștrei* (23), etc. De aceea cred că nu te-ai înțeles cu vînzătorii. În schimb, mai departe, totul e iarăși foarte simplu. De ex. spunem: o *sută* (100), *două sute* (200), *trei sute* (300), *patru sute* (400), *cin(cî) sute* (500), *șase sute* (600), *șapte sute* (700), *opt sute* (800), *nouă sute* (900), o *mie* (1,000), *două mii* (2,000), *șapte mii* (7,000) — și așa mai departe.

P: Mulțumesc, dar ce e mai rău e că trebuie să învăț acum toate astea pe dinafară.

A: Draga mea, cu toate mijloacele moderne pentru învățarea limbilor străine tot mai e nevoie și de așa ceva, din când în când.

18.3 Grammar

18.3/1 Numerals: Cardinal

(a) The numerals 1 to 20 and the tens are listed in the Text. Note especially the colloquial forms *unșpe* (11), *doișpe* (12), and so on, up to *nouășpe* (19), which are the ones used in fast colloquial speech. *Cinci* and *opt* are usually reduced to /čin/ and /op/ when non-final in compound numbers (e.g. in 15, 18, 50, 500, 800). Before a voiced consonant such as *z*, the *p(t)* in *opt-* is pronounced /b(d)/: *optzeci* /obzeci/ (80). Note that *patru* and *șase* are reduced to *pai* and *șai* in *paisprezece* (*paișpe*) (14), *șaisprezece* (*șaișpe*) (16), and *șazeci* (60), while *patru* is retained in *patruzeci* (40). In 21 to 99 the element *-zeci și* is colloquially reduced to *-zăș*, *-zeș* or *-ș* (*-j* before a voiced consonant): *două(ză)șumu* (21), *două(ză)jdoi* (22), *patruștrei* (43), *șaijdoi* (62), etc.

Further examples:

33 treizeci și trei

45 patruzeci și cinci

56 cinzeci și șase

67 șazeci și șapte

78 șaptezeci și opt

89 optzeci și nouă

101 o sută unu, o sută una

115 o sută cinsprezece

357 trei sute cinzeci și șapte

698 șase sute nouăzeci și opt

1.969 or 1969 o mie nouă sute șazeci și nouă

13.265 treisprezece mii două sute șazeci și cinci

45.987 patruzeci și cinci de mii nouă sute optzeci și șapte

(b) Thousands are separated in English by means of a comma. In Romanian, a full-stop is used for this

purpose, while a comma is equivalent to a decimal point. Thus:

Rom. 1,255 kg. = Eng. 1·255 kg.

Rom. 1.255 kg. = Eng. 1,255 kg.

(c) Immediately before a noun head, but only then, the indefinite article *un, o* is used in place of *unu* (M/N), *una* (F). *Doi* is used with, or refers to, M-nouns, *două* N/F-nouns. The plural form of *zece*, viz. *zeci*, is used in the tens; 'twenty' is *douăzeci*. An article is used with *sută* and *mie*: *o sută, două sute, o mie, două mii*. *Milion* is an N-noun: *un milion, două milioane*.

(d) From 20 onwards, the numbers are linked to their noun by the particle *de*:

treizeci de lei	30 lei
o sută cinczeci de cartofi	150 potatoes
douăzeci și unu (de kilograme) de mere	21 (kilos of) apples
două mii de oameni	2,000 people
cinczeci de mii de oameni	50,000 people
dicționarul costă douăzeci și doi de lei	the dictionary costs 22 lei

Note that 'nineteen hundred' is always expressed as 'one thousand nine hundred': *o mie nouă sute*.

The numerals *o mie* and *un milion* are regarded as noun heads and therefore linked by *de* to a preceding number, if this number is 20 or greater:

patruzeci de milioane nouă sute de mii de oameni	40,900,000 people
--	-------------------

18.3/2 Reflexive Constructions

In expressions such as 'they say', 'you have to do it this way', 'one never knows', the subject may not refer to any *specific* individual or group of individuals, even though you may include yourself or your listener. In such cases Romanian frequently uses a reflexive verb

in the third person singular without a subject pronoun:

se spune adesea one often says, you often
say, it is often said
și cum se numără? and how do you count?

Reflexive verbs are also frequently used where in English the passive voice is employed:

ce limbi se vorbesc aici? what languages are spoken
here?

In such cases the form of the verb is either singular or plural, depending on the subject. A further example:

se spune că materialul acesta this material is said to wash
se spală foarte ușor very easily

18.4 Exercises

*1. Write down in words the numbers from 1,110 to 1,121.

2. Count orally in Romanian from 350 to 371.

3. Make sentences with the help of the following tables:

(a)	cartea nuvela romanul	costă a costat	opt unsprezece șaisprezece	lei
-----	-----------------------------	-------------------	----------------------------------	-----

(b)	cartea dicționarul	costă a costat	treizeci și doi patruzeci și cinci o sută douăzeci și patru	de lei
-----	-----------------------	-------------------	---	--------

(c)	alimentele	costă	o sută patru o sută optsprezece	lei
	mănușile	au costat	cincizeci și patru patruzeci și șapte	de lei

(d) cum se spune pe	românește franțuzește nemțește	'how are you?' 'how do you do?' 'that's all right?'
(e) ce limbi se	vorbesc învață știu	aici?

*4. Translate:

A: Where have you been?

P: Shopping.

A: And what did you buy?

P: I bought some food (*pl.*).

A: Can you tell me what food you bought and how much you paid for (*pentru*) it?

P: I think so (*cred că da*). Let me try. I bought a kilo of sugar and paid nine lei for it (*trans.* for it nine lei). Then I took two bottles of oil and paid twenty-three lei for them. I also bought four small bottles of beer (*trans.* four bottles of beer small), because Sandu and William like Romanian beer. I paid fourteen (*full form*) lei for them. The shop-assistant said they cost fourteen (*colloquial form*) lei.

A: Was that the lot (*tot*)?

P: At the grocer's, yes. But I went to another shop to (*să*) buy William (*lui William*) some gloves.

A: And? (*trans.* And what did you do?).

P: I bought some very nice gloves, for which I paid eighty-six lei.

Lesson 19

19.1 Vocabulary

- adevărat, adevărată, adevărați, adevărate *adj.* true, real
aproape *adv.* near, nearby, nearly
apropiere — apropieri *F* proximity, neighbourhood, vicinity
a căuta /kă-u-ta/ *vb.* to look for
cel, cea /ča/, cei, cele *pron.* the one(s), those
centru — centre *N* centre
cerneală — cerneluri *F* ink
a cheltui *vb.* to spend
colț — colțuri *N* corner
cui *pron. dat.* to whom, who(m) . . . to
debit de ziare — debite de ziare *N* news-stand, kiosk
a depinde (de) *vb.* to depend (on)
dinte — dinți *M* tooth
drogherie — drogherii *F* chemist's
ei /jei/ *pron. dat.* (to, for) her, it
englezesc, englezească, englezești, englezești *adj.* English
a fuma *vb.* to smoke
fumător — fumători *M* smoker
a găsi *vb.* to find
a se găsi *vb.* to exist, to be, can be found
hîrtie — hîrtii *F* paper
iar *adv.* again
lucru — lucruri *N* thing, object
mie /mije/ *pron. dat.* (to, for) me
mulțime — mulțimi *F* crowd, great number, lot(s)
nefolositor, nefolositoare, nefolositori, nefolositoare *adj.*
useless
ochelari *M pl.* spectacles, glasses
papetărie — papetării *F* stationer's
parcă *adv.* it seems (as if), apparently
pastă — paste *F* paste
perie — perii *F* brush
pieptene — piepteni *M* comb
plic — plicuri *N* envelope
poate *adv.* perhaps, maybe

poștal, poștală, poștali, poștale *adj.* postal
 prost, proastă, proști, proaste *adj.* stupid, poor, bad (in
 quality)

revistă — reviste *F* magazine, periodical, journal

săpun — săpunuri *N* soap

tare, tare, tari, tari *adj.* strong

timbru poștal — timbre poștale *N* postage stamp

tot *adv.* also, likewise

totodată *adv.* at the same time, also

tutungerie — tutungerii *F* tobacconist's

ție /tsije/ *pron. dat.* (to, for) you

țigară — țigări *F* cigarette

ziar /zi-ar/ — ziare *N* newspaper

Phrases

ăștia se găesc . . . , nu-i așa? you can get some, them,
 these . . . , can't you?

am mai multe lucruri de I have several things to buy
 cumpărat

ce să mai cumpăr other things to buy (*lit.*
 what more to buy)

cele pe care le am nu-mi those I have I don't like
 mai plac any longer, I'm tired of
 the ones I have now

dar parcă văd că cheltuiești but I can see you intend to
 spend, but I suppose
 you're going to spend

de ce? why?

după colț round the corner

hîrtie de scrisori writing paper (*lit.* paper of
 letters)

în stînga noastră on our left, to the left of us
 mai întîi first (of all)

(mie) îmi place țigara I like the cigarette

(mie) îmi plac țigările I like (the) cigarettes

pe dreapta on the right

pe stînga on the left

prin apropiere

near here, in the neighbourhood, in the vicinity

spune-mă, Sandule

tell me, Sandu

și . . . ca și . . .

both . . . and . . .

ție ți-am luat românești

for you I took (bought, chose) Romanian ones

țigări ți-am cumpărat eu

I've bought cigarettes for you

19.2 Lucruri folositoare și nefolositoare

William: Spune-mi, te rog, Sandule, ce prăvălii sînt prin apropiere. Am mai multe lucruri de cumpărat și nu știu dacă le pot găsi prin apropiere sau trebuie să mă duc în centru.

Sandu: Depinde de ce vrei să cumperi.

W: Mai întîi vreau să mă duc la o tutungerie să-mi cumpăr niște țigări.

S: De ce? Țigări ți-am cumpărat eu! Ție ți-am luat românești fiindcă știu că-ți plac, și lui Patricia i-am luat englezești. Și ei ca și Anei îi plac țigările englezești.

W: Mie îmi plac toate felurile de țigări, poate fiindcă nu sînt un adevărat fumător și fumez foarte puțin. Trebuie însă să-mi cumpăr niște hîrtie de scrisori, plicuri, timbre poștale și niște cerneală.

S: Astea le găsești la papetărie, nu departe după colț, pe dreapta.

W: Vreau să cumpăr și cîteva ziare și reviste românești.

S: Astea se găsesc la debitul de ziare, tot după colț, dar pe stînga.

W: A, da. Știu unde. Vreau, apoi, să caut niște ochelari de soare, fiindcă soarele e prea tare la București. Țștia se găsesc la drogherie, nu-i așa? Vreau totodată să cumpăr niște săpun, săpun de ras, pastă de dinți, o perie de dinți și un pieptene — fiindcă cele pe care le am nu-mi mai plac. Și găsesc eu ce să mai cumpăr.

S: Drogheria e foarte aproape. În stînga noastră. Dar parcă văd că iar cheltuiești o mulțime de bani și iar îți spune Patricia că ai cumpărat lucruri nefolositoare.

19.3 Grammar

19.3/1 Vocative Case

Nouns that are used in addressing people are said to be in the Vocative Case when used as such. In this use they do not form an element in a clause but are separate from it. We generally use exclamation marks and commas to show this in writing:

John!
Mary!
tell me, Sandu . . .

In Romanian, you usually employ the B-forms of nouns for this purpose:

Ion /ion/!	John!
Maria!	Mary!
doamnă!	madam!
domnișoară!	miss!
prieteni!	friends!
copii!	children!

But certain suffixes may also be used. With M-nouns, *-(u)le* or *-e* may be added in the singular:

spune-mi, te rog, Sandule . . .	tell me, Sandu, please . . .
prostule!	fool, (you) stupid man!
domnule!	sir!
omule!	man!
Ioane /ioane/!	John!

With F-nouns in the singular, *-o* may replace *-a*:

Mario!	Mary!
Ano!	Ann!

The C-form suffix *-lor* may be used with plural nouns

of either gender, especially in such common collocations as:

doamnelor și domnilor! ladies and gentlemen!

One also says:

fetelor! girls!

19.3/2 The Particle *de*

(a) In English, nouns may be put together to form a compound unit, as in *station + platform, watch + maker, tooth + brush*, etc. In Romanian, the order of elements is generally the reverse, and the second is either in its C-form or is attached to the first by the word *de*:

peronul gării	the station platform
o perie de dinți	a toothbrush

In English we can also say 'the platform of the station', 'a brush for the teeth', and this is similar to how we express the phrases in Romanian. Note that *de* functions like a preposition and the following noun will not normally take the definite article. Some further examples of such *de*-phrases:

un debit de ziare	a news-stand
săpun de ras	shaving soap
ochelari de soare	sunglasses

(b) *De* may also be used with past participles. Such phrases are frequently used in cases where English has an infinitive:

am mai multe lucruri de cumpărat	I have several things to buy
----------------------------------	------------------------------

The verb in the clause may be *a avea*, as in this example, or *a fi*:

aici sînt multe de văzut	there are lots of things to see, there's lots to see here
--------------------------	---

In this use the past participle remains invariable.

19.3/3 Pronouns: *cel, cea, cei, cele*

We saw in 17.3/3 that *the* in superlative constructions was rendered by *cel, cea, cei, cele*. These forms are also used as pronouns in the sense of 'the one', 'the ones', 'those':

cele pe care le am	the ones I have, those that I've got
cel ce vorbește } cel care vorbește }	the one who speaks, whoever speaks, he who speaks
cea ce stă pe scaun } cea care stă pe scaun }	the one (the woman, the girl) standing on the chair
cei ce vorbesc } cei care vorbesc }	those (men, boys) speaking

19.3/4 Accented Dative Pronouns

In Lesson 14 we had the phrase *lor le place* 'they like', in which there are two dative pronouns, *lor* and *le*. As we saw in 16.3/1, *le* is an unaccented dative pronoun, and just as there is a set of accented accusative pronouns, so too is there a set of accented dative pronouns; *lor* is the accented counterpart of *le*. The accented dative pronouns are used without a marker and may come before or after the verb; in most cases they are optional additions (see 20.3/6 (a)), while the unaccented forms are obligatory. The complete list is as follows (with the third person reflexive added at the end):

<i>Subject</i>	<i>Indirect Object Unaccented</i>		<i>Indirect Object Accented</i>
	eu	îmi	mi-, -mî
tu	îți	ți-, -ți	ție /tsije/
d-ta	îți	ți-, -ți	dumitale (d-tale)
el	îi	i-, -i	lui
ea	îi	i-, -i	ei /jei/
noi	ne	ne-, -ne	nouă
voi	vă	v-, -vă	vouă

Subject	Indirect Object Unaccented		Indirect Object Accented
	dvs.	vă	v-, -vă
ei	le	le-, -le	lor
ele	le	le-, -le	lor
el, ea, ei, ele	își	și-, -și	lui, ei, lor, lor

Note that *ne-* and *le-* are pronounced /nɛ/, /lɛ/; *-i* and the *i-* in *mi-*, *ți-*, *și-*, *i-* before a vowel are pronounced /i/.

Note the homonyms:

mie: (1) accented dat. of *eu*; (2) numeral: 'thousand'

lui: (1) M/N poss. det.: 'his', 'its'; (2) accented dat. of *el*;

(3) C-form marker before proper names: 'to', 'for', 'of'

ei: (1) M subject pron.: 'they'; (2) F poss. det.: 'her', 'its';

(3) accented dat. of *ea*

nouă: (1) accented dat. of *noi*; (2) numeral: 'nine';

(3) F sg. of adj. *nou* 'new' (*nou, nouă, noi, noi*)

dvs.: (1) subject pronoun: 'you' (polite); (2) poss. det.:

'your'; (3) accented dat. of *dvs.* (1); (4) *pe* + *dvs.*:
accented acc.

lor: (1) M/F/N poss. det. 'their'; (2) accented dat. of
ei, ele

(For *îi* and *le* see 16.3/1; for *-i* see also 3.4/4.) Remember that *îmi*, *îți*, *ne* and *vă* may also be reflexive in meaning (see 16.3/1).

The enclitic forms *-ne*, *-vă*, *-le* occur, for example, after imperatives.

The presence of the hyphen indicates that they form a single word with the verb form, so that the final *-i* of imperative forms is pronounced /i/:

dați-le /datsile/ cartea give them the book

See also 15.3/4 (a).

19.3/5 Dative Pronouns: Uses

(a) The dative pronouns are used with verbs such as *a plăcea* and *a trebui*, which may be used impersonally:

mie îmi place să citesc mult	<i>I like to read a lot</i>
mie adesea îmi place să citesc în pat	<i>I often like to read in bed</i>
cartea asta îmi place mie	<i>I like this book</i>
îmi trebuie un dicționar	<i>I need a dictionary</i>

Remember to use the C-forms of nouns with such verbs (see 16.3/2 (e) 3.), together with the corresponding dative pronoun (inserted especially when the indirect-object noun is a proper name and precedes the verb):

Anei îi plac țigările englezești	<i>Ann likes English cigarettes</i>
lui Patricia îi place să citească	<i>Patricia likes reading</i>

As *replacements*, *lui* replaces M/N-nouns, while *ei* replaces F-nouns:

lui îi place asta	<i>he likes this</i>
ei îi place asta	<i>she likes this</i>

Thus:

băiatului	→ îi (+ lui)
lui Sandu	→ îi (+ lui)
fetei	→ îi (+ ei)
lui Carmen	→ îi (+ ei)
Anei	→ îi (+ ei)

Do not confuse, then, the use of the C-form marker *lui* with the use of the accented dative pronoun *lui*.

(b) The dative form of *cine* is *cui* + *îi*:

— Cui îi place asta?	'Who likes this?'
— Mie.	'I do.'
— Cui i-ați dat cartea?	'Who did you give the book to?'
— Lui Carmen.	'(To) Carmen.'

Note that Eng. *who . . . to, to whom* is not always translated by *cui* + *îi*. Certain verbs require a preposition:

la cine te duci?	<i>who are you going to (see, visit)?</i>
------------------	---

Compare:

la cine te uiți?	who are you looking at?
la cine te gîndești?	who are you thinking of?

(c) The dative pronouns are used with verbs such as *a cumpăra*, *a lua*, *a spune*, *a da*:

i-am cumpărat o carte	I bought him, her a book
țigări și-am cumpărat eu	I've bought cigarettes for you
ție și-am luat românești	I chose <i>Romanian</i> ones for you

With such verbs the reflexive pronoun may be used. Compare:

(el) mi-a cumpărat o carte	he bought me a book
with:	
mi-am cumpărat o carte	I bought myself a book
(ea) și-a cumpărat o carte	she bought herself a book
și-au cumpărat niște cărți	they bought themselves some books
nu-și cumpără niciodată romane	they never buy themselves novels

In such constructions either the accented form or a prepositional phrase may be added for emphasis:

mi-am cumpărat mie o carte	} I bought <i>myself</i> a book
mi-am cumpărat o carte pentru mine	

(d) The following are a few of the many verbs with which may be used the pseudo-reflexive dative pronoun (cf. 16.3/1):

a-și aduce	to bring (along)	} (one's books, homework, etc.)
a-și arăta	to show	
a-și citi	to read	
a-și găsi	to find	
a-și lăsa	to leave (behind)	
a-și scrie	to write	
a-și uita	to forget	

The direct object noun usually has the definite article:
 mi-am uitat mănușile I forgot my gloves

(Don't confuse this construction with *m-am uitat la mănuși* 'I looked at the gloves'.)

își va aduce prietenii he will bring along his friends

(e) The dative pronouns are also used with constructions such as *a fi greu* 'to be difficult':

mi-e /mje/ greu să învăț it's difficult for me, I find
 atîta gramatică it hard to learn so much
 grammar

mi-e foame I'm hungry (*Lesson 30*)

Note that when a phrase such as *for you* occurs as the complement of a verb such as *to be*, as in 'this is for you', Romanian does not use the dative pronoun but, as in English, a prepositional phrase:

asta e pentru tine this is for you

Note the difference in pronunciation: *mie* /mi-je/ but *mi-e* /mje/, *ție* /tsi-je/ but *ți-e* /tsje/, while *i-e* is pronounced in the same way as *e* 'is', viz. /je/.

19.3/6 Prepositions

Note the differences between *pe*, *la* and *în* used with *dreapta* 'the right' and *stînga* 'the left':

circulați pe stînga keep to the left, walk, drive
 on the left

cînd veniți din centru, when you come from the
 Universitatea e pe centre, the University is
 stînga on the left

întoarceți la stînga turn to the left
 în stînga sălii on the left-hand side of the
 hall

în dreapta noastră on our right

Roughly speaking, *pe* indicates a fixed position in relation to a moving person or thing, *la* movement towards a position, while *în* (indicating a fixed position)

is largely grammatically controlled, being used especially when *dreapta* and *sînga* are modified (cf. 32.3/1 (a)).

19.3/7 Word-Order

There are some more examples in the Text of the verb coming before the subject:

și gălesc eu ce să mai	and I'll certainly find some
cumpăr	other things to buy
și iar îți spune Patricia	and again Patricia will tell
	you

These are examples of 'marked' word-order. When a particular element is selected for emphasis, the word-order may be changed, the elements being transposed, to conform to the regular, relatively more rigid patterns of accentuation. The subject and the object may change places for similar reasons:

țigări ți-am cumpărat eu	I've bought cigarettes for
	you

Note that in English we rely almost exclusively on stress and intonation to 'mark' or 'point' items; in Romanian such marking is achieved less by changes in stress and intonation patterns than by variations in the order of clause elements, which is freer than in English.

In the following clause *astea* is the subject:

astea se gălesc la debitul de	you can get those at the
ziare	kiosk (<i>lit.</i> those are
	found, got, etc.)

In the following, however, it is the object. Note the occurrence of the accusative pronoun:

astea le găsești la papetărie	these you can get at the
	stationer's

19.3/8 *nu-i așa*

The fixed clause *nu-i așa?* 'is it not so?' is used in similar ways to English question-tags of the kind 'isn't it?', 'did you?', 'were they?'. It is invariable:

ăștia se găesc la drogherie, nu-i așa?	you can get these at the chemist's, can't-you?
ai fost la București, nu-i așa?	you've been to Bucharest, haven't you?
nu știți nemțește, nu-i așa?	you don't know German, do you?
puteți citi textul acesta, nu-i așa?	you can read this text, can't you?

It is generally spoken with a rising intonation.

Instead of *nu-i așa?*, the form *nu?* may be used:

ăștia se găesc la drogherie, nu?

19.4 Exercises

*1. Insert the unaccented dative or accusative form of the pronoun given:

- (1) Unde — a dus Sandu? (*el*: acc. reflex.)
- (2) Ce — a adus Sandu? (*dvs.*: dat.)
- (3) Ce — au spus Ana și Patricia lui Sandu și William? (*ei*: dat.)
- (4) Ce — a cumpărat William? (*el*: dat. reflex.)
- (5) Unde — am pus caietul? (*eu*: dat. reflex.)
- (6) Cine — a spus asta Anei? (*ea*: dat.)
- (7) De ce nu — ați așteptat? (*ei*: acc.)
- (8) De ce nu — ați spus și nouă? (*noi*: dat.)
- (9) — ați găsit acasă? (*ele*: acc.)
- (10) — ați trimis telegrama? (*ei*: dat.)

2. Compose suitable answers to the questions in Exercise 1.

3. Make sentences with the help of the following tables:

(a)	i- ți- v- le-	am a au	trimis o	scrisoare telegramă carte
-----	------------------------	---------------	----------	---------------------------------

(b)	i- te- v- l- le-	am a au	văzut găsit trimis	în	oraș centru
				la	aeroport gară

(c)	ieri	mi-am ți-ai v-ați și-a și-au ne-am	cumpărat niște	cărți lame de ras mănuși săpun reviste ziare
	azi			

(d)	îmi îți vă îi ne le	dă trebuie cumpără trimite arată aduce	o	carte revistă
			un	dicționar ziar
			niște câteva	cărți reviste ziare dicționare

(e)	vorbiți românește, locuiți la Londra, nu sinteți român, sinteți profesor, v-ați cumpărat dicționarul, n-ai fost acasă,	nu-i așa?
-----	---	-----------

***4. Translate:**

I have some friends in Romania. They live in Bucharest. They have invited me (*add to them*) several times (*de mai multe ori*) and I have been very pleased to go (*trans. I went with much pleasure*). From London to Bucharest

you can travel (*reflexive*) very well and quickly by plane. It doesn't cost much, either. In a few hours you are (*ești*) in Bucharest. By train it takes (*trans.* you need) almost three days, and I think it costs you even more than by plane, as you spend (*add* at the same time) a lot of money on the way. I love flying. But then who doesn't? (*trans.* but who (*cui*) doesn't like this?). Today, people do a great deal of travelling by air (*trans.* today one travels (cf. 18.3/2) very much by plane).

Lesson 20

20.1 Vocabulary

acestor *det. C-form pl.* to these, for these, of these
apropo *adv.* by the way, incidentally, that reminds me, in
that connection

apus — apusuri (de soare) *N* sunset

baie — băi *F* bath

bar — baruri *N* bar, nightclub

celălalt, cealaltă, ceilalți, celelalte *det. pron.* the other

cetate — cetăți *F* city, citadel, fortress

al cătelea *M/N*, a căta *F det. pron.* which

concert — concerte *N* concert

dorință — dorințe *F* wish

după ce *conj.* after

etaj — etaje *N* floor, storey

fiecare *inv. det. pron.* each, every(body)

ghiol — ghioluri *N* lake (by the sea)

hotel — hoteluri *N* hotel

a înota *vb.* to swim

lac — lacuri *N* lake

li *pron. dat.* them

lift — lifțuri *N* lift

litoral — litoraluri *N* seaside, coast

lună — luni *F* month, moon

mare — mări *F* sea

mi /mi/ *pron. dat.* me

nămol — nămoluri *N* mud

nisip — nisipuri *N* sand

negru, neagră, negri /negri/, negre *adj.* black

nord *N* north

parte — părți *F* part, side

pat — paturi *N* bed

a se părea *vb.* to seem

peste *prep.* across, over, after

plajă — plăji *F* beach

port — porturi *N* port

a privi (la) *vb.* to look (at), to watch, to concern

a răsări *vb.* to rise

răsărit — răsărituri (de soare) *N* sunriseruină — ruine *F* ruinseară — seră *F* eveningsus *adv.* (high) up, higha ține minte *vb.* to remembervechi, veche, vechi, vechi *adj.* old, staleluni — luni *F* Mondaymarți — marți *F* Tuesdaymiercuri — miercuri *F* Wednesdayjoi — joi *F* Thursdayvineri — vineri *F* Fridaysâmbătă — sâmbete *F* Saturdayduminică — duminică *F* Sunday

Constanța

Eforie

Istria

Mamaia

Marea Neagră

Constanța

Eforie

Histria

Mamaia

the Black Sea

Phrases

așa e bine

a avea dreptate

băile de nămol

cel puțin

cît mai sus

cu mașina

cum li se spune acestor

lacuri

dimineața

dintr-o săptămîină

din toate cîte puțin

fie cum vrei tu

iată-i /iatăi/

într-o parte

în cealaltă

la al cîtelea (etaj)

that's the best way (to do things)

to be right

the mud baths

at least

as high as possible

by car

as these lakes are called

in the morning

in a week

a little of everything

(be it) as you wish

here they are

on one side

on the other

on which (floor)

la (etajul) al nouălea la mare	on the ninth (floor) at, to the seaside, by the sea
la nord de mi se pare pe litoral pe litoralul Mării /mării/ Negre	to the north of it seems to me, I think at the seaside, coast at the Black Sea coast
a pleca pe litoral ruinele vechii /veki/ cetăți săptămîna asta seara	to set off for the coast the ruins of the old city this week in the evening
să stăm la soare să știu și eu știu eu, depinde . . .	to lie, sit in the sun so that I'll know too how do I know? it depends . . .
tot așa de bine ca (și) ușor de ținut minte unde stăm	(just) as well as easy to remember where we are staying

20.2 Pe litoralul Mării Negre

Patricia, Ana, William și Sandu au plecat cu mașina pe litoralul Mării Negre. Iată-i acum la Mamaia, la nord de portul Constanța.

P: Ce facem mai întâi, Ana?

A: Mai întâi mergem la un hotel. Vom lua două camere cu două paturi și baie, fiecare.

W: La al cîtelea etaj vreți voi?

S: Știu eu, depinde de dorința doamnelor.

P: Eu vreau cît mai sus. La al nouălea sau al zecelea cel puțin.

A: Și de ce?

P: De acolo pot privi marea într-o parte și lacul în cealaltă. Dimineața pot privi un răsărit de soare pe mare și seara un apus de soare peste lac, sau peste ghiol, cum li se spune pe românește acestor lacuri de mare. Iar seara, mi se pare că săptămîna asta putem privi luna cum răsare din mare.

A: Fie cum vrei tu. Liftul ne duce tot așa de bine la etajul al treilea ca și la al treisprezecelea.

W: Da, dar parcă nici prea sus nu e cel mai bine. Să stăm la etajul al cincilea sau al șaselea.

P: Mai bine e la al șaptelea. Nu e nici prea sus și e ușor de ținut minte unde stăm, după numărul zilelor dintr-o săptămână. Apropo, ce zi e azi?

S: Azi e miercuri. Ai uitat că ieri a fost marți?

P: Ai dreptate, am uitat. Dar să nu uităm că vineri seara mergem la concert.

A: Iar sîmbătă seara mergem la un bar.

W: Și luni la Eforie să vedem băile de nămol.

P: După ce mergem duminică la ruinele vechii cetăți Istria.

S: Bine, bine. Dar cînd mai mergem și la plajă, să stăm pe nisip la soare și să înotăm în mare, să știu și eu că am venit la mare?

P: Din toate cîte puțin, Sandule, așa e bine.

20.3 Grammar

20.3/1 C-forms

(a) The C-forms of the non-pronominal determiner *acest*, *această*, *acești*, *aceste* 'this', 'that', etc., are:

	M	N	F	
sg.	acestui		acestei	(to, of) this, that
pl.	acestor			(to, of) these, those

In our C-form tables, these forms replace *unui*, *unei*, *unor*:

soția acestui domn	this (gentle)man's wife
soțiile acestor domni	these men's wives
soțul acestei doamne	this lady's husband
soții acestor doamne	these ladies' husbands

The forms of the corresponding determiner pronoun take an extra *-a*:

domnului acestuia, doamnei acesteia, doamnelor acestora

(b) The C-forms of adjectives follow the same pattern as those of nouns. Whichever comes first, the noun or the adjective, takes the appropriate endings. Thus we may say *tînărului om* or *omului tînăr* 'of, to the young man' (contrast this latter form with *omului acestuia*, in which *both* elements take a C-form ending—but cf. the footnote in 16.3/2). It is simplest to place the adjective after the noun, in which case the noun alone takes the article and case endings. In this position the C-forms of adjectives are identical with the B-forms, except in the case of F-forms, in which a single form—a plural form—is used with both singular and plural nouns. Thus the forms of *bun* following a noun are:

	<i>M-noun</i>	<i>N-noun</i>	<i>F-noun</i>
<i>sg.</i>	bun → bun	bun → bun	bună → bune
<i>pl.</i>	buni → buni	bune → bune	bune → bune

The same distribution of forms applies equally to the possessive determiners, e.g.:

	meu → meu	meu → meu	mea → mele
	mei → mei	mele → mele	mele → mele

M

a good comb
the good comb
good combs
the good combs

B-forms

un pieptene bun
pieptenele bun
piepteni buni
pieptenii buni

C-forms

→ unui pieptene bun
→ pieptenelui bun
→ unor piepteni buni
→ pieptenilor buni

N

a beautiful lake
the beautiful lake
beautiful lakes
the beautiful lakes

un lac frumos
lacul frumos
lacuri frumoase
lacurile frumoase

→ unui lac frumos
→ lacului frumos
→ unor lacuri frumoase
→ lacurilor frumoase

F

a black sea	o mare neagră	→	unei mări negre
the black sea	marea neagră	→	mării negre
(the Black Sea)	(Marea Neagră)	→	(Mării Negre)
black seas	mări negre	→	unor mări negre
the black seas	mărilor negre	→	mărilor negre

(c) Note these C-forms in the Text:

litoralul Mării Negre	the Black Sea coast
dorința doamnelor	the ladies' wish
numărul zilelor dintr-o săptămână	the number of days in a week

When the order is adjective plus noun, the adjective patterns like the noun in the above tables and the noun like the adjective:

ruinele vechii cetăți the ruins of the old city

Vechii cetăți, from the B-form pl. *vechi cetăți* 'old cities', is the C-form (sg.) of *vechea cetate* 'the old city'. In this order, then, the C-form of an F-noun is always that of its B-form pl. (The C-form pl. would be *vechilor cetăți*.)

(d) In the Text we had the phrase:

ruinele vechii cetăți Istria the ruins of the old city of
Histria

In English, the name of a place is linked to the word *county, city, town, village, etc.*, by the marker *of*. In Romanian, the two words stand in simple apposition and only the first takes the suffixes:

portul Constanța	the port of Constanța
cetatea Istria	the city of Histria
orașul București	the city of Bucharest

20.3/2 Possessive Marker: *al, a, ai, ale*

In Lesson 9 we saw that to express the notion of 'whose' the particle *al, a, ai, ale* was used, together with *cui*. Which of the four forms is used depends on the gender and number of the person or thing possessed. They are

used not only with *cui* but also with the possessive determiners when these are used pronominally (i.e. without a noun):

băiatul e al meu	the boy is mine
băieții sînt ai mei	the boys are mine
fetița e a mea	the girl is mine
fetele sînt ale mele	the girls are mine

M/N sg. referent:

acesta e al ei	this is hers
----------------	--------------

M-pl. referent:

aceștia sînt ai tăi	these are yours
---------------------	-----------------

F-sg. referent:

aceasta e a lor	this (thing) is theirs
-----------------	------------------------

N/F-pl. referent:

acestea sînt ale lui	these (things) are his
----------------------	------------------------

See also 29.3/1. (In subsequent paragraphs (e.g. in 20.3/3, 20.3/4) we shall examine some of the other uses of *al*.)

20.3/3 Ordinal Numbers

The ordinal numbers ('the first', 'the second', etc.) have two forms, an M/N-form and an F-form. The following are the forms to use with singular B-form nouns:

	<i>M/N-form</i>	<i>F-form</i>
1st	primul (1-ul), întîiul /întîiul/	prima (1-a), întîia /întîia/
2nd	al doilea (al 2-lea)	a doua (a 2-a)
3rd	al treilea (al 3-lea)	a treia (a 3-a)
4th	al patrulea (al 4-lea)	a patra (a 4-a)
5th	al cincilea (al 5-lea)	a cîncea (a 5-a)

The usual way of abbreviating the ordinals is given in brackets. *Primul*, *prima* generally precede a noun, while *întîiul*, *întîia* are preferred when no noun is present. All the others may precede or follow a noun, or stand on their own. When the ordinal comes first, the noun takes

no article suffix, but when it follows, the article is suffixed to the noun:

e primul student din clasă he's the first, best student
in the class

e prima studentă din clasă she's the best student in the
class

e întâia în clasă she's top of the class

al doilea student
studentul al doilea
a doua studentă
studenta a doua } the second student

Note that *primul*, *prima* and *întîi(ul)*, *întîia*¹ are not preceded by the ordinal marker *al*, *a*. The M/N-form of the rest of the ordinals is formed from the cardinals by using the initial marker *al* and by adding the suffix *-(u)lea / (u)lea/*:

al + *doilea*, *treilea*, *patrulea*, *cincilea* /*čincîlă*/, *șaselea*, *șaptelea*, *optulea*, *nouălea*, *zecelea*, *unsprezecelea* (11-*lea*), *douăzecilea* /*doăzečilă*/ (20-*lea*), *douăzeci* și *unulea* (21-*lea*), etc.

For the F-forms *-a* is added; a resulting *-ea* is pronounced /*ɛa*/:

a + *doua* /*doă*/, *treia* /*trejă*/, *patra*, *cincea* /*činča*/, *șasea*, *șaptea*, *opta*, *noua* /*noă*/, *zecea* /*zeča*/, *unsprezecea* (11-*a*), *douăzecea* (20-*a*), *douăzeci* și *una* (21-*a*), etc.

Note that 'twenty-first', 'thirty-first', etc., employ *un-*, not *prim-*, *întîi-*.

Only the last element of a number takes the suffix:

11th: al unsprezecelea, a unsprezecea

11th: al o sută unsprezecelea, a o sută unsprezecea

1,11th: al o mie o sută unsprezecelea, a o mie o sută unsprezecea

100th: al o sutălea, a o suta

¹ The M/N-form *întîi* is used after a noun: *etajul întîi* 'the first floor'. The F-form is always *întîia* (e.g. *clasa întîia* 'the first form').

101st: al o sută *un*ulea, a o sută *una*

200th: al două sutelea, a două suta

2,000th: al două miiile /mi-i-*lea*/, a două mia /mi-*ia*/

1,000,000th: al milionulea, a milioana

The ordinals *primul*, *prima*, *intîiul*, *intîia* follow other determiners in having C-forms and plural forms (for a note on the latter see 32.5). The others have no C-forms or plural forms. To translate, say, 'the third five', we have to say, for example, 'the third group of five' (*al treilea lot de cinci*). The phrase *cel de-* + ordinal may be used, with *cel* declined accordingly (see next paragraph):
iață apartamentul celui de-al here's the third boy's flat
/deal/ treilea băiat

20.3/4 Adjectives: Superlative Degree

We saw in 17.3/3 that the superlative degree of adjectives was formed by means of *cel*, *cea*, *cei*, *cele* plus *mai*. The C-forms are:

	M	N	F	
sg.	celui		cei	+ mai
pl.	celor			

These forms precede the adjective and noun. The forms of the adjective and noun are identical with those following *unui*, *unei*, *unor*:

scrisoarea celui mai bun the letter of the best (male)
student student, the best (male)
student's letter

scrisoarea celei mai bune the best (female) student's
studente letter

scrisorile celor mai buni }
studenți }
scrisorile celor mai bune } the best students' letters
studente }

Genitive phrases used pronominally as complements are preceded by the possessive marker *al, a, ai, ale*. Note that the marker agrees in gender and number with the subject noun (F *scrisoare, scrisori*), while the determiner (*unui, unei, unor/celui, celei, celor*) agrees with its own noun head. Consider the following:

Am dat unor studenți să scrie niște scrisori în limba română. Iată scrisorile lor:

prima e a unei studente	the first is a girl's
a doua scrisoare e a unui student mai bun	the second is a better boy's
a treia e a unei studente mai bune decât prima	the third was written by a girl who is better than the first
a patra e a celui mai bun student din clasa mea	the fourth is that of the best boy in my class
a cincea e a celei mai bune studente din clasa mea	the fifth is the one done by the best girl in my class
scrisorile celor mai bune studente sînt mai bune decât ale celor mai buni studenți	the letters of the best girls are better than those of the best boys
cei mai buni studenți nu scriu scrisori așa frumoase ca cele mai bune studente	the best boys do not write such nice letters as the best girls
scrisorile sînt ale celor mai buni studenți	the letters are those of the best boys
scrisorile sînt ale celor mai bune studente	the letters are those of the best girls

20.3/5 Adverbs: Superlative Degree

We saw in 7.3/5 that the superlative of adverbs is formed by placing *cel mai* before the adverb. Note that *cel* in this use is invariable:

dl. Smith vorbește cel mai bine românește	Mr S. speaks Romanian best
---	----------------------------

d-na Smith vorbeşte cel mai bine româneşte	Mrs S. speaks Romanian best
d-şoara Smith învaţă cel mai greu româneşte	Miss Smith has the greatest difficulty in learning Romanian (<i>i.e.</i> finds it more difficult than anyone else)

20.3/6 Dative Pronouns: Unaccented Secondary Forms

(a) When we have two unaccented pronouns in a clause, a dative and an accusative (cf. English *I lent him it*, *I lent it (to) him*), the dative always precedes the accusative in Romanian and requires special forms, which we will call 'secondary'. Some of these forms resemble the reduced primary unaccented forms (which are used when no accusative pronoun follows), but they are not identical.¹

<i>Subject</i>	<i>Indirect Object Primary forms (full)</i>	<i>Indirect Object Secondary forms</i>
eu	îmi	mi /mi/
tu, d-ta	îţi	ţi /tsi/
el, ea	îi	i /i/
noi	ne	ni /ni/
voi, dvs.	vă	vi /vi/
ei, ele	le	li /li/
el, ea, ei, ele	îşi	şi /shi/

Note the form *şi*, which is identical with the adv./conj. *şi* 'and', 'also', 'already'.

The *primary* forms are used with acc. *o*:

mi-o /mjo/ va da	he'll give it to me
v-o va da	he'll give it to you
le-o /leo/ va da	he'll give it to them
mi-ai făcut-o	you did it (to me)
daţi-mi-o /datsimjo/ (mie)	give it to me
daţi-le-o /datsileo/ (lor)	give it to them
daţi-i-o /datsijo/ (lui, ei)	give it to him, her

¹ The forms listed are 'full' forms, all having the vowel /-i/.

Before other accusative pronouns the *secondary* forms are used:

mi-l va da (mie)	he'll give it (<i>M/N</i>) to me
mi-i /mij/ va da	he'll give them (<i>M</i>) to me
mi le va da	he'll give them (<i>N/F</i>) to me
vi-l va da (vouă)	he'll give it to you
vi-i /vij/ va da } vi le va da }	he'll give them to you
dați-mi-l /datsimil/	give it to me
dați-mi-i /datsimij/ } dați-mi-le /datsimile/ }	give them to me
dați-i-l /da-tsi-il/ (lui, ei)	give it to him, her
dați-i-i /da-tsi-ij/ lui } dați-i-le /da-tsi-i-le/ lui }	give them to <i>him</i>
ți l-a dat	he gave it to you
ți le-am dat }	I gave them to you
ți i-am dat }	

The same set of accented dative pronouns (19.3/4) is used with the secondary unaccented as with the primary unaccented.

There are restrictions on some of the possible combinations. For example, there is a strong tendency to avoid using *li* (especially before *le*), except before the reflexive *se*. One either repeats one of the objects in its full noun-form, or omits one of them entirely, or uses an accented dative pronoun alone for the third person. Consider the following:

am dat băieților câinii	I gave the boys the dogs
le-am dat câinii	I gave them the dogs
i-am dat băieților	I gave them to the boys
i-am dat lor (li 'to them' <i>omitted</i>)	I gave them to them
am dat băieților cărțile	I gave the boys the books
le-am dat cărțile	I gave them the books
le-am dat băieților	I gave them to the boys
le-am dat lor (li 'to them' <i>omitted</i>)	I gave them to them

Similarly, one frequently hears *dați-i /datsij/ lui* in place of *dați-i-i /datsiij/ (lui)* and *dați-i-le /datsiile/ (lui)*.

The restrictions concern combinations of third person pronouns. The most common combinations are: *i + l*, *i + o*, *i + le*, *le + o*. The following may also be used: *i + i*, *li + l*, *li + i*; but *li + le* is rare.

(b) All the secondary unaccented dative pronouns commonly occur before the accusative reflexive *se*:

<i>se pare că putem privi luna</i>	it seems that we can look at the moon
<i>mi se pare că putem privi luna</i>	I think we'll be able to watch the moon
<i>cum li se spune acestor lacuri</i>	as these lakes are called (lit. as is said of these lakes)

As this last example shows, the English equivalent is frequently a passive construction. In the following three examples, the noun is the subject of the clause:

<i>i s-a trimis o telegramă</i>	he, she was sent a telegram (lit. to him, her was sent a telegram)
<i>vi se vor face niște fotografii</i>	some photos will be taken of you, they'll take some photos of you
<i>ni s-au adus cărțile</i>	we were brought the books

In *cum li se spune acestor lacuri*, *se spune* is equivalent to 'are called'. But the same construction may mean 'is, are said' or 'is, are told':

<i>se spune că e frumoasă</i>	she is said to be beautiful
<i>li s-a spus lui Ana și Sandu ce să facă</i>	Ann and Sandu were told what to do

20.3/7 Markers: *al*

The interrogative forms *al cîtelea* (M/N), *a cîta* (F) are used in the sense of 'which (one), in the given series, in

the given order', and require a response containing an accented ordinal:

al cîtelea etaj e acesta?	which floor is this?
a cîta zi a s�pt�m�inii e vineri?	which day of the week is Friday?

Notice the two occurrences of *a* in the second example: *a* is F, agreeing with the F-noun *zi*. The possessive marker is used in this way, to link a C-form noun to its head (*s pt m inii* to *zi*), when the head does not have the definite article suffix or has a modifier as well. Consider the following:

el e un prieten al meu	he's a friend of mine
el e un prieten al surorii mele	he's a friend of my sister's
el e un prieten al surorilor mele	he's a friend of my sisters'
ea e o prieten� a surorilor mele	she's a friend of my sisters'

But:

el e prietenul meu	he's my friend
el e prietenul surorii mele	he's my sister's friend
el e prietenul surorilor mele	he's my sisters' friend
ea e prietena surorilor mele	she's my sisters' friend

See also 24.3/1.

20.3/8 Adverbs: Temporal

When the names of the days of the week are used adverbially, no article accompanies them:

mergem duminic� la ruine	we'll go to the ruins on Sunday
�i luni la Eforie	and to Eforie on Monday

On the other hand, *diminea a* and *sear * do take the article when used adverbially:

diminea�a pot privi un r�sarit de soare	in the morning I'll be able to watch the sunrise (<i>lit.</i> a rise of the sun)
--	---

vineri seara mergem la
concert

on Friday evening we'll go
to the concert

See also 21.3/3.

20.4 Exercises

1. Read the Text out aloud several times.

2. Make sentences with the help of the following tables:

(a)

spuneți, vă rog,	acestui	om băiat student	ce să	citească scrie facă
	acestei	femei fetițe studente		
	acestor	oameni femei băieți fetițe studenți studente		

(b)

locuim în blocul al	doilea patrulea șaptelea zecelea	de aici, la etajul al	treilea cincilea șaselea nouălea
---------------------	---	-----------------------	---

(c)

mi ni ți vi i li	s-a	spus arătat amintit	că	am avem aveți	dreptate
---------------------------------	-----	---------------------------	----	---------------------	----------

(*mi s-a amintit* 'I was reminded')

(d)

mîine poimiine duminică joi miercuri sîmbătă	plecăm vom pleca ne ducem ne vom duce	la	mare Mamaia Constanța București Eforie Istria
---	--	----	--

(e)

butonul paharul	acesta	e	al	meu tău dvs. lui ei lor
cartea casa	aceasta		a	mea ta dvs. lui ei lor

(f)

banii butonii	aceștia	sînt	ai	mei tăi dvs. lui ei lor
cărțile paharele	acestea		ale	mele tale dvs. lui ei lor

3. Collect or compose sentences illustrating uses of all the various pronunciation-forms of the acc. and dat. pronouns. For example, English *me* may be equivalent

to the forms /mă, m/ (+ /pe mine/) or /îmi, mi, mi, mi/ (+ /miie/).

*4. Insert the correct form of the dative pronoun. (You can do the exercise mechanically without understanding the meanings of all the words, but translations are given in brackets as a guide.)

- (1) — s-a spus că aveți dreptate. (*dvs.*)
(‘You were told that you were right.’)
- (2) Cred că — s-a mai spus asta. (*noi*)
(‘I think we were told that before.’)
- (3) — s-a trimis o scrisoare și lui. (*el*)
(‘He was sent a letter too.’)
- (4) — s-a părut că sînteți aici. (*ele*)
(‘They thought you were here.’)
- (5) — se pare grea lecția? (*tu*)
(‘Do you find the lesson difficult?’)
- (6) Cum — se spune acestui lucru pe românește? (*el*)
(‘What’s this thing called in Romanian?’)
- (7) Ce — s-a dat? (*ea*)
(‘What was she given?’)
- (8) — s-a atras adesea atenția. (*ei*)
(‘Their attention has often been drawn to it.’)
- (9) Nu — s-a amintit că e târziu. (*noi*)
(‘We weren’t reminded it was late.’)
- (10) Cînd — s-au adus bagajele? (*voi*)
(‘When did you get the luggage?’)

*5. Insert the correct form of the verb.

- (1) — să-mi aduc dicționarul. (*a uita*: perfect)
- (2) — acasă vineri. (*noi, a se întoarce*: 3 tenses)
- (3) Unde — pe sora mea ieri? (*dvs., a vedea*)
- (4) Unde — poimîine? (*ele, a se duce*: 2 tenses)
- (5) Cine — ce e și unde e Constanța? (*a ști*)

6. Read in Romanian the following numerals:

- (a) 13; 33; 118; 3,854; 11,452; 23,796.
- * (b) al 18-lea; a 15-a; al 31-lea; a 54-a; a 111-a; al 1.504-lea; al 71-lea.

***7. Translate:**

Yesterday morning we drove (*trans.* went by car) to the sea(side). Ann wanted to go by train because by train it is (*trans.* goes) quicker, but Patricia doesn't like trains (*trans.* the train), so that the (*cei*) four friends left by car for Mamaia. Mamaia is near Constanța. Not far from Constanța are Eforie and Histria. At Eforie there are a lot of new hotels and blocks of flats, but at Histria there are only ruins.

Lesson 21

21.1 Vocabulary

- a-și aduce aminte (de) *vb.* to remember
alt, altă, alți, alte *det.* another, (a) different, other
altădată *adv.* another time
amiază — amieză *F* noon
a aminti (+ *dat.*) *vb.* to remind, to recall
a-și aminti (de) *vb.* to remember
atenție — atenții *F* attention
a atrage *vb.* to attract, to draw
ba *int.* oh, no
cald, caldă, calzi, calde *adj.* warm
ce *adv.* how
ceas — ceasuri *N* watch, clock
a cere *vb.* to ask (for), to request
dată — date *F* date
după-amiază *adv.* (in the) afternoon
fierbinte, fierbinte, fierbinți, fierbinți *adj.* hot
frig *N* cold
a se gândi (la) *vb.* to think (of), to consider
idee /i-de-e/ — idei *F* idea
(în) curînd *adv.* soon, presently
jumătate — jumătăți *F* half
noapte — nopți *F* night
oră — ore *F* hour
optimist, optimistă, optimiști, optimiste *adj.* optimistic
ordine — ordină *F* order
pesimist, pesimistă, pesimiști, pesimiste *adj.* pessimistic
pînă cînd (să) *conj.* until, before
a rămîne *vb.* to remain
scuză — scuze *F* excuse, apology, pardon
sfert — sferturi *N* quarter
sfîrșit — sfîrșituri *N* end
a ști de *vb.* to know of, about
televiziune — televiziuni *F* television
timp — timpuri *N* time
toamnă — toamne *F* autumn
a trece *vb.* to pass (by), to go by

trecut, trecută, trecutî, trecute *adj.* past, last
 viitor /vi-i-tor/ *N* future
 viitor, viitoare, viitori, viitoare *adj.* future, next
 lunile anului the months of the year
 ianuarie /ja-nu-a-ri-je/ *M*
 februarie *M*
 martie *M*
 aprilie *M*
 mai *M*
 iunie *M*
 iulie *M*
 august /august/ *M*
 septembrie *M*
 octombrie *M*
 noiembrie *M*
 decembrie /dečembrije/ *M*

Phrases

azi după-amiază	this afternoon
ca să fiu	to be, so that I may be
ca să-ți amintesc	so that I may remind you
ce cald!	how warm, how hot
cît e ora, vă rog?	what is the time, please?
cît e ceasul, vă rog?	
îmi pare bine	I'm glad; (I'm) delighted to meet you
îmi pare rău	I'm sorry, I feel sorry
la (ora) opt fără un sfert	at a quarter to eight (<i>lit.</i> at eight less a quarter)
mai e mult	it's still a long time, there's still a lot (of time, distance, etc.)
noaptea	at night, during the night
nu . . . decît	only
nu-mî rămîne acum decît să . . .	all I can do now is (<i>lit.</i> it only remains to me now to) . . .

nu fi . . .

omule!

plecăm înapoi la Londra

poftim

pot să te învăț

săptămîna viitoare

șase (și) jumătate.

și să-mi cer scuze

voi englezii /-zi/

vrei să-mi spui?

să-ți amintești ce ai de făcut

don't be . . .

man!

we're returning to London

right, here we go, here we

are, here you are

I can teach you

next week

half past six (*lit.* six (and)

half)

and apologise, and ask him

to excuse me (*lit.* and ask

excuses for myself)

you English (*lit.* you the

English(men))

will you tell me?

to remember what you

have to do

21.2 Timpul

W: Ce dată avem azi, Sandule, te rog?

S: Azi e joi douăzeci și trei august (23 August) o mie nouă sute șazeci și opt (1968). Ieri parcă a fost douăzeci și două august? Sau azi e vineri?

W: Nu știu. Tu știi mai bine. De aceea te-am întrebat. Știi, la treizeci și unu august plecăm înapoi la Londra, cu avionul. Lui Patricia nu-i place să călătorească cu trenul noaptea. . . . Am avut o vară frumoasă aici. Putem însă spune că a trecut vara, nu-i așa?

S: Da, da, vara a trecut. Cum trece timpul! Și timpul e bani, cum spuneți voi englezii. Săptămîna viitoare începe toamna. E întii septembrie. Ce cald, ba chiar ce fierbinte a fost luna trecută și cînd te gîndești că în curînd începe frigul.

W: Nu fi așa pesimist, omule. Fii mai optimist. Pînă cînd să înceapă frigul mai e mult. Mai bine spune-mi lunile anului pe românește.

Note that the names of the months, like the names of the days of the week, are spelt with an initial small letter.

Further examples:

sîntem în 1969 (o mie nouă sute şaizeci şi nouă)	it is 1969
azi e 24 ianuarie 1970 (douăzeci şi patru ianuarie o mie nouă sute şaptezeci)	today is 24th January, 1970
la 24 ianuarie	on 24th January

21.3/2 The Time

e (ora) şapte	it's seven (o'clock)
e şapte şi cinci (minute)	it's five (minutes) past seven (<i>lit.</i> it's seven and five)
e şapte fără cinci (minute)	it's five (minutes) to seven (<i>lit.</i> it's seven less five)
e şase şi douăzeci şi cinci (de minute)	it's twenty-five past six
e şase fără douăzeci	it's twenty to six
e unu şi cinci	it's five past one
e două şi jumătate	it's half past two

Note that *unu* is used for 'one' and *două* for 'two'.

e douăsprezece fără zece	it's ten to twelve
e unsprezece fără douăzeci	it's twenty to eleven
e cinci şi un sfert	it's a quarter past five
e cinci fără un sfert	it's a quarter to five

We may also say:

e nouă cincizeci	it's nine fifty
e nouă douăzeci şi şapte	it's nine twenty-seven
e trei şi douăsprezece	it's three twelve
la trei şi douăzeci după-amiază	at 3.20 in the afternoon

la nouă și zece seara

at ten past nine in the evening, at 9.10 p.m.

la ora două noaptea

at two o'clock at night, at 2 a.m.

21.3/3 The Days of the Week

joi

(on) Thursday

joia

on (most) Thursdays (*lit.* the Thursday)

joia viitoare

next Thursday

joia trecută

last Thursday

mă duc la concerte vinerea

I go to concerts on Fridays (*when* I go)

The definite-article suffix *-a* is added when the noun is modified or indicates a more or less regular series of occasions. The resulting forms are:

lunea /*lun*ța/, marțea, miercurea, joia /*zho*ja/, vinerea, sîmbăta, duminica

We thus have:

Singular

vineri 'Friday', 'on Friday'

sîmbătă

Plural

vineri 'Fridays'

sîmbete

With the article:

Singular

vinerea 'on Fridays' (i.e. 'not necessarily every Friday, but if I go then it's on a Friday')

sîmbăta

Plural

vinerile '(always, regularly) on Fridays'

sîmbetele

While the names of the days are F-forms, the months are M-nouns:

într-o altă duminică

on another Sunday

un mai cald și frumos

a fine warm May

The following phrases are worth noting:

dimineața	in the morning
într-o dimineață	one morning
bună dimineața!	good morning
ieri dimineață	yesterday morning
seara	in the evenings (not necessarily every evening)
vineri seara	on Friday evening (<i>lit.</i> Friday in the evening)
mîine seară	tomorrow evening
în fiecare seară (<i>somewhat formal</i>)	every evening
serile	in the evenings, every evening
mă duc acolo vineri	I'm going there on Friday, next Friday
vinerea	on Fridays (if I go)
vinerile	(regularly) on Fridays, every Friday
în fiecare vineri	every Friday
vinerea seara	on Friday evenings (generally)
în toate serile de vineri	every Friday evening
astă-seară	} this evening, tonight
deseară	
în seara asta	
aseară	yesterday evening, last night
ziua	in the day(time), during the day (<i>lit.</i> the day)
în fiecare zi	every day
noaptea	in the night, at night
la noapte	tonight
noaptea trecută	last night
după-amiază	} in the afternoon
după-masă	
astăzi	} today
azi	

azi după-amiază	this afternoon
vineri după-amiază } vineri după-masă }	on Friday afternoon
după-amiezile	in the afternoons
vinerea după-amiază	on Friday afternoons

21.3/4 *a fi*: Subjunctive

The subjunctive of *a fi* 'to be' involves a different form for each person:

<i>Indicative</i>	<i>să-form</i>
(eu) sînt	să fiu /fiu/
(tu) ești	să fi /fi/
(el, ea) e(ste)	să fie /fije/
(noi) sîntem	să fim
(voi) sînteți	să fiți
(ei, ele) sînt	să fie /fije/

The forms *fi* /fi/ and *fiți* are used for the imperative positive, *nu fi* and *nu fiți* for the imperative negative:

nu fi așa pesimist!	don't be so pessimistic
fii mai optimist	be more optimistic

21.4 Exercises

1. Read aloud the following numbers:

3; 8; 12; 19; 21; 117; 198; 536; 1.435.

2. Read aloud the following ordinals:

al 2-lea; al 6-lea; a 9-a; a 51-a; al 99-lea; al 234-lea;
al 2.100-lea; a 4.513-a.

3. Read aloud the following dates:

3 aprilie; 17 februarie; 1 mai; 25 decembrie 1969;
19 octombrie 1943; 2 iulie 1504; 31 martie 1971.

*4. Read aloud the following times:

8.30; 10.45; 2.20; 9.5; 7.28; 4.55; 3.30 a.m.; 4.15 p.m.;
11.50 a.m.

5. Make sentences with the help of the following tables:

(a)	nu-mi aduc aminte aminteste-mi, te rog, adu-mi aminte, te rog,	ce trebuie să fac unde trebuie să mă duc ce trebuie să cumpăr	azi după-amiază miine dimineață săptămîna viitoare
-----	--	---	--

(b)	cît e	ceasul, ora,	vă rog?	e	unu două șase zece douăsprezece	și fără	un sfert zece douăzeci și două trei
-----	-------	-----------------	---------	---	---	----------------	---

(c)	îmi ne îi le vă	pare foarte	rău bine	pentru	Toma el George și Maria
-----	-----------------------------	-------------	-----------------	--------	-------------------------------

*6. Translate:

Mr and Mrs Smith left London by train (*trans.* left by train from (*din*) London) for Bucharest. They left on a Tuesday morning at half past ten from (*de la*) Victoria Station and arrived in Paris at seven in the evening. They left Paris (*trans.* from Paris they left) at twenty to twelve on Tuesday night, and after travelling (*trans.* after (*după ce*) they travelled) all day Wednesday and Thursday (*trans.* all the day of (*de*) Wednesday and of Thursday) they arrived on Thursday evening at 9.25 at the North Station in Bucharest (*trans.* at B. in the Station of (*de*) the North). Thus (*trans.* in this way) they were on the train (*trans.* travelled by train) 54½ hours (*trans.* fifty-four hours and half) or a little more than (*de*) two days and a quarter.

Lesson 22

22.1 Vocabulary

aproape de *prep.* near

apropo de *prep.* concerning, with regard to, talking about

băutură /bă-u-tu-ră/ — băuturi /bă-u-turi/ *F* drink

biftec — biftecuri *N* (beef) steak

cartof — cartofi *M* potato

chelner — chelneri *M* waiter

compot — compoturi *N* stewed fruit

crap — crapă *M* carp

desert — deserturi *N* dessert

excelent /eks-če-lent/, excelentă, excelenți, excelente *adj.*
excellent

friptură — fripturi *F* (piece of) roast meat, fried meat

grătar — grătare *N* grill

icre *F pl.* roe

icre negre *F pl.* caviar

a intra (în) *vb.* to enter

înăuntru /î-nă-un-tru/ *adv.* inside

listă — liste *F* list, menu

mic /mik/ — mici /miči/ *M*, mititel — mititei *M* 'mititei'
(highly spiced rolled mince-meat)

a mânca *vb.* to eat

morun — moruni *M* sturgeon

mușchi — mușchi /mushki/ *M* fillet steak, muscle

orchestră — orchestre *F* orchestra

ou /ou/ — ouă *N* egg

a parca *vb.* to park

persoană — persoane *F* person

pește — pești *M* fish

plată — plăți *F* payment, bill

porc — porci *M* pig, pork

a prăji *vb.* to fry

a prefera *vb.* to prefer

proaspăt, proaspătă, proaspeți, proaspete *adj.* fresh

restaurant /res-ta-u-rant/ — restaurante *N* restaurant

roșie — roșii *F* tomato

salam *N* salami
 salată — salate *F* salad
 a servi *vb.* to serve
 supă — supe *F* soup
 tort — torturi *N* (slice of) cake
 țuică — țuici /tsuiçi/ *F* plum-brandy
 vacă — vaci *F* cow, beef
 verde, verde, verzi, verzi *adj.* green
 vermut — vermuturi *N* vermouth
 a vota *vb.* to vote

Phrases

am să iau	I'll have, I'm going to have
se apropie de ei	(he) comes up to them
aș zice	I'd say, I should say, I suggest
cartofii prăjiți	chips
ce spui, Patricia?	what do you say, Patricia?
ce-ai vrea tu?	what would you like?
un compot de mere	(a dish of) stewed apples
a face plata	to pay the bill
iar ca băutura?	and to drink (<i>lit.</i> and as drink)?
a intra înăuntru	to go inside
la grătar	grilled
un loc de parcare	a parking place
mi-e /mje/ destul	it's, it will be enough for me
mie adu-mi un mușchi	I'll have a <i>steak</i> (<i>lit.</i> bring me a <i>steak</i>)
poftiți pe aici	this way, please
și la dvs. așteptăm mult	we have to wait a long time at your restaurant too
veți fi serviți îndată	you'll be served right away
vin de desert	dessert wine
vin de masă	table wine
voi ce-ați vrea?	what would you like?

22.2 La restaurant

Soții Roberts și prietenii lor merg la restaurant. Ei parchează mașina într-un loc de parcare, în fața restaurantului, și intră înăuntru. Un chelner se apropie de ei.

Sandu: Vrem o masă pentru patru persoane dar nu prea aproape de orchestră.

Chelnerul: Pofțiți pe aici. Vă place masa aceasta?

S: Da, e bună. Ce aveți pe listă?

C: Tot ce doriți. Pește, fripturi, băuturi. Doriți să începeți cu o supă?

S: Ce mîncăm? Voi ce-ați vrea? Eu aș zice mai întii niște icre de crap sau chiar icre negre și puțin salam. Ce zic doamnele?

P: Eu votez pentru icre negre și salam. Vreau însă și niște țuică tare.

A: Și eu vreau țuică.

S: Noi ce luăm, William?

W: Eu iau un vermut.

S: Eu am să iau o țuică. Și ce luăm după asta?

C: Nu doriți un pește? Avem un morun foarte bun și proaspăt, sau crap dacă preferați.

A: Ce spui, Patricia? Ce-ai vrea tu?

P: Eu vreau morun la grătar, cu cartofi și o salată de roșii. După salam și icre mi-e destul.

A: Eu am să iau un mușchi de porc la grătar.

W: Eu iau biftec cu ou și o salată verde.

S: Mie adu-mi, te rog, un mușchi de vacă cu cartofi prăjiți și o salată de roșii. A, da — și niște mici pentru toată lumea.

Toti: Da, da, bună idee!

C: Foarte bine. Iar ca băatură?

S: Ce doresc doamnele?

P: Un vin românesc de masă.

W: Eu vreau și un vin de desert.

A: Apropo de desert. Luăm tori și înghețată, nu?

P: Eu iau un compot de mere.

W: Eu prefer înghețată și cafea.

S: Eu am să iau tort și cafea.

C: Mulțumesc. Veți fi serviți îndată.

S: Știm că aici serviți bine. Numai când vrem să facem plata și la dvs. așteptăm mult.

Note: a list of the names of common food follows the English–Romanian Vocabulary.

22.3 Grammar

22.3/1 *dumneata, dumneavoastră*

Note that you may use *d-ta* when addressing a single waiter:

mie adu-mi, te rog, un	bring me a fillet steak,
mușchi de vacă	please

The plural of *d-ta* is *dvs.*:

ce aveți pe listă?	what do you have on the menu?
--------------------	-------------------------------

A waiter addresses one or more guests as *dvs.*:

nu doriți un pește?	would(n't) you like (some) fish?
---------------------	----------------------------------

Note the last example. Negative interrogative clauses are more common in Romanian than in English and more frequently convey a 'neutral' attitude (in English they may have a plaintive or patronising note, or convey surprise, impatience, annoyance, etc.).

22.3/2 The Future Tense

We saw in 4.4/4 that the present tense may be used to indicate future time as well as present time. In 13.3/3 we noted that there was a special auxiliary verb which may be used for the same purpose: *voi, vei, va, vom, veți, vor*. There is yet a third way of indicating future time, and that is to use the verb *a avea* plus a *să*-clause. Stylistically, this is a colloquial construction, and in a

very casual style the form *o* may replace all the forms of *a avea*. Thus we may say:

<i>I'll take</i>	<i>you'll take</i>	<i>he'll take</i>	<i>they'll take</i>
iau	luați	ia	iau
voi lua	veți lua	va lua	vor lua
am să iau	aveți să luați	are să ia	au să ia
o să iau	o să luați	o să ia	o să ia

In the Text we had:

eu am să iau o țuică	I'm going to have (a glass of) țuică
eu am să iau tort	I'm going to have (a slice of) cake

Note that, while the *voi*-forms are followed by the plain infinitive, the *a avea*-forms are followed by a *să*-clause. Note also that *iau* may be either 'I'll take' or 'they'll take'. Be careful not to confuse (*dvs.*) *veți* (future auxiliary, 'you'll', 'you're going to') with (*dvs.*) *vreți* (full verb, 'you want', 'you like'); or *voi* 'you' (as in *voi ce-ați vrea?* 'what would you like?') with *voi* 'I'll' (as in *voi lua* 'I'll take'). Note also (*ei*) *vor lua* 'they'll take' and (*ei*) *vor să ia* 'they want to take'.

Read off sentences from the following table:

am	să	iau	o friptură
ai		iei	
are		ia	
avem		luăm	
aveți		luați	
au		ia	

Read off a few more, substituting *o* for any of the forms in the first column.

22.3/3 The Conditional Mood

A special auxiliary is used to form the present conditional: *aș, ai, ar, am, ați, ar*. (Do not confuse this with the perfect auxiliary: *am, ai, a, am ați, au*.) The auxiliary is followed by the plain infinitive, as in English:

voi ce-ați vrea?	what would you like?
ce-ai vrea tu?	what would you like?
eu aș zice	I should say

The English translation of the conditional auxiliary is generally 'should', 'would' or 'd' (sometimes 'should like', 'would like').

Read off some clauses from the following table:

(eu)	aș	zice
(noi)	am	vrea
(tu, d-ta)	ai	lua
(voi, dvs.)	ați	dori
(el, ea, ei, ele)	ar	

The forms of the accusative and dative pronouns used with verbs in the conditional are the same as those used with verbs in the perfect:

le-aș spune	I should tell them
v-ar da-o	he'd give it to you

22.3/4 *te rog, vă rog, poftim, poftiți*

If initial in a clause, *te rog* and *vă rog* are often followed by a *să*-clause. Compare:

<i>te rog, pe aici</i>	this way, please
<i>vă rog să-mi dați cartea</i>	please give me the book
<i>dați-mi cartea, vă rog</i>	give me the book, please

If the request comes from more than one person, *rugăm* is used in place of *rog*:

<i>te rugăm să ne întrebi</i>	please ask us
-------------------------------	---------------

Poftim, poftiți (related to the verb *a pofti* 'to want', 'to invite') are generally used on their own, rather like interjections. They accompany the action of handing or offering something to someone. In the preceding Lesson, Sandu said *poftim* before reciting, on request, the names of the months. *Poftim*, the more common of the two, corresponds to *tu, d-ta*, and *poftiți* to *voi, dvs.* (The nearest English equivalent is perhaps a smile, sometimes 'please (do)', 'go ahead', 'there you are', etc.) In this Lesson the waiter says *poftiți, pe aici*, which is the same as *vă rog, pe aici*. If an offer involves an order, *poftim/poftiți* may precede an imperative:

poftim, întreabă-mă please ask me, go ahead
and ask me

Cf. te rog să mă întrebi.

Poftim/poftiți are also used for 'what did you say?' to a person known or unknown. At a more familiar level, you may also use *cum* in this sense; at a less familiar level the verb *a scuza* or *a ierta* may be used:

scuză-mă, iartă-mă, scuzați-mă, iertați-mă excuse me

You may also call out *poftim/poftiți* when you hear a knock on your door, meaning 'yes?' or 'come in, please' (= *te rog să intri, vă rog să intrați*).

22.4 Exercises

1. Make sentences with the help of the following tables:

(a)	are	vină sosească pece plătească răspundă	îndată azi măine	
	au		să	săptămîna luna lunea marțea

('she'll come at once', etc.)

(b)	aş am ar	aştepta merge veni	la	gară aeroport restaurant hotel Mamaia
-----	----------------	--------------------------	----	---

('I'd wait at the station', etc.)

(c)	cred credem sînt sigur sîntem siguri	că	vă place v-ar plăcea v-a plăcut	acolo aici	
				la	noi mare munte Eforie

('I think you'll like it there', etc.)

*2. Rewrite the following sentences, converting the verb underlined from the present tense into:

- (a) the perfect tense,
 (b) the future with *voi*,
 (c) the future with *a avea*,
 and (d) the conditional mood.

Use the reduced forms of *îmi*, *fi* and *ce* where appropriate.

- (1) (Eu) citesc un roman românesc.
- (2) Cred că locuiți într-o hotel mare.
- (3) Soții Roberts pleacă cu mașina la mare.
- (4) Mergem cu ei la munte.
- (5) Patricia vrea să mai stea în România.
- (6) Ce luați dvs.?
- (7) Îmi cumpăr un dicționar.
- (8) Cred că îi place aici.

*3. Translate:

— What would you (*tu*-form) like to do tomorrow evening?

— I'd like to go to a restaurant. We haven't been to a restaurant now (*mai*) for a long time (*de mult*), and I'd like something grilled.

— Right you are (*foarte bine*). We'll go (*mergem*) to a restaurant down town (*trans.* in the centre) to be (*ca să fim*) nearer the hotel. I know (*știu eu*) a restaurant where they do some very good *mititei* and roasts, and where they have some excellent Romanian wines.

— What time (*trans.* when) do you want to go? Fairly early (*trans.* earlier) or later?

— I think it's better (to go) early-ish (*trans.* earlier), so we can get back (*trans.* return home) quicker. I know you don't like going about (*prin*) town at night (*trans.* at night about town).

Lesson 23

23.1 Vocabulary

- același, aceeași /ačeeșahî/, aceiași, aceleași (ca) *det.*
pron. the same (as)
- aer /a-er/ — aere *N* air
- balcon — balcoane *N* balcony, dress- or upper-circle
- bărbat — bărbați *M* man
- categorie — categorii *F* category
- cinema /či-ne-ma/ (no pl.) *N* cinema
- cinematograf — cinematografe *N* cinema
- comedie — comedii *F* comedy
- de la *prep.* at, by, from, since
- deseară *adv.* this evening, tonight
- după ce *conj.* after
- film — filme *N* film, (motion) picture
- fotoliu — fotolii *N* armchair, orchestra stall, seat in the orchestra stalls
- grădină — grădinii *F* garden, open-air theatre, open-air cinema
- în loc de *prep.* instead of
- liber, liberă, liberi, libere *adj.* free, open
- loc — locuri *N* place, seat
- lojă — loji *F* box (in the theatre)
- minunat, minunată, minunați, minunate *adj.* wonderful
- mod — moduri *N* way, manner
- muzical, muzicală, muzicali, muzicale *adj.* musical
- muzică — muzici *F* music
- obicei — obiceiuri *N* habit, custom
- obișnuit, obișnuită, obișnuiți, obișnuite *adj.* usual, ordinary
- piesă — piese *F* play
- plăcut, plăcută, plăcuți, plăcute *adj.* pleasant, nice
- preț — prețuri *N* price
- a propune *vb.* to propose, to suggest
- răcoare — răcori *F* coolness, cool (air)
- rece, rece, reci, reci *adj.* cold
- a reține *vb.* to book, to reserve, to retain
- revistă — reviste *F* review, show

a rezerva *vb.* to book, to reserve
 scump, scumpă, scumpi, scumpe *adj.* expensive
 spectacol — spectacole *N* show, entertainment
 stal — staluri *N* stall
 teatru — teatre *N* theatre
 a telefona *vb.* to telephone, to ring up
 telefon — telefoane *N* telephone, (telephone) call
 tot așa cum *conj.* just as
 tragedie — tragedii *F* tragedy
 ziua *adv.* in the daytime, during the day

Phrases

am putea	we'd be able, we could
ar prefera	(they) would prefer
aș prefera la o revistă	I'd rather, I'd prefer to go to a show
ca să nu spun	not to say
categoriile rezervat și staluri	the categories 'reserved' (= front stalls) and 'stalls' (= back stalls)
ce-ați zice voi, bărbații?	what would <i>you</i> say, men? what would you men say? (<i>lit.</i> the men)
cred că da	I think so
dacă am merge	if we went (<i>lit.</i> if we should go)
de obicei	usually, generally
e răcoare	it's cool
în același timp	at the same time
în aer liber	in the open air
a merge la cinema	to go to the pictures
a merge la un film	to go and see a film
mergem mai bine la teatru	it would be better to go to the theatre
prin telefon	by 'phone
un teatru de vară	a summer theatre, an open-air theatre

unul din restaurantele de la lacuri	one of the restaurants by the lakes, one of the lakeside restaurants
se pot reține locurile	(the) seats can be reserved, you can reserve (the) seats
să ni se rezerve o masă	and (have them) reserve us a table
se vorbește de	you speak about, one talks of

23.2 La spectacole

P: Ce facem deseară, Ana?

A: Mergem la cinema. Mergem la un film, dacă vrei.

P: Ce fel de filme am putea vedea?

A: Depinde. Putem vedea un film românesc sau un film străin. Putem merge la un cinema sau o grădină, dacă e cald și frumos.

P: Aș vrea mult să mergem la un spectacol în aer liber. Vara e cald ziua la București, dar seara e răcoare și plăcut, nu putem spune rece, așa că aș prefera să mergem la o grădină.

A: Cred că și William și Sandu ar prefera același lucru, dar v-aș propune să mergem mai bine la un teatru de vară. Iar după teatru am putea merge la un restaurant. Apropo, William, ce-ai zice voi, bărbății, dacă am merge la un teatru de vară și apoi la unul din restaurantele de la lacuri?

W: Am zice că ai o idee minunată, ca să nu spun excelentă. Dar aș vrea să te întreb ceva. Sînt scumpe locurile la un teatru de vară? Acolo nu ai fotolii, staluri, balcoane, loji, așa că nu poți avea prea multe prețuri.

S: Desigur că nu sînt scumpe. De obicei se vorbește de categoriile rezervat și staluri, sau de categoria întâia și a doua, tot așa cum avem locuri de trei categorii la cinematografe. În același timp, locurile sînt mai ieftine la teatrele de vară.

W: Se pot reține locurile prin telefon?

S: Cred că da.

W: Dar la restaurante?

S: Și la restaurante se rețin mese, în mod obișnuit.

P: Atunci să mergem la un teatru de vară. Aș prefera la o revistă sau o comedie muzicală, în loc de o piesă obișnuită sau o tragedie.

A: Sandule, după ce telefonezi la teatru, telefonează și la unul din restaurantele de la lacuri să ni se rezerve o masă.

23.3 Grammar

23.3/1 Pronouns: *unul, una, unii, unele*

This pronoun means 'one (of them)' in the singular, and 'some (of them)' in the plural:

Am cumpărat două dicționare. Unul e pentru tine.

I've bought two dictionaries. One (of them) is for you.

Am cumpărat două cărți românești. Una e pentru tine.

I've bought two Romanian books. One is for you.

Au venit niște studenți din România. Unii (dintre ei) sînt din București.

Some Romanian students have arrived. Some (of them) are from Bucharest.

Au venit niște studente din România. Unele dintre ele știu englește.

Some students have arrived from Romania. Some of them know English.

În cartea noastră sînt treizeci și două de lecții. Unele sînt mai grele, altele mai ușoare.

There are thirty-two lessons in our book. Some are rather hard, others are fairly easy.

Note the translation of 'of them' in these constructions:
unii dintre ei (*M*), unele some of them
dintre ele (*N/F*)

Similarly:

mulți dintre băieți many of the boys

Din is also used in this sense, especially before nouns:

unul din restaurantele de la one of the lakeside
lacuri restaurants

The plural forms *unii* (M) and *unele* (N, F) are also used as determiners to modify nouns. They are then very similar in meaning to *niște* 'some'. In the following examples the determiners are stressed:

unii englezi știu puțin some English people know
românește a little Romanian

unele persoane nu vor să some people don't want to
învețe limbi străine learn foreign languages

Niște has no C-form; the C-form of the determiner *unii*, *unele*, viz. *unor*, is also used as the C-form of *niște* and of the zero-article (see 16.3/2 (b)).

23.3/2 Appositional Vocatives

In Lesson 21 we had the phrase *voi englezii* 'you English'. It is usual in Romanian to have an article with a noun in apposition to *noi* or *voi*:

ce-ați zice voi, bărbații? what would *you* say, men
(i.e. you who are the
men)?

We may also say:

ce-ați zice voi, voi bărbații? what would you men say?

Similarly:

noi, bărbații, nu spunem we men (i.e. we who are
nimic the men here) say
nothing

The C-form of *noi bărbații* is *nouă bărbaților*:

nouă bărbaților ne place să we men like smoking
fumăm

23.3/3 Verbs*(a) Impersonal Constructions*

Impersonal constructions in English are usually introduced by the pronoun *it* or *that*, as in 'it's raining', 'it's cold', 'that depends', 'that's all right'.

No such subject need be expressed in Romanian, so that we say *plouă, e rece, depinde, e bine*. Similarly: *e cald, e răcoare, e frig, e frumos, e plăcut, e devreme, e târziu*.

We also say:

e dimineață acum la New York	it's morning now in New York
e noapte acum la Tokio	it's night now in Tokio
e seară acum la Delhi	it's evening now in Delhi

Note also:

mi-e cald	I feel hot
i-e cald	he, she feels hot

(b) Reflexive Constructions

Romanian has frequent recourse to reflexive-verb constructions where English prefers a personal subject such as 'you', 'we', 'they', 'one' (with more or less vague referents) or a passive construction (see 20.3/6 (b)). The grammatical subject in such constructions, if there is one, follows the verb:

se pot reține locuri	seats can be reserved, one can reserve seats
se vorbește de două categorii să ni se rezerve o masă	we speak of two categories to reserve us a table

Note that the verb form is the third person singular, unless the grammatical subject is plural, in which case it too will be plural in form.

(c) The first or second person of the verb may,

as in English, be used with a fairly vague subject referent:

acolo nu ai fotolii	you don't have orchestra stalls there
nu poți avea prea multe prețuri	you can't have, one can't have, there can't be too many prices
tot așa cum avem locuri de trei categorii	just as we have seats of three categories, three prices

23.3/4 Conditional Clauses

The conditional mood is used in *dacă*-clauses in sentences whose main clause has a verb in the conditional. (In corresponding English sentences we generally use the past tense in the *if*-clause.)

Examples:

ce-ați zice voi dacă am merge la un teatru?	what would you say if we went to a theatre? how about going to the theatre? (<i>lit.</i> if we should go ...)
aș merge la un film dacă aș avea timp	I'd go and see a film if I had time
am merge la un cinema dacă am avea timp	we'd go to a cinema if we had time

This applies only to *dacă*-clauses as a rule, not to other kinds, such as *să*-clauses (which always require a subjunctive verb-form):

aș prefera să mergem la o grădină	I'd prefer to go to an open-air cinema
-----------------------------------	--

A future-tense form may also occur in a *dacă*-clause:

voi cumpăra mașina dacă voi primi banii	I'll buy the car if I get the money, if I'm going to get the money
---	--

23.3/5 Conjunctions

Note the difference between *ca să* 'so', 'so that', 'in order that', introducing clauses of purpose, and *așa că* 'so', 'so that', 'in such a way that', introducing clauses of result:

ai o idee minunată, <i>ca să</i> nu spun excelentă	that's a wonderful idea (you have there), not to say an excellent one
trebuie să faceți cât mai multe exerciții <i>ca să</i> vorbiți corect	you must do all the exer- cises you can in order to speak correctly
seara e răcoare și plăcut, <i>așa că</i> <i>aș</i> prefera să mergem la o gradină	it's nice and cool in the evening, so I'd rather we went to an open-air cinema

23.4 Exercises

1. Make sentences with the help of the following tables:

(a)

aș	vrea dori încerca	să	te vă -l o le fi	rog ceva
----	-------------------------	----	---------------------------------	----------

Note: *să o* may optionally be reduced to *s-o*.

(b)

n-ați n-ai n-ar	vrea să mergem la un	film? cinema? teatru? spectacol? restaurant?
-----------------------	----------------------	--

(c)

se pot	reține rezerva	locurile la	restaurant teatru spectacole
--------	-------------------	-------------	------------------------------------

(d)

mi- ți- i- ne vă le	e	cald frig rece
------------------------------------	---	----------------------

*2. Rewrite the following sentences, changing the verb in both clauses from the future to the conditional:

- (1) Voi cumpăra mașina dacă voi primi banii.
- (2) Vom merge la teatru dacă vom găsi locuri.
- (3) Se vor duce la mare dacă vor avea timp frumos.
- (4) Se va întoarce devreme dacă va găsi o mașină.
- (5) Dacă nu va trebui să mai stea la București, vor pleca mâine la Londra.
- (6) Dacă nu ne veți ajuta, nu vom putea face exercițiile.
- (7) Dacă nu îi veți invita dvs., nu vor veni la București.
- (8) Dacă nu va fi rece, ne vom duce la o grădină.

*3. Translate:

- (1) My pen is (*trans.* has) the same colour (*culoare* F) as yours.
- (2) Your pen is like (*la fel ca*) mine.
- (3) I'm reading the same book as you.
- (4) It's the same thing.
- (5) He's as (*la fel de* or *tot așa de*) big as my brother.
- (6) The same thing happened to me (*trans.* it happened in the same way (*la fel*) with me).

*4. Translate:

Ana: Patricia, please tell us in Romanian what you did last Sunday.

P: With pleasure. Let me try. Last Sunday we went to (*trans.* we were at) the seaside. But first I must tell you that it was very hard for us to agree about (*trans.* we agreed (*a se înțelege*) with great difficulty) how to get there (*cu ce să mergem*). I wanted to go by car, but Ana wanted (to go) by train, because it's

(*trans.* one travels) much quicker by train, that is (*trans.* of course) provided (*trans.* if) the train doesn't stop at (*prin*) (any) stations between Bucharest and Constanța (*trans.* from B. to C.). So (*deci*) we took the train from the North Station. Our train didn't stop at (*în*) any stations (*nici o gară*), so that in about two and a half hours we got to Constanța. We went from there to a hotel in Eforie (*trans.* to Eforie to a hotel) where we took two rooms with two (*cu câte două*) beds each, on the first floor. Then we went to the beach where we stayed a few hours on the sand, in the sun. After that we swam a lot in the sea.

- A: Patricia! What's the matter with you? None (*trans.* nothing) of (*din*) what you say is true!
- P: Certainly it isn't true. It doesn't need to be true, either. What we are doing now is (having) a conversation exercise (*trans.* an exercise of conversation). I am trying to speak Romanian, to say something in Romanian.
- A: And I can only (*nu . . . decît*) say that you have spoken very nicely and correctly.

Lesson 24

24.1 Vocabulary

a aplica *vb.* to apply

a se arăta *vb.* to be shown

articol — articole *N* article, item, object

a auzi *vb.* to hear

bunăvoință /bu-nă-vo-in-tsă/ — bunăvoințe *F* goodwill, kindness

carnet — carnete *N* notebook, exercise-book

către *prep.* towards

a se chema *vb.* to be called

client — clienți *M* customer, client

cumpărător — cumpărători *M* customer

curios, curioasă, curioși, curioase *adj.* curious, inquisitive, odd, strange

curios *adv.* curiously, oddly

curios — curioși *M* inquisitive person

de altfel *adv.* however, moreover

des *adv.* often

a deschide *vb.* to open

după cum *conj.* as

era /jera/ *vb.* (he, she, it) was

general, generală, generalii, generale *adj.* general

glumă — glume *F* joke

în timp ce *conj.* while

încurajare — încurajări *F* encouragement

lege — legi *F* law

magazin — magazine *N* shop, store, magazine

mincinos, mincinoasă, mincinoși, mincinoase *adj.* lying

mincinos — mincinoși *M* liar

a mulțumi (+ dat.) *vb.* to thank

a nota *vb.* to write down, to make a note of

notam *vb.* (I, we) noted down, was, were noting down

oarecum *adv.* somehow, somewhat, sort of

obiect /object/ — obiecte *N* object, thing

ocupat, ocupată, ocupați, ocupate *adj.* busy, occupied, engaged

ospitalitate — ospitalități *F* hospitality

pălărie — pălării *F* hat
 pe măsură *ce conj.* as
 scriitor — scriitori *M* writer
 sistem — sisteme *N* system
 spre *prep.* towards
 spunea /spun^{ea}/ *vb.* (he, she, it) told, was telling
 străin /stră-in/ — străini *M* foreigner
 a suna *vb.* to ring (a bell)
 școală — școli *F* school
 totdeauna /tod^{ea}una/ *adv.* always
 turist — turiști *M* tourist
 tuturor *det. pron. C-form pl.* (of, to, for) all
 țară — țări *F* country
 ușă — uși *F* door
 a se vedea *vb.* to see each other

Phrases

ai făcut foarte bine, că ai întrebat	you did very well to ask
așa ceva	such a thing, a thing like that
bună seara	good evening, good night
ca de obicei	as usual
ce mai faci?	how are you?
ce-ai mai făcut azi?	what have you done today?
celălalt e-un /jun/ mincinos	the other is a liar
cum se cheamă pe românește?	what's it, are they (called) in Romanian?
dar tu?	and how are you?
în acele momente	at those moments, times
în general	in general, generally (speaking)
în loc să servească	instead of serving
mi-a răspuns la întrebări	she replied to my questions
o lege a ospitalității	a law of hospitality
s-o auzim și noi	let us hear it too
spre seară	towards evening

străinilor li se arată multă bunăvoință	foreigners are shown a great deal of kindness
toată ziua	all day
tot felul de	all kinds of
totul e numai ca . . . să fie . . .	always provided that . . . are . . .
vînzătoarei i s-a părut oarecum curios acest lucru	the shop-assistant thought it rather odd (<i>lit.</i> this thing seemed somewhat odd to the shop-assist- ant)

24.2 O lecție practică

Patricia se întoarce spre seară din oraș. Sună la ușă. Sandu îi deschide.

P: Bună seara, Sandu.

S: Bună seara, Patricia. Ce mai faci?

P: Bine, mulțumesc. Dar tu? Nu ne-am văzut toată ziua.

S: Mulțumesc, bine și eu. Am fost foarte ocupat la școală. Ce-ai mai făcut azi?

P: Ca de obicei, am fost în oraș. Apropo, mi se pare că am făcut azi o greșală. Am intrat într-un magazin cu tot felul de obiecte și am început să întreb o vînzătoare, care era liberă, cum se cheamă pe românește unele articole din magazin. Pe măsură ce mi le spunea, eu le notam într-un carnet. Ea s-a uitat curios la mine dar mi-a răspuns la întrebări.

S: Nu mi se pare că ai făcut o greșală. Desigur că vînzătoarei i s-a părut oarecum curios acest lucru, dar după cum ai văzut, ți-a răspuns. De altfel cred că nu li se întîmplă lor prea des așa ceva. Nu toți turiștii sînt așa curioși. În general, în toate țările străinilor li se arată multă bunăvoință. E o lege a ospitalității. Totul e numai ca vînzătorii sau vînzătoarele să nu fie ocupați cu clienții în acele momente. Ce-ar zice cumpărătorii dacă, în timp ce ei așteaptă, în loc să-i servească pe ei, vînzătorii ar da lecții

tuturor turiștilor care vin în magazine? Dar ai făcut foarte bine, că ai întrebat.

P: Îți mulțumesc pentru încurajare. Trebuie să mai aplic sistemul și altădată.

O glumă

W: Sandule, am auzit azi o glumă bună.

S: S-o auzim și noi.

W: De ce din doi oameni care se întâlnesc unul e un curios și celălalt e-un mincinos?

S: Nu știu. Spune-mi tu.

W: Fiindcă unul întreabă, 'Ce mai faci?', iar celălalt răspunde, totdeauna, 'Bine, mulțumesc.'

24.3 Grammar

24.3/1 The Noun Phrase

(a) The definite-article suffix is used with a noun modified by *tot*, *toată*, *toți*, *toate*, also in cases where English has zero-article:

tot felul de obiecte all kinds of things

Note that *felul* is singular.

în toate țările in all countries, in every
country

toată ziua all (the) day (long)

Note the position of *nu* in the following:

nu toți turiștii sînt așa not all (the) tourists are so
curioși curious

The plural forms *toți*, *toate* have a common C-form, *tutoror*:

vînzătorii ar da lecții tuturor the shop-assistants would
turiștilor give lessons to all the
tourists

Note that the modified noun is also in its C-form (this is exceptional; cf. (d) below).

(b) English abstract nouns only take the definite article when they are post-modified. The corresponding nouns

in Romanian, like pl. nouns used generically, may take the article suffix whether modified or not:

o lege a ospitalității a law of hospitality

As we saw in 20.3/7, the possessive marker is used, as in this example, to link a C-form noun (*ospitalității*) to another noun (its head, *lege*) when the latter is modified by the indefinite article (as in this example) or by an adjective. In other words, *al* is only omitted when the head noun is modified by the definite article alone and the C-form noun follows immediately; in all other cases (e.g. if the definite article is absent, or an adjective present with the head noun, or if the head noun is separated from its C-form modifier by a copulative verb as in 20.3/2), *al* is used. Compare the following:

ruinele unui vechi oraș	the ruins of an old town
ruinele vechiului oraș	the ruins of the old town
ruinele vechii cetăți	the ruins of the old city
ruine ale vechiului oraș	ruins of the old town
ruinele vechi ale cetății	the old ruins of the city
cartea scriitorului	the writer's book
cartea cea nouă a	} the writer's new book
scriitorului	
noua carte a scriitorului	
pălăriile soției mele	my wife's hats
noile pălării ale soției mele	my wife's new hats

Note this last example: the adjective takes the article suffix as it precedes the noun; the plural form *mele* is used as its F-noun head (*soția*) is in its C-form (*soției*); and the form *ale* agrees in number (pl.) and gender (F) with the F-pl. head (*pălării*).

(c) Frequently the word *acest(a)* translates both 'this' and 'that'. When it is necessary to stress the difference, the form *acel(a)* is used for 'that'. Here is a summary of all the forms of both words:

(1) The forms placed before the noun, the noun taking no article, are non-pronominal:

B-forms

	M	N	F
sg.	acest acel		această aceia
pl.	acești acei	aceste acele	

C-forms

	M/N	F
sg.	acestui acelui	acestei acelei
pl.	acestor acelor	

(2) The following forms in *-a* may be placed after the noun, the noun taking the article suffix, or used as pronouns:

B-forms

	M	N	F
sg.	acesta acela		aceasta aceia
pl.	aceștia aceia	aceștea aceia	

C-forms

	M/N	F
sg.	aceștia aceluia	aceștea aceia
pl.	aceștia aceluia	

The only difficult formations are those of the B-form F-sg. of the pronoun determiners:

această + -a → aceasta

acea /ača/ + -a → aceea /ačeęa/

Now write down a number of phrases using *acest(a)* and *acel(a)* in their various forms (e.g. *domnii aceia, îmi plac mult acestea*). Note that a demonstrative-plus-noun construction is declined in the same way as an adjective-plus-noun construction (e.g. *pălăria acestei fete*; see 20.3/1 (a)).

(d) We thus have two types of determiner-plus-noun construction in C-form functions:

(1) The case may be shown by the determiner alone:

acestor ('these') altor ('other') citorva ('some') multor ('many') unor ('some') la cinci ('five')	turiști copii oameni studenți femei fete studente	le	place trebuie
---	---	----	------------------

celor mai mulți ('most') celorlalți ('the other') la puțini ('(a) few')	turiști oameni studenți	le	place trebuie
celor mai multe celorlalte la puține	femei fete studente		

Note the C-forms *la puțini*, *la puține* and *multor* (*puținor* and *la mulți*, *la multe* also occur); *la* is the dative marker before numerals above *un(u)*¹:

am dat stilouri la cinci copii I gave pens to five children

¹ The *genitive* marker for numerals above *un(u)* is *a* (invariable); compare:

hainele celor doi studenți
 hainele a doi studenți

the two students' clothes
 two students' clothes

The C-form of *cîți, cîte* 'how many' is *cîtor*:

cîtor turiști le trebuie ajutor how many tourists need
medical? medical assistance?

(2) Or the case may be shown (much more rarely) by both elements:

tuturor	turiștilor studenților studentelor	le place
---------	--	----------

turiștilor studenților studentelor	acestora acelora	le place
--	---------------------	----------

24.3/2 Pronouns

(a) Note the examples in the text of the uses of the secondary forms of the dative pronouns (*mi, ți, i, ni, vi, li, și*). Remember that these forms are used before an accusative pronoun (except before *o*; see 20.3/6):

mi se pare că am făcut o greșeală I think I made a mistake,
did something wrong
pe măsură ce mi le spunea as she told me them

Note the word-order in the next examples, in which the dative pronoun is present in addition to the C-form noun (see 16.3/2 (e) 3.):

vînzătoarei i s-a părut curios the shop-assistant thought
acest lucru it strange
străinilor li se arată multă bunăvoință foreigners are shown great
kindness

Note in the next example the position of *nu*, which, more logically than in English perhaps, negates the verb *a se întîmpla* rather than *a crede* (cf. 9.3/5 (b)):

cred că nu li se întîmplă lor I don't think such things
prea des așa ceva happen to them very
often

For all other verbs you add the same set of endings but insert an *-e-* /*ę*/ before each one.

Examples:

<i>a lua</i>	<i>a avea</i>	<i>a cobori</i>
stem: <i>lu-</i>	stem: <i>ave-</i>	stem: <i>cobor-</i>
imperfect: <i>luam</i>	imperfect: <i>aveam</i>	imperfect: <i>coboram</i>
<i>luai</i>	<i>aveai</i>	<i>coborai</i>
<i>lua</i>	<i>avea</i>	<i>cobora</i>
<i>luam</i>	<i>aveam</i>	<i>coboram</i>
<i>luați</i>	<i>aveați</i>	<i>coborați</i>
<i>luau</i>	<i>aveau</i>	<i>coborau</i>

For other verbs (i.e. those in *-e* and *-i*) you add an *-e-* to the final consonant of the stem first:

<i>a pune</i>	<i>a dori</i>
stem: <i>pun-</i>	stem: <i>dor-</i>
imperfect: <i>puneam</i>	imperfect: <i>doream</i>
<i>/punęam/</i>	<i>/doręam/</i>
<i>puneai</i>	<i>doreai</i>
<i>punea</i>	<i>dorea</i>
<i>puneam</i>	<i>doream</i>
<i>puneați</i>	<i>doreați</i>
<i>puneau</i>	<i>doreau</i>

Some special cases:

<i>a fi</i>	<i>a da</i>	<i>a sta</i>	<i>a vrea</i>	
<i>eram</i>	<i>dădeam</i>	<i>stăteam</i>	<i>voiam</i>	
<i>/jeram/</i>				
(etc.)	(etc.)	(etc.)	(etc.)	
<i>a ști</i>	<i>a scrie</i>	<i>a face</i>	<i>a locui</i>	(and other verbs
<i>știam</i>	<i>scriam</i>	<i>făceam</i>	<i>locuiam</i>	ending in vowel
(etc.)	(etc.)	(etc.)	(etc.)	+ <i>-i</i>)
<i>a întoarce</i>				
<i>întorceam</i>				
(etc.)				

(b) *Sequence of Tenses*

Note the uses of the conditional present and the indicative present in the sentence in the Text beginning *ce-ar zice cumpărătorii*. . . . In English, only the first verb would be in the conditional, while the others would be in the indicative past. In Romanian, there is mood agreement only between the main clause (interrogative here) and the *dacă*-clause; the remaining clauses are independent as regards tense and mood, and use the indicative or subjunctive present.

24.3/4 Adverbs: *mai*

The word *mai* is used in various senses: 'more', 'again', 'left', 'still', 'else', etc. It indicates that something remains, or is repeated, or is an addition:

e mai atent decât ea	he's more attentive than her
mai des	more often
mai vrei unu?	would you like another one?
aș mai spune ceva	I'd like to say something else
aș vrea să mai vin la voi	I should like to come and see you again
trebuie să mai aplic sistemul și altădată	I must apply the system again, another time

The following use combines the two ideas 'what else did you do?' and 'what did you do after that?':

ce-ai mai făcut după aceea?

(This would generally mean 'what *else* did you do—after you did *that*?' and not 'what *else* did you do after that?'.)

But generally the question

ce-ai mai făcut?

is used in situations where English has, simply, 'what have you done?' or 'what have you been doing?'.

Other uses:

mai întîi	first (of all)
mai ales	especially
mai deunăzi	recently, the other day
ce mai faci?	how are you?

Mai comes immediately before the adjective or adverb in a comparative construction, but in other uses it generally adheres to the verb:

(e) mai puțin	(it's, there's) less
mai e puțin	there's a little left, it's a bit further
mai e puțin și ajungem	just a bit further and we'll be there

24.4 Exercises

1. Copy out the Text of the Lesson and read it aloud.

2. Answer the following questions:

- (1) Cînd s-a întors Patricia acasă?
- (2) Cine i-a deschis ușa?
- (3) Ce i-a spus Patricia lui Sandu?
- (4) Ce i-a răspuns Sandu?
- (5) Cum se spune 'how are you?' pe românește?
- (6) De unde venea Patricia?
- (7) Ce a început Patricia să o întrebe pe vînzătoarea din magazin?
- (8) Pentru ce i-a mulțamit Patricia lui Sandu?

3. Make sentences with the help of the following tables:

(a)	în acel moment cînd au intrat cînd au venit la noi în timp ce mă aștepta	citeam	o scrisoare
		scriam	
		vorbeam cu sora mea eram la ușa fumam o țigară	

(b)

voiam	să	vă	întîlnesc vorbesc ajut	
doream		le	spun întreb	ceva
veneam				

(c)

mi ni i li	se pare că	am ai a ați au	făcut	o greșeală un lucru bun
---------------------	------------	----------------------------	-------	----------------------------

*4. *Translate* (unless otherwise indicated, use the perfect tense for the English past):

It was (*imperfect*) towards (*către*) evening when Patricia returned from town. She rang at the door and waited a little. Sandu opened the door. She said 'Good evening' to him. After answering her (*trans.* after he answered her), he asked her, 'How are you?'. She answered (*add* him), '(Very) well, thank you'. Then she told him how she (had) entered a shop selling (*trans.* with) all kinds of things and how she had begun (*trans.* began) to ask a shop-assistant what some of the things (*trans.* articles) in the shop were called (*trans.* are called) in Romanian. She wrote them down in her notebook while the shop-assistant watched (*imperfect*) her, curiously (*trans.* looked curiously at her).

Lesson 25

25.1 Vocabulary

altfel *adv.* otherwise

a amenința *vb.* to threaten

a apărea *vb.* to appear

artă — arte *F* art

autobuz /a-u-to-buz/ — autobuze *N* bus

bulevard — bulevarde *N* boulevard, avenue

cer — ceruri *N* sky, heaven

direct *adv.* straight, direct

floare — flori *F* flower

galerie — galerii *F* gallery

iarbă — ierbi¹ *F* grass

a ieși (din) *vb.* to go out, to come out (of)

istorie — istorii *F* history

kilometru — kilometri /ki-lo-me-tri/ *M* kilometre

monument — monumente *N* monument

muzeu /mu-zeu/ — muzee /mu-ze-e/ *N* museum, art-gallery

natural, naturală, naturală, naturale *adj.* natural

național, națională, națională, naționale *adj.* national

nor — nori *M* cloud

parc — parcuri *N* park

pădure — păduri *N* wood(s)

pe când *conj.* while

pictură — picturi *F* painting

a se plimba *vb.* to walk, to go for a walk

a ploua *vb.* to rain

sat — sate *N* village

stație — stații *F* bus-stop, tram-stop

a se strica *vb.* to break, to deteriorate, to get worse, to get broken

șosea — șosele *F* high-road, roadway

taxi /taksi/ — taxiuri *N* taxi

troleibuz — troleibuze *N* trolley-bus

universal, universală, universală, universale *adj.* international, world-, universal

¹ C-form root.

a se urca *vb.* to climb, to get (on, in)

vizitare — vizitări *F* visit, visiting

vreme — vremuri (*or* vremi) *F* weather, time

vreun /vre-un/, vreo /vr̥o/, vreunii /vre-u-ni/, vreunele
det. a, some (. . . or other)

vreunul /vre-u-nul/, vreuna /vre-u-na/, vreunii, vreunele
pron. one, some

Proper Names

București

vreunul din parcurile

Bucureștiului

/bu-ku-resh-tju-luj/

pădurea Băneasa

orașul București

Snagov

Muzeul Satului

Muzeul Zambaccian

/zambakčjan/

Bucharest

one of the parks of

Bucharest

the Băneasa woods

the city of Bucharest

Snagov

the Village Museum

the Zambaccian Museum

Phrases

aș fi . . . , ar fi . . . , am fi . . .

am fi avut mai mult de mers

am fi putut ajunge

dacă am fi luat

ce-am putea vizita?

așa de bine

bulevardele cele mari

ce păcat!

de la Șosea

(I, he, we) would have

we'd have had further to
go, walk

we could have arrived,
would have been able to
arrive

if we had taken

what could we visit?

so well

the big boulevards

what a pity!

i.e. in the Șosea Kiseleff
(a well-known avenue in
Bucharest)

e numai la patruzeci de kilometri de București	it's only 40 km. from Bucharest (<i>lit.</i> it's only at 40 . . .)
ies /jes/ din muzeu	they come out of the museum
între timp	meanwhile, in the meantime
la timp	in time
pînă acum	up to now
să mă gîndesc	let me think

25.2 Prin București

Cei patru prieteni pleacă într-o zi prin oraș să continue vizitarea muzeelor și monumentelor de artă.

P: Ce-am putea vizita azi, Sandule?

S: Să mă gîndesc. Am fost pînă acum la Galeria Națională de Pictură, la Muzeul Zambaccian, la Muzeul de Artă Universală, de Artă Națională, de Istoria Orașului București, la Muzeul Satului. . . .

A: Să mergem la unul din muzeele de la Șosea. Să luăm pentru asta un troleibuz sau un autobuz, fiindcă cu mașina mergem prea repede și nu mai putem vedea nimic din oraș.

La una din stațiile de autobuze și troleibuze prietenii noștri se urcă într-un troleibuz.

A: Cred că ar fi fost mai bine dacă am fi luat un autobuz; am fi putut ajunge mai repede.

S: Nu știu dacă ar fi fost totuși așa de bine, deoarece am fi avut mai mult de mers chiar dacă am fi mers mai repede. Autobuzul nu merge direct, pe cînd troleibuzul merge direct, pe bulevardele cele mari, din centru.

W: Aș fi vrut să mergem și la pădurea Băneasa sau să ne plimbăm în vreunul din parcurile sau grădinile Bucureștiului.

Ana privește cerul pe care au apărut între timp nori negri.

A: Ce păcat că s-a stricat vremea și amenință să plouă, fiindcă altfel am fi putut merge la Snagov, care e numai la 40 de kilometri de București.

S: Nu știu dacă știți, dar la Snagov e un lac mare și o pădure foarte mare și frumoasă cu iarbă verde și flori multe.

La Șosea prietenii noștri coboară din troleibuz și se duc la Muzeul de Istorie Naturală. Când ies din muzeu începe să plouă, dar Sandu vede la timp un taxi liber. — Iată un taxi care vine la timp, zice el. Repede înăuntru!

25.3 Grammar

25.3/1 Determiners: *cel, cea, cei, cele*

The plural forms *cei, cele* are used before numeral modifiers; the noun does not take the article suffix:

cei patru prieteni	the four friends
cele două prietene	the two friends
iață camerele celor trei băieți	here are the three boys' rooms

Both the singular and plural forms may occur before adjective-modifiers. The meaning they convey lies somewhere between that conveyed by the definite article and that conveyed by the demonstrative *acel(a)*:

bulevardele mari	the big boulevards
bulevardele cele mari	the, those big boulevards
bulevardele acelea mari	those big boulevards

See also 30.3/2.

25.3/2 Verbs: The Conditional Mood, Past Tense¹

This tense is formed by means of the present conditional (see 22.3/3) of *a fi* together with the past participle of the verb to be conjugated. It may be translated '... 'd have ...', '... should have ...', '... would have ...':

¹ The Conditional Past is often replaced by the Imperfect.

(eu) aş	} fi + past participle (invariable)
(tu) ai	
(el) ar	
(noi) am	
(voi) ați	
(ei) au	

ar fi mai bine	it would be better
ar fi fost mai bine	it would have been better (<i>lit.</i> it would be been better)
am avut mai mult de mers	we had further to go
am avea mai mult de mers	we would have further to go
am fi avut mai mult de mers	we would have had further to go

Don't confuse the following:

(eu, noi) am avut	I, we (have) had
(noi) am fi avut	we would have had, we'd have had

The past conditional is also used in *dacă*-clauses:

cred că ar fi fost mai bine	I think it would have been
dacă am fi luat un	better if we had (<i>lit.</i>
autobuz	would have) taken a bus

Further examples:

am fi putut ajunge mai repede	we could have got there quicker
am fi putut merge la Snagov	we could have gone to Snagov
aș fi vrut să mergem și la pădurea Băneasa	I'd have liked to go, I'd like to have gone, I'd have liked to have gone to the Băneasa woods

When the verb is in the conditional (present or past), the pronoun *o* follows the main part of the verb, just as it does in the case of the perfect:

dacă i-ai trimite-o

if you sent it to her

/tri-mi-țeo/

dacă i-ai fi trimis-o

if you'd sent it to her

25.3/3 Verbs: a trebui

Further examples:

trebuie să mă duc acolo

I must go there

a trebuit să mă duc acolo

I had to go there

n-a trebuit să mă duc acolo

I didn't have, need to go there

n-ar fi trebuit să mă duc
acolo

I needn't have gone there

n-aș vrea să trebuiască să
mă duc acoloI shouldn't like to have to
go there**25.3/4 Conjunctions**

The following examples contain conjunctions equivalent to English *as*, *when*, *while*. Some of the forms are near-synonyms. With some, the imperfect is commonly used in past-tense constructions.

(după) cum spuneam
as I was saying

cum auzea un cuvânt nou, îl scria în caiet

when he heard a new word, he wrote it down in his exercise-book

pe măsură ce înaintam spre nord, se făcea tot mai rece

as we advanced northwards, it grew colder and colder (*a înainta* 'to advance', *a se face* 'to become', *tot mai* 'more and more')

cînd }
după ce } termin (*present tense*) cartea, am să ți-o dau și ție

when I'm through with the book, when I've read the book, I'll pass it on to you (*și ție* suggests 'so that you'll be able to read it too')

pe cînd }
în timp ce } mă întorceam acasă . . .

while returning home, on my way home, as I was
returning home . . .

în timpul cît ai fost în concediu

while you were on holiday, on leave

cît ai lipsit am terminat lucrarea

while you were away I finished the work (*a lipsi* 'to
be away', *lucrare F* 'work')

Note also the translations of 'as' (*dacă* and *aşa cum*)
in Exercises 4 and 5.

25.4 Exercises

1. Copy out the Text of the Lesson and read it aloud

2. Answer the following questions:

- (1) Ce muzee au vizitat pînă acum soşii Roberts?
- (2) Unde vreau ei să se ducă azi cu prietenii lor?
- (3) Cu ce se pot duce ei la Şosea?
- (4) Unde ar fi vrut să se plimbe William?
- (5) Ce ar fi vrut Ana să facă?
- (6) Ce spune Sandu că este (*there is*) la Snagov?
- (7) Unde coboară cei patru prieteni?

3. Make sentences with the help of the following tables:

(a)	să	luăm urcăm într-	un	autobuz troleibuz taxi
	am	luat venit cu		

(b)	e ai aveţi avem au	mult puţin destul	de	mers urcat coborît citit scris învăţat

(c)	cîți kilometri sînt	pînă de	la	București? Londra? Constanța? Sinaia? Brașov?
-----	---------------------	------------	----	---

(d)	să	mergem ne plimbăm stăm	în	grădină parc pădure curte
-----	----	------------------------------	----	------------------------------------

Note the meanings here:

e mult de mers	it's a long way, we have a long way to go
avem destul de mers	it's far enough, we have a fair distance to cover

*4. Change the tense of the verbs in the following sentences into (a) the present conditional, and (b) the past conditional. (In the first two sentences as they stand, *dacă* means 'as', 'because'; with the conditional (as with the future) it means 'if'.)

- (1) Dacă am plecat devreme am ajuns la timp (1st pers. sg.).
- (2) Dacă m-ai ajutat am terminat exercițiile mai repede.
- (3) Dacă mă întrebi îți răspund.
- (4) Dacă vei învăța vei ști lecția.
- (5) Poți să ajungi la timp dacă te duci mai repede.
- (6) Ana va primi telegrama pînă (by) joi dacă i-o trimiți azi.

*5. The translation text below includes a number of new words. Study the new vocabulary first, before attempting the exercise.

*Vocabulary*amabilitate — amabilități *F* kindness, friendlinessarhitectură — arhitecturi *F* architectureatrăgător, atrăgătoare, atrăgători, atrăgătoare *adj.* nice, pleasant, attractivebucureștean — bucureșteni *M* Bucharestiancăldură — călduri *F* heatcu adevărat *adv.* truly, reallycunoscut, cunoscută, cunoscuți, cunoscute *adj.* well-knowna impresiona *vb.* to impressinteresant, interesantă, interesanți, interesante *adj.* interestinglarg, largă, largi, largi *adj.* widea merita *vb.* to be worth, to meritoamenii *M pl.* peopleobiectiv — obiective *N* objective, target, aimobișnuit, obișnuită, obișnuiți, obișnuite (cu, să) *adj.* used (to), accustomed (to)statuie — statui /statui/ *F* statueturistic, turistică, turistici, turistice *adj.* tourist

ceva locuri any places

a merge pe munte, a merge pe munți to walk in the mountains

pe munți

merită văzut (it) is worth seeing

obiectiv turistic sight

— Did you have time to see any really interesting places on (*în*) your trip to Bucharest?

— Yes, of course. We saw all the more important buildings, museums, parks, statues—all the well-known sights. But of course we didn't have time to see everything that's worth seeing.

— What impressed you most?

— Oh, the wonderful wide boulevards, the parks, the flowers, the architecture, the food—and especially the kindness of the people.

— And what did you like least?

— That's (*iată*) a very difficult question to answer (*la*

care e greu de răspuns)! Perhaps the heat, which we're not used to in England. Summer is not the best time to (*pentru a*) visit the Romanian capital (*trans.* the capital of Romania). Bucharest (*Bucureștiul*) is pleasantest in spring and autumn. It's better to go (*să mergi*) to Mamaia, for example, or Sinaia in summer—swim (*să înoți*) in the Black Sea or walk in (*pe*) the mountains. Do as the Bucharestians do (*trans.* do as (*fă așa cum*) do the B.)!

Lesson 26

26.1 Vocabulary

- a adăuga /a-dă-u-ga/ *vb.* to add
ajutor — ajutoare *N* help, assistance
aşadar *adv.* then, therefore
bogat, bogată, bogaţi, bogate *adj.* rich
bravo *int.* well done, well said, bravo
câmpie — câmpii *F* plain
coastă — coaste *F* coast
a cunoaşte *vb.* to know
se cunoaşte *vb.* one can see, it is noticeable, clear
deal — dealuri *N* hill
deltă — delte *F* delta
a despărţi *vb.* to divide, to separate
desparte *vb.* (he, she, it) divides, separates
enorm, enormă, enormi, enorme *adj.* enormous, huge
est *N* east
a se face (din) *vb.* to be made (from)
fluviu — fluvii *N* (major) river
a forma *vb.* to form
ia /ja/ *int.* come, now
inel — inele *N* ring
a izvorî *vb.* to spring, to rise
izvorăşte *vb.* (it) rises
în jurul (+ gen.) *prep.* (a)round
mănăstire — mănăstiri *F* monastery
medieval, medievală, medievali, medievale *adj.* mediaeval
a menţiona *vb.* to mention
nume — nume *N* name
podiş — podişuri *N* plateau, table-land
prin *prep.* through
printre *prep.* among
regiune /re-ği-u-ne/ — regiuni *F* region, district
rîu /rîu/ — rîuri /rî-uri/ *N* river
a sări *vb.* to jump
stuf *no pl. N* reed
sud *N* south
sud-est *N* south-east

ştiinţă /shti-in-tsa/ — ştiinţe *F* knowledge, science
 tocmai *adv.* just, precisely, as far (away) as
 a se vărsa *vb.* to flow, to pour
 vărsare — vărsări *F* (river) mouth, flowing
 vecin, vecină, vecini, vecine (cu) *adj.* neighbouring,
 bordering (on), adjacent (to)
 vest *N* west
 vestit, vestită, vestiţi, vestite *adj.* famous, renowned

Phrases

ar mai fi de adăugat câteva nume	there are (<i>lit.</i> would be) some names to add, to be added, one ought to add
să te vedem cum stai cu . . .	let's see how it is with . . ., how you stand regard- ing . . ., how good you are at . . .
eşti tu tare la . . . foarte bine	<i>you're</i> good at . . . very good, quite correct, right
ia să văd	let me see now, come let's see
în centrul României	in the centre, middle of Romania
în jurul podişului	round the plateau
în sud-estul Europei /e-u-ro-pej/	in the south-east of, in south-east Europe
la vărsarea ei în mare	at its mouth, where it flows into the sea
mai e ceva de spus	there's something more to say, to be said
nota zece la toate lecţiile	ten out of ten in all the lessons, every lesson
să-mi sari în ajutor	to come to my rescue, jump to my aid
vrea să-mi arăt eu ştiinţa	she wants me to display <i>my</i> knowledge

William fii gata . . .

William be ready . . . , you
be ready, William . . .vestita regiune a
mănăstirilorthe famous region of the
monasteries*Nume Geografice — Geographical Names*

Africa	Africa
America	America
Asia /a-si-ja/	Asia
Australia /a-u-stra-li-ja/	Australia
Europa /e-u-ro-pa/	Europe
Albania /al-ba-ni-ja/	Albania
Anglia /an-gli-ja/	England
Austria /a-u-stri-ja/	Austria
Belgia /bel-ği-ja/	Belgium
Bulgaria	Bulgaria
Cehoslovacia	Czechoslovakia
/če-ho-slo-va-či-ja/	
Danemarca	Denmark
Elveția /el-ve-tsi-ja/	Switzerland
Finlanda	Finland
Franța	France
Germania	Germany
Grecia /gre-či-ja/	Greece
Irlanda	Ireland
Islanda	Iceland
Italia	Italy
Iugoslavia	Yugoslavia
Marea Britanie	Great Britain
Norvegia	Norway
Olanda	Holland
Polonia	Poland
Portugalia	Portugal
România /ro-mâ-ni-ja/	Romania
Rusia /ru-si-ja/	Russia
Scotia /sko-tsi-ja/	Scotland
Spania	Spain
Suedia	Sweden

Nume Geografice — Geographical Names

Turcia	Turkey
Țara Galilor	Wales
Ungaria	Hungary
Uniunea Sovietică	U.S.S.R.
Africa de Sud	South Africa
America de Sud	South America
Argentina	Argentina
Brazilia	Brazil
Canada	Canada
China /ki-na/	China
Egipt	Egypt
India	India
Iran	Iran
Izrael	Israel
Japonia /zhaponija/	Japan
Mexic	Mexico
Noua Zelandă	New Zealand
Pakistan	Pakistan
Statele Unite ale Americii /-či/ (S.U.A.)	U.S.A.

Rivers

Argeșul	the Argeș
Dunărea /dunăreă/	the Danube
Mureșul	the Mureș
Oltul	the Olt
Prahova	the Prahova
Prutul	the Prut
Siretul	the Siret
despre Dunăre din nordul Dunării /dunări/	about the Danube north of the Danube

Regions, etc.

Moldova	Moldavia
Muntenia	Muntenia, Wallachia

Transilvania	Transylvania
din nordul Moldovei	of, in northern Moldavia
podişul Transilvaniei	the plateau of Transylvania
Carpații /-tsi/	the Carpathians
munții Carpați	the Carpathian mountains
cîmpia Bărăganului	the Bărăgan plain

26.2 O lecție de geografie

S: Ia să văd, Patricia, ce știi tu despre România? Ești tu tare la matematică, dar să te vedem cum stai cu geografia.

P: Poftim întreabă-mă. William fii gata să-mi sari în ajutor.

S: Unde este România?

P: România este în sud-estul Europei, pe coasta Mării Negre.

S: Care sînt țările vecine cu România?

P: La sud Bulgaria, la est și nord Uniunea Sovietică . . . William ajută-mă!

W: La vest Ungaria și Iugoslavia.

S: Foarte bine. Acum ceva despre munți, dealuri, râuri și cîmpii.

P: În centrul României sînt munții Carpați care formează un inel în jurul podișului Transilvaniei. Mai departe îți răspunde William.

W: Credeți că nu știe? Știe, dar vrea să-mi arăt eu știința. Așadar să continuăm. Cel mai mare râu al României este Dunărea, *fluviul* Dunărea, cum se spune pe românește unui râu foarte mare. Dunărea izvorăște tocmai din Germania și trece prin Austria, Cehoslovacia, Ungaria, Iugoslavia, apoi desparte România de Bulgaria, și după ce trece prin România, o desparte de Uniunea Sovietică și se varsă în Marea Neagră.

A: Foarte bine. Se cunoaște că avem printre noi un profesor de geografie. Dar, William, mai e ceva de spus despre Dunăre.

W: Desigur. La vărsarea ei în mare Dunărea formează o deltă enormă, bogată în pește și stof din care se face hîrtie. Ar mai fi de adăugat cîteva nume de rîuri: Olt, Mureș, Siret, Prut . . . și de menționat cîmpia Bărăganului, toată cîmpia din nordul Dunării.

P: William, nu uita vestita regiune a mănăstirilor medievale din nordul Moldovei.

A: Bravo, Patricia, nota zece la toate lecțiile.

26.3 Grammar

26.3/1 Nouns

(a) Geographical Names

Those in *-a* are F, others are M:

	<i>B-form</i>	<i>C-form</i>
<i>M</i>	București(ul) /-tî, -tîul/	Bucureștiului
<i>M</i>	Olt(ul)	Oltului
<i>F</i>	Dunăre(a) /-re, -reă/	Dunării /-ri/
<i>F</i>	Prahova	Prahovei
<i>F</i>	Transilvania	Transilvaniei

After a preposition the article suffix is omitted in the case of names of M-gender and *Dunărea* if the noun is not modified:

despre Dunăre	about the Danube
în Olt	in the Olt

Other F-nouns retain the article:

în Prahova	in the Prahova
prin România	through Romania

See further 32.5.

Note the following examples:

la sud	to the south
în sud-est	in the south-east
în sud-estul Europei	in the south-east of Europe
(fluviul) Dunărea	the (River) Danube (<i>lit.</i> (the River) the Danube)
Oltul, rîul /rî-ul/ Olt	the (River) Olt

toată cîmpia din nordul Dunării	all the plain, the whole (of the) plain (to the) north of the Danube
mănăstirile medievale din nordul Moldovei	the mediaeval monasteries in northern Moldavia

Note how *din* is used to link the one noun phrase to the other; it may be convenient to think of it as being equivalent in this use to *de* + *în*.

(b) *Invariable Forms*

Some nouns are invariable as to number, that is, the same form is used for both the singular and the plural; there is no distinctive plural suffix:

<i>M</i> un mușchi	a steak
mușchiul /-kju(l)/	the steak
(niște) mușchi	(some) steaks
mușchii /-ki/	the steaks
<i>N</i> un nume	a name
numele	the name
(niște) nume	(some) names
numele	the names
<i>F</i> o vânzătoare	a sales-assistant
vânzătoarea /-reă/	the sales-assistant
(niște) vânzătoare	(some) sales-assistants
vânzătoarele	the sales-assistants

The C-forms with the article:

mușchiului /mushkjuľulj/, mușchilor; numelui, numelor;
vânzătoarei, vânzătoarelor

Generally the modifiers present and/or a verb-form indicate(s) the number in question, but there may be ambiguity in the case of invariable N-nouns with the sing./pl. article suffix *-le* (*numele* 'the name' or 'the names').

(c) A noun governed by the preposition *cu* takes the article suffix in many cases, even when unmodified:

a face semn cu mîna	to wave (<i>lit.</i> to make sign with the hand)
---------------------	--

cu avionul	by plane, by air
cum stai cu geografia?	how's your geography?

But:

o cafea cu lapte	a white coffee
cu plăcere	with pleasure

26.3/2 The Possessive Marker

As we saw in 24.3/1, the possessive marker *al, a, ai, ale* is used to link a C-form noun to its head when the latter is modified by an adjective:

cel mai mare râu al României	the largest river in Romania (<i>lit.</i> of Romania)
vestita regiune a mănăstirilor	the famous region of the monasteries

26.3/3 Pronouns: Unaccented Dative

We have already seen that these pronouns are frequently used where English uses possessive determiners (*my, your, etc.*). Some further examples:

să-mi arăt știința	(let me) show (off) my knowledge
să-ți faci lecțiile	do your lessons, homework
să ne punem cărțile pe masă	(let's) put our books on the table

26.3/4 Word-Order

Note the inversion of subject and verb:

ești tu tare la matematică, dar să te vedem cum stai cu geografia

you are good at maths (that we know), but let's see what your geography is like (*lit.* but let's see how you stand with geography)

mai departe îți răspunde William

William will carry on from there

vrea să-mi arăt eu știința

you want me to air *my* knowledge

26.4 Exercises

1. Make sentences or phrases with the help of the following tables:

(a)

aceasta unde care	e regiunea	dealurilor? munților? pădurilor? lacurilor? mănăstirilor?
-------------------------	------------	---

(b)

în	nordul estul vestul sudul	Angliei României Franței Uniunii Sovietice
----	------------------------------------	---

(c)

la	nord sud est vest sud-vest nord-est	de	Londra Constanța Liverpool București
----	--	----	---

(d)

în	centrul jurul	Angliei României Europei podîșului Transilvaniei cîmpiei Bărăganului deltei Dunării regiunii mănăstirilor
----	----------------------	---

(e)

vă	rog rugăm	să	le -i	citiți dați luați trimiteți	scrisoarea cartea romanul
----	------------------	----	--------------	--------------------------------------	---------------------------------

*2. Insert the correct form of the verb given in brackets. If the tense or mood is not entirely conditioned by the context, use the one suggested.

- (1) Aş cumpăra acest dicţionar dacă — bani la mine (on me). (a avea)
- (2) Eu — acest dicţionar ieri. (a cumpăra, perfect)
- (3) Ne — la Bucureşti poimîine. (a se întoarce, voi-future)
- (4) Când l-am întâlnit pe George, — acasă. (a se duce, imperfect)
- (5) Aş fi venit la voi dacă m- —. (a invita)
- (6) Sandule, — la mine (to see me) la birou. (a veni)
- (7) Dacă vreţi, Paul vă — acum cărţile. (a da, voi-future)
- (8) Am crezut că Ana şi Sandu — săptămîna trecută telegrama. (a primi, perfect)

*3. Translate:

Romania is a country on the coast of the Black Sea, in the south-east of Europe. The countries bordering on Romania are: to the east and north the Soviet Union, to the west Yugoslavia and Hungary, and to the south Bulgaria. Through Romania passes the river Danube, the second longest river (*fluviu*) in (*din*) Europe. The Danube rises in central Europe (*trans.* in (*din*) the centre of Europe), in Germany, and flows (*trans.* passes) through eight countries: Germany, Austria, Czechoslovakia, Hungary, Yugoslavia, Bulgaria, Romania and the Soviet Union. In Romania there are high mountains and large rivers and woods. On the sea-coast, Mamaia, to the north of Constanţa, and Eforie, to the south, are renowned throughout (*trans.* in all) Europe for their beach(es), sun and sea.

Lesson 27

27.1 Vocabulary

adăpost — adăposturi *N* shelter

apăru *vb.* (he, she, it) appeared (*past historic*)

apărător — apărători *N* defender, guard

a bate *vb.* to knock, to beat, to blow

bătea *vb.* (he, she, it) blew, was blowing (*imperfect*)

bătu *vb.* (he, she, it) knocked, beat (*past historic*)

biserică — biserici *F* church

căută /kă-u-tă/ *vb.* (he, she, it) looked for, sought (*past historic*)

cerînd *pres. part.* asking, requesting, begging, demanding

citi *vb.* (he, she, it) read (*past historic*)

a construi *vb.* to build, to construct

domnitor — domnitori *M* hospodar, voivode, ruling prince

Dumnezeu *M* God

ferastră — ferestre *F* window

fiu /fiu/ — fii /fi/ *M* son

istoric, istorică, istorici, istorice *adj.* historical, historic

în cele din urmă *adv.* in the end, at last

în total *adv.* in all, altogether

a înălța *vb.* to raise, to build, to erect

înălță *vb.* (he, she) erected (*past historic*)

a se înălța *vb.* to be erected, to stand (high), to rise

se înalță *vb.* (he, she, it) stands, rises, (they) stand, rise

a înștiința *vb.* to inform, to notify

înștiințară *vb.* (they) informed (*past historic*)

întoarce *vb.* (he, she, it) returned (*past historic*)

întrebînd *pres. part.* asking

a învinge *vb.* to defeat, to conquer

învins, învinsă, învinși, învinse *adj.* defeated, conquered

învînce *vb.* (he, she, it) conquered (*past historic*)

legendă — legende *F* legend

luptă — lupte *F* battle, fight

mamă — mame *F* mother

mulțumire — mulțumiri *F* satisfaction, gratitude, thanks

să moară *vb.* (to) die

a muri *vb.* to die

neamț /neamts/ — nemți *M* German

nimeni *pron. sg.* nobody, no one

peste *adv.* over, more than

să piardă *vb.* (to) lose

a pierde *vb.* to lose

pierzînd *pres. part.* losing

poartă — porți *F* gate

a primi *vb.* to get, to receive, to accept

rănit, rănită, răniți, rănite *adj.* wounded

răspunse *vb.* (he, she, it) answered (*past historic*)

rușinat, rușinată, rușinați, rușinate *adj.* ashamed

secol — secole *N* century

turc — turci *M* Turk

turn — turnuri *N* tower

unuia /unuja/ *M/N*, uneia /uneja/ *F C-form pron.* of one, to one, for one

vînt — vînturi *N* wind

voie /voje/ — voi *F* will, permission, consent

Phrases

ca semn de mulțumire

as a token of gratitude

care se întoarce . . . și cere . . .

who was returning (*lit.* is returning) . . . and requesting . . .

că e el, fiul /fi-ul/ ei

that it was he, her son

a-și căuta adăpost

to look for seek shelter (for oneself)

a cere voie înăuntru

to ask permission to enter (*lit.* to ask permission inside)

Cetatea Neamțului

Neamț Citadel (*or* 'Teuton's Fortress', near the town of Tîrgu Neamț)

domnitorul bate la poartă

the prince was beating (*lit.* is beating) on the gate

legenda spune

the story goes, the legend tells

să-și piardă țara	to lose his country
Ștefan (or Ștefan) cel Mare	Stephen the Great (Prince of Moldavia, 1454–1504)
unde erau soția și mama sa	where his wife and mother were

27.2 O legendă istorică

Iată ce citi William într-o carte cu legende istorice:

Nu departe de regiunea mănăstirilor din nordul Moldovei se înalță ruinele Cetății Neamțului.

Legenda spune că în secolul al XV-lea Ștefan cel Mare, domnitorul Moldovei, pierzînd o luptă cu turcii, își căută adăpost în Cetatea Neamțului unde erau soția și mama sa.

Era noapte și bătea un vînt rece cînd Ștefan bătuse la poarta cetății, cerînd voie înăuntru. Nimeni nu-i răspunse.

Apărătorii cetății înștiințară pe cele două doamne că domnitorul bate la poartă. Mama lui Ștefan apăruse la fereastra unuia din turnuri, întrebînd cine bate.

Ștefan îi răspunse că e el, fiul ei, care se întoarce rănit și învins din luptă și cere adăpost în cetate.

Mama lui însă îi răspunse că el nu poate fi Ștefan, deoarece fiul ei nu se întoarce niciodată învins din luptă. Dacă însă el e Ștefan cu adevărat și a fost învins de turci, atunci ea nu-l primește în cetate, și îi spune că e mai bine să moară în luptă decît să-și piardă țara.

Rușinat, Ștefan se întoarce iar la luptă și în cele din urmă îi învinse pe turci. Iar ca semn de mulțumire lui Dumnezeu înălță o mănăstire.

În total Ștefan cel Mare a construit peste 40 de mănăstiri și biserici în Moldova.

27.3 Pronunciation

You will have noticed that two adjacent vowels may either (a) form or belong to separate syllables, or (b)

form a diphthongal glide within a single syllable. In normal fast speech, diphthongs occur across word boundaries:

ce ați făcut /*če* atși făkut/?

ce-ați făcut /*čatsi* făkut/?

The most regular syllable reductions, particularly those involving grammatical words, are indicated in writing by means of a hyphen between the two vowels forming a glide.

The Romanian orthography has no special means of differentiating the two possibilities within a word. Note the following standard contrasts:

a căuta /a kă-u-ta/

rău /rău/

străin /stră-in/

răi /răi/

real /re-al/

rea /re-a/

ruină /ru-i-nă/

uite /u-i-te/

fiul /fi-u(l)/

fiu /fiu/

leul /le-u(l)/

leu /leu/

Note that the orthography uses a hyphen to indicate a vowel glide or the omission of a sound-segment. In our transcriptions we occasionally use a hyphen, as in the examples above, to indicate a syllable boundary. Be careful not to confuse the two! (Thus: *ce-ați*: one syllable; */re-al/*: two syllables.) For a few more details see Appendix 1.

27.4 Grammar

27.4/1 Determiners: *cel, cea*

In the names of kings, etc., the determiner *cel, cea* is equivalent to English *the*:

Ștefan cel Mare

Alexandru cel Bun

Caterina cea Mare

Stephen the Great

Alexander the Good

Catherine the Great

27.4/2 Pronouns: *unul, una, unii, unele*

The C-forms of these pronouns (see 23.3/1) are the same as those of the indefinite article with the addition of a suffix *-a*:

	M/N	F
sg.	<i>unuia</i>	<i>uneia</i>
pl.	<i>unora</i>	

Examples:

<i>unul din turnuri</i>	one of the towers
<i>unuia din turnuri</i>	of one of the towers
<i>una din doamne</i>	one of the ladies
<i>uneia din doamne</i>	of, to, for one of the ladies
<i>unii din ei</i> }	some of them
<i>unele din ele</i> }	
<i>unora din ei</i> }	of, to, for some of them
<i>unora din ele</i> }	
<i>Ștefan apăru la fereastra unuia din turnuri</i>	Stefan appeared at the window of one of the towers

Note the use and omission of the definite article in this example. The article is used with nouns preceded by markers and (most) prepositions only when the nouns are modified.

Thus *la fereastră*, but *la fereastra unuia din turnuri*, in which *unuia din turnuri* modifies *fereastra*, and in which *turnuri* is without the article because it is unmodified.

Similarly:

<i>bate la poartă</i>	he beats on the gate
<i>bătu la poarta cetății</i>	he beat on the gate of the citadel, the citadel gate

27.4/3 Numerals: Use of the Ordinals

Roman figures are used for writing the number of a monarch or a century:

Elisabeta a II-a
Henric al V-lea
secolul al XX-lea

Elizabeth II
Henry V
the twentieth century

27.4/4 Verbs

(a) *The Past Historic Tense*

In Standard Romanian the tenses used for indicating that an action took place in the past are the perfect (for a completed action) and the imperfect (for emphasizing the continuity of an action in relation to other actions). In some dialects, and (in its past-tense use) in the standard written medium in non-informal styles, the perfect is replaced by another tense, which we shall call the Past Historic. (Other names for this tense are: past definite, simple past, simple perfect, and preterite.)

The past historic is rarely used in standard spoken Romanian, so that, unless you wish to write formally, you do not need to master its forms; you do need to learn to recognize them, however, for you will see them in print. Its characteristic endings are:

stressed vowel + -i /i/, -și, -(zero), -răm, -răți, -ră

Examples:

a căuta: căutai, căutași, căută (note -ă¹), căutarăm, căutarăți, căutară

a apărea: apăru, apăruși, apăru, apăzurăm, apăzurăți, apăzură

a avea: avui, avuși, avu, avurăm, avurăți, avură

a putea: putui, putuși, putu, puturăm, puturăți, putură

a fi: fui, fuși, fu, furăm, furăți, fură

a citi: citii /-tii/, citiși, citi, citirăm, citirăți, citiră

a coborî: coborîi, coborîși, coborî, coborîrăm, coborîrăți, coborîră

¹ Verbs in *-ia* like *a apropia* take *-e* here in place of *-ă*.

a începe: începu**i**, începu**ș**i, începu, începu**r**ăm, începu**r**ă**ți**, începu**r**ă

The stressed vowel of the ending is generally the same as the stressed vowel of the ending of the past participle (cf. the past participles *căutat*, *apărut*, *avut*, *putut*, *citit*, *coborît*, *început*). Verbs whose infinitives end in unstressed *-e* and their past participles in *-s* generally follow this pattern:

a merge: merse**i**, merse**ș**i, merse (*note stress*), merse**r**ăm, merse**r**ă**ți**, merse**r**ă (*note stress*)

a scrie: scris**e**i, scris**e**ș*i*, scris**e**, scris**e**răm, scris**e**ră**ți**, scris**e**ră

The verb *a fi* may also follow this pattern:

fuse**i**, fuse**ș**i, fuse, fuserăm, fuseră**ți**, fuseră

Note the following:

a da: dădu**i**, dădu**ș**i, dădu, dădu**r**ăm, dădu**r**ă**ți**, dădu**r**ă

a sta: stătu**i**, stătu**ș**i, stătu, stătu**r**ăm, stătu**r**ă**ți**, stătu**r**ă

Uses in the Text:

iată ce citi William

here is what William read

își căută adăpost

he sought shelter

Ștefan bătu la poartă

Stephen beat on the gate

Ștefan îi răspunse că e el

Stephen replied that it was he

Pick out the seven other occurrences in the Text (the stress is marked in all these). Don't confuse this tense with the present or imperfect.

(b) *The Imperfect Tense*

Note the use of the imperfect in the Text:

era noapte

it was night (= a continuing state of affairs at the time, contrasting with the occurrence of other, shorter events)

și bătea un vînt rece

and a cold wind was blowing

unde erau soția și mama sa where his wife and mother
were

(c) *Present Participles*

Verbs whose infinitives end in *-i*, *-ia* and *-ie* form their present participle by adding *-înd* to their root:

a citi: citînd 'reading'

a scrie: scriînd 'writing'

Other verbs add *-înd* to their root:

a căuta: căutînd 'seeking'

a bate: bătînd 'beating'

English verb-forms in *-ing* (e.g. *running*) may be used in all kinds of ways, for example, as nouns ('he's good at running'), as noun modifiers ('the running man'), as adverbials ('he fell over running'), and in certain kinds of tenses ('he was running'). Romanian present participles are generally only used adverbially in clause-like phrases (in fairly formal style):

Ștefan cel Mare, pierzînd o luptă, își căută adăpost . . .

Stephen the Great, losing a battle, sought shelter . . .

Ștefan bătu la poartă, cerînd voie înăuntru

Stephen beat on the gate, requesting permission to enter

mama lui apăru la fereastră, întrebînd cine bate

his mother appeared at the window, asking who was knocking (*lit.* who is knocking)

A pronoun used with a present participle *follows* it, just as it does with a verb in the imperative. In such cases, the ending of the present participle takes an extra *-u*, except before *-o*:

pierzînd banii	losing the money
pierzîndu-i /-duj/	losing it
pierzînd lupta	losing the battle
pierzînd-o	losing it

Present participles are invariable. The prefix *ne-* is used to make them negative, e.g. *nepierzînd-o* 'not losing it'.

Some others:

fiind	being
venind	coming
vorbind	speaking
avind	having
bînd	drinking
deschizînd	opening
dînd	giving
făcînd	doing
luînd	taking
mergînd	going
plecînd	leaving
punînd	putting
putînd	being able to
stînd	staying
văzînd	seeing
vînd or voidnd	wanting

(d) *Past Participles*

We saw in Lesson 10 that the past participle was used in the formation of the passive voice:

a fost învins de turci	he was defeated by the Turks
------------------------	---------------------------------

(Note that the agent marker *de* 'by' functions like a preposition, in other words, the following noun, if unmodified, does not take the definite article. This is also the case with nouns following the direct-object marker *pe*:

Ștefan îi învinsese pe turci	Stephen defeated the Turks
------------------------------	----------------------------

See also 28.3/1 (a.)

Past participles may be used to modify nouns. As when used in the passive, they agree in number and gender with the noun referred to or modified:

se întoarce rănit și învins	he returned wounded and defeated
-----------------------------	-------------------------------------

rușinat, Ștefan ȝ întoarce iar la luptă	ashamed, Stephen went back to the battle again
--	---

While we would say:

rușinați, Ștefan și Sandu . . .

rușinată, Maria . . .

27.4/5 Sequence of Tenses

Note the examples of reported speech in the Text. In Romanian you retain the original tense of the speech situation, whereas in English we commonly turn it back into the past:

înștiințară pe cele două doamne că domnitorul bate la poartă

he told the two ladies that the prince was knocking
(*lit.* is knocking) at the gate

întrebînd cine bate

asking who was knocking

îi răspunse că e el

he replied that it was he

Pick out several other uses of the present tense in the Text which would normally be rendered by a past tense in English.

In a similar way the perfect may be used where in English the pluperfect (past perfect) would be preferred:

dacă însă el e Ștefan cu adevărat și a fost învins de turci . . .

if, however, he really was Stephen and had been defeated by the Turks . . .

27.5 Exercises

1. Copy out the Text of the Lesson and read it aloud.
2. Make sentences with the help of the following tables:

(a)	Mama	merse veni sosi plecă		la	gară București
	Sandu			acasă	
	el	se	duse întoarse	repede	
	ea				

(b)	am	construit	o	casă gară
	a		un	bloc sat oraș
	ași			
	au			

(c)	cine	bate a bătut bătu	la	ușă? fereastră? poartă?
-----	------	-------------------------	----	-------------------------------

*3. Change the verbs in the following sentences from the perfect to the past historic:

- (1) Mi-a cerut o carte ('he asked me for a book').
- (2) I-am dat dicționarul.
- (3) Ne-a întrebat unde locuim.
- (4) Nu ne-a răspuns nimic.
- (5) Nu le-a plăcut nimic.
- (6) Au citit foarte mult.
- (7) Cum ne-au văzut, au venit la noi.

*4. Translate:

- Who is knocking at the gate?
- Me (*trans.* I), Stephen.
- Which Stephen?
- Stephen, the prince. I have been defeated by the Turks. Open the gate for me (*dat.*).
- You can't be Stephen. Stephen never returns defeated from (a) battle.
- Mother, it *is* me, your son Stephen. I'm wounded.
- You are no longer my son if you let yourself (be) defeated. Better it is to die in battle than to lose your country.

— I'll obey you (*te ascult*), mother. I'll return (*trans.* leave again) to the battle.

5. Retell the story in writing, without consulting the Text if possible. Then try to tell it orally from memory.

Lesson 28

28.1 Vocabulary

- acum . . . *adv.* . . . ago
a asculta *vb.* to listen to, to obey
aspirină — aspirine *F* aspirin
a bea *vb.* to drink
bei *vb.* (you) drink
bolnav, bolnavă, bolnavi, bolnave *adj.* ill, sick
cam *adv.* a little, rather, somewhat, about
cap — capete *N* head
caz — cazuri *N* case
a chema *vb.* to call
cât *conj.* as long as, while
dentist — dentiști *M* dentist
doare *vb.* (it) hurts, aches
doctorie — doctorii *F* medicine
dor *vb.* (they) hurt, ache
a durea *vb.* to hurt, to ache
durere — dureri *F* ache, pain
ficat — ficăți *N* liver
fier /fjer/ — fiare *N* iron
gât — gâturi *N* neck, throat
inimă — inimă *F* heart
a se îmbolnăvi *vb.* to become ill, to be ill
a îngriji *vb.* to take care of, to look after
lămâie — lămâi *F* lemon
operetă — operete *F* musical comedy, operetta
perfect *adv.* perfectly
piept — piepturi *N* chest, breast
pilulă — pilule *F* pill
pînă *prep.* by
policlinică — policlinici *F* (poly)clinic
răceală — răceli *F* cold
a răci *vb.* to catch (a) cold
rinichi — rinichi *M* kidney
rom — romuri *N* rum
sănătate — sănătăți *F* health
sănătos, sănătoasă, sănătoși, sănătoase *adj.* healthy, well

a schimba *vb.* to change

serios, serioasă, serios, serioase *adj.* serious

a se simți *vb.* to feel

slavă — slăvi *F* glory, praise

spate (*no pl.*) *N* back

spital — spitale *N* hospital

stomac — stomacuri *N* stomach

strand — stranduri *N* (open-air) swimming-pool

ud, udă, uzi, ude *adj.* wet

Phrases

are să trebuiască să mă vadă un doctor	I'll have to see a doctor (<i>lit.</i> it will be necessary for a doctor to see me)
ce e cu mine?	what's the matter with me?
dacă-i așa	if that's the case, if it's like that
i-a trecut	it (has) passed, he (has) got over it, he's all right again (<i>lit.</i> it has passed to him)
ii chemăm acasă	we send for them (to come and see us) (<i>lit.</i> we call them home)
lasă că . . .	don't worry, rest assured that . . .
mă doare capul	I have a headache
mă doare în gât	I have a sore throat
n-ai nimic	you're all right, there's nothing wrong with you
nu am nimic din toate acestea	I haven't got any of those things
nu e cazul să mergi	you don't have to go (<i>lit.</i> it's not the case that you go)
sau să iei doctorii	or take any medicine (<i>lit.</i> or take medicines)

parc-a și-nceput să-mi fie mai bine	I think I've already begun to feel better (<i>lit.</i> it seems it has already started to be better to me)
parcă mă doare și puțin în spate	I think I've got a bit of a pain in my back too, my back seems to be hurting, aching a bit too
pînă după-masă îți trece durerea de cap	by this afternoon your headache will have gone, your headache will go by this afternoon
să știi	I'm sure; it's clear; you know
o sănătate de fier	a cast-iron constitution, excellent health
a se simți bine	to feel well
a se simți rău	to feel ill, bad
slavă Domnului	praise the Lord, thank heavens, thank goodness
și-mi pare rău	and I regret it

28.2 Patricia e puțin bolnavă

P: Ana, mă doare capul și mă doare în gît. Nu știu ce e cu mine. Nu mă simt bine.

A: Să știi că ai răcit ieri la ștrand. Eu ți-am spus că ai să răcești dacă nu-ți schimbi costumul de baie, care era ud, fiindcă bătea vîntul și era cam rece, dar nu m-ai ascultat. Acum să stai în casă, să bei un ceai fierbinte cu rom și lămîie și să iei o aspirină.

P: Parcă mă doare și puțin în spate. Cred că m-am îmbolnăvit și are să trebuiască să mă vadă un doctor. Unde pot găsi un doctor?

A: Lasă că nu e nimic serios. Dar, dacă vrei să știi, doctorii îi găsim la spitale și policlinici sau îi chemăm acasă. Dar tu n-ai nimic. Acum te cunosc bine. Și tu și William sînteți perfect sănătoși. Dacă te-ar durea

stomacul, sau ficatul, sau rinichii, sau în piept, sau inima, aş înţelege, dar aşă, pentru o mică răceală, nu e cazul să mergi la doctor, sau să iei doctorii.

P: Slavă Domnului că nu am nimic din toate acestea! Nici dinţii nu mă dor, aşă că nu am să am nevoie de dentist cît sînt aici.

A: Eu nu-mi prea îngrijesc sănătatea şi-mi pare rău.

P: Acum cîteva zile nici William nu s-a simţit bine. A luat însă nişte pilule şi i-a trecut. El nu e niciodată bolnav. Are o sănătate de fier.

A: Lasă că nici tu n-ai nimic. Pînă după-masă îţi trece durerea de cap şi mergem deseară la Teatrul de Operetă.

P: Dacă-i aşă, parc-a şi-nceput să-mi fie mai bine.

28.3 Grammar

28.3/1 Nouns

(a) As noted in 7.3/1 (*d*), nouns may be used in the plural generically, that is, without having any reference to a restricted number of items. Nouns used in such a sense may take the definite article in Romanian:

îmi plac copiii	I like children (<i>lit.</i> the children)
doctorii îi găsim la spitale	you find doctors at (the) hospitals (<i>lit.</i> the doctors)

Note that the direct-object marker *pe* is not always used before human nouns (*pe doctori* is also possible here, though). But remember that the definite article is regularly omitted in the case of unmodified nouns after prepositions and markers, where English has an article:

îi învinse pe turci	he conquered the Turks
nu am să am nevoie de dentist	I shan't need a dentist
la restaurant	at a, the restaurant
la restaurante	at (the) restaurants

In a question *cît mai* may mean 'how much' or 'how much more', and in a statement or exclamation 'as . . . as possible', 'very'.

Ce may be used in place of *cît de* in the sense of 'how!':

ce cald a fost!	}	how warm it's been!
cît de cald a fost!		
cît a fost de cald!		

ce bine vorbește!	}	how well he speaks!
cît de bine vorbește!		
cît vorbește de bine!		

The subject in present follows the verb in such exclamations:

ce tânăr e el!	}	how young he is!
cît de tânăr e el!		
cît e el de tânăr!		

Cum is used when it is a verb that is modified (and not an adjective or adverb):

cum îi place să înoate!	how he enjoys swimming!
cum trece timpul!	how time flies!

28.3/4 Word-Order

Note the position of *prea* in the following:

eu nu-mi prea îngrijesc	I don't take much care of
sănătatea	my health

28.3/5 Markers: *pe*

The direct-object marker is, as we have seen, used before proper names and sometimes before other human nouns. It is also used with the accented accusative pronouns (17.3/1) and with certain other pronouns such as *cine*, *care*, *acesta*, *unii*, *toți*, *altul*, etc., especially with reference to persons:

am invitat pe altul	I invited another (man, boy)
---------------------	---------------------------------

nu le pot menționa pe toate I can't mention them all

For *altul* see next paragraph.

28.3/6 Determiners and Pronouns: 'Other'

(a) To translate 'another', 'others' there are two sets of forms. The following are those of the non-pronominal determiner:

(un) alt, (o) altă, alți, alte

(C-forms: altui, altei, altor, altor)

Examples:

dați-mi (un) alt stilou, vă give me another pen, please
rog

alți oameni sînt mai discreți other people are more
discreet

The following are those of the non-determiner pronoun (cf. the forms of *unul*):

altul, alta, alții /altsi/, altele

(C-forms: altuia, alteia, altora, altora)

Example:

unul mi-a spus una, altul one person told me one
alta thing, another another
(thing)

(b) To translate 'the other(s)', 'the other one(s)' the following may be used as a determiner pronoun:

celălalt, cealaltă, ceilalți, celelalte

(C-forms: celuiilalt, celeilalte, celorlalți, celorlalte)

Examples:

prefer celălalt dicționar I prefer the other dictionary
unele sînt aici, celelalte sînt some are here, the others
acolo are there

Don't confuse the non-determiner pronoun *altul* 'another (one)' with the determiner pronoun *celălalt* 'the other (one)'.

28.4 Exercises

1. Make sentences with the help of the following tables:

(a)	mă vă îl o îi le te	doare	capul spatele mîna stomacul ficatul un dinte în gît
-----	---------------------------------------	-------	---

(b)	mi- ne i- le	e	mai mult mai puțin mai tot mai foarte	bine rău
	mă simt se simt ne simțim			

(*tot mai* 'more and more')

*2. Rewrite the following sentences, changing the tense of the verb to:

- (a) the imperfect,
 - (b) the perfect,
 - (c) the past historic,
 - (d) the future with *voi*,
 - (e) the future with *am să*,
- and (f) the conditional.

- (1) Mă duc la un cinema.
- (2) Se întoarce acasă.
- (3) Mergem cu voi.
- (4) Vă rog ceva.
- (5) Ei își cumpără un dicționar.
- (6) Venim și noi la voi.

*3. Translate, using as far as possible structures from the Lesson; use *dvs.* for 'you':

- (1) How are you feeling?
- (2) I shan't need a doctor.
- (3) I have a headache and toothache.
- (4) You must change your swimming costume.
- (5) Have a hot drink of tea with rum.
- (6) You'll have to see a doctor.
- (7) If you want to know, I'll tell you.
- (8) You don't need any medicine.
- (9) Take care of your health.
- (10) *I* didn't feel well, either, a few days ago.
- (11) Your backache will have gone (*trans.* goes) by tomorrow.
- (12) Don't worry, there's nothing the matter with them.
- (13) You'll catch cold if you aren't careful.

*4. Translate, paying particular attention to the tenses:

One day Patricia didn't feel (*perfect or imperfect*) too well. She had a slight headache and also had a sore throat. She wanted to go to the doctor('s) but Ann stopped (*past historic*) her. Ann told (*past historic*) her to take an aspirin and to drink one or two cups of tea with rum and lemon. Patricia obeyed (*past historic*) her and soon felt (*past historic*) better (*trans.* well). In the evening the two friends went (*perfect or past historic*) with their husbands to the operetta (*trans.* operetta theatre).

Lesson 29

29.1 Vocabulary

alcool /al-co-ol/ — alcooluri *N* alcohol

altceva *pron.* something else, anything else

antinevralgic — antinevralgice *N* antineuralgia pill,
headache pill

anume *adv.* namely, exactly

bancă — bănci *F* bank, bench

bancnotă — bancnote *F* banknote

cititor — cititori *M* reader

a se coafa /co-a-fa/ *vb.* to have one's hair done

coafat — coafaturi *N* hairdo, hairdressing

coafor — coafori *M* (ladies') hairdresser

coafură — coafuri *F* hairdo, hairdressing

cuvînt — cuvînte *N* word

ei /ej/ *int.* well

expresie — expresii *F* expression, phrase

a se face *vb.* to be done, to be made (up), to become

farmacie — farmacii *F* chemist's, pharmacy

femeie — femei *F* woman

fie *conj.* be it, whether, either (. . . or)

frizer — frizeri *M* barber

frizerie — frizerii *F* men's hairdresser's, barber shop

a lipsi *vb.* to be absent, to be omitted, to be missing, to
lack, to be away

manual — manuale *N* textbook, manual

medicament — medicamente *N* medicine, drug

oriunde *adv.* anywhere, wherever

pansament — pansamente *N* dressing, bandage

păr — peri *M* hair

pierdut, pierdută, pierduți, pierdute *adj.* lost

pildă — pilde *F* example, model

poștă — poște *F* post, post-office

prin *prep.* in

a (se) rade *vb.* to shave (oneself), to have a shave, to get
a shave

ras — rasuri *N* shave

rest — resturi *N* rest, remainder, change

rețetă — rețete *F* prescription, recipe
 a rîde *vb.* to laugh
 salon — saloane *N* drawing-room, saloon
 a (se) spăla *vb.* to wash (oneself)
 a se tunde *vb.* to have one's hair cut, to have a haircut
 tuns — tunsuri *N* haircut
 vată — vate¹ *F* cotton-wool
 a vopsi *vb.* to dye, to colour, to paint
 vopsit — vopsituri *N* dyeing, painting

Phrases

adesea sînteți întrebați	you're often asked
al nostru	ours
anume ce?	what, then?
biroul obiectelor pierdute	the lost-property office
de multe ori	many times, often
de pildă	for instance
dragă Sandule	my dear Sandu
femeile își spală părul	(the) women wash their hair, have their hair washed
înainte de a te duce	before going, before you go
la frizer	at the barber's
mare lucru	very much, a great deal
ne lipsește ceva	we're omitting something, some things; something is missing, some things are missing (<i>lit.</i> some- thing is lacking to us)
se poate	it may be, possibly, perhaps
nu se poate altfel	it can't be otherwise, there's no alternative, we'll have to
un salon de coafură	a ladies' hairdresser's
și ce-i cu asta?	and what's wrong with that, what of it, so what?

¹ C-form root.

29.2 Alte cuvinte și expresii

W: Dragă Sandule, ne lipsește ceva.

S: Anume ce?

W: N-am pus în manualul nostru nimic despre: la frizer, la coafor, la farmacie, la dentist, la doctor, la poștă, la bancă, la biroul obiectelor pierdute, la. . .

S: Ei, și ce-i cu asta? Fiindcă ai văzut toate acestea prin alte manuale, crezi acum că trebuie să le punem și noi într-al nostru?

A: Nu se poate altfel, dragă. Vrei să spună cititorii noștri că am uitat de aceste lucruri?

P: Uite, de pildă, de ce se duc bărbații la frizer și femeile la coafor?

S: Bărbații se tund și se rad la frizer, iar femeile își spală părul, și-l vopsesc și se coafează la coafor. Nu-ți trebuie să știi mare lucru când te duci la o frizerie sau la un salon de coafură. Tot ce trebuie să știi este: 'Cît costă un tuns?' 'Cît costă un ras, vă rog?' 'Cît costă un coafat sau vopsitul părului, vă rog?' Bineînțeles, trebuie să mai știi să numeri pe românește și să nu uiți să-ți iei restul când plătești cu o bancnotă de o sută de lei sau douăzeci și cinci de lei.

W: Bine, și ce trebuie să știm să spunem când intrăm într-o farmacie?

A: Întii 'Bună ziua'. (*Toți rîd.*)

W: Bine, asta știm. Așa spunem oriunde intrăm, fie într-un birou, fie într-o prăvălie sau magazin.

A: Apoi spui: 'Vă rog să-mi dați niște antinevralgice,' dacă ai dureri de cap sau de dinți, sau 'Unde se fac rețetele, vă rog?', dacă ți-a dat doctorul o rețetă. La farmacie se găsesc pilule, medicamente, pansamente, vată, alcool, etc. Și nu uitați, adesea sînteți întrebați: 'Altceva mai doriți?'.

S: Cum vedeți, nu e greu de loc. Dar de multe ori înainte de a te duce la farmacie trebuie să te duci la doctor.

P: Aș propune să lăsăm doctorii și doctoriile pentru altădată.

29.3 Grammar

29.3/1 Pronouns: Possessive Forms

We saw in 20.3/2 that forms equivalent to English *mine*, *yours*, *hers*, etc., consisted of the marker *al*, *a*, *ai*, *ale* (to agree with the gender and number of the noun whose referent is the thing(s) possessed) together with the possessive determiners (agreeing similarly in form). In the Text we had:

crezi acum că trebuie să le punem și noi într-al nostru?
do you think that we should also put them in ours?

The form *al nostru* agrees in gender and number with *manual* (N-noun, singular). (Note, incidentally, that the form *într-* is selected before the possessive pronouns, not *în*.) The complete table is as follows:

	'mine'	'yours'	'his'	'hers'
al +	meu	tău	lui	ei
a +	mea	ta	lui	ei
ai +	mei	tăi	lui	ei
ale +	mele	tale	lui	ei

	'his', 'hers'	'ours'	'yours'	'theirs'
al +	său	nostru	vostru	lor
a +	sa	noastră	voastră	lor
ai +	săi	noștri	voștri	lor
ale +	sale	noastre	voastre	lor

The forms with *lui* and *ei* are much more common than the *său*-forms.

The second person sg. polite forms are: *al, a, ai, ale + dvs.*

29.3/2 Verbs: Past Participles and Infinitives

Past participles may be used as adjectives and as nouns. For example:

a spăla 'to wash':	spălat <i>adj.</i> 'washed' spălat <i>N</i> 'washing', 'laundrying'
a rade 'to shave':	ras <i>adj.</i> 'shaved', 'shaven' ras <i>N</i> 'shave'
a tunde 'to cut (hair)':	tuns <i>adj.</i> 'cut', 'trimmed', 'shorn' tuns <i>N</i> 'haircut'

Other nouns of this type (all N-nouns):

coafat 'hairdressing', vopsit 'dyeing', râs 'laugh(ter)'

Thus past participles used as nouns in Romanian often correspond to present participles used as nouns in English (gerunds). Romanian infinitives may also correspond in use to English gerunds:

de multe ori înainte de a te duce la farmacie	many times before going to the chemist's
--	---

Prepositions such as *înainte de, fără, pentru* may be followed by infinitives in this way. Further examples:

înainte de a pleca acasă	before leaving for home, before going home
înainte de a pleca de acasă	before leaving home, before going away
înainte de a veni în România	before coming to Romania
fără a întreba pe cineva	without asking someone
fără a ruga pe nimeni	without asking anyone
obiectul acesta e pentru a deschide sticle	this thing's for opening bottles (with)

29.3/3 Verbs: Tenses

In 6.3/4 it was noted that certain time adverbs require the verb to be in the present tense where the corresponding English prefers a perfect tense. The table in 24.3/2 (b)

contains examples of similar time expressions with the verbs in the perfect tense, as in English. You will notice that the verbs in each case are of a different kind. The present tense is used only if the action can be conceived as not having been concluded at the time of speaking (e.g. 'living', 'learning', 'knowing'). Consider the sentences in the following table. You will see that, according to the sense, *de mult*, for instance, may be equivalent to 'for a long time' or 'a long time ago'; *din anul 1965* to 'since 1965' or 'in 1965', and so on. The system is much simpler in Romanian than in English. The table will repay careful study.

locuiesc aici învăţ engleza îl cunosc pe Nîcu		de mult de puţin timp de multă vreme de mai mulţi ani de şase luni din anul 1965 din toamna trecută de astă toamnă
am plecat de aici am luat diploma		
nu	i-am văzut i-am întîlnit le-am scris	

Note the following:

odată	once, sometime
de două ori	twice
de multe ori	many times, frequently
de mai mulţi ani	for several years, several years ago
de astă toamnă	this autumn, since this autumn
din toamna trecută	last autumn, since last autumn

29.4 Exercises

1. Copy out the Text of the Lesson and read it aloud.
- *2. Insert three or four nouns in each of the blank

squares in the following table and read off some of the completed pairs of sentences:

Am	cumpărat	un		E	al	meu nostru
	primit	o			a	mea noastră
	adus			Sînt	ai	mei noştri
	găsit	nişte			ale	mele noastre

Example: Am cumpărat un stilou. E al meu.

3. Read off some more sentences from the above (completed) table, substituting *ați* for *am*, *dvs.* for *meu*, *mea*, *mei*, *mele*, and *vostru* (etc.) for *nostru* (etc.).

*4. Add a sentence to each of the following on the model:

Am cumpărat un ceas. E al meu.

- (1) Dvs. ați primit un dicționar. E. . . .
- (2) Sandu și Ana au niște reviste. Sînt. . . .
- (3) Patricia are în mîină niște ochelari.
- (4) Prieteni noştri locuiesc într-un apartament.
- (5) Voi ați cumpărat nişte țigări.
- (6) Toma mi-a arătat nişte fotografii.
- (7) Tu ai primit un carnet.
- (8) Ana citește o carte englezească.

*5. Translate:

- What do you do (*tu*-form) when you are ill?
- I go to the doctor.
- And what does the doctor give you?
- He gives me a prescription.
- What do you do with the prescription?

— I take it (*trans.* go with it) to the chemist's.

— But if you haven't been to the doctor's what do you do?

— I go to the chemist's and buy medicines that one can buy without a prescription.

— What kind of drugs can you buy at the chemist's?

— For example, aspirin, pills—I don't know any others (*trans.* others I don't know more)!

— You should make yourself (*Să-ți faci*) a list so that you know what the various (*diferitele*) kinds of drugs and medicines are called in Romanian. You may (*poate să*) need them some day (*odată*).

— I shan't need them. I never get ill.

— Are you *so* (*chiar așa de*) sure?

— Yes, I have a very strong constitution.

— Good for you (*bravo*)! But then why did we have this talk (*trans.* dialogue)?

— So we could have (*ca să facem*) some (*puțină*) conversation in Romanian. You know I need that (*așa ceva*).

6. Compose a short dialogue between yourself and a shop-assistant.

Lesson 30

30.1 Vocabulary

acoperit, acoperită, acoperiți, acoperite (de) *adj.* covered
(with)

adânc, adâncă, adânci, adânci *adj.* deep

ascensiune — ascensiuni *F* mountain climbing, climb,
ascent

astă-seară *adv.* this evening

cabană — cabane *F* chalet, cabin

coastă — coaste *F* coast, slope

creastă — creste *F* ridge, crest, summit

a se culca *vb.* to go to bed, to lie down

a curge *vb.* to flow

decor — decoruri *N* setting, scenery, décor

diferit, diferită, diferiți, diferite (de) *adj.* different (from),
various

a dormi *vb.* to sleep

echipament — echipamente *N* equipment, outfit, kit, gear
foame *F* hunger

ger — geruri *N* frost

iarnă — ierni /ierni/ *F* winter

iarna *adv.* in winter

în jur *adv.* all around

a ninge *vb.* to snow

orî de câte orî *conj.* whenever, every time (that)

patinaj *N* skating

păcat — păcate *N* sin, (it's a) pity

plimbare — plimbări *F* walk, hike

plin, plină, plini, pline *adj.* full

a porni *vb.* to start, to begin

primăvară — primăveri *F* spring

primăvara *adv.* in spring

program — programe *N* programme

răspoimîine *adv.* the day after the day after tomorrow, in
three days' time

repede, repede, repezi, repezi *adj.* quick, fast

a se sătura *vb.* to have one's fill, to have enough

schi /ski/ — schiuri *N* ski, skiing

sete *F* thirst
 somn *N* sleep
 a spera *vb.* to hope
 a speria *vb.* to frighten
 splendid, splendidă, splendidzi, splendide *adj.* splendid
 sport — sporturi *N* sport
 stațiune — stațiuni *F* (holiday, health) resort
 toamna *adv.* in autumn
 uneori *adv.* sometimes
 ura *int.* hurray, hurrah
 vale — văi *F* valley
 vara *adv.* in summer
 vîrf — vîrfuri *N* top, peak, summit

Phrases

care e programul nostru?	what's our programme, what are our plans, what are we going to do?
ce frumos e sus!	how lovely it is up there, high up
echipament de munte	mountaineering equipment
a face o ascensiune	to climb a mountain
frumoasa stațiune de munte	the beautiful mountain re- sort of Sinaia
Sinaia	
în plină vară	at the height of summer
a lua masa	to lunch, to dine, to have a meal
m-am săturat de hoteluri	I'm fed up with (staying at) hotels
mai bine zis	or rather (<i>lit.</i> better said)
mi-e /mje/ foame	I'm hungry
mi-e sete	I'm thirsty
mi-e somn	I'm sleepy
munții Bucegi	the Bucegi mountains
nu ne speria prietenii	don't frighten our friends
pe cât(e) știu	as far as I know
stai să-mi amintesc	stop, let me try to remem- ber

o stațiune de munte
poimîine și răspoimîine

a mountain resort
the day after tomorrow and
the day after that, the
next day and the day
after

valea Prahovei

the Prahova valley

30.2 O plimbare la munte

P: Ce zi e mîine, Ana?

A: Mîine e duminică.

P: Și care e programul nostru pentru mîine?

A: Mîine, poimîine și răspoimîine mergem la munte.

P: Stai să-mi amintesc. Urcăm pe valea Prahovei pînă la frumoasa stațiune de munte Sinaia, și ajungem în munții Bucegi. Ce facem acolo, Sandule? Facem vreo ascensiune?

S: Cum vreți voi. În mașină putem să ne luăm echipament de munte și pardesiu de ploaie, așa că facem, dacă vreți, și o ascensiune, bineînțeles pe unul din vîrfurile mai mici.

P: Ah, ce frumos e sus, pe un vîrf de munte, de unde poți privi în jur numai creste înalte și coaste acoperite de păduri, în timp ce jos prin văile dintre munți curg râuri repezi!

A: Splendid, Patricia!

W: Și în acest decor minunat, sper că vom dormi la cabane, sus pe munte. M-am săturat de hoteluri ori de cîte ori călătorim.

S: Desigur. Două nopți dormim la cabane. Mașina o lăsăm jos în vale și noi mergem pe creste.

A: Să sperăm că nu plouă, mai bine zis, că nu plouă prea mult. La munte plouă adesea. Uneori chiar și ninge în plină vară.

S: Nu ne speria prietenii, dragă! Au să creadă că e și ger vara în Bucegi. Asta se întîmplă iarna și uneori și primăvara, dar nu vara. Chiar și toamna avem vreme frumoasă la munte.

P: Păcat că nu am venit iarna în România. Am putea face schi la munte.

A: Și patinaj la București.

W: Dragele mele, să lăsăm acum sporturile de iarnă. Mie mi-e foame, mi-e sete și mi-e somn, și pe câte știi, astă-seară luăm masa la restaurant. Ar fi bine să plecăm de acasă mai repede și să nu ne culcăm prea târziu, fiindcă mâine ne sculăm devreme și pornim la munte.

P: Ura!

30.3 Grammar

30.3/1 Nouns

(a) The full forms of *femeie* 'woman' are as follows:

o femeie /fe-me-je/	} →	unei femei
femeia /fe-me-ja/		femeii /fe-me-(i)i/
femei /fe-me-i/		unor femei
femeile /fe-me-i-le/		femeilor /fe-me-i-lor/

(b) *Compounds with de*

The word *de* is used in many functions, one of which is to link two nouns to form a compound, as we saw in 19.3/2 (a):

o masă de lemn	a wooden table
o sănătate de fier	a strong constitution
o stațiune de munte	a mountain resort
echipament de munte	mountaineering equipment
sporturi de iarnă	winter sports
un pardesiu de ploaie	a raincoat, mackintosh
nori de ploaie	rain-clouds
o durere de cap	a headache

Make a list of a few more.

30.3/2 Noun-Phrase Word-Order

It was mentioned in 20.3/1 that in a structure comprising the definite article, an adjective and a noun

whichever comes first, the adjective or the noun, takes the article and C-form suffixes:

stațiunea frumoasă	}	the beautiful resort
frumoasa stațiune		
stațiunii frumoase	}	of the beautiful resort
frumoasei stațiuni		
stațiunile frumoase	}	the beautiful resorts
frumoasele stațiuni		
stațiilor frumoase	}	of the beautiful resorts
frumoaselor stațiuni		

The adjective generally follows the noun, but it may precede, for instance, when modifying the first element in a compound, as in:

frumoasa stațiune de munte	the beautiful mountain resort
diferitele feluri de medicamente	the various kinds of drugs

When we have a noun phrase that includes both a possessive determiner and an adjective, the elements may be ordered in two different ways:

(1) adj. + article suffix—poss. det.—noun.

(2) noun + article suffix—poss. det.—*cel*—adj.

The second method lays stress on the adjective and is the more common. For 'your new car' we may say, then, either:

noua ta mașină

or:

mașina ta cea nouă

Turning these into the plural:

noile tale mașini	}	your new cars
mașinile tale cele noi		

As we are dealing here with an F-noun, plural forms will be used in both singular and plural C-forms:

noii /noji/ tale mașini	}	of your new car
mașinii tale celei noi		
noilor /noilor/ tale mașini	}	of your new cars
mașinilor tale celor noi		

Example:

care e culoarea (F) noii tale	}	what's the colour of, what
mașini?		
care e culoarea mașinii tale		
celei noi?		colour's your new car?

Note the forms of *cel* in the above examples.

30.4 Exercises

*1. Rewrite the following sentences changing the tense of the verbs into:

(a) the imperfect,

(b) the perfect,

(c) the *voi*-future,

and (d) the *am să*-future.

- (1) Ne culcăm devreme și ne sculăm devreme.
- (2) Plouă și ninge în fiecare zi la munte.
- (3) E frumoasă toamna la Sinaia.
- (4) Mă gândesc adesea la voi.
- (5) Prietenii noștri se plimbă prin pădure la munte.
- (6) Vă e foame și sete după atîta plimbare, nu?

*2. Complete the following tables yourself with the types of words suggested. Compare your answers with those suggested in the Key, then read off again a number of sentences in each.

(a) Insert verbs or verbal phrases in the last column that say something about the weather:

nu	-mi -ți -i ne vă le	place când	
----	------------------------------------	------------	--

(b) Insert nouns in the second column that say where you suggest we take a walk:

să ne plimbăm prin	
--------------------	--

(c) Insert verbs (first person plural present-tense forms) in the third column:

vrem sperăm ne gândim ne-am hotărît	să	la	mare munte București Mamaia
--	----	----	--------------------------------------

*3. Translate:

It took us a long time to decide (*ne-a trebuit mult pînă cînd ne-am hotărît*) where to (*unde să*) go first. Some of us wanted (*imperfect tense*) to go to the mountains (*la munte*), others to the sea. Some wanted to climb up (*să urce pe*) the mountains, others wanted to stay down in the valley. Some of us wanted to sleep at the chalets, others wanted (to sleep) at the hotel, where there are large rooms, (a) bath and hot water all day, and you don't (*trans.* one doesn't) have to wash often in (*cu*) cold water. Then up on the peaks and ridges the wind blows very hard and it rains a lot—sometimes there's even snow (*chiar ninge*).

As you see, it wasn't (*perfect tense*) so (*prea*) easy to decide what to do, but in the end we had to (*perfect tense*) agree, because otherwise we would never have started (*nu mai plecăm*) for the mountains.

30.5 Supplementary Dialogue

Vocabulary

abia *adv.* hardly, only (. . . up to now)

a aprinde *vb.* to light, to switch on (the light)

a ascunde *vb.* to hide

brichetă — brichete *F* lighter

a se căsători *vb.* to marry, to get married

de când *conj.* since

a iubi *vb.* to love

pe atunci *adv.* then, at that time

a promite *vb.* to promise

a stinge *vb.* to put out, to switch off

a treia the third

o țigară de foi a cigar

Ea: Iar ai aprins o țigară! Te rog s-o stingi!

El: Dar e abia a treia azi după-masă.

Ea: Știi că nu-mi place când fumezi. Apropo, unde ai găsit chibriturile? Credeam că le-am ascuns bine.

El: N-am găsit chibriturile. Mi-am cumpărat însă o brichetă.

Ea: Vezi, înainte de a ne căsători mi-ai promis că n-ai să mai fumezi. Pe atunci mă iubeai.

El: Te iubesc și acum, dar pe atunci fumam țigări de foi și de când ne-am căsătorit nu mai fumez țigări de foi.

Lesson 31

31.1 Vocabulary

albastru, albastră, albaștri, albastre *adj.* blue

a alege *vb.* to choose, to select

ales *past part.* chosen, selected

bătrîn, bătrînă, bătrîni, bătrîne *adj.* old

bătrîn — bătrîni *M* old man

bătrînă — bătrîne *F* old woman

culoare — culori *F* colour

deși *conj.* although

drăguț, drăguță, drăguți, drăguțe *adj.* nice, cute, sweet

exemplu — exemple *N* example

a folosi *vb.* to use

galben, galbenă, galbeni, galbene *adj.* yellow

gînd — gînduri *N* thought

gol, goală, goi, goale *adj.* empty

gras, grasă, grași, grase *adj.* fat

gri, gri, gri, gri *adj.* grey

haină — haine *F* coat, (*pl.*) coats, clothes

harnic, harnică, harnici, harnice *adj.* hard-working,
industrious

important, importantă, importanți, importante *adj.*
important

a îmbogăți *vb.* to enrich

început — începuturi *N* beginning, start

literatură — literaturi *F* literature

lung, lungă, lungi, lungi *adj.* long

neplăcut, neplăcută, neplăcuți, neplăcute *adj.* unpleasant,
nasty

obosit, obosită, obosiți, obosite *adj.* tired

a omite *vb.* to omit

pantof — pantofi *M* shoe

a povesti *vb.* to relate, to tell, to narrate

povestire — povestiri *N* story, anecdote

radio /ra-di-o/ — radiouri /ra-di-o-uri/ *N* radio, wireless

a răsfoi *vb.* to look, to glance, to skim

rochie — rochii *F* dress

roșu, roșie, roșii, roșii *adj.* red

sărac, săracă, săraci, sărace *adj.* poor
 scurt, scurtă, scurți, scurte *adj.* short
 a se sfârși *vb.* to end, to come to an end
 slab, slabă, slabi, slabe *adj.* thin, weak
 televizor — televizoare *N* television-set
 a traduce *vb.* to translate

ultimul, ultima, ultimii /-mi/, ultimele *adj.* the last
 urât, urâtă, urâți, urâte *adj.* ugly, nasty
 viață /vja-tsă/ — vieți /vjetsi/ *F* life

Phrases

am să vă dau să adăugați printre lecții listele mele ca cititorii noștri să poată...	I'll give you my lists to put between the lessons for our readers to be able to . . .
ca românii de acum dintr-o limbă într-alta	like (the) Romanians from now on from one language into another, the other
dragă William	my dear William, William old boy
fără să vrem n-avem ce face	without wanting to we can't help it, we can't do anything about it, we have no choice
ne era gândul la . . . ne lipsesc încă o mulțime de cuvinte	we were thinking of . . . a lot of words are still missing, there are a lot of words we haven't put in yet
pe de altă parte singuri viața	on the other hand on our own, by ourselves life (<i>lit.</i> the life)

31.2 Ultima lecție

W: Știi ceva, Sandule. Ne lipsesc încă o mulțime de
 cuvinte românești ca să putem vorbi ca românii.

S: Știu, dragă William, dar n-avem ce face. Nu puteam
 folosi prea multe cuvinte în lecțiile noastre. De aceea

le-am ales. Am omis de exemplu, fără să vrem, unele cuvinte ca: *obosit, urît, sărac, gras, slab, scurt, gol*, fiindcă nouă ne era gîndul numai la lucruri plăcute, deși sînt și destule lucruri neplăcute în viață.

A: Da, dar răsfoind prin carte vedem că nu găsim toate cuvintele importante. Unde sînt de pildă: *drăguț, lung, harnic, bătrîn*? Unde sînt culorile: *albastru, galben, gri, roșu*? Pe de altă parte nu credeți că e important ca cititorii noștri să poată povesti ușor ceva sau să traducă o povestire dintr-o limbă într-alta sau să citească puțină literatură română?

P: Cuvintele pe care le-ai spus sînt de acum aici și le vom putea învăța! Dar să nu uităm că ne-am îmbogățit vocabularul și singuri. Crezi că ascultînd la radio, privind la televizor sau mergînd prin prăvălii nu am învățat destule? Am să vă dau să adăugați printre lecții listele mele de cuvinte în care găsiți: *haine, rochii, pantofi. . .*

W: Stai, Patricia, mai încet. Nu trebuie să te grăbești așa în viață, fiindcă atunci viața se sfîrșește prea repede. Cartea noastră e numai un început în învățarea limbii române.

31.3 Grammar

31.3/1 Adjectives

(a) Some adjectives are invariable, that is, they do not change their form or take any endings for gender or number. Examples are: *gri* 'grey', *maro* 'brown', *șic* 'smart', 'elegant', 'chic'. Thus we say:

o haină gri	a grey coat
niște pantofi gri	some grey shoes
un pardesiu gri	a grey overcoat
două rochii gri	two grey dresses

They normally always follow the noun they modify.

(b) Before names (in the vocative) the M-form *drag* 'dear' is replaced by the F-form *dragă*:

dragă William dragă Sandule dragă Patricia

This adjective is regularly used between men as between women and between women and men, so that *dragă William* can be variously translated as 'dear William', 'my dear William', 'William old chap', 'William dear', etc. On the other hand, if we address William simply as 'my dear', we may say *dragul meu* (pl. *dragii mei* 'my dears').

31.3/2 *Să*-Clauses

Note the uses of *ca + să*. First, *ca să* in the sense of 'in order that', 'so that' (see 23.3/5):

am avut nevoie de mult timp ca să învăț englezește	I needed a lot of time, it took me a long time to learn English
ca să fiu mai exact, e șase și douăzeci	more precisely, to be precise it's 6.20
ne lipsesc o mulțime de cuvinte românești ca să putem vorbi ca românii	we need to know a lot more words before we can speak, in order to speak like Romanians

Secondly, *ca . . . să* with a noun-subject in between:

totul e numai ca vânzătorii să nu fie ocupați cu clienții	provided that the shop-assistants aren't occupied with the customers
e important ca cititorii noștri să poată povesti ușor ceva	it's important for our readers to be able to relate, tell something without too much difficulty, easily

Note the position of the noun-subject in these two examples, viz. between *ca* and *să* (cf. the English 'for . . . to . . .'). This is the rule when you want a noun-subject to precede the verb in a *să*-clause (*ca + noun + să + verb*). Thus we may say:

vreau ca Sandu să plece la Londra	I want Sandu to leave for, go to London
-----------------------------------	---

Alternatively:

vreau să plece Sandu la Londra	I want Sandu (and no one else) to go to London
Sandu vreau să plece la Londra	It's Sandu I want to go to London (he's the one I meant)

We already had an example of the first alternative in Lesson 29:

vrei să spună cititorii noștri . . .	do you want our readers to say . . .
---	---

31.4 Exercises

*1. In each of the following substitution tables one column has been left blank for your own insertions. Examples of possible insertions will be found in the Key; compare your own with these, then recite as many of the examples as you can from memory.

(a) Insert five colour-adjectives:

am	cumpărat văzut primit	o	haină rochie umbrelă pălărie	
----	-----------------------------	---	---------------------------------------	--

(b) Insert ten adjectives:

care e mai		dintre noi	doi? patru? toți?
------------	--	------------	-------------------------

(c) Insert five adjectives:

Lucia /lučija/ Maria Diana Roxana sora mea	e	
--	---	--

(d) Insert five adjectives:

drumul pînă la	Sinaia Braşov	e		pe	aici acolo
----------------	------------------	---	--	----	---------------

(pe aici 'this way', 'along here')

(e) Insert five adjectives:

vreau să	-ţi vă -i le	spun povestesc	ceva	
----------	-----------------------	-------------------	------	--

(f) Insert five N-nouns and five F-nouns:

aş am	vrea să	mergem ne ducem mergeţi vă duceţi	deseară mîine seara sîmbăta viitoare întro seară	la	un o	
----------	---------	--	---	----	---------	--

*2. Insert the adjectives in their correct form:

- (1) Cît costă haina aceea —? (negru)
- (2) Care e preţul rochiei —? (roşu)
- (3) Care e preţul acelor pantofi —? (alb)
- (4) Vreau o umbrelă —. (gri)
- (5) Apa mării e —. (albastru)
- (6) Şi cerul e —. (albastru)
- (7) Norii nu sînt —. (negru)
- (8) Iarba trebuie să fie — ca să fie —. (verde, frumos)
- (9) Blocurile — sînt foarte —. (modern, înalt)
- (10) Cabanele sînt în general —. (mic)
- (11) Care e culoarea — dvs. maşini? (nou)
- (12) Soţile noastre sînt foarte —. (drăguţ)

*3. Translate:

When we go to (*trans.* into) a foreign country it is good to (*să*) be able to speak a little of the language (*trans.* a little the language) of that country. Only in that way (*aşa*) may (*trans.* can) we find a hotel easily. We can agree (*trans.* understand each other) about (*în privinţa* + gen.) the room: whether (*trans.* if) it should have (*trans.* has) one bed or two, whether it should have (a) bathroom or not, whether it should cost a lot or a little. Then, when we go to a (*trans.* the) restaurant, we have to be able to understand at least a few of (*din*) the names of the dishes (*mîncărurilor*) on (*de pe*) the menu.

When we go round (*prin*) the shops we must know what (*ce să*) to ask for, understand the prices (*trans.* which is the price) of articles and things (*trans.* the things and articles), and where we (should) pay. We must be able to ask where the railway station is, where the airport is, where we (may) find a taxi or which (*trans.* what) buses or trolleybuses go to the station or airport. And there are many other (*trans.* and more are still many) things (which we ought) to mention (*de* + past part.) but we cannot mention them all (*pe toate*) here now.

31.5 Supplementary Dialogue

Vocabulary

a afla *vb.* to hear (of, about)

bridge /briḡi/ *N* bridge, a game of bridge

a câştiga *vb.* to win, to earn, to gain

fotbal *N* football (= the game)

a se juca *vb.* to play

meci /meči/ — meciuri *N* match, game

mînge — mingi *F* ball

rezultat — rezultate *N* result

Roma

Rome

ai noştri

ours, our side

ce-ar fi să invităm

how would it be if we invited, how about inviting

cu doi la zero
a face un bridge
s-a făcut

two nil
to have a game of bridge
done, settled, agreed, right,
fine

fiindcă veni vorba de

talking about

El: Unde sînt copiii?

Ea: Se joacă cu mingea în grădină.

El: Apropo, ai aflat rezultatul meciului de fotbal de la Roma?

Ea: Nu. Au cîştigat ai noştri?

El: Da. Cu doi la zero.

Ea: Fiindcă veni vorba de 'a juca': n-am mai jucat de mult bridge. Ce-ar fi să invităm nişte prieteni şi să facem mîine seară un bridge?

El: S-a făcut.

Lesson 32

32.1 Vocabulary

- a se acoperi *vb.* to cover oneself, to become overcast
se acoperise *vb.* (it) had become overcast
activitate — activităţi *F* activity.
a se anunţa *vb.* to announce oneself, to be announced
se anunţase *vb.* (he, she, it) had been announced
a (se) arunca *vb.* to throw (oneself)
bazin de înot — bazine de înot *N* swimming-pool
bucuros, bucuroasă, bucuroşi, bucuroase *adj.* glad
cîte un, cîte o *det.* some (. . . or other), a
concediu — concedii *N* holiday, leave
de asemenea *adv.* also, too, likewise
decurs *N* course
a deschide *vb.* to open, to arouse, to give
a se despărţi *vb.* to separate, to part, to say goodbye
a deveni *vb.* to become
din nou *adv.* anew, again, once more
dor — doruri *N* longing, love
drag *N* love, affection
dragoste — dragoste *F* love
a exista *vb.* to exist
fericit, fericită, fericiţi, fericite *adj.* happy
furtună — furtuni *F* storm
fusese *vb.* (he, she, it) had been
impresie — impresii *F* impression
împreună *adv.* together
în fine *adv.* in fine, in short; at last, finally
în străinătate *adv.* abroad
în urma (+ *gen.*) *prep.* after, following, as a result of,
behind
înapoiere — înapoieri *F* return
a se încălzi *vb.* to warm (up), to get warm
întîmplare — întîmplări *F* happening, occurrence, chance
a întoarce *vb.* to return
(în)totdeauna *adv.* always
a se învăţa cu *vb.* to get used to, to get to know
învăţaserăm *vb.* (we) had got used

a lipsi *vb.* to be missed by
 mîncare — mîncăruri *F* food, dishes
 nerăbdare — nerăbdări *F* impatience
 pe aici *adv.* this way, over here
 plouase *vb.* it had rained
 poftă de mîncare — pofte de mîncare *F* appetite
 practică — practici *F* practice
 a relua *vb.* to resume, to take up again
 a reuși *vb.* to succeed, to manage
 schimbare — schimbări *F* change
 tînăr, tînără, tineri, tinere *adj.* young
 trecuse *vb.* (he, she it) had passed, had gone past
 a se usca *vb.* to dry, to get dry, to dry oneself
 se uscaseră *vb.* (they) had dried
 vizită — vizite *F* visit
 zilnic, zilnică, zilnici, zilnice *adj.* daily

Phrases

am călătorit bine la înapoiere	la	we had a good journey back
căldura de la Mamaia		the heat at Mamaia
cînd ne întoarceți vizita în Anglia?		when are you going to repay our visit and come to England?
cu cîtă plăcere		with how much pleasure, how pleased, glad we were to . . . , how lovely it was to . . .
cu mult dor și drag		(with) all our love, best wishes and love
destul de bine		(well) enough, quite well, a fair amount (of)
drumul cel bun		the right road
după plăcutul nostru con- cediu		after our nice holiday
era de așteptat așa ceva		this was to be expected, such was to be expected

ne gîndim adesea cu drag la
voi

iată-ne din nou

în decursul timpului petrecut
cu voi

în urma practicii făcute în
România

într-o zi fierbinte de vară

ne învățaserăm numai cu
plimbări

ne-am învățat unii cu alții

la soare

ne veți lipsi

și noi vă vom lipsi vouă

ne-a părut foarte rău

pe viitor

am pornit, în fine, . . .

să știți

we're often thinking of you
(with affection, fondly)

here we are again

during (*lit.* in the course of)

the time spent with you

as a result of the practice

we had in Romania

on a hot summer day

we'd got used to just going

for walks

we got accustomed to each
other, got to know each
other very well

in the sun

we shall miss you

and you will miss us too

we were very sorry

in the future

we've at last started . . .

we want you to know

32.2 O scrisoare

Londra, 30 august

Dragă Ana și Sandu,

După plăcutul nostru concediu în România iată-ne din nou acasă. Am călătorit bine la înapoiere, deși ne-am întîlnit cu ploaie și furtună. Înainte de a pleca de la Paris cerul se acoperise și la aeroport se anunțase schimbarea vremii. Fusese o zi foarte caldă așa că era de așteptat așa ceva. Cînd am sosit însă la Londra ploaia trecuse iar străzile se uscaseră deși plouase și acolo.

Ne-am reluat activitatea zilnică deși ne-a fost greu la început, fiindcă ne învățaserăm numai cu plimbări și excursii.

Ne gîndim adesea cu drag la voi și la timpul petrecut în România. Să știți că ne-a părut foarte rău cînd ne-am despărțit, fiindcă în decursul timpului petrecut cu voi am devenit și mai buni prieteni.

Ne-am învățat unii cu alții și ne veți lipsi mult pe viitor. Sîntem siguri că și noi vă vom lipsi vouă.

Avem impresia că am reușit să învățăm destul de bine românește și că, în urma practicii făcute în România, am pornit, în fine, pe drumul cel bun pentru învățarea limbii române.

Ne aducem aminte, cu multă plăcere, de locurile vizitate, de mîncărurile românești și de pofta de mîncare pe care acestea ne-o deschideau.

Ne amintim și de căldura de la Mamaia. Pe aici nu e niciodată așa de cald, vara, ca în România. . . . Dar cu cîtă plăcere ne aruncam în apă după ce ne încălzeam la soare, pe plajă, sau chiar la București, cînd mergeam la cîte un ștrand sau bazin de înot, într-o zi fierbinte de vară.

Am fost foarte fericiți în concediul petrecut cu voi și ne vom aduce întotdeauna aminte cu plăcere de frumoasele zile petrecute împreună.

Cînd ne întoarceți vizita în Anglia?

Vă așteptăm cu nerăbdare.

Cu mult dor și drag,
Patricia și William

32.3 Grammar

32.3/1 Prepositions

(a) A noun or pronoun following a preposition is normally in the accusative case (B-form noun). However, a small number of prepositions and preposition-like phrases require the noun or pronoun to be in the genitive case, which means that a noun is in its C-form, while in the case of a pronoun the corresponding possessive determiner is used. Such prepositions and the heads of preposition-like phrases are treated as F-nouns if they end in *-a*, while *jur* in *în jurul* and *spate* in *în spatele* are N-nouns. Examples:

contra
deasupra

against
above, over

dinaintea	before
împotriva	against, versus
înaintea	before, in front of
în dreapta	to, on the right of
în fața	in front of
în stînga	to, on the left of
în urma	after, behind
în jurul	round
în spatele	behind, at the back of

Examples:

deasupra în dreapta în fața în spatele în stînga	casei hotelului grădinii masinilor nostru
--	---

contra împotriva în dreapta	mea lui ei lor fratilor săi noastră
-----------------------------------	--

în jurul în spatele	meu ei nostru vostru
------------------------	-------------------------------

(b) A few prepositions govern the dative case (C-forms in the case of nouns):

datorită	owing to, because of
grație	owing to, thanks to
mulțumită	thanks to

Examples:

datorită grație mulțumită	lui ție acestui om fratelui meu doamnei Soare	am reușit am găsit casa aceasta
---------------------------------	---	------------------------------------

(c) The prepositions *în* 'in', *din* (= *de* + *în*) 'from', *prin* (= *pe* + *în*) 'through' are replaced by *dintr-*, *într-*, *printr-* before the indefinite article:

locuiesc	în acest	sat
	într-un	oraș hotel
stau	în această	casă nouă
	într-o	cameră vilă

(vilă-vile *F* villa)

sînt	din acest dintr-un	sat oraș
vin	din această dintr-o	provincie bogată țară africană

(provincie-provincii *F* province)

trecem	prin prin acest printr-un	sat oraș
	prin printr-o	pădure grădină

(d) As a revision exercise, check that you understand the following phrases and compose suitable contexts for some of them:

1. *Cu*

cu mine; cu mîna; cu fratele meu; cu trenul; cafea cu lapte; o cană cu apă; o sticlă cu bere; cu adevărat; cu plăcere; cu trei la zero.

2. *De*

de lemn; de fier; o haină de iarnă; greu de răspuns; de aceea; timp de; de ajuns; de ce; de altfel; de loc; în loc de; un loc de parcare; de obicei; de pildă; de acum; de cînd; de unde; de mult; de la Mamaia; de la Mamaia la București; de la lacuri; de pe listă; tot așa de; apropo de; a se apropia de; mai mult de.

3. *Din*

din Anglia; din nordul Angliei; din nou; din cauza; din greșeală ('by mistake'); din cînd în cînd.

Note: *din* is frequently used instead of *în* to link an *în*-phrase to a preceding noun; think of it as being equivalent (in this use) to *de + în* (cf. *de la*, *de lîngă*, *de pe*, etc.).

4. *În*

în apă; în mai; în aer liber; în dreapta; în glumă ('as a joke', 'in fun'); în schimb; în România; în timp ce; în același timp; în gît; în urma; în oraș; în felul acesta; în fiecare zi.

5. *La*

la Londra; la munte; la fratele meu; la ei; la ora trei; la 1 mai; la anul ('next year'); la timp; la soare; la grătar; la cinema; la nord de; tare la.

6. *Pe*

pe masă; pe litoral; pe cer ('in the sky'); pe stradă; pe aici; pe jos ('on foot'); pe viitor; pe braț; pe românește; pe urmă; pe dreapta; pe dinafară; pe mine.

32.3/2 Verbs: The Pluperfect Tense

The Pluperfect or Past Perfect tense is formed by adding certain endings to a stem which in most cases is the

same as the infinitive. The endings are: *-sem*, *-seși*, *-se*, *-serăm*, *-serăți*, *-seră*.

Example:

întrebam ce e de făcut I had asked what was to be done

Note the place of the stress, which is constant throughout:

(tu) întrebeseși you had asked

(voi) întrebaserăți you had asked

Read off some more from the following table:

(eu)	căuta citi coborî cumpăra încerca învăța locui lua plăti prefera veni vorbi	-sem
(tu, d-ta)		-seși
(el, ea)		-se
(noi)		-serăm
(voi, dvs.)		-serăți
(ei, ele)		-seră

The stem of verbs whose infinitives end in *-e* and *-ea* ends in *-u* (cf. the past participle and the past historic stem):

putusem	I had been able
cerusem	I had asked
văzusem	I had seen
vrusem	I had wanted
făcusem	I had made
băusem	I had drunk
știusem	I had known
crezusem	I had thought

Note also:

dădusem	I had given
stătusem	I had stayed

The stem may end in *-se*:

avusesem (or avusem)	I had had
răspunsesem	I had replied
scrisesem	I had written
fusesem	I had been
mersesem	I had gone

The use of the pluperfect in Romanian often corresponds to the use of the pluperfect in English. However, it is not used so much in indirect speech; the perfect is generally used instead:

mi s-a spus că ați cumpărat dicționarul	I was told you had bought the dictionary
n-am îndrăznit să-i spun Anei ce-mi s-a întâmplat	I didn't dare to tell Ann what had happened to me

Pick out half a dozen uses in the Text.

32.3/3 *Iată*

In our Text we have:

iată-ne din nou acasă	here we are back home again
-----------------------	--------------------------------

Some further examples of *iată*:

iată-mă	here I am
iată-l că vine	here he comes, there he is
iată-vă împreună	there you are, together (at last)
iată-i și în fotografia asta	here they are in this photo too
iată-le când erau tinere	here they are when they were young

32.3/4 Letter-Writing

How to write the date is explained in 21.3/1. In private correspondence it is customary to write only the name of the place you are writing from at the top of the page and the full address on the back of the envelope. You begin a letter to a friend with *dragă* plus the Christian name. In a formal letter you use the following adjective:

stimate, stimată, stimați, esteemed, respected, Dear
stimate

So you may begin:

Stimate domn	Dear Sir
Stimate } Dragă } domnule profesor	Dear Sir, Dear Mr X, Dear Professor X
Stimate } Dragă } domnule Ionescu	Dear Mr Jones
Stimate } Dragă } /ionescu/	
Stimată doamnă	Dear Madam
Stimată } Dragă } doamnă	Dear Madam, Dear Mrs X,
Dragă } profesoară	Dear Professor X

You end a familiar letter with, for example:

cu bine	yours (ever), cheerio
cele mai bune urări	best wishes
cu drag } cu dor }	love
cu toată dragostea	(with) all my, our love

A formal letter with:

cu stimă } cu toată stima }	yours sincerely, faithfully
--------------------------------	-----------------------------

On the envelope you use abbreviated C-forms:

D-lui George Stănescu	(to) Mr G. S.
D-nei Maria Stănescu	(to) Mrs M. S.
D-(șoa)rei Ana Stănescu	(to) Miss A. S.

32.3/5 Vocatives

Some distinctive forms exist in the two mediums. Consider the following:

<i>Non-vocative</i>	<i>Vocative (speech and writing)</i>
domnul 'the gentleman'	→ domnule! 'sir!'
doamna 'the lady'	→ doamnă! 'madam!'
domnișoara 'the young lady'	→ domnișoară! 'miss!'

<i>Non-vocative</i>	<i>Speech</i>	<i>Vocative</i>	<i>Writing</i>
domnul Ionescu 'Mr Jones'	→ domnul Ionescu!		domnule Ionescu!
doamna Ionescu 'Mrs Jones'	→ doamna Ionescu!		doamnă Ionescu!
domnișoara Ionescu 'Miss Jones'	→ domnișoara Ionescu!		domnișoară Ionescu!

32.4 Exercises

1. Copy out the Text of the Lesson and read it aloud.

*2. Insert words and phrases into the following substitution tables and read off some of the completed sentences or phrases. (Sample insertions in the Key.)

(a) Insert five or six human nouns or noun phrases:

cînd	am	ajuns	acasă		tocmai	plecase
	ați	sosit	la Sinaia		încă nu	venise

(b) Insert three or four verbs in the pluperfect tense:

(e) nu		niciodată mai înainte totdeauna	acolo la munte la mare la Mamaia în străinătate
--------	--	---------------------------------------	---

*3. Convert the tense of all the verbs in the following sentences into the pluperfect:

- (1) Am terminat de citit cartea ('I've finished reading the book').
- (2) Ne-am dus la plimbare în parc.
- (3) Credeam că n-ai dreptate.

- (4) Nu s-au văzut de-o lună.
- (5) Mama a primit de mult scrisoarea mea.
- (6) Nimeni nu a ajutat-o.
- (7) Copiii nu au venit încă acasă.

4. Go through the Text once more, and note the uses of different tense forms in the verbs.

*5. Insert the correct form of *acest(a)* in the blanks:

- (1) — stilou e al meu.
- (2) Al cui e stiloul —?
- (3) Cine sînt oamenii —?
- (4) Am citit și eu povestea —.
- (5) Oaspeții sînt aici, în — sală. (*oaspete* — *oaspeți M* guest)
- (6) I l-am dat — om.
- (7) Fetelor — le place cel mai mult înghețata.

*6. Insert the correct form of *acel(a)* in the blanks:

- (1) Cine e — doamnă?
- (2) — e mașina mea.
- (3) — e fratele meu.
- (4) — sînt vecinii mei. (*vecin* — *vecini M* neighbour)
- (5) Cine e — tînăr?
- (6) Numele soției — om e Maria.
- (7) — fete le place cel mai mult înghețata.

*7. Translate:

Bucharest, 11th September.

Dear Patricia and William,

Many thanks for (*trans.* we received) your kind (*frumoasa*) letter, which reminded (*a reamintit*) us too of the nice days we spent together here last month.

We are glad (*bucuroși*) your visit to Romania helped you a lot (*trans.* very much) with (*în*) the learning of Romanian, but all (*tot ceea ce*) you have to do now is to (*să*) read a lot of Romanian and speak Romanian to each other (*unul cu altul*) at home. Listen, too (*de asemeni*), to Radio (*radio*) Bucharest and write us long

letters in Romanian. Next year (*la anul*) when we'll (*vom*) return your visit and come to England, we want to find you speaking (*vorbind*) our language like us.

We'll write you another, longer letter soon, as we are leaving Bucharest today (*chiar azi*) for a few days (*trans.* for a few days, today).

All our love,

Ana and Sandu

8. Write another letter, longer than the one above, from Ana and Sandu to Patricia and William. Don't be too ambitious—as far as possible use only phrases that you *know* are right or which you can at least check somewhere in the book.

32.5 Supplementary Dialogue

El: Cum să terminăm cartea?

Ea: Cu un dialog.

El: De ce?

Ea: E mult mai plăcut.

El: Bine. Fie cum vrei. Să începem atunci.

Ea: Să începem.

El: Ce-ai vrea să facem mâine?

Ea: Să mergem la Snagov.

El: Unde e Snagovul?

Ea: Cum? Nu știi? Nu departe de București.

El: Și cum ne ducem acolo?

Ea: Cu mașina ta fiindcă cu autobuzul se merge (*it takes*) o oră.

El: Și ce putem face la Snagov?

Ea: Numai lucruri minunate. Ne plimbăm prin pădure. Ne culcăm pe iarbă, privim la flori și sus printre pomi la cerul albastru. Putem sta la soare — fiindcă sperăm să fie soare ca azi — și putem înota în lac, iar seara luăm masa la restaurantul de la Snagov.

El: Minunat. Excelent. Și cum în lac e pește servim (*we'll have*) o ciorbă de pește și pește prăjit.

Ea: Poate vrei și o prăjitură de pește? Ce bine (*thank*

goodness) că așa ceva nu există în limba română, așa că te oprești numai la primele două feluri de mâncare de pește!

Notes on the Text

1. The use of *să* in *cum să terminăm cartea?* implies that the speaker is asking for suggestions rather than known facts:

'how shall we end the book?', 'how do you suggest we should end the book?'

Contrast:

cum terminăm cartea? how do we finish the book?

Further examples:

ce să vă dau?	what shall I give you?
unde să mă duc?	where shall, should I go?
când să mă întorc?	when shall I return?
ce să facem?	what shall we do?
nu știu ce să fac	I don't know what to do, what I should do

2. Geographical names of M-gender usually take the definite article when not preceded by a preposition, that is, when, for example, they are used as the subject of a clause. Thus we say:

să mergem la Snagov	let's go to Snagov
<i>But:</i> unde e Snagovul?	where is Snagov?
acest râu se varsă în Olt	this river flows into the Olt
<i>But:</i> Oltul e un râu mare	the Olt is a big river
sînt din Brașov	I'm from Brasov
<i>But:</i> acesta e Brașovul	this is Brasov
vin de la București	I come from Bucharest
<i>But:</i> îmi place Bucureștiul	I like Bucharest
<i>And:</i> Bucureștiul e cel mai atrăgător primăvara	Bucharest is nicest in spring

Geographical names of F-gender do not change (e.g. *Prahova, Constanța, Anglia*).

3. The plural forms of *primul, prima* are *primii /primi/ (M), primele (N/F)*:

primele două feluri de the first two kinds of food
mîncare

primii băieți care să the first boys to arrive
sosească

(Cf. *ultimul, ultima, ultimii, ultimele* 'the last'.)

APPENDIX 1

Alphabet and Pronunciation

1. THE ALPHABET

The standard graphemes or letters and their names are as follows:

<i>Letter</i>	<i>Pronunciation of Name</i>	<i>Letter</i>	<i>Pronunciation of Name</i>
A a	/a/	N n	/ne/
Ă ă	/ă/	O o	/o/
Â â	/î/	P p	/pe/
B b	/be/	Q q	/kju/
C c	/če/	R r	/re/
D d	/de/	S s	/se/
E e	/e/	Ș ș	/she/
F f	/fe/	T t	/te/
G g	/ge/	Ț ț	/tse/
H h	/ha/	U u	/u/
I i	/i/	V v	/ve/
Î î	/î/	W w	/dublu ve/
J j	/zhe/	X x	/iks/
K k	/ka/	Y y	/igrec/
L l	/le/	Z z	/ze/
M m	/me/		

Notes

- (1) *Â â* and *Î î* are both equivalent to /î/; *Â â* is only used today in proper names and in the word *român* and its derivatives (*România*, *românesc*, etc.).
- (2) *K k*, *Q q*, *W w* and *Y y* only occur in proper names and in certain recent borrowings from other languages (e.g. *kilogram*, *whisky*).

2. THE SOUND-SYSTEM

2.1 Vowels (see Lessons 1 and 2)

Phonemes and graphemes:

	<i>Front</i>	<i>Central</i>	<i>Back</i> (rounded)
<i>Close</i>	/i/ <i>i</i> (<i>mic</i>)	/î/ <i>î, â</i> (<i>cît, român</i>)	/u/ <i>u</i> (<i>nu</i>)
<i>Half-open</i>	/e/ <i>e</i> (<i>des</i>)	/ă/ <i>ă</i> (<i>măr</i>)	/o/ <i>o</i> (<i>loc</i>)
<i>Open</i>		/a/ <i>a</i> (<i>lac</i>)	

2.2 Pseudo-Vowel (Lesson 2)

/î/ *i* (*bani*)

/î/ may be regarded as a symbol indicating palatalization of the preceding consonant. Considered as a separate sound, it is voiceless and non-syllabic. It is dropped or replaced by /i/ when a (second) suffix or an enclitic is added: /pomî/ (*pomi*), /pomî/ (*pomii*), /străzi/ (*străzi*), /străzile/ (*străzile*), /datsî/ (*dați*), /datsimî/ (*dați-mi*).

2.3 Semi-Vowels (Lessons 2-5)

	<i>Front</i>	<i>Back</i>
<i>Close</i>	/i/ ¹ <i>i</i> , zero (<i>iar, el</i>)	/u/ ² <i>u</i> (<i>lua</i>)
<i>Half-open</i>	/ɛ/ <i>e</i> (<i>deal</i>)	/o/ <i>o</i> (<i>foame</i>)

With the addition of a suffix or enclitic a semi-vowel may be replaced by the corresponding vowel: /leu/ (*leu*), /leu(l)/ (*leul*), /kofetării/ (*cofetării*), /kofetăriile/ (*cofetăriile*).

2.4 Vowel Glides (Lessons 2-5 and 27)

Examples:

Rising diphthongs

/ie/ *ie*, e³ (*ieri, el*)

/ia/ *ia*³ (*iar*)

/ea/ *ea* (*deal*)

¹ Cf. Eng. *y* in *yet*.

² Cf. Eng. *w* in *wet*.

³ Also *e, a* after a syllabic /i/ in a word, as in *prieten* /pri-je-ten/, *România* /ro-mi-ni-ja/.

/ju/ *iu* (*iute*)/jo/ *io* (*ghiol*)/uă/ *uă* (*luăm*)/ua/ *ua* (*luați*)/ɛo/ *eo* (*vreo*)/oa/ *oa* (*soare*)*Falling diphthongs*

— glides to /i/:

/i̯i/ *ii* (*fii*)/ei/ *ei* (*lei*)/i̯i/ *ii* (*ptine*)/ăi/ *ăi* (*tăi*)/ai/ *ai* (*ai*)/ui/ *ui* (*lui*)/oi/ *oi* (*doi*)

— glides to /u/:

/i̯u/ *iu* (*știu*)/eu/ *eu* (*leu*)/i̯u/ *iu* (*rîu*)/ău/ *ău* (*rău*)/au/ *au* (*au*)/u̯u/ *uu* (*continuu*
'continuous')/ou/ *ou* (*birou*)*Triphthongs*/iei/ *iei*, *ei*¹ (*miei* 'lambs', *ei*)/ieu/ *eu* (*eu*)/iai/ *i-ai*¹ (*i-ai*)/iau/ *iau* (*iau*)/ioa/ *ioa* (*creioane*)/eai/ *eai* (*beai*)/eau/ *eau* (*beau*)/oai/ *oai* (*englezoaică* 'English woman')/uai/ *uai* (*luai*)

Other vowel glides arise in fast speech, especially across word-boundaries. Many speakers use an on-glide before vowels in word-initial position, e.g. *om* /uom/, *un* /uun/; such pronunciations are regarded as non-standard.

¹ Also *ei*, *ai* after a syllabic /i/ in a word, as in *cofetăriei* /kofetări̯ei/, *speriai* /speri̯ai/. A semi-vowel often occurs between other sequences of two vowels, especially when the second is stressed, e.g. in *Izrael* /izra̯jel/.

Notes

- (1) The letter *i* and the group *ii* represent various sounds:

i = /ĩ/ (*străzi*)

i = /i/ (*inel, metri* 'metres', *străzile*)

i = /î/ (*apoi*)

i = zero (*ciocolată*)

i (+ *e, a*) = /ĩ/ (*e, a*)/ (*prieten, speria*)

ii = /i/ (*pomii, metrii*)

ii = /ĩ/ (*cofetării, copii*)

ii = /i-i/ (*cofetăriile*)

A single final *-i* after consonants is pronounced /ĩ/ unless stressed or preceded by the group consonant + *l, r* (after which both *-i* and *-ii* (= *-i* + article suffix, not pl. suffix) are pronounced /i/).

Note also: *copiii* /kopi(i)i/.

- (2) Note the following:

car ('cart') /kar/

chiar /kjar/ (where /k̃/ indicates a palatal /k/)

ceai /čai/

Grecia /grečija/

geamantan /ğamantan/

geografie /ğeografije/ (= /ğe-o-gra-f-i-je/)

regiune /reğiune/

- (3) The symbols used in this book for the vowel phonemes are the same as those of the alphabet, with the addition of diacritics for the pseudo-vowel and semi-vowels. *î* and *ă* correspond to the symbols *i* and *ə* of the International Phonetic Association; for the symbol suggested by the IPA for showing palatalization, viz. *j*, we use *ĩ* (in a broader transcription, showing morpheme boundaries, *j* or *y* can be used for both /ĩ/ and /ĩ/).

2.5 Consonants (Lessons 1-4)

The twenty consonant phonemes are as follows:

Manner of articulation	Place of articulation					
	Bilabial	Labio-dental	Dental	Palato-alveolar	Palatal/Velar	Glottal
plosives	p, b		t, d		k, g	
affricates			ts	č, ĝ		
fricatives		f, v	s, z	sh, zh		h
nasals	m		n			
lateral			l			
trill			r			

Where a pair of symbols occurs in the same box, the first represents a voiceless consonant, the second its voiced counterpart.

The graphemes used are the following:

/p/ *p* (*pun*)

/b/ *b* (*bun*)

/t/ *t* (*ta*)

/d/ *d* (*da*)

/k, g/ are palatals ([c, j]) before front vowels and /l/; the occurrence of [c, j] before central and back vowels is shown by the insertion of a front semi-vowel:

palatal /k/ (+ front semi-vowel) *ch, k* (+ *i, e*) (*chem* /kem/, *chiar* /kjar/, *kilogram*, the second *k* in *kaki* /kaki/ 'khaki')

velar /k/ *c, k* (+ *i, ă, a, u, o*) (*caz, car*, the first *k* in *kaki*)

palatal /g/ (+ front semi-vowel) *gh* (+ *i, e*) (*ghem* 'ball (of wool, string)', *ghiol* /gjol/)

velar /g/ *g* (+ *i, ă, a, u, o*) (*gaz* 'gas', *gol* 'gap')

/ts/¹ *ț* (*țară*)

/č/ *c* (+ *i, e*) (*cer*)

/ĝ/ *g* (+ *i, e*) (*ger*)

¹ The distribution of the sequence /d/ + /z/ is limited and is not regarded as constituting a single voiced phoneme corresponding to voiceless /ts/.

/f/	<i>f</i> (<i>fin</i> 'fine')
/v/	<i>v</i> (<i>vin</i>)
/s/	<i>s</i> (<i>sac</i> 'bag')
/z/	<i>z</i> (<i>zac</i> 'I lie')
/sh/	<i>ș</i> (<i>șoc</i> 'shock')
/zh/	<i>j</i> (<i>joc</i> 'game')
/h/	<i>h</i> (<i>hol</i> , <i>șah</i> 'chess')
/m/	<i>m</i> (<i>muc</i> 'wick')
/n/	<i>n</i> (<i>nuc</i> 'walnut tree')
/l/	<i>l</i> (<i>lac</i>)
/r/	<i>r</i> (<i>rac</i> 'crayfish')

Notes

- (1) Unlike English /h/, Romanian /h/ occurs finally in syllables, as in *șah*. It is strongly pronounced and may have some supra-glottal friction and be voiced. /h/ does not occur after a consonant (in the same word), but *h* occurs in the diagraphs *ch*, *gh* in the orthography, and *h* occurs in our notation in *sh* and *zh*.
- (2) The sound [ŋ] (as *ng* in Eng. *sing*) occurs only as a conditioned variant of /n/ before /k, g/. A final /g/ *g* is always pronounced [g], thus *lung* /lung/ = [luŋg] (and not [luŋ]).
- (3) Final plosives are fully released and frequently aspirated; initial plosives on the other hand are not aspirated (this is the reverse of the realization of the corresponding English plosives).
- (4) The symbols used in this book for the consonants are the same as those of the IPA with the exception of č, ĝ, sh and zh (IPA tʃ, dʒ, ʃ and ʒ). For these four tš, dž, š and ž could also be used.

2.6 Regular Sound Changes (Lessons 5 and 6)

Many different kinds of sound alternations occur in the roots of Romanian words with the addition of suffixes and/or when the stress shifts from one syllable to another. You will have noticed, for example, how a

stressed /a/ in a word may become /ă/ when the stress changes: /las/ 'I let', /lăsatsî/ 'you let'. Similarly: /pot/ 'I can', /putem/ 'we can'. A final /i/, /î/, /e/ or /ă/ may cause a change to a preceding vowel and/or consonant: /fată/ — /fete/, /stradă/ — /străzi/, /kuvînt/ — /kuvînte/. Vowels may alternate with diphthongs: /întreb/ — /întreabă/, /negru/ — /neagră/, /frumos/ — /frumoză/, /flori/ — /floare/. Consonants alone may change: /merg/ — /mergi/, /vorbesk/ — /vorbeshte/, /ashtept/ — /ashteptî/, and (optionally) /englez/ — /englezhi/. Not all such changes apply to the whole corpus of the Romanian vocabulary, so that one can only note the changes that do occur and try to remember them. The most regular ones are easily assimilated (e.g. -s(t) + -i → -ş(t)i, -d + -i → -zi, etc.).

2.7 Connected Speech

2.7/1 Vowels and Consonants (e.g. Lesson 18)

Vowels across word- (or morpheme-) boundaries in close-knit phrases may be reduced or form diphthongs and triphthongs, usually with the loss of a syllable: /çau spus/ (*ce-au spus?*), /undeatsî fost/ (*unde-aţi fost?*). The vowels /i, e, u, o/ are commonly reduced to /î, ɛ, ɯ, ɔ/. Regular syllable reductions may be shown in writing by means of a hyphen, as in *ce-au spus?*, *nu-i aşa?* (/nuî/ from /nuje/; in this case the vowel grapheme is also changed). Also certain vowel *elisions* are regularly made, for instance, in pronoun combinations (*ni-l* from *ni + îl*). But sometimes (e.g. in imperative + enclitic pronoun constructions) an elision occasions an addition, so that the original number of syllables is retained or increased: /da-tsimî/ (*daţi-mi*) from /datsî/ + /îmî/, /datsimă/ from /datsî/ + /mă/. Note the omission of initial and final vowels in the following: *parc-a şi-nceput să-mi fie mai bine*. Regular omissions in Standard Romanian are indicated in writing by means of a hyphen, but other omissions, especially those of consonants, and

which do not necessarily result in word coalescences, are generally shown by means of an apostrophe (e.g. *da'* = *dar*). The definite article suffix *-ul* is written thus but is usually pronounced /u/.

Just as in English, adjacent consonants in close-knit phrases frequently change one of their features. In English, it is generally the place of articulation that is affected, so that, for example, *shot-gun* may sound like *shock-gun*. In Romanian, it is the voicing that is regularly affected, so that /p/ and /b/, /t/ and /d/, /č/ and /ğ/, etc., may interchange: /obzeči/ (*optzeci*), /l(u)ɣadzī biletu(l)/¹ (*luați biletul*), /vă rok sāmī datsī lista/ (*vă rog să-mi dați lista*). Note that this kind of assimilation is *regressive*: a consonant affects a *preceding* consonant, not vice versa. As a rule, we may say that voiceless consonants are only preceded by voiceless consonants (or by vowels), while in the case of voiced consonants the assimilation is optional (thus either /opzeči/ or /obzeči/). If a pause intervenes between the two or more consonants in question, assimilation does not take place (e.g. in slow counting: /opt/ . . . /zeči/ . . . /dojshpe/).

2.7/2 Accentuation (see especially Lessons 1, 16 and 19)

As in English, certain words in an utterance are more prominent than others. Such words are accented or stressed on a particular syllable—their stressed syllable. Non-prominent words, on the other hand, may lose the stress they have in isolation or when accented. However, the distinction between strong and weak syllables is much less marked in Romanian than in English, and unstressed syllables usually maintain their quality whatever the speed of delivery. (In this respect it is difficult to distinguish between style and dialect, e.g. the alternation between certain unstressed vowels, especially between /e/ and /ă/, may be more stylistic than dialectal:

¹ Note how the pseudo-vowel does not operate as an intervening sound segment.

/kelner/ — /kelnăr/ (*chelner*), /doṡă(ze)zhdoi/ — /doṡă(ză)zhdoi/ (*douăzeci și doi*), /deunăzi/ — /dăunăzi/ (*deunăzi*.) If you are uncertain of the stress of a word, give each syllable equal prominence and you will invariably be understood.

A change in word-order or the addition of certain words, with or without a resulting change in accentuation, often corresponds only to a variation in accentuation in English (see the paragraphs on Word-Order).

2.7/3 Intonation (Lessons 1, 3-5, 15, 19, 26)

Not much is formally known about the intonation of Romanian, but certain features are clear. As in English, a rising tone (↑) indicates an incomplete utterance or raises a query ('it's true (if) . . .', 'it might be true', 'is it true?', etc.):

are o ↑ *carte*?

This contrasts with:

are o ↓ *carte*,

which would most frequently fill a context requiring a statement or assertion. In such short questions, especially, the object and verb may be reversed:

o ↑ <i>carte aveți</i> ?	} have you got a ↑ book? ¹
o ↓ <i>carte</i> ↑ <i>aveți</i> ?	

More subtly, these contrast with:

o <i>carte</i> ↑ <i>aveți</i> ?	you've (actually) ↑ got a book?
---------------------------------	---------------------------------

Non-polarity questions (clauses beginning with *care*, *cine*, *ce*, etc.) generally have a falling tone:

pe ↓ <i>cine</i> ați <i>văzut</i> ?	} who did you ↓ see? } who did you ↑ see?
pe <i>cine</i> ați ↑ <i>văzut</i> ?	
	} ↓ who did you ↑ see? } ↑ who did you see? } ↑ who did you say you saw?

¹With a strong accent querying 'book'.

Note these last examples. In English, '↓ who did you see?' sounds impatient or disbelieving, whereas the same kind of intonation used with the Romanian utterance may not, and may therefore be equivalent to a different kind of intonation and/or voice quality in English. It is at this point that the comparison begins to get a little complicated and technical. In the long run, it is more profitable and quicker to rely on your ear: listen to as much Romanian as you can and try to *mimic* Romanian voices.

APPENDIX 2

Verb List

Note carefully:

(1) The *Infinitives* are listed in alphabetical order, together with their central meanings.

(2) The *Present Indicative* is given in full. Where a single form appears it is either the third person singular (e.g. *plouă*) or the sole form used for each person (e.g. *trebuie*). Where two forms appear, the first is the third person singular and the second is the third person plural. In the second person singular the final *-i* may be pronounced /i/, /i/, or /i/: preceded by a vowel it is pronounced /i/ (e.g. *spui*); preceded by a consonant + *l, r* it is pronounced /i/ (e.g. *intri*); in other cases it is pronounced /i/ and written -î in this List.

(3) The second person plural positive and negative forms of the *Imperative (Imp.)* are identical with the corresponding present indicative forms (e.g. *spuneți, nu spuneți*). The second person singular negative is identical in form with the infinitive (e.g. *nu spune*), with the same stress pattern but without the infinitive marker *a*. The second person singular positive is in most cases identical with either the second person or the third person singular form of the present indicative (see 15.3/4); in some cases the form varies according to whether the verb is being used transitively or intransitively. In this List the usual (or more frequently occurring) form of the second person singular positive is given; remember that it is a singular and positive form only. Some verbs have no imperative form.

(4) Except in the case of *a fi*, the forms of the finite verb in a *să*-clause differ from the present indicative in only one respect: the third person singular and plural employ an identical form which is regularly different from the form(s) used for these persons in the present indicative. Thus the *Subjunctive (Subj.)* form given in

this List is that used for the third person singular and plural.

(5) The *Past Participle (Pp.)* is used in the formation of the Present Perfect, the Conditional Past, the Subjunctive Past, and the Passive Voice (the subjunctive past, e.g. *să fi spus* (for all persons), is not introduced in this work).¹ Many past participles are also used as adjectives.

(6) *Omissions.* You will notice that many verbs (of different roots) follow similar patterns in their conjugations. We have listed the forms in full, however, to facilitate learning. It is a simple matter to conjugate the few verbs we *have* left out, e.g. *a deveni* (conjugated in the same way as *a veni*), *a relua* (as *a lua*), *a închide* (as *a deschide*), *a apărea* (as *a părea*), and so on. Verbs are only given in their *Reflexive* form if this is the sole form introduced. Note that in many of the uses of the verbs an accusative or dative reflexive pronoun is required.

(7) *Traditional Classification.* On a basis of differences in the endings of the infinitives and present indicative conjugations, Romanian (cf. Latin) verbs are traditionally grouped into four classes: I infinitives in *-a*, II infinitives in *-ea*, III infinitives in *-e*, IV infinitives in *-i* and *-f*. A useful exercise, as an aid to memory, would be for you to re-group them in this way, on paper or mentally, noting any root changes as you go, and then to sub-group them (e.g. Class I: (a) root + ending, (b) root + *-ez-* + ending; Class IV: (a) root + ending, (b) root + *-esc/ăsc-* + ending; etc.); alternatively, sub-group them on other bases (e.g. Group A₁: first person singular = third person plural, Group A₂: third person singular = third person plural; Group B₁: root vowel change, Group B₂: no root vowel change; Group C₁: verbs used transitively (in the Lessons), Group C₂: verbs used intransitively; etc.).

¹ One example:

să fi spus eu asta, cum te-ai fi	had I said that, how cross
supărat!	you'd have been!

a acoperi: acopăr, acoperi, acoperă, acoperim, acoperiți, acoperă	<i>Pp.</i> acoperit
'to cover'	<i>Imp.</i> acoperă <i>Subj.</i> să acopere
a adăuga: adaug, adaugi, adaugă, adăugăm, adăugați, adaugă	<i>Pp.</i> adăugat
'to add'	<i>Imp.</i> adaugă <i>Subj.</i> să adauge
a adresa: adresez, adresezi, adresează, adresăm, adresați, adresează	<i>Pp.</i> adresat
'to address'	<i>Imp.</i> adresează <i>Subj.</i> să adreseze
a aduce: aduc, aduci, aduce, aducem, aduceți, aduc	<i>Pp.</i> adus
'to bring'	<i>Imp.</i> adu (adă) <i>Subj.</i> să aducă
a afla: aflu, afli, afliă, aflăm, aflați, afliă	<i>Pp.</i> aflat
'to hear'	<i>Imp.</i> afliă <i>Subj.</i> să afle
a ajunge: ajung, ajungi, ajunge, ajungem, ajungeți, ajung	<i>Pp.</i> ajuns
'to arrive'	<i>Subj.</i> să ajungă
a ajuta: ajut, ajuți, ajută, ajutam, ajutați, ajută	<i>Pp.</i> ajutat
'to help'	<i>Imp.</i> ajută <i>Subj.</i> să ajute
a alege: aleg, alegi, alege, alegem, alegeți, aleg	<i>Pp.</i> ales
'to choose'	<i>Imp.</i> alege <i>Subj.</i> să aleagă
a amenința: ameninț, ameninți, amenință, amenințăm, amenințați, amenință	<i>Pp.</i> amenințat
'to threaten'	<i>Imp.</i> amenință <i>Subj.</i> să amenințe
a aminti: amintesc, amintești, amintește, amintim, amintiți, amintesc	<i>Pp.</i> amintit
'to remind'	<i>Imp.</i> amintește <i>Subj.</i> să amintească

a anunța: anunț, anunță, anunțăm, anunțați, anunță	<i>Pp.</i> anunțat
'to announce' <i>Imp.</i> anunță	<i>Subj.</i> să anunțe
a aplica: aplic, aplică, aplicăm, aplicați, aplică	<i>Pp.</i> aplicat
'to apply' <i>Imp.</i> aplică	<i>Subj.</i> să aplice
a aprinde: aprind, aprinză, aprinde, aprindem, aprindeți, aprind	<i>Pp.</i> aprins
'to light' <i>Imp.</i> aprinde	<i>Subj.</i> să aprindă
a se apropia: mă apropii / -pii/, te apropii, se apropie, ne apropiem, vă apropiați, se apropie	<i>Pp.</i> apropiat
'to approach' <i>Imp.</i> apropie-te	<i>Subj.</i> să se apropie
a arăta: arăt, arăți, arată, arătam, arătați, arată	<i>Pp.</i> arătat
'to show' <i>Imp.</i> arată	<i>Subj.</i> să arate
a arunca: arunc, aruncă, aruncă, aruncăm, aruncați, aruncă	<i>Pp.</i> aruncat
'to throw' <i>Imp.</i> aruncă	<i>Subj.</i> să arunce
a asculta: ascult, asculti, ascultă, ascultăm, ascultați, ascultă	<i>Pp.</i> ascultat
'to listen' <i>Imp.</i> ascultă	<i>Subj.</i> să asculte
a ascunde: ascund, ascunzi, ascunde, ascundem, ascundeți, ascund	<i>Pp.</i> ascuns
'to hide' <i>Imp.</i> ascunde	<i>Subj.</i> să ascundă
a aștepta: aștept, aștepti, așteptă, așteptăm, așteptați, așteptă	<i>Pp.</i> așteptat
'to wait' <i>Imp.</i> așteptă	<i>Subj.</i> să aștepte
a atrage: atrag, atragi, atrage, atragem, atrageți, atrag	<i>Pp.</i> atras
'to attract' <i>Imp.</i> atrage	<i>Subj.</i> să atragă

a auzi: aud, auzi, aude, auzim, auziți, aud 'to hear'	<i>Imp. auzi</i>	<i>Subj. să audă</i>	<i>Pp. auzit</i>
a avea: am, ai, are, avem, aveți, au 'to have'	<i>Imp. ai</i>	<i>Subj. să aibă</i>	<i>Pp. avut</i>
a bate: bat, bați, bate, batem, bateți, bat 'to beat'	<i>Imp. bate</i>	<i>Subj. să bată</i>	<i>Pp. bătut</i>
a bea: beau /bea/, bei, bea, bem, beți, beau 'to drink'	<i>Imp. bea /bea/</i>	<i>Subj. să bea</i>	<i>Pp. băut</i>
a se căsători: mă căsătoresc, te căsătorești, se căsătorim, vă căsătoriți, se căsătoresc 'to marry'	<i>Imp. căsătorește-te</i>	<i>Subj. să se căsătorească</i>	<i>Pp. căsătorit</i>
a căuta: caut, cauți, caută, căutam, cauțați, caută 'to look for'	<i>Imp. caută</i>	<i>Subj. să caute</i>	<i>Pp. căutat</i>
a cere: cer, ceri, cere, cerem, cereți, cer 'to ask'	<i>Imp. cere</i>	<i>Subj. să ceară</i>	<i>Pp. cerut</i>
a cheltui: cheltuiesc, cheltuiеști, cheltuiеște, cheltuim, cheltuiți, cheltuiеsc 'to spend'	<i>Imp. cheltuiеște</i>	<i>Subj. să cheltuiască</i>	<i>Pp. cheltuit</i>
a chema: chem, chemi, cheamă, chemăm, chemați, cheamă 'to call'	<i>Imp. cheamă</i>	<i>Subj. să cheme</i>	<i>Pp. chemat</i>
a circula: circuli, circuli, circuli, circulați, circuli 'to circulate'	<i>Imp. circuli</i>	<i>Subj. să circule</i>	<i>Pp. circulat</i>

a citi: citesc, citești, citește, citim, citiți, citesc			
'to read'	<i>Imp.</i> citește	<i>Subj.</i> să citească	<i>Pp.</i> citit
a câștiga: câștig, câștigă, câștigă, câștigați, câștiga			
'to win'	<i>Imp.</i> câștigă	<i>Subj.</i> să câștige	<i>Pp.</i> câștigat
a se coafa: mă coafez, te coafezi, se coafează, ne coafăm, vă coafați, se coafează			
'to do one's hair'	<i>Imp.</i> coafează-te	<i>Subj.</i> să se coafeze	<i>Pp.</i> coafat
a cobori: cobor, cobori, coboară, coborim, coboriți, coboară			
'to get off'	<i>Imp.</i> coboară	<i>Subj.</i> să coboare	<i>Pp.</i> coborât
a constata: constat, constați, constată, constatăm, constatați, constată			
'to find out'	<i>Imp.</i> constată	<i>Subj.</i> să constate	<i>Pp.</i> constat
a construi: construiesc, construiești, construiește, construim, construiți, construiesc			
'to construct'	<i>Imp.</i> construiește	<i>Subj.</i> să construiască	<i>Pp.</i> construit
ă continua: continui, continui, continuă, continuăm, continuați, continuă			
'to continue'	<i>Imp.</i> continuă	<i>Subj.</i> să continue	<i>Pp.</i> continuat
a costa: cost, coști, costă, costăm, costați, costă			
'to cost'		<i>Subj.</i> să coste	<i>Pp.</i> costat
a crede: cred, crezi, crede, credem, credeți, cred			
'to believe'	<i>Imp.</i> crezi	<i>Subj.</i> să creadă	<i>Pp.</i> crezut
a se culca: mă culc, te culci, se culcă, ne culcăm, vă culcați, se culcă			
'to go to bed'	<i>Imp.</i> culcă-te	<i>Subj.</i> să se culce	<i>Pp.</i> culcat

a cumpăra: cumpăr, cumperi, cumpără, cumpărăm, cumpărați, cumpără	<i>Pp.</i> cumpărat
'to buy'	<i>Imp.</i> cumpără
a cunoaște: cunosc, cunoști, cunoaște, cunoaștem, cunoașteți, cunosc	<i>Pp.</i> cunoscut
'to know'	<i>Subj.</i> să cunoască
a curge: curge, curg	<i>Pp.</i> curs
'to flow'	<i>Subj.</i> să curgă
a da: dau, dai, dă, dăm, dați, dau	<i>Pp.</i> dat
'to give'	<i>Subj.</i> să dea / dea/
a depinde: depind, depinză, depinde, depindem, depindeți, depind	<i>Pp.</i> depins
'to depend'	<i>Subj.</i> să depindă
a deschide: deschid, deschizi, deschide, deschidem, deschideți, deschid	<i>Pp.</i> deschis
'to open'	<i>Subj.</i> să deschidă
a despărți: despărț, despărți, despărte, despărțim, despărțiți, despărț	<i>Pp.</i> despărțit
'to separate'	<i>Imp.</i> despărte
a dori: doresc, dorești, dorește, dorim, doriți, doresc	<i>Pp.</i> dorit
'to wish'	<i>Imp.</i> dorește
a dormi: dorm, dormi, doarme, dormim, dormiți, dorm	<i>Pp.</i> dormit
'to sleep'	<i>Imp.</i> dormi
a duce: duc, duci, duce, ducem, duceți, duc	<i>Pp.</i> dus
'to take'	<i>Imp.</i> du
	<i>Subj.</i> să ducă

a dureau: doare, dor 'to hurt'	<i>Subj.</i> să doară	<i>Pp.</i> durut
a exista: exist, exiști, există, existăm; existați, există 'to exist'	<i>Subj.</i> să existe	<i>Pp.</i> existat
a face: fac, faci, face, facem, faceți, fac 'to do'	<i>Subj.</i> să facă	<i>Pp.</i> făcut
a fi: sînt, ești, este, sîntem, sînteți, sînt 'to be'	<i>Subj.</i> să fie, să fi, să fiți, să fie să fim, să fiți, să fie	<i>Pp.</i> fost
a folosi: folosesc, folosești, folosește, folosim, folosiți, folosesc 'to use'	<i>Subj.</i> să folosească	<i>Pp.</i> folosit
a forma: formezi, formează, formăm, formați, formează 'to form'	<i>Subj.</i> să formeze	<i>Pp.</i> format
a fuma: fumezi, fumează, fumăm, fumați, fumează 'to smoke'	<i>Subj.</i> să fumeze	<i>Pp.</i> fumat
a fura: fur, furi, fură, furăm, furați, fură 'to steal'	<i>Subj.</i> să fure	<i>Pp.</i> furat
a găsi: găsesc, găsești, găsește, găsim, găsiți, găsesc 'to find'	<i>Subj.</i> să găsească	<i>Pp.</i> găsit

a ghici: ghicesc, ghiceşti, ghiceşte, ghicim, ghiciţi, ghicesc 'to guess'	<i>Imp.</i> ghici	<i>Subj.</i> să ghicească	<i>Pp.</i> ghicit
a se gândi: mă gândesc, te gîndeşti, se gîndeşte, ne gîndim, vă gîndiţi, se gîndesc 'to think'	<i>Imp.</i> gîndeşte-te	<i>Subj.</i> să se gîndească	<i>Pp.</i> gîndit
a se grăbi: mă grăbesc, te grăbeşti, se grăbeşte, ne grăbim, vă grăbiţi, se grăbesc 'to hurry'	<i>Imp.</i> grăbeşte-te	<i>Subj.</i> să se grăbească	<i>Pp.</i> grăbit
a hotărî: hotărâsc, hotărâşti, hotărâşte, hotărîm, hotărîţi, hotărâsc 'to decide'	<i>Imp.</i> hotărâşte	<i>Subj.</i> să hotărâscă	<i>Pp.</i> hotărît
a ieşi: ies, ieşi, iese, ieşim, ieşiţi, ies 'to go out'	<i>Imp.</i> ieşi	<i>Subj.</i> să iasă	<i>Pp.</i> ieşit
a impresiona: impresionez, impresionezi, impresionează, impresionează, impresioneam, impresionaţi, impresionează 'to impress'	<i>Imp.</i> impresionează	<i>Subj.</i> să impresioneze	<i>Pp.</i> impresionat
a intra: intru, intri, intră, intrăm, intraţi, intră 'to enter'	<i>Imp.</i> intră	<i>Subj.</i> să intre	<i>Pp.</i> intrat
a invita: invit, inviţi, invită, invităm, invitaţi, invită 'to invite'	<i>Imp.</i> invită	<i>Subj.</i> să invite	<i>Pp.</i> invitat
a iubi: iubesc, iubeşti, iubeşte, iubim, iubiţi, iubesc 'to love'	<i>Imp.</i> iubeşte	<i>Subj.</i> să iubească	<i>Pp.</i> iubit

a izvorî: izvorăște, izvorăsc
'to rise'

Subj. să izvorască *Pp.* izvorft

a îmbogăți: îmbogățesc, îmbogățești, îmbogățește, îmbogățim, îmbogățiți, îmbogățesc
'to enrich'

Imp. îmbogățește *Subj.* să îmbogățescă *Pp.* îmbogătit

a se îmbolnăvi: mă îmbolnăvesc, te îmbolnăvești, se îmbolnăvește, ne îmbolnăvim, vă îmbolnăviți,
se îmbolnăvesc

'to get ill' *Imp.* îmbolnăvește-te *Subj.* să se îmbolnăvească *Pp.* îmbolnăvit

a se îmbrăca: mă îmbrac, te îmbraci, se îmbracă, ne îmbrăcăm, vă îmbrăcați, se îmbracă
'to dress'

Imp. îmbracă-te *Subj.* să se îmbrace *Pp.* îmbrăcat

a se îmbrățișa: ne îmbrățișăm, vă îmbrățișați, se îmbrățișează
'to hug each other'

Subj. să se îmbrățișeze *Pp.* îmbrățișat

a înălța: înalț, înalți, înalță, înalțăm, înalțați, înalță

'to raise' *Imp.* înalță *Subj.* să înalțe *Pp.* înălțat

a încălzi: încălzesc, încălzești, încălzește, încălzim, încălziți, încălzesc
'to warm'

Imp. încălzește *Subj.* să încălzească *Pp.* încălzit

a începe: încep, încep, încep, începem, începeți, încep

'to begin' *Imp.* începe *Subj.* să înceapă *Pp.* început

a încerca: încerc, încerci, încercă, încercăm, încercați, încercă

'to try' *Imp.* încercă *Subj.* să încerce *Pp.* încercat

- a încurca: încurci, încurcă, încurcăm, încurcați, încurcă
 'to mix up' *Imp.* încurcă *Subj.* să încurce *Pp.* incurcat
- a îndrăzni: îndrăznesc, îndrăznești, îndrăznește, îndrăznim, îndrăzniți, îndrăznesc
 'to dare' *Imp.* îndrăznește *Subj.* să îndrăznească *Pp.* îndrăznit
- a îngriji: îngrijesc, îngrijești, îngrijește, îngrijim, îngrijiți, îngrijesc
 'to look after' *Imp.* îngrijește *Subj.* să îngrijească *Pp.* îngrijit
- a înota: înot, înoți, înotăm, înotați, înotă
 'to swim' *Imp.* înotă *Subj.* să înoate *Pp.* înotat
- a însemna: înseamnă, înseamnă, înseamnă, înseamnă, înseamnă
 'to mean' *Imp.* înseamnă *Subj.* să însemne *Pp.* însemnat
- a înștiința: înștiințez, înștiințezi, înștiințează, înștiințăm, înștiințați, înștiințează
 'to inform' *Imp.* înștiințează *Subj.* să înștiințeze *Pp.* înștiințat
- a se întâmpla: se întâmplă
 'to occur' *Subj.* să se întâmple *Pp.* întâmplat
- a se întîlni: mă întîlnesc, te întîlnești, se întîlnește, ne întîlnim, vă întîlniți, se întîlnesc
 'to meet' *Imp.* întîlnește-te *Subj.* să se întîlnească *Pp.* întîlnit
- a întoarce: întorc, întorci, întoarce, întoarceam, întoarceți, întorc
 'to return' *Imp.* întoarce *Subj.* să întoarcă *Pp.* întors
- a întreba: întreb, întrebi, întreabă, întrebăm, întrebați, întreabă
 'to ask' *Imp.* întreabă *Subj.* să întrebe *Pp.* întrebat

a înțelege: înțeleg, înțelegi, înțelege, înțelegem, înțelegeți, înțeleg	<i>Pp.</i> înțeles
'to understand'	<i>Subj.</i> să înțeleagă
a învăța: învăț, înveți, învăț, învățăm, învățați, învăță	<i>Pp.</i> învățat
'to learn'	<i>Subj.</i> să învețe
a învinge: înving, învingi, învinge, învingem, învingeți, înving	<i>Pp.</i> învins
'to defeat'	<i>Subj.</i> să învingă
a juca: joc, joci, joacă, jucăm, jucați, joacă	<i>Pp.</i> jucat
'to play'	<i>Subj.</i> să joace
a lăsa: las, lași, lasă, lăsăm, lăsați, lasă	<i>Pp.</i> lăsat
'to leave'	<i>Subj.</i> să lase
a lipsi: lipsesc, lipsești, lipsește, lipsim, lipsiți, lipsesc	<i>Pp.</i> lipsit
'to be missed'	<i>Subj.</i> să lipsească
a locui: locuiesc, locuiesti, locuieste, locuim, locuiți, locuiesc	<i>Pp.</i> locuit
'to live'	<i>Subj.</i> să locuiască
a lua: iau /iau/,iei /iei/, ia /ia/, luăm, luați, iau	<i>Pp.</i> luat
'to take'	<i>Subj.</i> să ia
a lucra: lucrez, lucrezi, lucrează, lucrăm, lucrați, lucrează	<i>Pp.</i> lucrat
'to work'	<i>Subj.</i> să lucreze
a lupta: lupt, lupți, luptă, luptăm, luptați, luptă	<i>Pp.</i> luptat
'to fight'	<i>Subj.</i> să lupte

a menționa: menționez, menționezi, menționează, menționăm, menționați, menționează	
'to mention'	<i>Imp.</i> menționează <i>Subj.</i> să menționeze <i>Pp.</i> menționat
a merge: merg, mergi, merge, mergem, mergeți, merg	
'to go'	<i>Imp.</i> mergi <i>Subj.</i> să meargă <i>Pp.</i> mers
a merita: merit, meriți, merită, merităm, meritați, merită	
'to be worth'	<i>Subj.</i> să merite <i>Pp.</i> meritat
a mulțumi: mulțumesc, mulțumești, mulțumește, mulțumim, mulțumiți, mulțumesc	
'to thank'	<i>Imp.</i> mulțumește <i>Subj.</i> să mulțumească <i>Pp.</i> mulțumit
a muri: mor, mori, moare, murim, muriți, mor	
'to die'	<i>Imp.</i> mori <i>Subj.</i> să moară <i>Pp.</i> murit
a ninge: ninge	
'to snow'	<i>Subj.</i> să ningă <i>Pp.</i> nins
a nota: notez, notezi, notează, notăm, notați, notează	
'to note'	<i>Imp.</i> notează <i>Subj.</i> să noteze <i>Pp.</i> notat
a număra: număr, numeri, numără, numărăm, numărați, numără	
'to count'	<i>Imp.</i> numără <i>Subj.</i> să numere <i>Pp.</i> numărat
a oferi: ofer, oferi, oferă, oferim, oferiți, oferă	
'to offer'	<i>Imp.</i> oferă <i>Subj.</i> să ofere <i>Pp.</i> oferit
a omite: omit, omiți, omite, omitem, omiteți, omit	
'to omit'	<i>Imp.</i> omite <i>Subj.</i> să omită <i>Pp.</i> omis

a oprim: opresc, oprești, oprește, oprim, opriiți, opresc 'to stop'	<i>Imp.</i> oprește	<i>Subj.</i> să oprească	<i>Pp.</i> oprit
a parca: parchez, parchezi, parchează, parcăm, parcați, parchează 'to park'	<i>Imp.</i> parchează	<i>Subj.</i> să parcheze	<i>Pp.</i> parcat
a părea: par, pari, pare, părem, păreți, par 'to seem'	<i>Imp.</i> pari	<i>Subj.</i> să pară	<i>Pp.</i> părut
a petrece: petrec, petreci, petrece, petrecem, petreceți, petrec 'to spend'	<i>Imp.</i> petrece	<i>Subj.</i> să petreacă	<i>Pp.</i> petrecut
a pierde: pierd, pierzi, pierde, pierdem, pierdeți, pierd 'to lose'	<i>Imp.</i> pierde	<i>Subj.</i> să piardă	<i>Pp.</i> pierdut
a plăcea: plac, placî, place, plăcem, plăceți, plac 'to like'		<i>Subj.</i> să placă	<i>Pp.</i> plăcut
a plăti: plătesc, plătești, plătește, plătim, plătiți, plătesc 'to pay'	<i>Imp.</i> plătește	<i>Subj.</i> să plătească	<i>Pp.</i> plătit
a pleca: plec, pleci, pleacă, plecăm, plecați, pleacă 'to leave'	<i>Imp.</i> pleacă	<i>Subj.</i> să plece	<i>Pp.</i> plecat
a se plimba: mă plimb, te plimb, se plimbă, ne plimbăm, vă plimbați, se plimbă 'to walk'	<i>Imp.</i> plimbă-te	<i>Subj.</i> să se plimbe	<i>Pp.</i> plimbat
a ploua: plouă 'to rain'		<i>Subj.</i> să plouă	<i>Pp.</i> plouat

a porni: pornesc, pornești, pornește, pornim, porniți, pornesc 'to start'	<i>Imp.</i> pornește	<i>Subj.</i> să pornească	<i>Pp.</i> pornit
a povesti: povestesc, povestești, povestește, povestim, povestiți, povestesc 'to tell'	<i>Imp.</i> povestește	<i>Subj.</i> să povestească	<i>Pp.</i> povestit
a prefera: prefer, preferă, preferăm, preferați, preferă 'to prefer'		<i>Subj.</i> să prefere	<i>Pp.</i> preferat
a pregăti: pregătesc, pregătești, pregătește, pregătim, pregătiți, pregătesc 'to prepare'	<i>Imp.</i> pregătește	<i>Subj.</i> să pregătească	<i>Pp.</i> pregătit
a primi: primesc, primești, primește, primim, primiți, primesc 'to receive'	<i>Imp.</i> primește	<i>Subj.</i> să primească	<i>Pp.</i> primit
a privi: privesc, privești, privește, privim, priviți, privesc 'to look'	<i>Imp.</i> privește	<i>Subj.</i> să privească	<i>Pp.</i> privit
a promite: promit, promiți, promite, promitem, promiteți, promit 'to promise'	<i>Imp.</i> promite	<i>Subj.</i> să promită	<i>Pp.</i> promis
a pune: pun, pui, pune, punem, puneți, pun 'to put'	<i>Imp.</i> pune	<i>Subj.</i> să pună	<i>Pp.</i> pus
a putea: pot, poți, poate, putem, puteți, pot 'can'		<i>Subj.</i> să poată	<i>Pp.</i> putut
a se rade: mă rad, te razi, se rade, ne radem, vă radeți, se rad 'to shave'	<i>Imp.</i> rade-te	<i>Subj.</i> să se radă	<i>Pp.</i> ras

a răci: răcesc, răcești, răcește, răcim, răciți, răcesc	<i>Subj.</i> să răcească	<i>Pp.</i> răcit
'to catch cold'	<i>Imp.</i> răcește	
a rămâne: rămân, rămâi, rămîne, rămînem, rămîneți, rămîn	<i>Subj.</i> să rămînă	<i>Pp.</i> rămas
'to remain'	<i>Imp.</i> rămâi	
a răsări: răsar, răsari, răsare, răsărim, răsăriți, răsar	<i>Subj.</i> să răsară	<i>Pp.</i> răsărit
'to rise'	<i>Imp.</i> răsări	
a răsfoi: răsfoiesc, răsfoiești, răsfoiește, răsfoim, răsfoiți, răsfoiesc	<i>Subj.</i> să răsfoiască	<i>Pp.</i> răsfoit
'to skim (through)'	<i>Imp.</i> răsfoiește	
a răspunde: răspund, răspunzi, răspunde, răspundem, răspundeți, răspund	<i>Subj.</i> să răspundă	<i>Pp.</i> răspuns
'to answer'	<i>Imp.</i> răspunde	
a repara: repar, repari, repară, reparăm, reparați, repară	<i>Subj.</i> să repare	<i>Pp.</i> reparat
'to repair'	<i>Imp.</i> repară	
a reuși: reușesc, reușești, reușește, reușim, reușiți, reușesc	<i>Subj.</i> să reușească	<i>Pp.</i> reușit
'to succeed'	<i>Imp.</i> reușește	
a rezerva: rezerv, rezervi, rezervă, rezervăm, rezervați, rezervă	<i>Subj.</i> să rezerve	<i>Pp.</i> rezervat
'to reserve'	<i>Imp.</i> rezervă	
a rîde: rîd, rîzi, rîde, rîdem, rîdeți, rîd	<i>Subj.</i> să rîdă	<i>Pp.</i> rîs
'to laugh'	<i>Imp.</i> rîzi	
a ruga: rog, rogi, roagă, rugăm, rugați, roagă	<i>Subj.</i> să roage	<i>Pp.</i> rugat
'to ask'	<i>Imp.</i> roagă	

a sări: sar, sari, sare, sărim, săriți, sar			
'to jump'	<i>Imp.</i> sarî	<i>Subj.</i> să sară	<i>Pp.</i> sărit
a săruta: sărut, săruți, sărută, sărutăm, sărutați, sărută			
'to kiss'	<i>Imp.</i> sărută	<i>Subj.</i> să sărute	<i>Pp.</i> sărutat
z. se sătura: mă satur, te saturi, se satură, ne saturăm, vă săturați, se satură			
'to have enough'	<i>Imp.</i> satură-te	<i>Subj.</i> să se sature	<i>Pp.</i> săturat
z. schimbă: schimb, schimbă, schimbă, schimbăm, schimbăți, schimbă			
'to change'	<i>Imp.</i> schimbă	<i>Subj.</i> să schimbe	<i>Pp.</i> schimbat
a scrie: scriu, scrii, scrie, scriem, scrieți, scriu			
'to write'	<i>Imp.</i> scrie	<i>Subj.</i> să scrie	<i>Pp.</i> scris
a se scula: mă scol, te scoli, se scoală, ne scoolăm, vă sculați, se scoală			
'to get up'	<i>Imp.</i> scoală-te	<i>Subj.</i> să se scoale	<i>Pp.</i> sculat
a servi: servesc, servești, servește, servim, serviți, servesc			
'to serve'	<i>Imp.</i> servește	<i>Subj.</i> să servească	<i>Pp.</i> servit
a sfârși: sfârșesc, sfârșești, sfârșește, sfârșim, sfârșiți, sfârșesc			
'to end'	<i>Imp.</i> sfârșește	<i>Subj.</i> să sfârșească	<i>Pp.</i> sfârșit
a se simți: mă simt, te simți, se simte, ne simțim, vă simțiți, se simt			
'to feel'	<i>Imp.</i> simte-te	<i>Subj.</i> să se simtă	<i>Pp.</i> simțit
a sosi: sosesc, sosești, sosește, sosim, sosiți, sosesc			
'to arrive'		<i>Subj.</i> să sosească	<i>Pp.</i> sosit

a spăla: spăl, spell, spală, spălăm, spălați, spală 'to wash'	<i>Imp.</i> spală	<i>Subj.</i> să spele	<i>Pp.</i> spălat
a spera: sper, sperî, speră, sperăm, sperați, speră 'to hope'	<i>Imp.</i> speră	<i>Subj.</i> să sere	<i>Pp.</i> sperat
a speria: sperii /-rii/, sperii, sperie, speriem, speriați, sperie 'to frighten'	<i>Imp.</i> sperie	<i>Subj.</i> să sperie	<i>Pp.</i> speriat
a spune: spun, spui, spune, spunem, spuneți, spun 'to say'	<i>Imp.</i> spune	<i>Subj.</i> să spună	<i>Pp.</i> spus
a sta: stau, stai, stă, stăm, stați, stau 'to stand'	<i>Imp.</i> stai	<i>Subj.</i> să stea /stea/	<i>Pp.</i> stat
a stringe: sting, stingî, stinge, stingem, stingeți, sting 'to put out'	<i>Imp.</i> stinge	<i>Subj.</i> să stingă	<i>Pp.</i> stins
a strica: stric, strică, strică, stricăm, stricați, strică 'to break'	<i>Imp.</i> strică	<i>Subj.</i> să strice	<i>Pp.</i> stricat
a suna: sun, sunî, sună, sunăm, sunați, sună 'to ring'	<i>Imp.</i> sună	<i>Subj.</i> să sune	<i>Pp.</i> sunat
a ști: știu, știi, știe, știm, știți, știu 'to know'		<i>Subj.</i> să știe	<i>Pp.</i> știut
a tăia: tai, tai, taie, tăiem, tăiați, taie 'to cut'	<i>Imp.</i> taie	<i>Subj.</i> să taie	<i>Pp.</i> tăiat

a telefona: telefonez, telefonezi, telefonează, telefonăm, telefonați, telefonează	
'to telephone'	<i>Imp.</i> telefonează <i>Subj.</i> să telefoneze <i>Pp.</i> telefonat
a termina: termin, termini, termină, terminăm, terminați, termină	
'to end'	<i>Imp.</i> termină <i>Subj.</i> să termine <i>Pp.</i> terminat
a trăi: trăiesc, trăiești, trăiește, trăim, trăiți, trăiesc	
'to live'	<i>Subj.</i> să trăiască <i>Pp.</i> trăit
a trebui: trebuie	
'must'	<i>Subj.</i> să trebuiască <i>Pp.</i> trebuit
a trece: trec, treci, trece, trecem, treceți, trec	
'to pass'	<i>Imp.</i> treci <i>Subj.</i> să treacă <i>Pp.</i> trecut
a trezi: trezesc, trezești, trezește, trezim, treziți, trezesc	
'to wake'	<i>Imp.</i> trezește <i>Subj.</i> să trezească <i>Pp.</i> trezit
a trimite: trimit, trimiți, trimite, trimitem, trimiteți, trimit	
'to send'	<i>Imp.</i> trimite <i>Subj.</i> să trimită <i>Pp.</i> trimis
a se tunde: mă tund, te tunzi, se tunde, ne tundem, vă tundeți, se tund	
'to have a haircut'	<i>Imp.</i> tunde-te <i>Subj.</i> să se tundă <i>Pp.</i> tuns
a ține: țin, ții, ține, ținem, țineți, țin	
'to hold'	<i>Imp.</i> ține <i>Subj.</i> să țină <i>Pp.</i> ținut
a uita: uit, uiți, uită, uităm, uitați, uită	
'to forget'	<i>Imp.</i> uită <i>Subj.</i> să uite <i>Pp.</i> uitat

a se urca: mă urc, te urci, se urcă, ne urcăm, vă urcați, se urcă	<i>Pp. urcat</i>
'to climb up'	<i>Imp. urcă-te</i>
a usca: usuc, usuci, usucă, uscă, uscăm, uscați, usucă	<i>Pp. uscat</i>
'to dry'	<i>Imp. usucă</i>
a se vărsa: se varsă	<i>Pp. vărsat</i>
'to flow'	<i>Subj. să se verse</i>
a vedea: văd, vezi, vede, vedem, vedeți, văd	<i>Pp. văzut</i>
'to see'	<i>Imp. vezi</i>
a veni: vin, vii, vine, venim, veniți, vin	<i>Pp. venit</i>
'to come'	<i>Imp. vino</i>
a vizita: vizitez, vizitezi, vizitează, vizităm, vizitați, vizitează	<i>Pp. vizitat</i>
'to visit'	<i>Imp. vizitează</i>
a vopsi: vopsec, vopsești, vopsește, vopsim, vopșiți, vopsec	<i>Pp. vopsit</i>
'to paint'	<i>Imp. vopsește</i>
a vorbi: vorbesc, vorbești, vorbește, vorbim, vorbiți, vorbesc	<i>Pp. vorbit</i>
'to speak'	<i>Imp. vorbește</i>
a vota: votez, votezi, votează, votăm, votați, votează	<i>Pp. votat</i>
'to vote'	<i>Imp. votează</i>
a vrea: vreau /vręau/, vrei, vrea, vrem, vreți, vor	<i>Pp. vrut</i>
'to want'	<i>Subj. să vrea /vręa/</i>
a zice: zic, zici, zice, zicem, ziceți, zic	<i>Pp. zis</i>
'to say'	<i>Imp. zi</i>
	<i>Subj. să zică</i>

Key to the Exercises

Lesson 1

Ex. 3 Am un pahar cu lapte. Am o cană cu apă. Văd un om sub un pom. Văd o ladă sub masă. Văd o carte pe masă. Pun o ladă de lemn sub masă.

Lesson 2

Ex. 3 Am o carte. Am un toc. Am o pisică. Am un câine. Am o sticlă cu vin. Văd un om pe stradă. Văd o fată în curte. Văd doi pomi în curte. Văd o cană cu apă pe masă. Văd două pisici sub masă. Văd doi copii în grădină. Nicu are un pahar cu lapte. Elena are două pâini. Petre are un măr mare. Ana are o lampă mică pe masă. Pun o carte pe masă. Pun o sticlă cu vin și două sticle cu bere sub masă. Pun două pâini lângă o cană cu apă pe masă.

Lesson 3

Ex. 3 Dl. Smith e (este) englez. El e din Anglia. El e profesor. Și dna. Smith e profesoară. Dvs. sînteți profesori. Maria și Elena sînt doctorițe. Toma și Maria sînt studenți. Și dvs. sînteți studenți. Dl. Soare e român. Dumnealui vine din România. Dumnealui e profesor. Dna. Soare e româncă. Dumneaei e din România. Și dumneaei e profesoară.

Ex. 5 (1) Dl. Soare e profesor (român). (2) Dumnealui e în grădină (casă, etc.). (3) Și dumneaei e profesoară. (4) Dumneaei e din România. (5) Dumnealui vine din Anglia. (6) Dumnealui e din Londra. (7) Eu sînt studentă. (8) Sînt din București. (9) Maria și Toma. (10) Dl. Soare e cu dl. Smith.

Lesson 4

<i>Ex. 4</i> Cine vine la cofetărie?	George Stănescu vine la cofetărie.
Unde stau dl. și dna. Soare?	Ei (dumnealor) stau la o masă într-o cofetărie.
Ce iau ei (dumnealor)?	Ei (dumnealor) iau un ceai.
Ce ia d-șoara Soare?	D-șoara Soare nu ia nimic.
Ce luați dvs.?	Eu iau o cafea.
Ce ia George?	El ia o ciocolată cu lapte.
Cît costă două prăjituri?	Două prăjituri costă zece lei.
Și cît costă cinci chifle mari?	Cinci chifle mari costă trei lei.
Cît costă o cafea?	O cafea costă patru lei.
Unde stau dl. și dna. Stănescu?	Dl. și dna. Stănescu (ei, dumnealor) stau la o masă într-o cofetărie.

Lesson 5

<i>Ex. 3</i> Aveți un caiet?	Nu, nu am.
Aveți un stilou?	Nu, nu am; dar am un creion.
Au ei (ele) un profesor sau o profesoară?	Ei (ele) au o profesoară.
Ce aveți în mînă?	Am un dicționar.
Cîte cărți are el pe birou?	(El) are cinci cărți.
Cfți băieți și fete sînt în grădină?	Sînt zece.
Ce lecție aveți azi?	Azi avem o lecție de gramatică.
Ce sînteți dvs., dl. Soare?	Sînt profesor.

Unde sînteți acum?	Sînt în clasă.
Cîți studenți sînt în clasă?	Sînt cinci.
E Ana aici?	Nu, nu e; e acolo.
Cît costă cartea aceasta?	Costă zece lei.

Lesson 6

Ex. 5 Văd cinci studenți într-o cofetărie. (Ei) stau la o masă. (Ei) stau pe scaune. Trei sînt băieți și două sînt fete. Ei au cinci cafele pe masă. (Ei) au și o sticlă cu vin și cinci pahare pe masă. (Ei) vorbesc românește. (Ei) sînt englezi. (Ei) învață românește și vorbesc puțin românește. (Ei) vorbesc și puțin franțuzește și nemțește. (Ei) vorbesc patru limbi.

Lesson 7

Ex. 2 o cafea, cafeaua, cafele, cafelele;
 un cîine, cîinele, cîini, cîinii /kîj-ni/
 o cofetărie, cofetăria, cofetării /-rij/, cofetăriile
 /-ri-i-le/;
 un copil, copilul, copii /-pij/, copiii /-pi-ii/;
 o ladă, lada, lăzi, lăzile;
 o masă, masa, mese, mesele;
 un om, omul, oameni, oamenii /-ni/;
 un pahar, paharul, pahare, paharele;
 un sifon, sifonul, sifoane, sifoanele;
 o stradă, strada, străzi, străzile /stră-zi-le/.

Ex. 6 Văd o carte românească pe masă. Este un roman și îmi place să citesc romane. Este cartea mea. E lângă un caiet. Îmi place să scriu și să citesc mult. Îmi place să scriu scrisori. Vă place să scrieți scrisori? Vă place să citiți nuvele? Vă place să vorbiți franțuzește? Știți românește? Știți să scrieți românește? Citiți mult?

Lesson 8

Ex. 6 Locuim în (la) Londra. Avem un apartament mic. E într-un bloc. (Apartamentul) are patru camere și un hol. Camerele sînt: un dormitor, o sufragerie, un salon și un birou. (Apartamentul) are de asemenea o baie, o bucătărie, o cameră și o toaletă. Prietenul meu Toma are o casă mare. Îmi place casa lui. E acum acasă cu soția lui și ei încearcă să vorbească românește. Ei vorbesc puțin românește și au nevoie de un dicționar englez-român.

Lesson 9

Ex. 4 Patricia îi arată o carte. Să citim acest text. Cred că nu e greu de loc. Ce credeți? Cred că acest text e ușor. Îmi place acest text. Vă place și dvs.? Da, îmi place. Vă plac aceste cărți? Da, îmi plac. Ale cui sînt aceste cărți? Sînt cărțile mele. Aveți și cărți românești? Da, am. Ce alte cărți mai citiți? Citesc și cărți englezești și franțuzești. Ce alte limbi mai știți? Știu și nemțește și rusește.

Lesson 10

Ex. 3 a fost, a fost, a făcut, a cumpărat, a cumpărat, a cumpărat, a costat, a costat, ați fost invitați (F invitate), am fost invitați (invitate), ați fost invitați (invitate), am fost invitați (invitate).

Ex. 4 Dl. și dna. Tomescu locuiesc la București. Ei locuiesc într-o casă foarte mare. (Casa) e un bloc și ei locuiesc într-un apartament cu cinci camere. Au doi copii: un băiat și o fetiță. Băiatul lor învață englezește și fetița lor învață franțuzește. Băiatul citește bine englezește dar nu vorbește englezește așa bine. Fetița are multe cărți franțuzești și încearcă să scrie scrisori în limba franceză.

Lesson 11

Ex. 2 M băiat(ul), cîine(le), doctor(ul), englez(ul), nepot(ul), om(ul), pom(ul), prieten(ul), profesor(ul), român(ul), soț(ul), student(ul).

N bloc(ul), dialog(ul), drum(ul), ghid(ul), stilou(l), tren(ul).

F carte(a), convorbire(a), curte(a), greșeală (greșeala), grădină (grădina), lampă (lampa), ladă (lada), limbă (limba), mîină (mîina), pisică (pisica), prăjitură (prăjitura), sală (sala), scrisoare(a), stradă (strada), soră (sora).

Lesson 12

Ex. 3 vorbiți, rog, scriu, învăț, citim, scrie, stau.

Ex. 4 Am fost la cofetărie și am cumpărat opt prăjituri. Îmi place ciocolata foarte mult așa că am cumpărat șase prăjituri de ciocolată. Am luat acolo o cafea deoarece îmi place și cafeaua. Am fost cu prietenul meu Toma. El a luat o ciocolată cu lapte. Nu a costat mult. Cred că a costat nouă lei. După-masă am fost invitat la prietenii mei cu fratele meu. Am vorbit despre cărți și dicționare românești. Prietenul meu Petre a învățat mai multe limbi străine și știe destul englezește, franțuzește și nemțește ca să citească nuvele ușoare în aceste limbi. Îi place să citească cărți și să scrie scrisori în limbi străine.

Vă place să citiți (*or*: Îți place să citești) cărți în limba română sau în alte limbi străine? Cred că vă place să cumpărați și să citiți cărți străine (*or*: Cred că îți place să cumperi și să citești cărți străine). Dacă vreți să învățați o limbă străină trebuie să citiți mult în acea limbă.

Lesson 13

Ex. 3 Vom pleca mîine. Va sosi poimîine. Cred că voi pleca. Credem că veți primi scrisoarea mîine

dimineață. Știu că veți veni poimîine. Știm că veți locui la București.

Ex. 4 veniți, vorbească, învățați, citim, vorbim, vorbească, trimit, fac, cumpărați, scriu.

Ex. 5 Patricia și William au fost invitați de prietenii lor Ana și Sandu în România. Ei au primit cu mare plăcere invitația. (Ei) vor să călătorească cu avionul așa că William a cumpărat două bilete de avion. Patricia a început să facă repede bagajele. Vor pleca poimîine dimineață și în trei sau patru ore vor sosi la București. William a cumpărat un dicționar mare pentru Sandu și Patricia a cumpărat două sau trei romane englezești pentru Ana. William și Patricia știu că Ana și Sandu vor fi la aeroport.

Lesson 14

Ex. 3 Unde vreți să mergem mîine? Fratele dvs. a venit ieri? Cînd vreți să plecați la munte? Ce faceți acum acolo? Ce-ați făcut acolo ieri? Unde-ați cumpărat costumul acesta? Cît costă cartea aceasta? Cînd ați început să învățați românește? Ce le place lor să citească mai mult? Ce trebuie să fac acum?

Ex. 4 Patricia și William vorbesc despre călătoria lor la București. (Ei) vor pleca cu avionul dimineața și în patru ore vor fi la aeroportul de lângă București. Ei sînt siguri că vor petrece bine în România. (Ei) vor să meargă la munte și la mare și să viziteze multe locuri frumoase. Vor trimite o telegramă și vor anunța pe Ana și Sandu de sosirea lor la București. (Ei) știu foarte bine că prietenii lor îi vor aștepta la aeroport. William vrea să vorbească numai românește în România și să uite limba engleză timp de două sau trei săptămîni. În felul acesta el crede că va învăța mai mult în trei săptămîni în România decît în doi ani acasă la Londra.

Lesson 15

- Ex. 3* s-au sculat; s-au îmbrăcat; a pus; l-a întrebat; i-a răspuns; i-a spus; a ajutat-o; m-am sculat; m-am pregătit; l-am așteptat; a venit; v-ați grăbit; n-ați venit.
- Ex. 4* se vor scula; se vor îmbrăca; va pune; îl va întreba; îi va răspunde; îi va spune; o va ajuta; mă voi scula; mă voi pregăti; îl voi aștepta; el va veni.
- Ex. 5* N-am fost; Nu m-am întâlnit; El n-a cumpărat; Nu mi-a plăcut; Nu vom merge; Nu va veni; Nu veți veni; Nu vor veni; Să nu învățați; Să nu veniți; Să nu ne sculăm; Să nu se îmbrace.
- Ex. 6* — Când sosesc Patricia și William? îl întreabă Ana pe Sandu. — Nu știu exact, răspunde el. William încă nu ne-a spus. Dar știu că vin mâine. Aștept o telegramă. Va veni azi, sînt sigur. (Ea) trebuie să vină! Tot ce știm este că ei vin cu avionul! — Atunci, spune Ana, ne vom duce la aeroport mâine dimineață și îi vom aștepta acolo. În patru ore avionul e aici și trebuie să plece din Anglia devreme dimineața. Nu va trebui să așteptăm prea mult, sînt sigură.

Lesson 16

- Ex. 4* am fost; voi cumpăra; au învățat; așteaptă; place; locuiți; face; ce-ați spus?; vor pleca; s-au întâlnit.
- Ex. 5* (1) Dați-mi cartea, vă rog. (2) Pune cana aceasta (această cană) pe masă. (3) Acum pun stiloul în buzunar. (*N.B. îmi pun . . .* would mean 'I'll put my pen . . .'). (4) Ia cartea aceasta (această carte) și dă-i-o Mariei (lui Maria). (5) V-ați uitat mânușile. (6) Bine, le voi da un răspuns mâine. (7) Anul trecut am fost în România. (8) Am stat acasă din cauza ploii /ploji/. (9) Ne-am întâlnit în fața gării. (10) Nu uitați nimic acasă. (11) S-au sărutat și au plecat acasă. (12) El a uitat mânușile

pe care i le-am dat. (13) E multă lume pe peron. (14) Iute, fă-i semn cu mâna. (15) Prietena mea vine să mă viziteze mâine. (16) Să coborîm aici. (17) Cine-i acest domn (domnul acesta) cu care ați vorbit ieri? (18) Sandu nu-mi spune niciodată nimic. (19) Du-i această cutie (cutia aceasta) lui Peter. (20) Mai dați-i /datsii/ (încă) cîteva bomboane.

Ex. 6 Mașina s-a oprit în fața casei lui Ana și Sandu. În momentul coborîrii din mașină William a constatat că nu mai are mănușile. — Asta nu-i nimic, îi spune Sandu. Vara trecută, cînd am fost în Anglia, mi-am uitat pardesiul în avion.

Lesson 17

Ex. 2 dați-i; dă-mi; trimiteți-le; duceți-vă; lasă-ne; cumpără-i; spuneți-le; pune-ți; apropii-te /apropiite/; ajutați-ne.

Ex. 3 Ieri ne-am dus cu niște prieteni la o cofetărie. Prietenul meu Sandu a luat o cafea. Soției lui nu-i place cafeaua așa că ea a luat un ceai. Eu am luat o cafea. Toți am luat și niște prăjituri.

Nu ne-a costat mult.

Ana s-a dus azi dimineață la cumpărături.

Ea s-a dus la o alimentară și a cumpărat mai multe lucruri: pîine, zahăr, orez, untdelemn, vin, oțet, bere, apă minerală, bomboane, marmeladă, cafea, ciocolată, ceai. A întrebat unde trebuie să plătească și a plătit la casă.

Lesson 18

Ex. 1 o mie o sută zece, o mie o sută unsprezece (unșpe) . . . o mie o sută douăzeci și unu.

Ex. 4 A: Unde ai fost?

P: După cumpărături.

A: Și ce ai cumpărat?

P: Am cumpărat niște alimente.

A: Poți să-mi spui ce alimente ai cumpărat și cât ai plătit pentru ele?

P: Cred că da. Să încerc. Am cumpărat un kilogram de zahăr, și am plătit pentru el nouă lei. Apoi am luat două sticle de untdelemn și am plătit pentru ele douăzeci și trei de lei. Am cumpărat și patru sticle de bere mici fiindcă lui Sandu și lui William le place berea românească. Am plătit pentru ele paisprezece lei. Vînzătoarea a spus că costă paispe lei.

A: Asta a fost tot?

P: La alimentară, da. Dar m-am dus la o altă prăvălie să-i cumpăr lui William niște mănuși.

A: Și ce-ai făcut?

P: Am cumpărat niște mănuși foarte frumoase pentru care am plătit optzeci și șase de lei.

Lesson 19

Ex. 1 s-a dus; v-a adus; le-au spus; și-a cumpărat; mi-am pus; i-a spus; i-ați așteptat; ne-ați spus; le-ați găsit; le-ați trimis.

Ex. 4 Am niște prieteni în România. Ei locuiesc la București. M-au invitat la ei de mai multe ori și m-am dus cu multă plăcere. De la Londra la București se călătorește foarte bine și repede cu avionul. Nici nu costă mult. În câteva ore ești la București. Cu trenul îți trebuie aproape trei zile și cred că te costă chiar mai mult decît cu avionul, deoarece cheltuești totodată o mulțime de bani pe drum. Mie îmi place foarte mult să călătoresc cu avionul. Dar cui nu-i place asta? Azi se călătorește foarte mult cu avionul.

Lesson 20

Ex. 4 vi s-a spus; ni s-a mai spus; i s-a trimis; li s-a părut; ți se pare; i se spune; i s-a dat; li s-a atras; nu ni s-a amintit; vi s-au adus.

- Ex. 5* am uitat; ne-am întors — ne întoarcem — ne vom întoarce; ați văzut-o; se duc — se vor duce; știe.
- Ex. 6* (b) al optsprezecelea, a cinsprezecea, al treizeci și unulea, a cinezeci și patra, a o sută unsprezecea, al o mie cinci sute patrulea, al șaptezeci și unulea.
- Ex. 7* Ieri dimineață ne-am dus cu mașina la mare. Ana a vrut să meargă cu trenul fiindcă cu trenul se merge mai repede, dar lui Patricia nu-i place trenul, așa că cei patru prieteni au plecat cu mașina la Mamaia. Mamaia e lângă Constanța. Nu departe de Constanța sînt Eforie și Istria. La Eforie sînt o mulțime de hoteluri și blocuri noi, dar la Istria sînt numai ruine.

Lesson 21

- Ex. 4* opt (și) jumătate; unsprezece fără un sfert; două și douăzeci; nouă și cinci; șapte și douăzeci și opt; cinci fără cinci; trei (și) jumătate noaptea; patru și un sfert după-amiază; douăsprezece fără zece dimineața.
- Ex. 6* Dna. și dl. Smith au plecat cu trenul din Londra la București. Ei au plecat într-o marți dimineață la ora zece și jumătate de la Gara Victoria și au sosit la Paris la ora șapte seara. De la Paris au plecat la ora douăsprezece fără douăzeci marți noaptea și după ce au călătorit toată ziua de miercuri și de joi au sosit joi seara la ora nouă și douăzeci și cinci la București în Gara de Nord. În felul acesta au călătorit cu trenul cincizeci și patru de ore și jumătate sau puțin mai mult de două zile și un sfert.

Lesson 22

- Ex. 2* (a) am citit; ați locuit; au plecat; am mers; a vrut; ce-ați luat; mi-am cumpărat; i-a plăcut.
- (b) voi citi; veți locui; vor pleca; vom merge; va vrea; veți lua; îmi voi cumpăra; îi va place.

(c) am să citesc; aveți să locuiți; au să plece; avem să mergem; are să vrea; aveți să luați; am să-mi cumpăr; are să-i placă.

(d) aș citi; ați locui; ar pleca; am merge; ar vrea; ce-ați lua; mi-aș cumpăra; i-ar place.

Ex. 3 — Ce-ai vrea să facem mâine seară?

— Aș vrea să mergem la un restaurant. Nu am mai fost de mult la restaurant și aș vrea ceva la grătar.

— Foarte bine. Mergem la un restaurant în centru ca să fim mai aproape de hotel. Știu eu un restaurant unde fac niște mititei și niște fripturi foarte bune și unde au niște vinuri românești excelente.

— Când vrei să mergem? Mai devreme sau mai târziu?

— Cred că e mai bine mai devreme ca să ne putem întoarce acasă mai repede. Știu că nu-ți place să mergi noaptea prin oraș.

Lesson 23

Ex. 2 Aș cumpăra . . . dacă aș primi . . .

Am merge . . . dacă am găsi . . .

S-ar duce . . . dacă ar avea . . .

S-ar întoarce . . . dacă ar găsi . . .

Dacă nu ar trebui . . . ar pleca . . .

Dacă nu ne-ați ajuta . . . n-am putea . . .

Dacă nu i-ați invita . . . n-ar veni . . .

Dacă n-ar fi rece . . . ne-am duce . . .

Ex. 3 (1) Stiloul meu are aceeași culoare ca al tău.

(2) Stiloul tău e la fel ca al meu.

(3) Citesc aceeași carte ca tine.

(4) E același lucru.

(5) E la fel de (or tot așa de) mare ca fratele meu.

(6) S-a întâmplat la fel cu mine.

Ex. 4 *Ana:* Patricia, te rog să ne spui pe românește ce ai făcut duminica trecută.

P: Cu plăcere. Să încerc. Duminica trecută am fost la mare. Dar mai întâi trebuie să vă spun că ne-am înțeles foarte greu cu ce să mergem. Eu am vrut să mergem cu mașina dar Ana a vrut cu trenul, fiindcă cu trenul se călătorește mult mai repede, bineînțeles dacă trenul nu se oprește prin gări de la București la Constanța. Deci am luat trenul din Gara de Nord. Trenul nostru nu a oprit în nicio gară așa că în aproape două ore și jumătate am sosit la Constanța. Ne-am dus de acolo la Eforie la un hotel unde am luat două camere cu câte două paturi fiecare la etajul întâi. Apoi ne-am dus la plajă unde am stat câteva ore pe nisip, la soare. După aceea am înotat mult în mare.

A: Patricia! Ce e cu tine? Nimic din ce spui nu e adevărat!

P: Sigur că nu e adevărat. Nici nu e nevoie să fie adevărat. Ce facem noi acum e un exercițiu de conversație. Eu încerc să vorbesc românește, să spun ceva pe românește.

A: Și nu pot spune decât că ai vorbit foarte frumos și corect.

Lesson 24

Ex. 4 Era către seară când Patricia s-a întors din oraș. Ea a sunat la ușă și a așteptat puțin. Sandu i-a deschis ușa.

Ea i-a spus, 'Bună seara'.

După ce i-a răspuns el a întrebat-o 'Ce mai faci?'

Ea i-a răspuns, 'Bine mulțumesc'.

Apoi i-a spus cum a intrat într-un magazin cu tot felul de lucruri și cum a început să întrebe pe o vânzătoare cum se cheamă pe românește unele articole din magazin.

Ea le-a notat în carnetul ei în timp ce vânzătoarea se uita curios la ea.

Lesson 25

- Ex. 4* (a) Dacă aş pleca . . . aş ajunge . . .
 Dacă m-ai ajuta aş termina . . .
 Dacă m-ai întreba ți-aş răspunde.
 Dacă ai învăța ai ști . . .
 Ai putea să . . . dacă te-ai duce . . .
 Ana ar primi . . . dacă i-ai trimite-o . . .
- (b) Dacă aş fi plecat . . . aş fi ajuns . . .
 Dacă m-ai fi ajutat aş fi terminat . . .
 Dacă m-ai fi întrebat ți-aş fi răspuns.
 Dacă ai fi învățat ai fi știut . . .
 Ai fi putut să . . . dacă te-ai fi dus . . .
 Ana ar fi primit . . . dacă i-ai fi trimis-o . . .
- Ex. 5* — Ați avut timp să vedeți ceva locuri cu adevărat interesante în călătoria la București?
 — Da, desigur. Am văzut toate clădirile mai importante, muzeele, parcurile, statuile — toate obiectivele turistice cunoscute. Dar, desigur, nu am avut timp să vedem tot ce merită (să fie) văzut.
 — Ce v-a impresionat cel mai mult?
 — A, minunatele bulevarde largi, parcurile, florile, arhitectura, mîncarea — și mai cu seamă amabilitatea oamenilor.
 — Și ce v-a plăcut cel mai puțin?
 — Iată o întrebare la care e greu de răspuns! Poate căldura cu care noi nu sîntem obișnuiți în Anglia. Vara nu e cel mai bun timp pentru a vizita capitala României. Bucureștiul e cel mai atrăgător primăvara și toamna. E mai bine să mergi vara la Mamaia, de exemplu, sau la Sinaia — să înoți în Marea Neagră sau să mergi pe munți. Fă așa cum fac bucureștenii!

Lesson 26

- Ex. 2* aş avea; am cumpărat; ne vom întoarce; se ducea ('he is on his way'); m-ați fi invitat; vino; vă va da; au primit.

Ex. 3 România e o țară pe coasta Mării Negre, în sud-estul Europei. Țările vecine cu România sînt: la est și nord Uniunea Sovietică, la vest Iugoslavia și Ungaria iar la sud Bulgaria. Prin România trece fluviul Dunărea, al doilea fluviu din Europa. Dunărea izvorăște din centrul Europei, din Germania, și trece prin opt țări: Germania, Austria, Cehoslovacia, Ungaria, Iugoslavia, Bulgaria, România și Uniunea Sovietică. În România sînt munți înalți și râuri și păduri mari. Pe coasta mării, Mamaia, la nord de Constanța, și Eforie, la sud (de Constanța), sînt vestite în toată Europa pentru plaja, soarele și marea lor.

Lesson 27

Ex. 3 Îmi ceru; îi dădui; ne întrebă; nu ne răspunse; nu le plăcu; citiră; ne văzură; veniră.

Ex. 4 — Cine bate la poartă?

— Eu, Ștefan.

— Care Ștefan?

— Ștefan, domnitorul. Am fost învins de Turci. Deschideți-mi poarta.

— Tu nu poți fi Ștefan. Ștefan nu se întoarce niciodată învins din luptă.

— Mamă, sînt eu fiul tău Ștefan. Sînt rănit.

— Tu nu mai ești fiul meu dacă te lași învins. Mai bine e să mori în luptă decît să-ți pierzi țara.

— Te ascult, mamă. Plec iar la luptă.

Lesson 28

Ex. 2 (a) mă duceam . . .

se întorcea . . .

mergeam . . .

vă rugam . . .

își cumpărau . . .

veneam . . .

- (b) m-am dus . . .
 s-a întors . . .
 am mers . . .
 v-am rugat . . .
 și-au cumpărat . . .
 am venit . . .
- (c) mă dusei . . .
 se întoarse . . .
 merserăm . . .
 vă rugai . . .
 își cumpărara . . .
 venirăm . . .
- (d) mă voi duce . . .
 se va întoarce . . .
 vom merge . . .
 vă voi ruga . . .
 își vor cumpăra . . .
 vom veni . . .
- (e) Am să mă duc
 are să se întoarcă . . .
 avem să mergem . . .
 Am să vă rog . . .
 au să-și cumpere . . .
 avem să venim . . .
- (f) m-aș duce . . .
 s-ar întoarce . . .
 am merge . . .
 v-aș ruga . . .
 și-ar cumpăra . . .
 am veni . . .

Ex. 3 (1) Cum vă (mai) simțiți? (2) Nu (am să) am nevoie de doctor. (3) Mă doare capul și (mă dor) dinții. (4) Trebuie să vă schimbați costumul de baie. (5) Să beți un ceai fierbinte cu rom. (6) Are să trebuiască să vă vadă un doctor. (7) Dacă vreți să știți, vă spun (vă voi spune, am să vă spun).

(8) Nu aveți nevoie de doctorii (*or* de nici o doctorie). (9) Ingrijiiți-vă sănătatea! (10) Nici *eu* nu m-am simțit bine acum câteva zile. (11) Până mâine vă trece (v-a trecut) durerea de spate. (12) Lăsați că n-au nimic. (13) Aveți să răciți dacă nu sînteți atent (atentă, atenți, atente).

Ex. 4 Intr-o zi Patricia nu s-a simțit (se simțea) prea bine. O dorea puțin capul și o dorea și în gît. Ea voia să se ducă la doctor dar Ana o opri. Ana îi spuse să ia o aspirină și să bea unul sau două ceaiuri cu rom și lămîie. Patricia o ascultă și se simți îndată bine. Seara cele două prietene s-au dus (se duseră) cu soții lor la teatrul de operetă.

Lesson 29

Ex. 2 Sample answers:

un + stilou, caiet, dicționar, ziar	(M, N)
o + carte, casă, mașină, revistă	(F)
niște + pești, mititei, ochelari	(M)
niște + caiete, ziare, cărți, reviste	(N, F)

Ex. 4 E al dvs. Sînt ale lor. Sînt ai ei (*or*: ai săi).
E al lor. Sînt ale voastre. Sînt ale lui (*or*: ale sale).
E al tău. E a ei.

(*Note*: a sa *is rare*.)

Ex. 5 — Ce faci cînd ești bolnav?
— Mă duc la doctor.
— Și doctorul ce-ți dă?
— Îmi dă o rețetă.
— Ce faci cu rețeta?
— Mă duc cu ea la farmacie.
— Dar dacă n-ai fost la doctor, ce faci?
— Mă duc la farmacie și cumpăr doctorii care se pot cumpăra fără rețetă.
— Ce fel de medicamente poți cumpăra la farmacie?

- De pildă: aspirină, pilule, . . . altele nu mai știu.
- Să-ți faci o listă ca să știi cum se cheamă pe românește diferitele feluri de medicamente și doctorii. Poate să ai nevoie de ele odată.
- N-am să am nevoie de ele. Eu nu mă îmbolnăvesc niciodată.
- Ești *chiar* așa de sigur?
- Da. Am o sănătate de fier.
- Bravo! Dar atunci de ce am mai avut dialogul ăsta?
- Ca să facem puțină conversație în limba română. Știi că am nevoie de așa ceva.

Lesson 30

Ex. 1 (a) Ne culcam . . . ne sculam . . .

Ploua și ningea . . .

Era frumoasă . . .

Mă gîndeam . . .

. . . se plimbau . . .

Vă era foame și sete . . .

(b) Ne-am culcat . . . ne-am sculat

A plouat și nins.

A fost frumoasă . . .

M-am gîndit . . .

. . . s-au plimbat . . .

V-a fost foame și sete . . .

(c) Ne vom culca . . . ne vom scula

Va ploua și va ninge.

Va fi frumoasă . . .

Mă voi gîndi . . .

. . . se vor plimba . . .

Vă va fi foame și sete . . .

(d) Avem să ne culcăm . . . avem să ne sculăm . . .

Are să plouă și are să ningă.

Are să fie frumoasă . . .

Am să mă gîndesc . . .

. . . au să se plimbe . . .

Are să vă fie foame și sete . . .

Ex. 2 Sample answers:

(a) plouă, ninge, e ger, bate vîntul, e prea cald, e frig

(b) oraș, parc, grădină, pădure, țară, București, Sinaia

(c) mergem, plecăm, pornim, ne ducem, ne întoarcem, ne oprim, stăm, venim.

Ex. 3 Ne-a trebuit mult pînă cînd ne-am hotărît unde să ne ducem mai întîi. Unii dintre noi voiau să meargă la munte, alții la mare. Unii voiau să urce pe munți, alții voiau să stea jos în vale. Unii dintre noi voiau să doarmă la cabane alții voiau la hotel unde sînt camere mari, baie și apă caldă toată ziua și nu trebuie să se spele adesea cu apă rece. Apoi sus pe vîrfuri și creste bate vîntul foarte tare și plouă mult, uneori chiar ninge.

Cum vedeți nu a fost prea ușor să ne hotărîm ce să facem, dar în cele din urmă a trebuit să ne înțelegem, fiindcă altfel nu mai plecam la munte.

Lesson 31

Ex. 1 Sample answers:

(a) albastră, albă, galbenă, gri, maro, neagră, roșie, verde

(b) înalt, mare, bătrîn, harnic, obosit, slab, gras, bogat, atent, curios, distrat

(c) frumoasă, drăguță, înaltă, harnică, optimistă

(d) lung, scurt, ușor, greu, frumos, urît

(e) interesant, nou, plăcut, neplăcut, drăguț

(f) *N* spectacol, restaurant, teatru, film, concert, cinema

F piesă, revistă, tragedie, comedie, operetă

Ex. 2 neagră; roșii; albi; gri; albastră; albastru; negri; verde; frumoasă; moderne; înalte; mici; noii; drăguțe.

Ex. 3 Când mergem într-o țară străină e bine să putem vorbi puțin limba acelei țări. Numai așa putem găsi ușor un hotel. Ne putem înțelege în privința camerei: dacă are un pat sau două, dacă are baie sau nu, dacă ne costă mult sau puțin. Apoi când mergem la restaurant trebuie să putem înțelege cel puțin câteva din numele mâncărilor de pe listă.

Când mergem prin prăvălii trebuie să știm ce să cerem, să înțelegem care e prețul lucrurilor și articolelor și unde plătim. Trebuie să putem întreba unde e gara, unde e aeroportul, unde găsim un taxi sau ce autobuze sau troleibuze ne duc la gară sau la aeroport. Și mai sînt încă multe lucruri de menționat dar nu le putem menționa acum pe toate aici.

Lesson 32

Ex. 2 Sample answers:

(a) mama, sora mea, fratele meu, fiul meu, fica mea, prietena mea, Sandu, Ana, profesorul, doamna Ionescu

(b) fusese, călătorise, mersese, se plimbase, se dusese

Ex. 3 terminasem; ne duseserăm; crezusem *or* crezuserăm că nu avuseseseși; nu se văzuseră; mama primise; nimeni nu o ajutase; copiii nu veniseră.

Ex. 5 acest, acesta, aceștia, aceasta, această, acestui, acestora.

Ex. 6 acea, aceea, acela, aceia, acel, acelu, acelor.

Ex. 7

București,
11 septembrie

Dragă Patricia și William,

Am primit frumoasa voastră scrisoare care ne-a reamintit și nouă de plăcutele zile (*or* zilele plăcute) pe care le-am petrecut împreună aici, luna trecută.

Sîntem bucuroși că vizita voastră în România v-a ajutat foarte mult în învățarea limbii române, dar tot ceea ce trebuie să faceți acum este să citiți mult românește și să vorbiți românește unul cu altul, acasă. Ascultați de asemeni radio București și scrieți-ne scrisori lungi în limba română. La anul, cînd vă vom întoarce vizita și vom veni în Anglia, vrem să vă găsim vorbind limba noastră ca noi.

Vă vom scrie o altă scrisoare mai lungă, în curînd, deoarece plecăm din București pentru cîteva zile, chiar azi.

Cu toată dragostea
Ana și Sandu

ROMANIAN WORD LIST

This is an alphabetical list of the items in the Vocabularies and/or in examples and Exercises. The numbers refer to the Lessons in which the item in question appears first and, sometimes, subsequently. Many grammatical forms, including the numerals and most geographical names, are omitted, and meanings are not distinguished (e.g. *mai* 4 = 'more', *mai* 21 = 'May'). For grammatical items dealt with in the Lessons under Grammar, references can be found in the Index.

A

- a 3
abia 30
acasă 8
acel(a) 24, 25
aceiași 23
acest(a) 3, 9, 20, 24, 25
acolo 5
acoperit 30
a se acoperi 32
activitate 32
acum 5, 28
adăpost 27
a adăuga 26
adesea 18
adevărat 19, 25
adică 18
adînc 30
a se adresa 17
a aduce 16
a-și aduce aminte 21
aer 23
aeroport 13
afectuos 16
a afla 31
a(h) 18
aici 5
a ajunge 16, 25
a ajuta 15
ajutor 26
al 9, 20, 24, 26, 29
alb 16
albastru 31
alcool 29
a alege 31
aliment 17
alimentară 17
alt 6, 21, 28
altădată 21
altceva 29
altfel 25
amabilitate 25
a amenința 25
amiază 21
a(-și) aminti 21
an 14
Anglia 3
antinevralgic 29
anume 14, 29
a (se) anunța 13, 32
apă 1, 4, 17

apartament 8
 apărător 27
 a apărea 25
 a aplica 24
 apoi 17
 aprilie 21
 a aprinde 30
 aproape 19
 a se apropia 16, 22
 apropiere 19
 apropo (de) 20, 22
 apus 20
 a (se) arăta 9, 24
 arhitectură 25
 artă 25
 articol 24
 a arunca 32
 ascensiune 30
 a asculta 28
 a ascunde 30
 aspirină 28
 asta 9, 12, 16
 astă-seară 30
 așa 12, 18, 25
 așa că 15, 23
 așadar 26
 a aștepta 13
 atent 18
 atenție 21
 atît(a) 15
 a atrage 21
 atrăgător 25
 atunci 9
 august 21
 autobuz 25
 autoservire 17
 a auzi 24
 a avea 5

avion 13
 azi 5

B

ba 21
 bagaj 13
 baie 8, 20
 balcon 23
 bancă 29
 bancnotă 29
 bani 9
 bar 20
 a bate 27
 bazin de înot 32
 băiat 5
 bărbat 23
 bătrîn 31
 băutură 22
 a bea 28
 bere 2, 4
 biftec 22
 bilet 13
 bine 6, 11, 21, 26
 bineînțeles 10
 birou 5, 29
 biserică 27
 bloc 8
 bogat 26
 bolnav 28
 bomboană 10
 borcan 17
 braț 15
 bravo 26
 brichetă 30
 bridge 31
 bucătărie 8

bucureștean 25
 București 3, 25
 bucuros 32
 bulevard 25
 bun 2
 bunăvoință 24
 buton 15
 buzunar 15

C

ca 6, 24
 ca să 12, 16, 23, 31
 cabană 30
 cafea 4
 caiet 5
 cald 21
 cam 28
 cameră 2
 cană 1, 5
 cap 28
 care 16
 carnet 24
 carte 1, 5
 cartof 22
 casă 1, 2, 17
 categorie 23
 cauză 16
 caz 28
 că 6, 11
 a călători 13
 călătorie 13
 căldură 25
 cămară 8
 a se căsători 30
 către 24
 a căuta 19, 27
 ce 3, 21

ceai 4
 ceas 21
 cel 7, 17, 19, 27
 celălalt 20
 centru 19
 cer 25
 a cere 21, 27
 cerneală 19
 cetate 20
 ceva 4, 11, 16, 25
 chelner 22
 a cheltui 19
 a (se) chema 24, 28
 chiar 4, 15
 chibrit 16
 chiflă 4
 ci 17
 cine 3
 cinema(tograf) 23
 ciocolată 4
 a circula 16
 a citi 7
 cititor 29
 ciine 2
 cîmpie 26
 cînd 13, 25
 a cîștiga 31
 cît 4, 5, 12, 20, 21, 25, 28,
 30
 cîte 32
 al cîtelea 20
 cîțiva 16
 clar 17
 clasă 1, 2
 clădire 16
 client 24
 a se coafa 29
 coafat 29

coafor 29
 coafură 29
 coastă 26, 30
 a coborî 16
 coborîre 16
 cofetărie 4
 colț 19
 comedie 23
 compot 22
 concediu 32
 concert 20
 a constata 16
 a construi 27
 a continua 9
 contra 32
 conversație 5
 convorbire 8
 copil 2, 6
 corect 12
 a costa 10
 costum 14
 coș 17
 crap 22
 creastă 30
 a crede 9
 creion 5
 cu 1, 32
 cu adevărat 25
 cui 19
 al cui 9
 a se culca 30
 culoare 31
 cum 14, 25
 a cumpăra 10
 cumpărător 24
 cumpărătură 17
 a (se) cunoaște 26
 cunoscut 25

a curge 30
 curios 24
 curînd 21
 curte 2, 5
 cutie 16
 cuvînt 29

D

da 4
 a da 16
 dacă 15
 dar 2
 dată 21
 datorită 32
 de 1, 5, 6, 10, 18, 19, 29,
 32
 de aceea 18
 de ajuns 4
 de altfel 24
 de asemeni 8, 32
 de ce 19
 de cînd 30
 de exemplu 18
 de la 18, 23, 32
 de lemn 1
 de loc 9
 de mult 6, 11
 de obicei 23, 24
 de pildă 31
 de unde 3
 deal 26
 deasupra 32
 debit de ziare 19
 decembrie 21
 deci 4
 decît 6, 21
 decor 30

decurs 32
 deltă 26
 dentist 28
 deoarece 10
 departe 16, 18
 a depinde 19
 des 24
 a deschide 24, 32
 deseară 23
 desert 22
 desigur 8
 a (se) despărți 26, 32
 despre 10
 destul 10, 15
 deși 31
 a deveni 32
 devreme 15
 dialog 10
 dicționar 3
 diferit 30
 dimensiune 16
 dimineată 13, 20
 din 2, 6, 17, 18, 26, 32
 din cauza 16
 din împlinire 32
 din nou 32
 dinaintea 32
 dinte 19
 dintr- 20, 32
 dintre 13, 23
 diplomă 29
 direct 25
 distrat 17
 doamnă 3, 9, 32
 doctor 3
 doctorie 28
 doctoriță 3
 domn 3, 9, 32

domnișoară 3
 domnitor 27
 Domnul 28
 dor 32
 a dori 17
 dorință 20
 a dormi 30
 dormitor 8
 drag 15, 32
 dragoste 32
 drăguț 31
 dreaptă 19, 32
 drogherie 19
 drum 10, 13
 a (se) duce 16, 17
 duminică 20
 dumneai 3
 dumnealor 3
 dumnealui 3
 dumneata 4
 dumneavoastră 3, 4
 Dumnezeu 27
 după 10, 19
 după ce 20, 23, 25
 după cum 24, 25
 după-amiază 21
 după-masă 10
 a durea 28
 durere 28

E

e 3
 ea 3, 15
 echipament 30
 ei 3, 8, 29
 el 3, 17
 ele 3

englez 3, 6
 englezesc 7, 19
 englezește 6
 enorm 26
 est 26
 etaj 20
 etc. 18
 eu 3
 exact 10
 excelent 22
 excursie 14
 exemplu 31
 exercițiu 7
 a exista 32
 expresie 29

F

a (se) face 6, 7, 12, 13,
 26, 29
 familie 8
 farmacie 29
 față 1, 5
 față 16
 făină 17
 fără 10, 21
 februarie 21
 fel 7, 10, 13
 femeie 29
 fereastră 27
 fericit 32
 fetiță 9
 a fi 3
 ficat 28
 fie 29
 fiecare 20
 fier 28
 fierbinte 21

fiindcă 13
 film 23
 fiu 27
 floare 25
 fluviu 26
 foame 30
 foarte 6
 a folosi 31
 folositor 10
 a forma 26
 fotbal 31
 fotografie 9
 fotoliu 5, 23
 franțuzesc 7
 franțuzește 6
 frate 9
 frig 21
 friptură 22
 frizer 29
 frizerie 29
 frumos 14
 a fuma 19
 fumător 19
 furnică 16
 furtună 32

G

galben 31
 galerie 25
 gară 16
 gata 15
 a (se) găsi 19
 geamantan 15
 general 24
 geografie 8
 ger 30
 a ghici 10

ghid 10
 ghiol 20
 gând 31
 a se gândi 21
 gît 28
 glumă 24
 gol 31
 gram 5
 gramatică 5
 gras 31
 grație 32
 a se grăbi 15, 17
 grădină 2, 4, 23
 grătar 22
 greșeală 10, 32
 greu 5
 gri 31
 grijă 14
 griș 17

H

haină 31
 harnic 31
 hîrtie 19
 hol 8
 a se hotărî 18
 hotel 20

I

ianuarie 21
 iar 8, 19
 iarăși 18
 iarbă 25
 iarnă 30
 iată 8, 20, 32
 icre 22

idee 21
 ieftin 10
 ieri 14
 a ieși 25
 important 31
 impresie 32
 a impresiona 25
 inel 26
 inimă 28
 interesant 25
 a intra 22
 a invita 10
 invitație 10
 istoric 27
 istorie 25
 a iubi 30
 iulie 21
 iunie 21
 iute 16
 a izvorî 26

Î

a îmbogăți 31
 a se îmbolnăvi 28
 a se îmbrăca 15
 a se îmbrățișa 16
 împotriva 32
 împreună 32
 în 2, 32
 în cele din urmă 27
 în curînd 21
 în fața 16, 32
 în fine 32
 în general 24
 în jur 30
 în jurul 26
 în loc 17, 23, 24

în schimb 18
 în spatele 32
 în străinătate 32
 în timp ce 24, 25
 în total 27
 în urma 32
 înainte de 13, 29
 înaintea 32
 înalt 16
 înapoi 17
 înapoiere 32
 a (se) înălța 27
 înăuntru 22
 încă 13
 a se încălzi 32
 a începe 10, 31
 început 31
 a încerca 8
 încet 15
 a închide 15
 încurajare 24
 a (se) încurca 18
 îndată 16, 22
 a îndrăzni 16
 înghețată 4
 a îngriji 28
 a înota 20
 însă 15, 17
 a însemna 13
 a înștiința 27
 întîi 18
 a se întîlni 16
 a se întîmpla 16
 întîmplare 32
 a (se) întoarce 18, 32
 întotdeauna 32
 într- 4, 8, 17, 18, 32
 între 8

între timp 25
 a (se) întreba 9, 15
 întrebare 12
 a (se) înțelege 17
 a (se) învăța 6, 12, 32
 învățare 18
 a învinge 27

J

joi 21
 jos 16
 a se juca 31
 jumătate 21

K

kilogram 17
 kilometru 25

L

la 4, 14, 16, 32
 la timp 25
 lac 20
 ladă 1, 5
 lamă 1, 4
 lampă 1, 5
 lapte 1
 larg 25
 lămîie 28
 a lăsa 16
 lecție 5
 lege 24

legendă 27
 lemn 1
 leu 4
 liber 23
 lift 20
 limbă 6
 a lipsi 29, 32
 listă 22
 literatură 31
 litoral 20
 lingă 2
 loc 14, 23
 a locui 8
 lojă 23
 Londra 3
 a lua 4
 lucru 19
 lui 8, 13
 lume 16
 lună 14, 20
 lung 31
 luni 20
 luptă 27

M

magazin 24
 mai 4, 6, 7, 8, 17, 18, 20,
 21, 24, 28
 mai cu seamă 25
 mamă 27
 manual 29
 mare 2, 13, 14, 20
 marmeladă 17
 martie 21
 marți 20
 masă 1, 5

mașină 15
 matematică 8
 mănăstire 26
 mănușă 15
 măr 1, 5
 mărime 16
 meci 31
 medicament 29
 medieval 26
 a menționa 26
 a merge 14
 a merita 25
 mic 2, 22
 mie 18
 miercuri 20
 mijloc 18
 milion 18
 mincinos 24
 minge 31
 minunat 23
 minut 16, 21
 mititel 22
 mâine 13
 mână 2, 5, 15
 a mânca 22
 mîncare 32
 mod 23
 modern 18
 moment 16
 monument 25
 morun 22
 mult 7, 8, 11
 mulțime 19
 mulțumesc 4
 a mulțumi 24
 mulțumire 27
 mulțumită 32
 munte 14, 26

a muri 27
 muşchi 22, 26
 muzeu 25
 muzical 23
 muzică 23

N

natural 25
 naţional 25
 nămol 20
 neamţ 27
 necăjit 18
 nefolositor 19
 negru 20
 nemţeşte 6
 neplăcut 31
 nepot 9
 nepoată 9
 nerăbdare 32
 nevoie 8
 nicăieri 16
 nici 12, 14, 16
 niciodată 16
 nimeni 16, 27
 nimic 4, 16
 a ninge 30
 nisip 20
 nişte 6
 noapte 21
 noi 5, 17
 noiembrie 21
 nor 25
 nord 20
 a nota 24
 notă 8

nou 19, 24
 nu 4, 14, 16
 nu-i așa 19
 numai 4
 număr 16
 a număra 18
 nume 26
 numeral 18
 nuvelă 7

O

o 1, 15, 16
 oameni 25
 oară 19
 oare 14
 oarecum 24
 obicei 23
 obiect 24, 29
 obiectiv 25
 obișnuit 23, 25
 obosit 31
 ochelari 19
 octombrie 21
 ocupat 24
 odată 16
 om 1, 5
 a omite 31
 operetă 28
 a (se) opri 16
 optimist 21
 oraş 10
 oră 13, 21
 orchestră 22
 ordine 21
 orez 17
 ori de câte ori 30

oriunde 29
 ospitalitate 24
 oțet 17
 ou 22

P

pahar 1, 2
 pansament 29
 pantof 31
 papetărie 19
 parc 25
 a parca 22
 parcă 14, 19
 pardesiu 15
 parte 20, 31
 pastă 19
 pat 20
 patinaj 30
 păcat 25, 30
 pădure 25
 pălărie 24
 păr 29
 a (se) părea 20, 21
 pe 1, 14, 16, 18, 19, 32
 pe aici 32
 pe atunci 30
 pe când 25
 pe de altă parte 31
 pe dinafară 18
 pe măsură ce 24
 pe urmă 18
 pe viitor 32
 pentru 8
 perfect 28
 perie 19
 peron 16

persoană 22
 pesimist 21
 peste 14, 20, 27
 pește 22
 a petrece 14
 piață 18
 pictură 25
 piept 28
 pieptene 19
 a pierde 27, 29
 piesă 23
 pildă 29
 pilulă 28
 pisică 2
 pîine 2
 pînă 28
 pînă cînd 21
 pînă la 18
 plajă 20
 plan 14
 plată 22
 a plăcea 7
 plăcere 10, 17
 plăcut 23
 a plăti 17
 a pleca 10
 plecare 13
 plic 19
 a se plimba 25
 plimbare 30
 plin 30
 ploaie 16
 a ploua 25
 poartă 27
 poate 19
 podiș 26
 poftă de mîncare 32
 poftim 21

poftiți 22
 poimîne 13
 policlinică 28
 pom 1, 2
 porc 22
 a porni 30
 port 20
 poștă 29
 poștal 19
 a povesti 31
 povestire 31
 practic 17
 practică 32
 a prăji 22
 prăjitură 4
 prăvălie 17
 prea 12, 14, 15, 28
 a prefera 22, 23
 a se pregăti 15
 preț 23
 prieten 6
 prietenă 16
 a primi 10, 27
 primul 20, 32
 primăvară 30
 prin 17, 26, 29
 printr- 32
 printre 26
 a privi 20
 privitor la 10
 proaspăt 22
 profesoară 3
 profesor 3
 program 30
 a promite 30
 a propune 23
 prost 19
 a pune 12, 15

a putea 13, 29
 puțin 6, 11

R

a se rade 29
 radio 31
 rar 17
 ras 1, 29
 răceală 28
 a răci 28
 răcoare 23
 a rămîne 21
 rănit 27
 a răsări 20
 răsărit 20
 a răsfoi 31
 răs-poimîne 30
 a răspunde 9
 rău 18, 21
 rece 23
 redus 16
 regiune 26
 a relua 32
 a repara 12
 repede 12, 30
 rest 29
 restaurant 22
 rețetă 29
 a reține 23
 a reuși 32
 a revedea 17
 revedere 17
 revistă 19, 23
 a rezerva 23
 rezervat 23
 rezultat 31
 rinichi 28

a rîde 29
 rîu 26
 rochie 31
 rom 28
 roman 7
 român 3
 româncă 3
 românesc 7
 românește 6
 România 3
 roșie 22
 roșu 31
 a ruga 12
 ruină 20
 rusește 6
 rușinat 27

S

salam 22
 salată 22
 sală 1, 5
 salon 8, 29
 sat 25
 sau 3
 să 7
 sănătate 28
 sănătos 28
 săptămînă 14
 săpun 19
 sărac 31
 a sări 26
 a (se) săruta 16
 a se sătura 30
 scaun 5
 schi 30
 a schimba 28
 schimbare 32

a scrie 7
 scriitor 24
 scrisoare 7
 a se scula 15
 scump 23
 scurt 31
 scuză 21
 se 15
 seară 20
 secol 27
 semn 16
 septembrie 21
 serios 28
 a servi 22
 sete 30
 sfert 21
 a se sfîrși 31
 sfîrșit 21
 sifon 2
 sigur 14
 simplu 18
 a se simți 28
 singur 18, 31
 sistem 24
 sîmbătă 20
 slab 31
 slavă 28
 soare 14
 somn 30
 soră 9
 a sosi 13
 sosire 16
 soț 8, 15
 soție 8, 15
 spate 28
 a (se) spăla 29
 spectacol 23
 a spera 30

a speria 30
 spital 28
 splendid 30
 sport 30
 spre 24
 a (se) spune 10, 18
 a sta 4, 13
 stal 23
 statuie 25
 stație 25
 stațiune 30
 sticlă 2
 a stinge 30
 stilou 5
 stîngă 19, 32
 stomac 28
 stradă 2
 străin 12, 24
 a se strica 25
 student(ă) 3
 stuf 26
 sub 1
 sud 26
 sud-est 26
 sufragerie 8
 a suna 24
 supă 22
 sus 20
 sută 18

Ș

școală 24
 și 3, 5, 14, 16, 18, 19, 20
 șosea 25
 a ști 7, 14, 21
 știință 26
 ștrand 28

T

tare 18, 19, 26
 taxi 25
 teatru 23
 telefon 23
 a telefona 23
 telegramă 13
 televiziune 21
 televizor 31
 a termina 13
 text 1, 2
 timbru poștal 19
 timp 6, 14, 21
 timp de 14
 tine 16
 tînăr 32
 tîrziu 15
 toaletă 8
 toamnă 21, 30
 toc 1, 2
 tocmai 26
 tort 22
 tot 7, 14, 18, 19, 20, 23,
 24
 totdeauna 24
 totodată 19
 totuși 10
 a traduce 31
 tragedie 23
 a trebui 12
 a trece 21
 trecut 16, 21
 tren 1, 4
 a trimite 13
 troleibuz 25
 tu 4
 a (se) tunde 29

tuns 29
 turc 27
 turist 24
 turistic 25
 turn 27
 tutungerie 19
 tuturor 24

T

țară 24
 țigară 19
 țigară de foi 30
 a ține 16
 a ține minte 20
 țuică 22

U

ud 28
 a se uita 17
 a(-și) uita 13, 16
 uite 16
 ultimul 31
 umbrelă 15
 un 1, 16
 unde 3
 uneori 30
 unii 8, 17, 23, 27
 universal 25
 untdelemn 17
 unul 8, 17, 23, 27
 ura 30
 a se urca 25
 urît 31
 a se usca 32

ușă 24
 ușor 6, 17

V

vacă 22
 vai 14
 vale 30
 vamă 16
 vară 14, 30
 vată 29
 vă rog 4, 22
 a se vărsa 26
 vărsare 26
 vechi 20
 vecin 26
 a (se) vedea 10, 14, 16, 24
 a veni 10
 verde 22
 vermut 22
 vest 26
 vestit 26
 viață 31
 viitor 21
 vin 2, 4
 vineri 21
 a vizita 14
 vizitare 25
 vizită 32
 vînt 27
 vînzător 17
 vînzătoare 17, 26
 vîrf 30
 vocabular 4
 voi 5
 voie 27
 volum 7

a vopsi 29
vorbă 16
a vorbi 6, 7, 8, 12
vorbit 18
a vota 22
a vrea 12, 14
vreme 25
vreun 25

Z

zahăr 17
zi 13, 17, 23
ziar 19
a zice 9
zilnic 32
ziua 23

ENGLISH-ROMANIAN VOCABULARY

As in the preceding Word List the meanings of Romanian items under the same entry are not distinguished. There are many 'synonyms' in both languages. Attention is concentrated on those words and meanings used in the Texts, and recourse must be had to the Lesson Vocabularies for details of the various uses and related forms. The preceding Romanian Word List provides the necessary Lesson references. Numerals are listed in Lessons 18 and 20, Geographical Names in Lesson 26.

The majority of entries appear in the Lesson Vocabularies. A few occur only in the Exercises. A small number of 'new' items has been added, and these are accompanied by a minimum of detail. In this connection the following points are worth noting:

- (1) unless otherwise stated, all new nouns ending in *-ă*, *-a* and *-ie* are F-nouns;
- (2) all other new nouns are of N-gender, unless marked *M* or *F*;
- (3) the plural ending or the whole plural form of new nouns is given in round brackets, where appropriate, except for F-nouns in *-ie* (plural ending *-ii*), and for M-nouns (plural ending *-i*).

Stress is shown only on new words and phrases. Items in square brackets are to be ignored from the point of view of alphabetical order but *only* from this point of view.

Grammatical forms not occurring in the following list may be located by consulting the Index.

This Vocabulary is followed by a Tourist Restaurant Aid, which is merely a check-list of words you may want to use, may see or hear, in cafés and restaurants (see also Lessons 4 and 22).

A

a(n) un, o, vreun, vreo
 to [be] able to a putea
 about despre, prin, privitor la,
 cam
 abroad în străinătate
 absent-minded distrat
 to accept a primi
 accident accident (-e)
 according to după
 accustomed(to) obișnuit (cu, să)
 ache durere
 to ache a dura
 across peste
 activity activitate
 actually de fapt
 to add a adăuga
 address adresă (-e)
 to address a se adresa
 aeroplane avion
 affectionate(ly) afectuos
 after după (ce), peste, în urma
 after that pe urmă, după aceea,
 mai departe
 afternoon după-masă, după-
 amiază
 [this] afternoon azi după-masă
 again iar, iarăși, mai, din nou
 against împotriva
 ago acum
 agreed s-a făcut, de acord
 air aer
 airport aeroport
 alcohol alcool
 to alight a coborî
 alighting coborîre
 all tot(ul), toți, cîți
 all right bine, s-a făcut
 [that's] all right pentru nimic,
 cu plăcere
 all round în jur
 almost aproape
 alone singur
 already și, deja
 also și, mai (și), tot, totodată,
 de asemeni

although deși
 altogether în total, cu totul
 always (în)totdeauna
 among printre
 and și, iar
 and so on și așa mai departe
 to announce a anunța
 annoyed necăjit, supărat
 another (un) alt, altul, încă
 un(ul)
 another time altădată
 answer a răspunde
 ant furnică
 any niște, oricare, orice
 anyhow, in any case în orice
 caz
 anyone cineva, oricine
 anyone else altcineva
 anything ceva, orice
 anything else altceva, mai ceva
 anywhere undeva, oriunde
 apartment apartament
 apartment block bloc
 to apologise a-și cere scuze,
 a-și cere iertare
 apparently parcă
 to appear a apărea, a se vedea,
 a arăta
 appetite poftă de mîncare
 apple măr
 to approach a se apropia (de)
 April aprilie
 arm braț
 armchair fotoliu
 to arrive a sosi, a ajunge
 arrival sosire
 art artă
 article articol
 as ca, cum, deoarece, după
 cum, pe cînd, pe măsură ce
 as . . . as tot așa de . . . ca, tot
 atît de . . . ca, le fel de . . . ca
 as . . . as possible cît mai . . .
 as well și, mai (și)
 ashamed rușinat
 to ask a cere, a întreba, a ruga

to ask a question a pune o
 întrebare
 aspirin aspirină
 assistance ajutor
 assistant ajutor
 astonished uimîť
 astonishing uimîťor
 at la, în, din, de la, pe
 at home acasă
 at last în sfîrşit, în fine
 attention atenție
 attentive(ly) atent
 to attract a atrage
 attractive(ly) atrăgător
 August august
 autumn toamnă
 avenue bulevard
 to await a aştepta

B

back spate, înapoi
 bad rău, prost
 to bake a coace, a prăji
 balcony balcon
 ball minge
 bandage bandaj (-e), pansa-
 ment
 bank bancă
 (bank) note bancnotă
 bar bar
 barber frizer
 barber's shop frizerie
 basket coş
 bath(-room) baie
 bathing costume costum de
 baie
 battle luptă
 to be a fi, a se afla, a se găsi
 to be able to a putea
 beach plajă
 to beat a bate
 beautiful frumos
 because deoarece, fiindcă,
 pentru că
 because of din cauza
 to beckon a face semn cu mîna

to become a deveni, a se face
 bed pat
 to [go to] bed a se culca
 bedroom dormitor
 beef carne de vacă
 beer bere
 before înainte (de, de a), pînă
 cînd
 to begin a începe, a porni
 beginning început
 to believe a crede
 below jos
 bench bancă
 [(the)] best cel mai bun, cel
 mai bine
 better mai bun, mai bine
 between între, dintre
 big mare
 bill notă de plată
 bird pasăre (păsări) *F*
 black negru
 blade lamă
 block (of flats) bloc
 blouse bluză (-e)
 to blow a bate, a sufla
 blue albastru
 boat vas (-e), barcă (bărcl)
 book carte
 to book a reține, a rezerva
 bookshop librărie
 bordering vecin
 both amîndoi, cîți
 both . . . and și . . . (ca) și,
 atît . . . cît și
 bottle sticlă
 boulevard bulevard
 box ladă, cutie, lojă
 boy băiat
 bravo bravo
 bread piine
 to break a (se) strica
 breast sîn *M*, piept (-urî)
 bridge pod (-urî), bridge
 to bring a aduce
 British englez, britanic (-ă, -î
 -e)

broken stricat
 brother frate
 brush perie
 Bucharest Bucureşti
 Bucharestian bucureştean
 to build a construi, a înălţa
 building clădire
 bus autobuz
 bus-stop staţie
 busy ocupat, activ (-ă, -i, -e)
 but dar, ci, iar, însă
 butter unt *N*
 button buton, nasture *M*
 to buy a cumpăra
 by cu, de, (de) la, lângă, prin,
 pînă
 by the way apropo

C

cabin cabană, cabină (-e)
 cable telegramă
 café cofetărie
 cake prăjitură, tort
 [phone] call telefon
 to call a chema
 to [be] called a se chema, a se
 spune
 to call on a vizita, a trece pe la
 can a putea
 car maşină
 care grijă
 to [take] care of a îngriji
 careful atent
 carefully atent, cu grijă
 carp crap
 to carry a duce
 to carry on a continua, a duce
 to carry out a îndeplini
 case caz, geamantan
 cash-desk casă
 cat pisică
 category categorie
 cause cauză
 caviar icre negre
 centre centru

century secol
 certain sigur
 certainly desigur, bineînţeles
 chair scaun
 chance prilej (-uri), întâmplare
 [by] chance din întâmplare
 change rest, bani mărunţi,
 schimb(are)
 to change a (se) schimba
 cheap ieftin
 cheerio la revedere, cu bine
 cheers noroc
 chemist's drogherie, farmacie
 chest ladă, piept
 child copil
 chips cartofi pai, cartofi prăjiţi
 chocolate ciocolată
 to choose a alege
 Christmas Crăciun (-uri)
 church biserică
 cigar ţigară de foi
 cigarette ţigară
 cinema cinema(tograf)
 circle cerc (-uri)
 [dress-, upper-]circle balcon
 to circulate a circula
 citadel cetate
 city oraş, cetate
 class clasă
 class-room (sală de) clasă
 clear(ly) clar
 client client
 climb ascensiune
 to climb a (se) urca
 clinic policlinică
 clock ceas
 to close a închide
 close to lângă, aproape de
 clothes haine
 cloud nor
 coast litoral, coastă
 coat haină
 coffee cafea
 cold frig, rece, răceală
 to [catch (a)] cold a răci
 colleague coleg (-i) *M*

colour culoare
 comb pieptene
 to come a veni
 comedy comedie
 concerning privitor la, apropo
 de
 concert concert
 to confuse a încurca
 to conquer a învinge
 consent voie
 to consider a (se) gândi
 to construct a construi
 to continue a continua
 conversation conversație
 cook a găti
 cool răcoros (-oasă, -oși, -oase),
 răcoare
 copy exemplar (-e)
 corner colț
 [round the] corner după colț
 correct(ly) corect, exact
 to cost a costa
 costume costum
 [swimming] costume costum
 de baie
 cotton bumbac *N*, ață (-e)
 cotton-wool vată
 to count a număra
 country țară
 courage curaj
 course curs, decurs, fel de
 mâncare
 court(yard) curte
 to cover a acoperi
 covered acoperit
 cow vacă
 crowd mulțime
 cup ceașcă (cești)
 curious(ly) curios
 custom obicei, datină (-i)
 customer client, cumpărător
 customs vamă
 to cut a tăia

D

daily zilnic

to dare a îndrăzni
 date dată
 daughter fată, fiică (-e)
 day zi
 [the] day after tomorrow
 poimiine
 [in three] days' time
 răspoimiine
 dear drag, scump
 December decembrie
 to decide a decide, a (se)
 hotări
 deep adânc
 to defeat a învinge
 defender apărător
 delta deltă
 dentist dentist
 to depart a pleca
 departure plecare
 to depend a depinde
 to deserve a merita
 desk birou
 dessert desert
 dialogue dialog
 dictionary dicționar
 to die a muri
 different diferit
 difficult greu
 dimension dimensiune
 to dine a lua masa, a se ospăta
 dining-room sufragerie
 direct direct
 directly îndată
 dish (fel de) mâncare, farfurie
 distance distanță (-e)
 [in the] distance departe
 district regiune
 to divide a despărți
 to do a face
 doctor doctor(iță), medic (-i)

M

dog ciine
 done gata
 to [be] done a se face, a fi gata
 door ușă
 down (în) jos

to draw a trage, a atrage, a
desena
drawing-room salon
dress rochie
to dress a (se) îmbrăca
to [get] dressed a se îmbrăca
dressing pansament
drink băutură
to drink a bea
to drive a conduce
drug doctorie
dry sec (seacă, seci)
to dry a (se) usca
dye a vopsi

E

each fiecare, toți, cîți
ear ureche (-i) *F*
early devreme
to earn a cîștiga
earth pămînt (-uri)
easily ușor
east est
Easter Paști *M sg.*
easy ușor
to eat a minca
egg ou
either . . . or fie . . . fie
else mai, alt-, altfel
embassy ambasadă (-e)
to embrace a se îmbrățișa
empty gol
encouragement încurajare
end sfîrșit
to end a (se) sfîrși, a termina
[in the] end în cele din urmă,
în sfîrșit
English englez (esc), englezește,
limba engleză
English woman englezoaică (-e)
Englishman englez
to enjoy oneself a petrece bine
enormous enorm
enough destul (de), de ajuns,
suficient (-tă, -ți, -te)

to [have] enough (of) a se
sătura (de)
to enrich a îmbogăți
to enter a intra
envelope plic
equipment echipament
to erect a înălța
error greșeală
especially mai cu seamă, mai
ales
even chiar
evening seară
[in the] evening seara, după-
masă
[this] evening astă-seară
event întîmplare
every fiecare, toți, cîți
every time ori de cîte ori
everyone fiecare, toți, toată
lumea
everything tot(ul), toate
everywhere peste tot
exactly exact
example exemplu, pildă
[for] example de exemplu, de
pildă
excellent excelent
except (for) în afară de
excursion excursie
excuse scuză
to excuse a scuza
excuse me please permiteți vă
rog, vă rog să mă scuzați,
pardon
exercise exercițiu
exercise-book caiet
expensive scump
expression expresie
eye ochi (ochi) *M*

F

face față
fact fapt
[in] fact de fapt
to fall a cădea
family familie, soții

famous celebru (-ă, -i, -e),
vestit
far (away) departe
[as] far as până la
[as] far as I know pe cât știu
fast repede
fat gras
father tată (tați) *M*
[my] father tatăl meu, tata
February februarie
to feel a se simți
to feel like a avea chef (de, să)
[(a)] few puțini, cițiva
film film
to find a găsi
to find out a constata
to finish a termina
finished gata, terminat
first (mai) întâi
[the] first primul, întâiul
fish pește
flat apartament, plat (-tă, -ți,
-te)
floor etaj, dușumea (-le), par-
doseală (-seli)
flour făină
to flow a se vărsa, a curge
flower floare
to follow a urma
food aliment(e), mâncare,
bucate *F pl.*
food-shop alimentară
fool(ish) prost, idiot (-oată,
-oți, -oate)
foot picior (picioare)
football fotbal, minge de fotbal
for pentru, de, timp de, căci,
fiindcă
foreign(er) străin
to forget a uita
fork furculiță (-e)
to form a forma
fountain-pen stilou
free liber
French francez, franțuzesc,
franțuzește

fresh proaspăt
Friday vineri
friend prieten(ă)
to frighten a speria
from din, de, de la
front față
[in] front în față
frost ger
to fry a prăji
full plin
further (on, away) mai departe
future viitor
[in (the)] future pe viitor

G

to gain a ciștiga
gallery galerie
game joc (-uri), meci
garden grădină
gate poartă
general general
generally de obicei, în general
gentleman domn
geography geografie
German nemțesc, nemțește,
neamț
to get a primi, a găsi, a ajunge,
a deveni
[how do I] get to X? care e
drumul la X?
to get down, out a cobori
to get in, on a se urca (în)
to get on (with) a continua, a
se înțelege (cu)
to get up a se scula
gift cadou (-ri)
girl fată, fetiță
to give a da
glad bucuros
glass pahar, sticlă
glasses ochelari
glory slavă
glove mănușă
to go a merge, a se duce
to go away a trece, a se duce,
a pleca

to go down	a coborî	[ladies'] hairdresser's	salon de
to go in	a intra		coafură
to go inside	a intra înăuntru	[men's] hairdresser	frizer
to go out	a ieși, a se stinge	[men's] hairdresser's	frizerie
God	Dumnezeu	hairdressing	coafat
gold	aur	half	jumătate
good	bun, bine	hall	sală
good afternoon	bună ziua	hall(way)	hol
good at	tare la	hand	mână
good evening	bună seara	[on the other] hand	pe de altă
good morning	bună dimineața	parte, în schimb	
good night	bună seara, noapte	handbag	poșetă (-e)
	bună (<i>intimate</i>)	to happen	a se întâmpla
to [have a] good time	a petrece bine	happening	întimplare
good-will	bunăvoință	happy	fericit
goodbye	la revedere, adio, rămas bun	happy birthday, New Year	la mulți ani!
grammar	gramatică	hard	greu, tare
gram	gram	hard-working	harnic
granddaughter	nepoată	hardly	abia
grandparent	bunic (-l) M, bunică (-i) F	hat	pălărie
grandson	nepot	to have	a avea, a lua
grass	iarbă	to have to	a trebui să
gratitude	mulțumire	he	el, dumnealui
green	verde	head	cap
grey	gri	headache	durere de cap
grill	grătar	headache pill	antinevralgic
grilled	la grătar	health	sănătate
grocer's	alimentară	healthy	sănătos
ground	pământ (-uri)	to hear	a auzi
guard	apărător, gardă (gărzii)	to hear (about)	a afla
to guess	a ghici	heart	inimă
guest	oaspete (-ți) M, musafir M, -ă (-e) F	[by] heart	pe dinafară
		heat	căldură
		heaven	cer
		heavy	greu
		help	ajutor
		to help	a ajuta
		her(s) (al) ei, (al) său	
		here	aici
		here is, are	iată
		to hide	a ascunde
		high	înalt
		high (up)	sus
		high-road	șosea
		hike	plimbare

H

habit obicei

hair păr

to [have a] haircut a se tunde

to [have one's] hair done a se coafa

haircut tuns

hairdo coafură

[ladies'] hairdresser coafor

hill deal
 his (al) lui, (al) său
 historic(al) istoric
 history istorie
 to hold a ține
 holiday concediu, sărbătoare
 (-torî) *F*
 home casă, acasă
 [at] home acasă
 to hope a spera
 horse cal (cai) *M*
 hospital spital
 hospitality ospitalitate
 hospodar domnitor
 hot cald, fierbinte
 hotel hotel
 hour oră
 house casă
 how cum, ce, cât (de)
 how are you? ce mai fac(e)ți?
 how many câți
 how much cât
 however totuși, însă, de altfel
 hundred sută
 [I'm] hungry mi-e foame
 hurray ura
 to hurry a se grăbi
 [in a] hurry grăbit
 to hurt a dura
 husband soț

I

I eu
 ice gheață (gheți-)
 ice-cream înghețată
 idea idee
 if dacă
 ill bolnav
 to [become] ill a se îmbolnăvi
 immediately imediat, îndată
 impatience nerăbdare
 important important
 to impress a impresiona
 impression impresie
 impressive impresionant

in în, într-, la, din, de la, pe,
 peste, prin
 in front în fața
 in order to ca să, pentru a
 incidentally apropo
 indeed chiar
 industrious harnic
 to inform a înștiința, a anunța
 ink cerneală
 inquisitive curios
 inside înăuntru
 instance exemplu, caz
 [for] instance de exemplu, de
 pildă
 instead (of) în loc (de, să)
 instead of me în locul meu
 interesting interesant
 international internațional,
 universal
 invitation invitație
 to invite a invita
 iron fier
 item articol, număr
 its lui, ei, său

J

jam marmeladă, gem (-uri),
 dulceată (dulcețuri)
 January ianuarie
 jar borcan
 to join a (se) uni
 joke glumă
 journal revistă
 journey călătorie
 jug cană
 July iulie
 to jump a sări
 June iunie
 just drept, chiar, tocmai, cam,
 abia, tot, exact

K

to keep a ține
 key cheie (chei) *F*
 kidney rinichi

kilo(gram) kilogram
 kilometre kilometru
 kind bun, amabil (-ă, -i, -e),
 fel
 kindness bunăvoință, bunătate
 (-tăți), amabilitate
 to kiss a (se) săruta
 kit echipament
 kitchen bucătărie
 knife cuțit (-e)
 to knock a bate
 to know a ști, a cunoaște
 to [get to] know a se învăța cu
 knowledge știință

L

lady doamnă
 [young] lady domnișoară
 lake lac, ghiol
 lamp lampă
 land țară, pământ (-uri)
 language limbă
 large mare
 last trecut
 [at] last în sfârșit
 [the] last ultimul
 last year anul trecut
 late târziu
 to laugh a râde
 lavatory toaletă, closet (-e)
 law lege
 to learn a învăța
 learning învățare
 [at] least cel puțin
 [the] least cel mai puțin
 leave concediu
 to leave a pleca, a lăsa
 to leave behind a uita, a lăsa
 (în urmă)
 to leave out a omite
 left stîngă
 to [be] left out a lipsi
 leg picior
 legend legendă
 lemon lămie

less mai puțin, fără
 lesson lecție
 letter scrisoare
 liar mincinos
 library bibliotecă (-i)
 to lie a sta, a fi, a minți
 to lie down a se culca
 life viață
 lift lift
 light ușor, lumină (-i)
 to light a aprinde
 lighter brichetă
 to like a plăcea, a vrea
 like ca, la fel ca
 like that, this așa, astfel, în
 modul acesta
 likewise tot, de asemeni
 lion leu
 list listă
 to listen (to) a asculta
 literature literatură
 little mic
 [a] little puțin, cam, oarecum
 litre lîtru (lîtri) M, kilogram
 to live a locui, a trăi
 [long] live trăiască
 liver ficat
 London Londra
 long lung, de mult, mult (timp)
 [as] long as (atîta vreme) cît,
 cu condiția ca
 look! uite
 to look a privi, a se uita
 to look after a îngriji
 to look for a căuta
 to lose a pierde
 lost pierdut
 [the] lost-property office biroul
 obiectelor pierdute
 [a] lot (of) o mulțime (de),
 mult, mulți
 love dragoste, amor (-urî)
 to love a iubi
 lovely frumos, atrăgător
 luck noroc (noroace)
 luggage bagaj(e)

M

machine mașină
 mackintosh pardesiu de ploaie
 to [be] made a se face
 made of de, făcut din
 magazine revistă
 to make a face
 man om, bărbat
 manner fel, mod
 many mulți
 [(very)] many a mulțime de
 March martie
 mark notă, semn
 market piață, târg (-uri)
 market-place piață
 marmalade marmeladă
 to [get] married a se căsători
 marvellous minunat
 match chibrit, meci
 mathematics matematică
 matter chestiune (-i) *F*, pro-
 blemă (-e)
 [it doesn't] matter nu face
 nimic
 [what's the] matter? ce este?
 May mai
 may a (se) putea, a avea voie,
 a fi posibil
 maybe poate
 to mean a însemna
 meanwhile între timp
 means mijloc
 [by] means of prin
 meat carne (cărnuri) *F*
 mediaeval medieval
 medicine doctorie, medica-
 ment
 to meet a (se) întâlni (cu)
 meeting întâlnire (-i) *F*
 to mend a repara
 to mention a menționa
 menu listă (de bucate, de
 mâncare), meniu (meniuri)
 method mijloc, metodă (-e)
 middle mijloc, centru
 milk lapte

million milion
 mine al meu, mină (-e)
 mineral water apă minerală
 minute minut
 Miss domnișoara
 to miss the train a pierde
 trenul
 to [be] missed a lipsi
 mistake greșeală
 to mix up a (se) încurca
 modern modern
 moment moment
 monastery mănăstire
 Monday luni
 money bani
 month lună
 monument monument
 moon lună
 more mai (mult, mulți)
 more and more tot mai
 moreover de altfel, în plus, pe
 deasupra
 morning dimineață
 mother mamă
 mountain munte
 mouth gură (-i)
 [river] mouth vărsare
 to move a (se) mișca, a circula
 to move (house) a se muta
 Mr domnul
 Mrs doamna
 much mult
 mud nămol
 mud bath baie de nămol
 to muddle a (se) încurca
 muscle mușchi
 museum muzeu
 music muzică
 musical muzical
 must a trebui să
 mustard muștar
 my meu

N

name nume
 namely anume, adică

nasty neplăcut, urit
 national național
 natural natural
 near (to) lângă, aproape de
 nearby aproape, prin apropiere
 nearly aproape
 neck gât
 need nevoie
 to need a avea nevoie de, a
 trebui
 needle ac (-e)
 neighbour vecin
 neighbouring vecin
 neither nici
 nephew nepot
 never niciodată
 nevertheless totuși
 new nou
 newspaper ziar
 news-stand debit de ziare
 next viitor, mai departe, pe
 urmă
 next year la anul
 nice frumos, plăcut, draguț,
 atrăgător
 niece nepoată
 night noapte
 [last] night aseară, noaptea
 trecută
 night-club bar (de noapte),
 cabaret (-e)
 nil zero
 no nu, ba
 no one, nobody nimeni
 nor nici
 north nord
 nose nas (-uri)
 not nu
 not at all de loc, pentru nimic,
 cu plăcere
 not to worry n-avea grijă
 to note a nota
 note notă, bancnotă
 note-book carnet
 nothing nimic
 to notice a constata, a observa

to notify a anunța, a înștiința
 novel roman
 November noiembrie
 now acum
 [from] now on de-acuma, pe
 viitor
 number număr, numeral

O

to obey a asculta de
 object obiect, lucru, articol
 to observe a observa, a constata
 occasion oară, prilej (-uri)
 occupied ocupat
 to occur a se întâmpla
 October octombrie
 odd(ly) curios, ciudat (-tă, -ți,
 -te)
 of cu, de, din, de la, lui, al,
 dintre
 of course bineînțeles
 office birou, oficiu (oficii)
 often adesea, des
 oh o(h), a(h), vai
 oil ulei (-uri)
 old vechi, bătrîn
 [how] old are you? câți ani
 aveți?
 old man bătrîn
 old woman bătrînă
 olive măslină (-e)
 olive oil untdelemn
 to omit a omite
 on pe, în, la
 once odată
 once more iar, din nou, încă o
 dată
 one un(ul), o, una, vreunul,
 vreuna
 [the] one unul, cel
 one's own propriu (-ie, -ii, -ii)
 [on] one's own, by oneself
 singur
 only numai, nu... decît, abia
 to open a deschide
 open deschis, liber

[in the] open air în aer liber
 open-air theatre grădină
 operetta operetă
 optimist optimist
 or sau
 orchestra orchestră
 to order a comanda, a cere
 order ordine
 [in] order that ca să
 [in] order to pentru a
 ordinary obișnuit
 other alt, alți
 [the] other celălalt
 [the] other day deunăzi
 otherwise altfel
 ought to ar trebui să, a se
 cuveni să
 our(s) (al) nostru
 outside afară, pe dinafară
 over peste, terminat, gata
 over here (pe) aici
 over there (pe) acolo
 to [become] overcast a se
 acoperi
 overcoat pardesiu
 to owe a datora
 [one's] own propriu (-ie, -ii, -ii)
 to own a poseda

P

to pack a face bagajele
 page pagină (-i)
 pain durere
 to paint a vopsi, a picta
 painting pictură, tablou (-ri)
 pantry cămară
 paper hirtie
 pardon? poftim, cum?
 park parc
 to park a parca
 parking-place loc de parcare
 part parte, rol (-uri)
 to part a se despărți
 to pass a trece
 past trecut
 paste pastă

pay(ment) plată
 to pay a plăti
 to pay the bill a face plata
 peak vîrf
 pen toc, stilou
 pencil creion
 people lume, oameni
 pepper piper *N*
 perfect perfect
 perhaps poate
 periodical revistă
 permission voie
 person persoană
 pessimist pesimist
 petrol benzină (-e)
 pharmacy drogherie, farmacie
 photograph fotografie
 phrase expresie
 picture film, ilustrație, pictură,
 tablou (-ri)
 piece bucată (bucăți)
 pig porc
 pill pilulă
 pity milă (-e)
 [it's a] pity păcat
 place loc
 plain simplu, clar, cîmpie
 plan plan
 plane avion
 plateau platou (-ri), podiș
 platform peron
 play piesă
 to play a se juca, a cînta
 pleasant plăcut, frumos,
 atrăgător
 please vă rog, poftiți
 pleasure plăcere
 plum prună (-e)
 plum brandy țuică
 pocket buzunar
 police miliție
 polite politicos (-oasă, -oși,
 -oase)
 poor sărac, prost
 pork carne de porc
 port port

possible posibil (-ă, -i, -e)
 possibly (se) poate, eventual
 to post a expedia (prin poştă)
 post-office poştă, oficiu poştal
 postage stamp timbru poştal
 postal poştal
 pot borcan, vas (-e)
 to pour a (se) vărsa
 powder pudră
 practical(ly) practic
 practice practică
 precisely tocmai, exact, precis
 to prefer a prefera
 to prepare (oneself) a se pregăti
 prescription reţetă
 present cadou (-ri)
 price preţ
 priest preot (-ţi) *M*, popă (-i) *M*
 prince prinţ *M*, domnitor
 programme program
 to promise a promite
 to propose a propune
 to pull a trage
 pupil elev *M*, elevă (-e)
 purchase cumpărătură
 to purchase a cumpăra
 purse pungă (-i)
 to push a împinge
 to put a pune
 to put on a pune, a aprinde
 to put out a stinge

Q

quantity număr, mărime, cantitate (-ăţi)
 quarter sfert
 question întrebare, problemă (-e)
 queue coadă (cozi)
 quick iute, repede, rapid (-dă, -zi, -de)
 quiet liniştit (-tă, -ţi, -te)
 quite destul de, cam, chiar

R

radio radio

railway cale ferată
 railway station gară
 to rain a ploua
 rain ploaie
 raincoat pardesiu de ploaie
 to raise a înălţa, a ridica
 rare(ly) rar
 rather mai bine, mai degrabă, cam
 [I'd] rather aş prefera să
 razor aparat (-e) de ras
 razor-blade lamă de ras
 to reach a ajunge la, a atinge
 to read a citi
 reader cititor
 ready gata
 to [get] ready a se pregăti
 to realize a constata, a înţelege, a-şi da seama
 really de fapt, chiar, cu adevărat
 receipt recipisă (-e), chitanţă (-e), primire (-i) *F*
 to receive a primi
 recently de curînd, recent, mai deunăzi
 recipe reţetă
 red roşu
 to reduce a reduce
 reduced redus
 reed stof
 regarding privitor la, apropo de
 region regiune
 to remain a rămîne, a sta
 remainder rest
 to remember a ţine minte, a-şi aduce aminte, a-şi aminti
 to remind a aminti
 [that] reminds me apropo
 to repair a repara
 reply răspuns
 to reply a răspunde
 request a cere
 reserve a rezerva, a reţine
 resort staţiune

rest rest, pauză (-e)
 restaurant restaurant
 result rezultat
 [as a] result of în urma
 to resume a relua
 to retain a reține
 return înapoiere
 to return a (se) întoarce, a
 pleca înapoi
 review revistă, recenzie
 revue revistă
 rice orez
 rich bogat
 ridge creastă
 right dreaptă, așa
 to [be] right a avea dreptate
 ring inel
 to ring a suna
 to ring (up) a telefona
 to rise a răsări, a se scula, a
 izvorî
 river râu, fluviu
 road cale (căi) *F*, drum, șosea
 to roast a frige, a prăji
 roe icre
 roll chiflă
 Romanian român(că),
 românesc, românește
 room cameră
 round în jurul, rotund (-dă,
 -zi, -de)
 ruin ruină
 rum rom
 Russian rus(eșc), rusește

S

sad trist (tristă, triști, triste)
 to [be] said a se spune
 salad salată
 salami salam
 salt sare *F*
 [the] same (as) același (ca, cu)
 [the] same (kind) (as) la fel
 (ca)
 [the] same (thing) același lucru

[at the] same time totodată, în
 același timp
 [in the] same way la fel
 sand nisip
 Saturday sîmbătă
 to say a spune, a zice
 to say goodbye a se despărți
 scarcely abia
 scenery decor, peisaj (-e)
 school școală
 science știință
 sea mare
 seaside litoral
 seat loc, scaun
 to see a vedea
 to see again a revedea
 to see each other a se vedea
 to seek a căuta
 to seem a se părea
 [it] seems (that) parcă, se pare
 (că)
 seldom rar
 to select a alege
 self-service autoservire
 semolina gris
 to send a trimite
 sentence frază (-e)
 to separate a separa, a (se)
 despărți
 September septembrie
 serious serios
 to serve a servi
 to set off a pleca
 setting decor
 several mai mulți
 [I] shall voi, am să
 shave ras
 to shave a (se) rade
 she ea, dumneaei
 shelter adăpost
 shirt cămașă (-i)
 shoe pantof
 shoemaker cizmăr *M*
 shop magazin, prăvălie
 shop-assistant vânzător,
 vânzătoare

to [go] shopping	a se duce la cumpărături	some niște, unii, cîțiva
short	scurt	some (or other) vreun, cîte un
show	revistă, spectacol	somehow oarecum
to show	a arăta	someone cineva
to [be] shown	a se arăta	someone else altcineva
to shut	a închide	something (else) (alt)ceva,
sick	bolnav	(mai) ceva
side	parte	sometimes uneori
sight	obiectiv turistic, vedere	somewhat cam, oarecum, puțin
	(-l) F	son fiu, băiat
sign	semn	song cîntec (-e)
to signify	a însemna	soon (in) curînd, îndată
silver	argint	[as] soon as de îndată ce
simple	simplic	sorry scuzați-mă
sin	păcat	[I'm] sorry îmi pare rău
since	de, de cînd, deoarece	sort fel
to sing	a cînta	soup supă, borș (-uri), ciorbă
sister	soră	(-e)
to sit	a sta, a ședea	south sud
sitting-room	salon	south-east sud-est
size	mărime, număr	to speak a vorbi
skating	patinaj	to speak to a vorbi cu, a
ski(ing)	schi	adresa
to skim (through)	a răsfoi	to spend a cheltui, a petrece
skirt	fustă (-e)	splendid splendid
sky	cer	spoken vorbit
to sleep	a dormi	spoon lingură (-l)
sleep	somn	sport sport
[I'm] sleepy	mi-e somn	spring primăvară
slope	coastă	square pătrat (-e), piață
slow(ly)	încet	stale vechi
small	mic	stalls staluri, fotolii
to smoke	a fuma	stamp timbru (poștal)
smoker	fumător	to stand a sta
snack-bar	bufet-expres (bufete- expres, lactobar (-uri))	start început
to snow	a ninge	to start a începe, a pleca, a
so (chiar) așa (de), prea		porni
[(and)] so așa că, așadar, deci		station gară
so (as to) ca să		stationer's papetărie
so many atîția		statue statuie
so much atît(a)		to stay a sta, a rămîne
so (that) așa că, ca să		steak biftec, mușchi de vacă
soap săpun		to steal a fura
soda-water sifon		steel oțel
		stewed fruit compot
		still încă, tot (mai), liniștit

stocking ciorap *M*
 stomach stomac
 to stop a opri, a sta
 [bus-, tram-]stop stație
 store magazin
 storey etaj
 storm furtună
 story nuvelă, povestire
 straight drept, direct
 straight on drept înainte
 strange(ly) ciudat (-tă, -ți, -te),
 curios, străin
 street stradă
 strong tare
 [collar] stud buton (de guler)
 student student(ă)
 study birou
 to study a studia
 stupid prost, timpit (-tă, -ți,
 -te)
 sturgeon morun
 to succeed (in) a reuși (să)
 such astfel de
 sufficient destul (de), suficient
 (-tă, -ți, -te)
 sugar zahăr
 [castor] sugar zahăr tos
 [powder] sugar zahăr pudră
 to suggest a propune
 suit costum
 suitcase geamantan
 summer vară
 summit vîrf
 sun soare
 Sunday duminică
 sunrise răsărit (de soare)
 sunset apus (de soare)
 sure sigur
 sweet bomboană, desert, dulce
 (-e, -i, -i)
 to swim a înota
 swimming costume costum de
 baie
 swimming pool bazin de înot,
 ștrand
 to switch off a stinge

to switch on a aprinde
 syphon sifon
 system sistem

T

table masă
 to take a duce, a lua
 talk conversație, convorbire
 to talk a vorbi
 tall înalt, mare
 taxi taxi
 tea ceai
 to teach a învăța
 teacher profesor, profesoară
 teaspoon linguriță (-e)
 telegram telegramă
 to telephone a telefona
 telephone telefon
 telephone call telefon
 [by] telephone prin telefon
 [on, over the] telephone la
 telefon
 television televiziune, televizor
 to tell a anunța, a povesti, a
 spune
 text text
 textbook manual
 than ca, decât, de
 to thank a mulțumi
 thank you very much vă
 mulțumesc foarte mult
 thanks! mulțumesc, mersi
 thanks mulțumire
 that acest(a), acel(a), asta, că,
 (pe) care
 that is (to say) adică
 that's the way așa
 that's why de aceea, iată de ce
 the -(u)l, -le, -(u)a, -i, cel
 theatre teatru
 their(s) (al) lor
 then (pe) atunci, apoi, așa dar,
 pe urmă
 there acolo
 there is este, se află

therefore aşadar, deci, de aceea	tooth dînte
they ei, ele, dumnealor	top vîrf, parte de sus
thin subţire (-e, -î, -î), slab	[on] top deasupra, sus
thing lucru, obiect	tourist turist, turistic
to think a crede, a (se) gîndi	towards spre, către
[I] think (that) cred că, parcă	towel prosop (prosoape)
[I'm] thirsty mi-e sete	tower turn
this acest(a), asta	town oraş
thoroughly complet, absolut	tragedy tragedie
(-tă, -ţi, -te)	train tren
thoroughfare arteră (-e), şosea	tram tramvai (-e)
though deşi, totuşi, însă	to translate a traduce
thought gînd	to travel a călători, a merge
thousand mie	tree pom
thread aţă (-e)	trip excursie, călătorie
to threaten a ameninţa	trolleybus troleibuz
throat gît	trousers pantaloni <i>M pl.</i>
through prin	true adevărat
to throw a arunca	truly cu adevărat
Thursday joi	to try a încerca
thus aşa, astfel, în modul acesta	Tuesday marţi
ticket bilet	Turk turc
time timp, vreme, oră, oară	twice de două ori
[from] time to time din cînd în	
cînd	
to [have a good] time a petrece	
bine, a se amuza	
[in] time la timp	
[three] times de trei ori	
tired obosit	
to la, pe, (pentru) a, lui	
tobacco tutun	
tobacconist's tutungerie	
today azi, astăzi	
together împreună	
toilet toaletă	
token semn	
to [be] told a se spune	
tomato roşie	
tomorrow mîine	
tomorrow evening mîine seară	
tongue limbă	
tonight astă-seară, deseară, la	
noapte	
too şi, mai (şi), de asemeni,	
prea	

U

ugly urît
umbrella umbrelă
under sub
to understand a înţelege
to undress a (se) dezbrăca
unfortunately din păcate
universal universal
university universitate (-tăţi) <i>F</i>
unpleasant neplăcut
until pînă la, pînă (cînd)
up (în) sus
up to pînă la
upset necăjit
to use a folosi
used (to) obişnuit (cu, să)
to [get] used to a se învăţa cu
useful folositor
useless nefolositor
usual obişnuit
[as] usual ca de obicei
usually de obicei

V

valley vale
 vermouth vermut
 very foarte, tare, prea
 via prin, via
 vicinity apropiere
 view vedere (-i) *F*
 village sat
 vinegar oțet
 visit vizită
 to visit a vizita
 vocabulary vocabular
 volume volum
 to vote a vota

W

to wait a aștepta, a sta
 to wait for a aștepta
 waiter chelner
 waitress chelneriță (-e)
 to wake a (se) trezi
 walk plimbare
 to walk a merge, a se plimba
 wall perete (-ți) *M*
 wallet portofel (-e)
 to want a vrea, a dori
 warm cald
 to warm (up) a (se) încălzi
 to wash a (se) spăla
 watch ceas
 to watch a privi la; a se uita
 la
 water apă
 wave a face semn cu mâna, a
 saluta
 way drum, fel, metodă
 [by the] way apropo
 [this] way pe aici
 we noi
 weak slab
 weather timp, vreme
 Wednesday miercuri
 week săptămână
 well bine, sănătos, ei, vai
 well-known cunoscut

west vest
 wet ud
 what ce
 when când
 whenever oricând, ori de câte
 ori
 where unde
 wherever oriunde
 whether dacă
 which (pe) care, al câtelea
 while în timp ce, pe când, cît
 white alb
 who (pe) cine, (pe) care
 whom pe cine, pe care
 whose al cui
 why de ce
 wife soție
 [I] will voi, am să, vreau
 to win a câștiga
 wind vînt
 window fereastră
 wine vin
 winter iarnă
 wish dorință
 to wish a vrea, a dori
 with cu
 without fără
 woman femeie
 to wonder a se întreba
 [I] wonder oare, mă întreb
 wonderful minunat
 wood lemn, pădure
 word vorbă, cuvînt
 work lucrare (-ări) *F*
 to work a lucra, a merge
 [it] works merge
 worried necăjit
 [don't] worry n-avea grijă
 worse mai rău, mai prost
 worst cel mai rău, cel mai
 prost
 to [be] worth a merita
 wounded rănit
 to write a scrie
 to write down a nota
 writer scriitor

Y

yard curte

year an

yellow galben

yes da

yesterday ieri

yet încă, însă, totuși

you tu, voi, dumneata (d-ta),
dumneavoastră (dvs.)

young tânăr

your(s) (al) tău, (al) vostru,
(al) dumitale, (al) dvs.

TOURIST RESTAURANT AID

A. Miscellaneous Items (English-Romanian)

1. a cover	un tacâm	[sweet, whipped] cream	frișcă
a cup	o ceașcă	honey	miere <i>F</i>
a fork	o furculiță	ice-cream	înghețată
a glass	un pahar	jam	gem, dulceață,
a knife	un cuțit		marmeladă
a napkin, a serviette	un șervet	milk	lapte <i>N</i>
a plate	o farfurie	rolls	chifle <i>F pl.</i>
a saucer	o farfurioară	[castor] sugar	zahăr tos
a spoon	o lingură	[lump] sugar	zahăr cubic
a table-cloth	o față de masă	[powder] sugar	zahăr pudră
a teaspoon	o linguriță	yoghurt	iaurt
2. mustard	muștar	4. bitter	amar
oil	untdelemn	clean	curat
pepper	piper <i>N</i>	delicious	delicios
salt	sare <i>F</i>	dirty	murdar
vinegar	oțet	fresh	proaspăt
3. [brown] bread	pîine neagră	savoury	sărat
[white] bread	pîine albă	sour	acru
butter	unt	stale	vechi
[sour] cream (smetana)	smîntîină	sweet	dulce
		tender	fraged
		tough	tare

B. Romanian Food List

Note: only those items are listed which commonly appear on Romanian menus and can be bought in shops. It is a check-list only.

1 *Ouă—Eggs*

jumări scrambled eggs
ochiuri poached eggs
omletă omelette
ouă fierte, moi soft-boiled eggs
ouă fierte, tari hard-boiled eggs
ouă prăjite fried eggs

2 *Borșuri, Ciorbe, Supe—*

Examples of Soups

borș de iepure hare soup

borș de miel lamb soup
ciorbă de crap carp soup
ciorbă de pasăre chicken soup
ciorbă de perișoare meat-ball
soup
ciorbă de pește fish soup
ciorbă țărănească 'peasant
soup' (with meat)
supă de carne meat soup
supă de legume vegetable soup
supă de roșii tomato soup

(*Borșuri* and *ciorbe* look rather like stews. They are sour soups containing a generous helping of beans, meat, fish, or whatever.)

3 Pește—Fish

batog smoked and salted
sturgeon or other fish

crap carp

homar lobster

icre negre caviar

morun sturgeon

păstrăv trout

pește afumat smoked fish

raci crayfish

sardele sardines

scrumbie herring, mackerel

somn sheat-fish

șalău pike-perch

știucă pike

4 Carne—Meat

antricot entrecôte steak

biftec steak

carne de berbec mutton

carne de miel lamb

carne de porc pork

carne de vacă beef

carne de vițel veal

cîrnați pork sausages

cotlet cutlet, chop

curcan turkey

ficat liver

friptură de porc roast pork

gîscă goose

[la] grătar grilled

lebărvurșt liver-sausage

mezeluri sausages

mică, mititei rolled mincemeat,
richly spiced

musaca mincemeat pie

mușchi de porc fillet of pork

mușchi de vacă fillet steak

pui, pasăre chicken

rasol boiled meat

rață duck

rinichi kidney

salam salami

slănină bacon

șnițel schnitzel

șuncă ham

tocană goulash

vînat venison (or other game)

5 Legume—Vegetables

ardei red or green peppers

cartofi fierți boiled potatoes

cartofi pai chips (small, thin
variety)

cartofi prăjiți fried potatoes,
chips (French fried)

castraveți cucumber

castraveți mici gherkins

ceapă onion

ciuperci mushrooms

dovlecei marrow

fasole beans

mămăligă maize polenta

măslîne olives

mazăre peas

morcovi carrots

orez rice

pireu de cartofi mashed
potatoes

ridichi radishes

roșii tomatoes

salată de roșii tomato salad

salată verde lettuce, green
salad

sarmale stuffed cabbage or
vine leaves

sfeclă beetroot

spanac spinach

varză cabbage

vinete aubergines

6 Fructe—Fruit

alune prăjite, arahide peanuts

banane bananas

caise apricots

căpșuni strawberries

cireșe (sweet) cherries

compot stewed fruit, compot

conserve de fructe canned fruit

curmale dates

fragi wild strawberries

greșfrut grapefruit
 lămfi lemons
 mere apples
 nucii walnuts
 pepene galben melon
 pepene verde water-melon
 pere pears
 piersici peaches
 portocale oranges
 prune plums
 smochine figs
 struguri grapes
 vișine (sour) cherries
 zmeură raspberries

7 Brînză—Cheese

brînză de Olanda Dutch cheese
 cașcaval ewe's-milk cheese
 pateuri cu brînză cheese
 pastries
 plăcintă cu brînză cheese pie
 șvaițer Emmental-type cheese

8 Băuturi—Drinks

apă (minerală) (mineral) water

aperitiv apéritif
 băutură alcoolică alcoholic
 drink
 băutură nealcoolică non-
 alcoholic drink
 bere beer
 cacao cocoa
 cafea filtru filter coffee
 cafea turcească Turkish coffee
 ceai tea
 cocteil, cocteil cocktail
 gheață ice
 lapte milk
 lichior liqueur
 limonadă, citronadă, sitronadă
 lemonade
 oranjadă orangeade
 rachiu, coniac / brandy, cognac
 sifon soda-water
 sirop (diluted) fruit juice
 syrup
 șampanie champagne
 țuică plum brandy
 vin spumos sparkling wine
 vinuri wines

(With your coffee you may like *biscuiți* or *prăjituri*—perhaps a cool chocolate *joffre*, a large slice of *tort de ciocolată*, or one or two *gogoși* 'doughnuts'. Note that Turkish coffee is always sweetened in the pan. If you prefer it bitter or less sweet, say *fără zahăr* or *zahăr separat*; to be on the safe side, it is best to use *both* phrases!)

FOR FURTHER READING

There are few courses in English for beginners. The following are useful, though the first one may be difficult to obtain:

A. Cartianu, L. Levițchi and V. Ștefănescu-Drăgănești, *A Course in Modern Rumanian*, Bucharest, 1958

— *An Advanced Course in Modern Rumanian*, Bucharest, 1964

B. Cazacu, C. G. Chiosa, M. C. Marioțeanu and V. G. Romalo, *A Course in Contemporary Romanian*, Bucharest, 1969 (the English version, by V. Ștefănescu-Drăgănești and A. Nicolescu, of a course published in French in 1967)

G. Nandriș, *Colloquial Rumanian*, London, 1961

G. O. Seiver, *Introduction to Romanian*, London, 1953

The largest modern English–Romanian dictionary is by C. Sadeanu *et al.*, Bucharest, 1953, and Romanian–English by L. Levițchi and A. Bantaș, Bucharest, revised 1965. A slim pocket dictionary by Ș. Andronescu is also in two parts, called *Dicționar de buzunar englez-român* and *Dicționar de buzunar român-englez*, Bucharest, revised 1966. A tiny, but fatter, work is by A. Bantaș, *Mic dicționar englez-român* and *Mic dicționar român-englez*, Bucharest, 1965. The phrasebook currently available is by M. Miroiu, *English–Romanian Conversation Book*, Bucharest, 1966. The handiest all-Romanian dictionary is *Dicționarul limbii române moderne*, published by the Romanian Academy, Bucharest, 1958. The Academy also publishes the most comprehensive grammar of the written language, *Gramatica limbii române*, Bucharest, latest edition 1966. There is no grammar of contemporary spoken Romanian.

For those who know French or German, the choice is somewhat wider. A good short introduction both to the nature of the language and to Romanian literature is a German work, containing very full bibliographies, by

K.-H. Schroeder, *Einführung in das Studium des Rumänischen*, Berlin, 1967. For those who would like to begin reading original works of literature, the following can be recommended:

E. Tappe, *Rumanian Prose and Verse*, London, 1956

The Romanians publish a large number of little books in English about the country for tourists and businessmen. A larger work for tourists is entitled *Romania, A Guidebook*, Bucharest, 1967. Useful British works are:

T. Appleton, *Your Guide to Rumania*, London, 1965

P. Latham, *Romania: A Complete Guide*, London, 1967

W. Forward, *Romanian Invitation*, London, 1968

CLASSIFIED INDEX

A number of grammatical words listed in the Lesson Vocabularies are not discussed in Grammar sections and therefore do not appear in this Index. They can be located by referring to the Romanian Word List.

Some of the items can be labelled in a number of different ways, depending on their function, but they are classified in the Index only according to their (apparently) central use.

The references are to paragraphs.

I. PRONUNCIATION

1. Vowels 1.3/1, 2.3/1
2. Vowel Glides 2.3/2, 3.3/1, 4.3/1, 5.3/1, 27.3
3. Consonants 1.3/2, 2.3/3, 3.3/2, 4.3/2
4. Syllable Changes 3.4/4, 10.3/2, 15.3/2, 15.3/3, 15.3/4, 16.3/1, 19.3/4
5. Stress 1.3/3, 15.3/5, 16.3/2, 19.3/7
6. Intonation 1.3/4, 3.3/3, 5.3/2, 5.4/5, 15.3/7, 19.3/7
7. Summary *Appendix 1*

II. GRAMMAR

A. The Noun Phrase

1. *Nouns* 3.4/1, 9.3/2, 13.3/1, 15.3/1, 24.3/1, 26.3/1, 28.3/1, 29.3/2, 30.3/1
Abstract 24.3/1
C-forms 16.3/2, 20.3/1, 20.3/7, 24.3/1, 24.3/2, 26.3/1, 26.3/2, 30.3/2
Compounds 19.3/2, 30.3/1
Days of the Week 21.3/3
Diminutives 9.3/2
Direct Object 14.3/3, 28.3/1, 28.3/5
Gender 1.4/1, 26.3/1
Generic 7.3/1, 28.3/1
Indirect Object 13.3/1, 16.3/2
Invariable 26.3/1
Plural 2.4/1, 3.4/2, 4.4/1, 5.4/1, 9.3/2, 26.3/1, 28.3/1
Proper Names 13.3/1, 14.3/3, 16.3/2, 26.3/1, 32.5
Vocative 19.3/1, 23.3/2, 32.3/5
2. *Adjectives* 2.4/2, 6.3/2, 7.3/3, 10.3/1, 14.3/5, 29.3/2, 31.3/1
C-forms 20.3/1, 20.3/4, 24.3/1, 30.3/2
Comparative 6.3/3, 20.3/4
Superlative 17.3/3, 20.3/4

3. Numerals

Cardinals 2.4/3, 4.4/2, 18.2, 18.3/1, 21.3/1, 21.3/2, 24.3/1, 25.3/1

Ordinals 20.3/3, 20.3/7, 21.3/1, 27.4/3, 32.5

The Time 21.3/2

4. Determiners and Pronouns

(i) Determiner Pronouns:

Demonstrative: *acesta, acela* 3.4/3, 9.3/1, 20.3/1, 24.3/1, 25.3/1

cel 19.3/3, 20.3/3, 20.3/4, 25.3/1, 27.4/1, 30.3/2

celălalt 24.3/1, 28.3/5

Indefinite: *tot* 24.3/1

unii 23.3/1, 24.3/1

Relative-Interrogative: *care* 16.3/4

ce 3.4/3, 10.3/2, 19.3/4

cît 5.4/2, 20.3/7, 24.3/1

cui 9.3/3, 19.3/5

(ii) Non-pronominal Determiners:

Articles: Definite 1.4/2, 6.3/1, 7.3/1, 9.3/1, 14.3/1, 16.3/2, 24.3/1, 26.3/1, 27.4/2, 28.3/1, 30.3/2, 32.5

Indefinite 1.4/2, 3.4/1, 14.3/1, 16.3/2, 18.3/1

Demonstrative: *acest, acel* 9.3/1, 20.3/1, 24.3/1, 25.3/1

Indefinite: *alt* 6.3/2, 24.3/1, 28.3/6

nişte 16.3/2, 23.3/1

Possessive 7.3/2, 8.3/1, 16.3/2, 20.3/1, 30.3/2

(iii) Non-determiner Pronouns:

Indefinite: *altul* 28.3/6

unul 23.3/1, 27.4/2

Interrogative: *cine* 3.4/3, 9.3/3, 19.3/5

Personal: Subject (Nominative) 1.4/3, 3.4/3, 5.4/3, 5.4/4

'you' 3.4/3, 4.4/3, 5.4/3, 14.3/3, 22.3/1

Accusative Unaccented 14.3/3, 15.3/2, 15.3/4, 15.3/5, 20.3/6, 22.3/3, 24.3/2, 25.3/2, 27.4/4

Accusative Accented 17.3/1

Dative Unaccented Primary 7.3/4, 9.3/3, 12.3/1, 13.3/2, 14.3/3, 16.3/1, 16.3/2, 17.3/2, 19.3/4, 19.3/5, 20.3/6, 22.3/3, 26.3/3, 27.4/4

Dative Unaccented Secondary 20.3/6, 24.3/2

Dative Accented 14.3/3, 19.3/4, 19.3/5, 20.3/6

Possessive 9.3/3, 20.3/2, 20.3/7, 29.3/1

Reflexive Accusative 15.3/3, 17.3/1, 18.3/2, 20.3/6, 24.3/2
 Reflexive Dative 16.3/1, 19.3/4, 19.3/5, 26.3/3

B. The Verb Phrase

1. *Verbs* 1.4/3, 2.4/4, 4.4/4, *Appendix 2*
 Aspect 4.4/4
 Imperative 4.4/4, 9.3/4, 15.3/4, 21.3/4
 Impersonal 7.3/4, 12.3/2, 19.3/5, 23.3/3
 Infinitive 3.4/4, 13.3/1, 13.3/3, 15.3/4, 29.3/2
 Passive 10.3/2, 27.4/4
 Past Participle 10.3/2, 14.3/5, 15.3/2, 19.3/2, 27.4/4, 29.3/2
 Present Participle 27.4/4
 Reflexive 15.3/3, 16.3/1, 18.3/2, 19.3/5, 20.3/6, 23.3/3
 Subjunctive 7.3/4, 9.3/4, 12.3/2, 13.3/3, 14.3/4, 21.3/4,
 23.3/4, 23.3/5, 24.3/3, 31.3/2, 32.5
 Tenses: Conditional Past 25.32
 Conditional Present 22.3/3, 23.3/4, 24.3/3
 Future 4.4/4, 13.3/3, 22.3/2, 23.3/4
 Imperfect 24.3/3, 25.3/4, 27.4/4, 28.3/2
 Past Historic 27.4/4
 Perfect 10.3/2, 15.3/2, 27.4/5, 28.3/2, 29.3/3
 Pluperfect 32.3/2
 Present 4.4/4, 5.4/4, 6.3/4, 7.3/4, 11.2, 24.3/3, 27.4/5,
 28.3/2, 29.3/3
 Sequence of Tenses 14.3/7, 15.3/6, 23.3/4, 24.3/3, 27.4/5,
 28.3/2
a avea 5.4/4, 10.3/2, 19.3/2, 22.3/2
a fi 3.4/4, 19.3/2, 21.3/4
a plăcea 7.3/4
a putea 13.3/3
a trebui 12.3/2, 25.3/3
a vrea 12.3/2, 14.3/6
2. *Adverbs* 6.3/5, 11.2, 15.3/2, 15.3/5, 20.3/8
 Comparative 6.3/3, 7.3/5
 Superlative 7.3/5, 20.3/5
 Expressions of Time 6.3/4, 20.3/8, 21.3/1, 21.3/2, 21.3/3,
 29.3/3
ce 28.3/3
cît 5.4/2, 28.3/3
cum 28.3/3
mai 4.4/7, 6.3/3, 24.3/4, 28.3/3

3. *Negatives* 4.4/5, 5.4/4, 7.3/4, 9.3/5, 10.3/2, 14.3/2, 14.3/4, 15.3/4, 16.3/3, 19.3/8, 22.3/1, 24.3/1, 24.3/2

C. Prepositions and Particles 1.4/2, 4.4/6, 8.3/2, 16.3/2, 16.3/4, 19.3/6, 26.3/1, 28.3/1, 29.3/1, 29.3/2, 32.3/1

cu 26.3/1

de 6.3/4, 18.3/1, 19.3/2, 30.3/1

D. Markers

a (infinitive) 3.4/4, 10.3/2, 13.3/3

a (possessive) 24.3/1

al (ordinal) 20.3/3, 20.3/7

al (possessive) 9.3/3, 20.3/2, 20.3/4, 20.3/7, 24.3/1, 26.3/2, 29.3/1

de (passive agent) 10.3/2, 27.4/4

la (indirect object) 24.3/1

lui (indirect object) 13.3/1, 16.3/2, 19.3/5

lui (possessive) 16.3/2, 19.3/5

pe (direct object) 14.3/3, 16.3/4, 17.3/1, 28.3/1, 28.3/5

E. Conjunctions 9.3/5, 11.2, 23.3/4, 23.3/5, 25.3/4

dacă 23.3/4, 24.3/3, 25.3/2

să 7.3/4, 9.3/4, 12.3/2, 13.3/3, 14.3/4, 21.3/4, 23.3/4, 23.3/5, 31.3/2, 32.5

F. Word-Order

Noun-Phrase Elements 4.4/8, 16.3/4, 20.3/1, 30.3/2 (see also paragraphs on items under A.)

Clause Elements 4.4/7, 5.4/5, 9.3/5, 14.3/3, 14.3/4, 15.3/4, 15.3/5, 15.3/7, 19.3/7, 24.3/2, 26.3/4, 27.4/4, 28.3/4, 31.3/2